

 **TECHNICKÉ
MUZEUM
V BRNĚ**

60 LET TMB 1961 / 2021

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
2021**

VÝROČNÍ ZPRÁVA TECHNICKÉHO MUZEA V BRNĚ ZA ROK 2021

PURKYŇOVA 105
612 00 BRNO – KRÁLOVO POLE
TEL. 541 421 411
FAX 541 214 418
INFO@TMBRNO.CZ / WWW.TMBRNO.CZ

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE: ING. IVO ŠTĚPÁNEK, ŘEDITEL

ZŘIZOVATEL: MINISTERSTVO KULTURY ČR

PRÁVNÍ POSTAVENÍ: STÁTNÍ PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO: 00101435

EVIDENČNÍ ČÍSLO SBÍRKY V CES: TMB/002-05-06/131002

NEDÍLNOU ORGANIZAČNÍ SLOŽKOU TMB
JE METODICKÉ CENTRUM KONZERVACE (DÁLE TĚŽ „MCK“)
TEL. 541 421 452 / MCK@TMBRNO.CZ / MCK.TMBRNO.CZ

ISBN 978-80-7685-012-5

OBSAH

1	ZÁKLADNÍ INFORMACE	6	5.4	Depozitář MHD	
1.1	Charakteristika sbírky		5.5	Výstavy	
1.2	Objekty ve správě TMB		a)	Výstavy	
1.3	Sbírkový fond		b)	Putovní výstavy	
1.4	Technické památky		c)	Výstavní projekty připravované v daném roce na další období	
1.5	Organizační struktura		5.6	Kulturně-výchovné aktivity	
1.6	Poradní sbory ředitele TMB		a)	Kulturně-výchovné akce	
2	TVORBA A PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND TMB	11	b)	Populárně-naučné přednášky	
2.1	Sbírkatvorná činnost		c)	Doprovodné a edukační programy, výtvarně-technická dílna, dílna tradičních lidových řemesel a další kulturně-výchovné akce	
2.2	Evidence a uložení sbírkového fondu		d)	Kruh přátel TMB	
2.3	Zápůjčky a výpůjčky		5.7	Návštěvnost expozicí a výstav	
3	OCHRANA PŘEDMĚTŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A DALŠÍ PRÁCE	21	5.8	Návštěvnost programů k expozicím a výstavám školními a jinými skupinami	
3.1	Konzervování sbírkových předmětů TMB (vč. údržby vozů, přípravy exponátů apod.)		6	VÝZKUMNÁ A VÝVOJOVÁ ČINNOST	53
3.2	Restaurování sbírkových předmětů (náročný zásah)		6.1	Výzkumné projekty podpořené z veřejných zdrojů – účelová podpora	
3.2.1	Restaurování sbírkových předmětů TMB (náročný zásah), příp. konzervace realizované smluvně externími restaurátory (např. z programu ISO)		6.2	Výzkumné projekty podpořené z veřejných zdrojů – institucionální podpora DKRVO	
3.3	Konzervování-restaurování v rámci činnosti MCK TMB na zakázku pro jiné instituce		6.3	Interní výzkumné projekty	
3.4	Demontáž a transport předmětů		6.4	Nově zahájené a připravované projekty včetně přihlášek projektů	
3.5	Výroba replik a odlitků		6.5	Další aktivity vědy a výzkumu	
3.6	Opravy a vlastní výroba (nesbírkové předměty)		6.6	Přehled výstupů VaV – RIV	
3.6.1	Další práce související s přípravou a realizací výstav a jiných akcí		7	DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	59
3.6.2	Monitoring a regulace parametrů prostředí (preventivní konzervace)		7.1	Kulturní aktivity MK ČR + ISO + Institucionální podpora DKRVO + NAKI II a další dotační programy MK	
3.7	Konzultační činnost, odborné a oponentské posudky, analýzy na zakázku		7.2	Projekty hrazené z veřejných zdrojů	
3.8	Metodická činnost		7.3	Projekty hrazené z fondů EU	
4	KNIHOVNA	33	7.4	Zpracované žádosti o dotace na další období	
5	PREZENTAČNÍ ČINNOST	35	8	KONFERENCE, SEMINÁŘE, WORKSHOPY A ODBORNÉ PŘEDNÁŠKY	61
5.1	Expozice		8.1	Konference, semináře, workshopy a odborné přednášky pořádané TMB	
5.2	Program historické stereovize		8.2	Účast na jiných konferencích, seminářích, workshopech a odborných přednáškách v ČR	
5.3	Expozice in situ – technické památky				

8.3	Účast na zahraničních konferencích, seminářích workshopech a odborných přednáškách případně jiné zahraniční cesty	
8.4	Přehled přednesených příspěvků na uvedených konferencích, seminářích a workshopech	
9	VZDĚLÁVACÍ ČINNOST	63
9.1	Výuka, odborné praxe, vedení či konzultace absolventských prací a oponentury absolventských prací	
9.2	Další vzdělávání zaměstnanců TMB	
9.3	Členství v odborných komisích, redakčních radách, poradních orgánech a dalších spolcích	
10	PUBLIKAČNÍ ČINNOST	65
10.1	Publikační výstupy zapsané do RIV	
10.2	Ostatní publikační činnost	
11	EDIČNÍ ČINNOST	67
11.1	Periodické publikace	
11.2	Neperiodické publikace	
11.3	Elektronické dokumenty na hmotných nosičích a internetu	
11.4	Audiovizuální díla	
12	MARKETING A FUNDRAISING	68
12.1	Spolupráce s médii	
12.2	On-line marketing	
12.3	Outdoorová reklama	
12.4	Direct marketing	
12.5	Tiskoviny a propagační materiály	
12.6	Fundraising a spolupráce s firmami a dalšími institucemi	
12.7	Benefit program TMB	
13	PRACOVNÍŠTĚ ISO	70
14	STAVEBNÍ A REKONSTRUKČNÍ PRÁCE	71
15	SPOLUPRACUJÍCÍ SUBJEKTY	73
16	HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE	74
17	POSKYTOVANÉ STANDARDIZOVANÉ SLUŽBY	89

ÚVOD ŘEDITELE

Výroční zpráva za rok 2021 předkládána zřizovateli i veřejnosti přináší obvyklý vyčerpávající přehled všech aktivit Technického muzea v Brně, a to jak v oblasti muzejní, tak činností vykonávaných od roku 1975 v souladu s platnými zákony o státní památkové péči. Statuty a zřizovací listiny dosavadních zřizovatelů našeho muzea, jež definují jeho zaměření, z něj v rámci muzejní sítě ČR učinily ojedinělou a výjimečnou instituci. Mohu konstatovat, že její chod a fungování včetně finančního zabezpečení nebylo někdy jednoduché. Vzhledem k tomu, že rok 2021 byl nejen rokem, kdy jsme slavili šedesát let naší samostatné existence, ale i prvním rokem nové, již čtvrté *Koncepce TMB – na léta 2021–2027*, rád bych při jeho hodnocení uvedl pár poznámek k tvorbě a plnění prvních tří koncepcí.

Nejvýznamnější událostí v historii TMB, která doslova paralyzovala jeho provoz a fungování, byla ztráta podstatné části materiálně-technické základny muzea včetně hlavní budovy a zahájení výstavby centrálního depoziáře v důsledku restitučního zákona. Po jejich vystěhování byl v roce 1999 zpracován a se zřizovatelem projednán a odsouhlasen *Program záchrany a obnovy TMB* se stěžejním cílem vybudovat v Brně nové moderní muzeum vědy a techniky. Ten ve třech etapách po zajištění nových nemovitostí a jejich revitalizaci pro muzejní účely počítal s plánovaným dokončením v roce 2011 k příležitosti 50. výročí vzniku muzea. Hlavní kroky vedoucí k realizaci stanoveného cíle byly pak od roku 2002 formulovány a konkretizovány ve smyslu reálného finančního zabezpečení již v přecházejících *Koncepcích rozvoje muzea 2002–2013*. Podařilo se splnit náš hlavní záměr z první etapy – vybudování a zpřístupnění nové muzejní budovy. Z finančních důvodů byly ostatní úkoly odloženy, zejména kvůli úsporným opatřením po roce 2008. Do konce roku 2020 pak nebyly realizovány žádné další hlavní úkoly k dosažení nyní již trvalého stěžejního opakujícího se cíle. Realizovány tak byly pouze aktivity financované hlavně z vlastních zdrojů ve výši 187 mil. Kč

(z 216 mil. Kč celkových nákladů) s přispěním MK ČR v oblasti památkové péče, díky kterým jsou po rekonstrukcích a úpravách všechny technické památky ve správě TMB. Mohu konstatovat, že v roce 2021 byly splněny veškeré dílčí záměry nové *Koncepce* a učiněny úspěšně první kroky pro realizaci jednoho z hlavních úkolů, který povede k dosažení našeho současného stěžejního cíle – směny nepotřebných pozemků a objektů v lokalitě Řečkovice za potřebné nemovitosti v areálu bývalého podniku Tesla, tedy dnešního centrálního sídla muzea na Purkyňově ulici v Králově Poli. Ministerstvo financí vyslovením předběžného souhlasu otevřelo cestu k trvalému zajištění TMB z existenčního hlediska, navíc umožňujícího v budoucnu dokončit realizaci projektu výstavby nového muzea vědy a techniky v Brně s moderním prezentačním (a zároveň reprezentativním) centrem.

V červnu 2021 náš potěšilo uvolnění vládních protiepidemických opatření, díky kterému jsme mohli důstojně oslavit v naší hlavní budově a přilehlém areálu 60. výročí vzniku muzea. Naopak nepotěšila nás prosincová havárie střechy, která způsobila uzavření přístavby hlavní budovy včetně expozic parních, vodních a leteckých motorů na dobu dvou až tří let. Závěrem bych si dovolil citovat odpověď mého předchůdce na dotaz novinářů při zahajování oslav, kteří se tázali, co by přál Technickému muzeu v Brně do budoucích let: „Muzeu přeji zvýšenou a trvalou přízeň zřizovatele, a aby skvělému kolektivu jeho pracovníků vydržel a nikdy neutuchal elán směřující k úspěšnému dosažení stanovených cílů.“ Osobně ještě dodávám, že si přeji též neutuchající přízeň široké veřejnosti, o jejíž náklonnosti nás přesvědčuje vysoký zájem o naši práci. A svědčí o ní též následující stránky výroční zprávy.

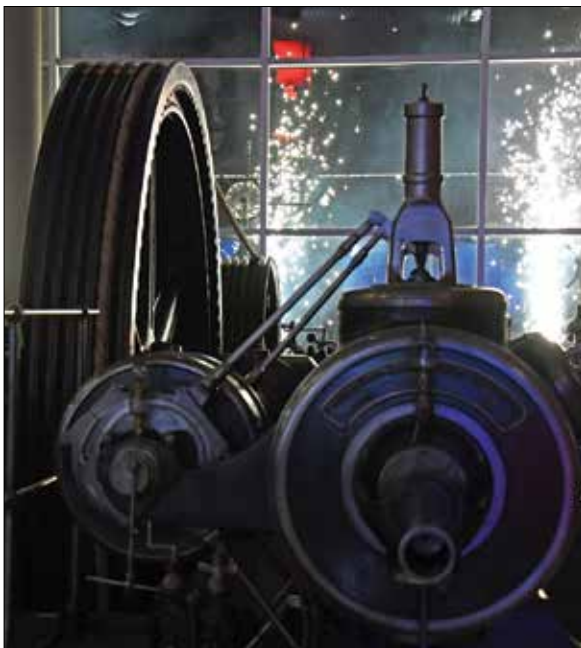
Ivo Štěpánek
ředitel Technického muzea v Brně

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE

1.1 / CHARAKTERISTIKA TMB

TMB na vědeckém základě vytváří, odborně spravuje, vědecky zpracovává, ošetřuje, bezpečně uchovává a zveřejňuje sbírky hmotných dokladů vývoje důležitých oblastí vědy, techniky a výroby minulosti i současnosti a další vědeckou dokumentaci. Za vědeckou dokumentaci jsou považovány vizuální, akustické, grafické a jiné prostředky sloužící k záznamu poznatků v oborech sbírkového zájmu. Muzeum sbírky neustále systematicky vytváří, rozšiřuje, zkvalitňuje a využívá je pro účely vědecké, výchovné, kulturní a osvětové.

K zabezpečení této činnosti také využívá povolení k provádění archeologických výzkumů podle ustanovení § 21 ods. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů pod značkou 11508/2001 – OPP/P ze dne 20. 12. 2001. Plnění vědeckých cílů TMB dosahuje původním výzkumem v oblastech vědeckotechnického vývoje a muzejní dokumentací v oborech své sbírkotvorné činnosti.

V návaznosti na výzvu MK-S 14 147/2014 OVV a v souladu s Postupem posuzování výzkumných organizací schváleným Radou pro výzkum, vývoj a inovace dne 31. 10. 2014 zaslalo TMB žádost o posouzení jako výzkumné organizace včetně relevantních podkladů. Tato žádost byla posouzena kladně a TMB je zařazeno mezi výzkumné organizace, poskytovatelem podpory ve vědě, výzkumu a inovacích je pro TMB Ministerstvo kultury ČR.

Vypracovává odborné posudky a doporučení, vědecké rešerše a expertizy z oblastí své odborné působnosti, které využívá ve své činnosti a zveřejňuje je.

Prostřednictvím svých odborných pracovníků kurátorů napomáhá při odborné výchově studentů formou odborných praxí a vedení absolventských a závěrečných prací.

Ve spolupráci s vysokými školami a dalšími odbornými pracovišti zajišťuje výuku v oborech muzeologie a konzervování-restaurování. Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle příslušného zákona a eventuálně podává návrhy na prohlášení těchto předmětů za kulturní památku. Podle zvláštních předpisů zapůjčuje sbírkové předměty k účelům studijním a výstavním.

Plnění osvětových cílů dosahuje zejména tvorbou muzejních expozic a výstav, které pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými institucemi v ČR i v zahraničí, pořádáním konferencí, seminářů a přednášek, publikační činností v periodických i neperiodických tiskovinách, včetně reklamních.

Rozvíjí náborové aktivity a věnuje soustavnou pozornost práci s veřejností, zejména s dětmi a mládeží, organizuje a zajišťuje činnost dobrovolných spolupracovníků muzea, což provádí zejména prostřednictvím Kruhu přátel TMB.

1.2 / OBJEKTY VE SPRÁVĚ TMB

1. Hlavní budova muzea, Purkyňova 105, 612 00 Brno
2. Areál městské hromadné dopravy, Holzova 4, 628 00 Brno
3. Kovárna v Těšanech, 664 54 Těšany
4. Větrný mlýn v Kuželově, Kuželov, 696 73 Hrubá Vrbka
5. Vodní mlýn ve Slupi, Slup, 671 28 Jaroslavice
6. Stará huť u Adamova, 679 04 Adamov
7. Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou, 591 01 Žďár nad Sázavou
8. Rybárna ve Slupi, Slup, 671 28 Jaroslavice – zakonzervováno
9. Konzervátorské dílny a depozitář, Rokycanova 33, 615 00 Brno-Židenice
10. Areál vojenských kasáren v Brně-Řečkovících – část zakonzervována
11. Celnice Chvalovice-Hatě – zakonzervováno
12. Objekt stálého těžkého opevnění (STO) MJ-S 3 „Zahrada“ + 3 lehké objekty vz. 37 lehký objekt vz. 37 E – VEČ 396, č. 2114 na parcele č. 4115, lehký objekt vz. 37 E – VEČ 395, č. 2296 na parcele č. 4113, lehký objekt vz. 37 A–140Z –VEČ 394, č. 2112 v provedení PAO na parcele č. 2285), 671 22 Šatov *
13. Kasárna letiště v Brně-Černovicích při ulici Olomoucká p. č. 2803, 627 00 Brno-Černovice

* Pozn: Dodatkem z roku 2012 č. 4 ke smlouvě ev. č. MO: 0612/37-35/34-O z 1. 9. 2004 došlo k úpravě předmětu výpůjčky, a to tak, že bezplatně zapůjčeny zůstaly následující objekty (ostatní jsou smlouvou převedeny viz výše položka 13):

Pěchotní srub MJ–S 2 „Úvoz“ je na parcelách č. 2112 a 2116 (dle vojáků uváděn jako STO 3).

Lehký objekt vz. 37 typ A–160 zesílený (Vojenské evidenční číslo 399) č. 2121 ŘOP na parcele č. 4689.

Lehký objekt vz. 37 typ A–160 normální (Vojenské evidenční číslo 393) č. 2120 ŘOP na parcele č. 4705.

Lehký objekt vz. 37 A–140N (VEČ 391, č. 2113) je parcele č. 4725.

1.3 / SBÍRKOVÝ FOND

- / celnictví
- / didaktické pomůcky, technické hračky
- / elektrotechnika a elektronika
- / elektromotory, dynamy, alternátory, spouštěče
- / energetická technika: parní stroje, lokomobily, parní turbíny a jejich součásti, modely parních strojů, vodní kola, vodní turbíny, součásti a příslušenství vodních strojů, modely vodních turbín, větrné motory
- / geodetická a kartografická technika: teodolity, nivelační stroje, sklonoměry, planimetry, dalekohledy astronomické a teleskopické, části měřicích strojů, pomůcky k vytyčování úhlů, měření délek, různé druhy map, speciální atlasy
- / chemická laboratorní technika: základní zařízení laboratoří, přístroje pro fyzikálně chemické měření a přístrojovou analýzu, přístroje pro kontrolu jaderného záření, modely chemických výrob a provozů
- / kancelářská a reprografická technika: psací stroje, kopírovací stroje, rozmnožovací stroje
- / letectví a kosmonautika: motorové letouny, větroně, vrtulníky, vírníky, výzbroj a výstroj letadel, letecké motory, modely letadel, letecké plakety, odznaky, mapy, výkresy, pozůstalosti významných letců
- / lovecké zbraně: brokovnice, kulovnice, kulobrokové zbraně, historické zbraně, pistole, malorážky, vzduchovky, chladné zbraně, vývoj nožů
- / mechanické hudební nástroje: fonografy, píšťalové, klávesové, jazýčkové hudební automatofony
- / městská hromadná doprava: tramvajová vozidla, koňské, parní a elektrické trakce, autobusy, trolejbusy
- / měřicí technika: přístroje pro měření rozměrů času, ohybu, tlaku, tepla, vlhkosti, množství, hmotnosti, elektrických veličin, pro zobrazení a záznam dějů, analyzátoři
- / militária: pevnostní systém jižní Morava, technika zbraňových systémů, vojenská technika
- / mlynářská technika: mlécí stroje, mlécí kameny, mlýnské válcové stolice, šrotovníky, sekernické nástroje, vysévací mlýnské stroje, modely větrných mlýnů, pomocná zařízení
- / obráběcí stroje, nástroje a měřidla: různé druhy ručních a mechanických obráběcích strojů a jejich součásti, sady ručních a strojních nástrojů, pomůcky a měřidla používaná ve strojírenství
- / optika: fotografické a filmovací přístroje a zařízení, diaprojektory, příslušenství fotografické a filmové techniky, mikroskopy světelné, elektronové

- / pracovní a ochranné pomůcky
- / požární technika
- / průmyslová archeologie
- / regulační technika: měřicí, zesilovací a akční členy regulačních obvodů na elektrickém, hydraulickém a pneumatickém základě, kompletní regulátory
- / robotika
- / sdělovací technika: radiopřijímače, vysílače, telegrafy, dálhopisy, magnetofony, gramofony, telefonní přístroje, televizory, speciální měřicí technika pro radiotechniku
- / slepecké pomůcky
- / spalovací motory: stabilní spalovací motory, historické automobily (zvláště Z a Wikov), traktory Zetor, Wikov, motocykly, velocykly
- / speciální dokumenty, fotografie, filmy, stereodiapozitivy, firemní prospekty, plakáty, mapy, plány výrobních zařízení a technické výkresy
- / sportovní technika a technologie
- / strojírenská metalurgie: doklady historického železářství, modely metalurgických zařízení, litinové odlitky dekorativního a užitkového charakteru
- / technika domácnosti: svítidla, mlýnky, roboty, prací, žehlicí, mandlovací stroje, šicí stroje, váhy, hodiny
- / technika řemeslné výroby: nářadí, nástroje a příslušenství kovářského, zámečnického, obuvnického, řeznického, knihvazačského, dřevorubeckého, bednářského, kolářského, truhlářského, brašnářského, holičského, nožířského, koželužského, cukrářského, perletářského a zlatnického řemesla
- / textilní stroje a zařízení: ruční a mechanické tkací stroje, přádlácké stroje, pletářské stroje, úpravářenské stroje, zkušební přístroje a zařízení, vzorky textilních surovin a materiálu
- / varia
- / vodní hospodářství: čerpadla, zařízení vodáren, čištění odpadních vod, modely vodních děl, zařízení pro zavlažování půdy
- / výpočetní technika: jednoduché pomůcky pro výpočty, mechanické a elektromechanické kalkulační stroje, fakturační a účtovací stroje, kontrolní pokladny, děroštitkové stroje, samočinné počítače číslicové a analogové, konstrukční prvky a provozní dokumentace počítačích strojů a počítačů
- / zdravotnická technika: rentgenové přístroje, elektrokardiografy, masážní přístroje, zařízení zubní ordinace a laboratoře

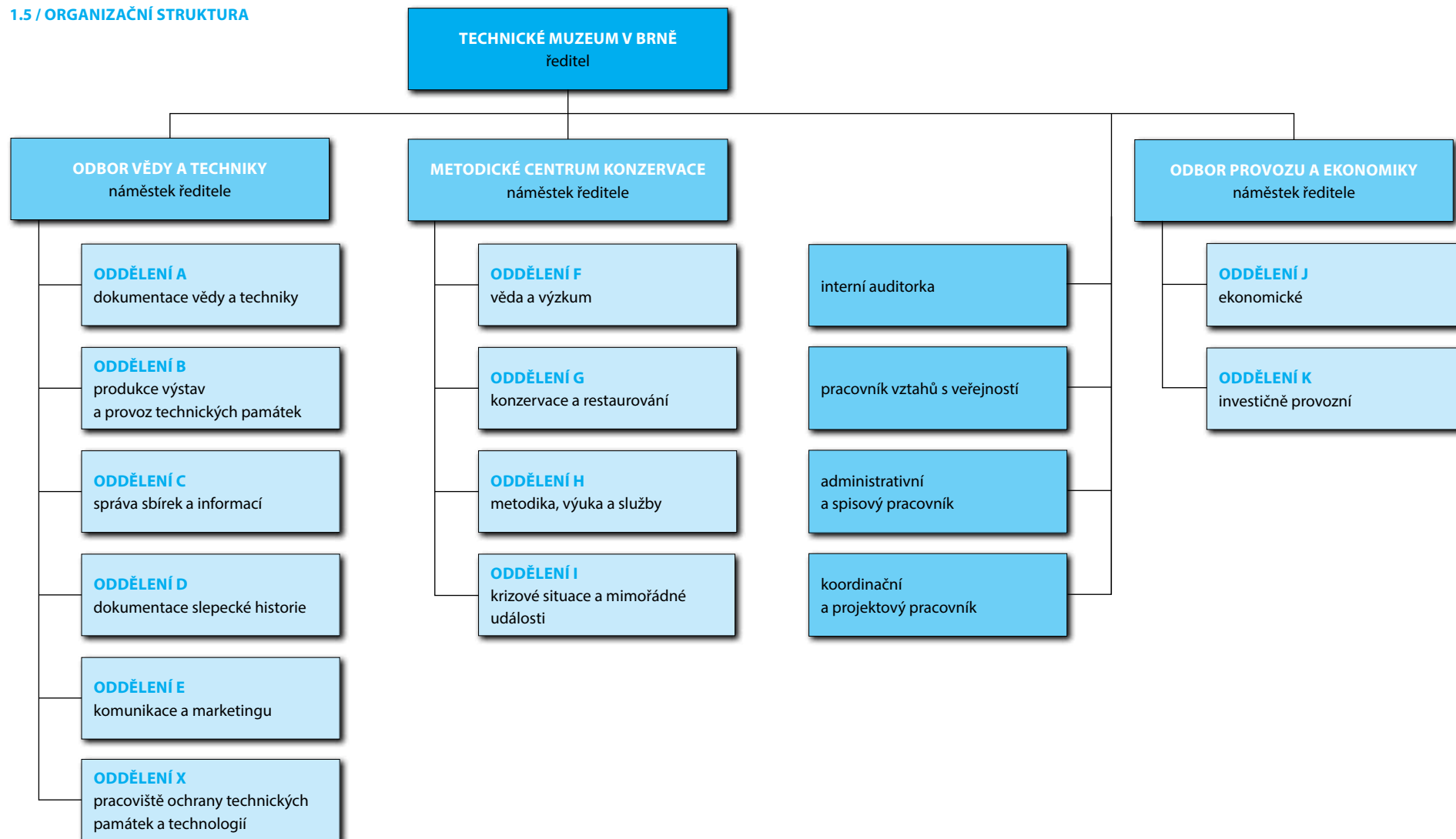
- / pozůstalosti významných techniků, vědců, historiků a dalších osobností: Viktora Kaplana, Františka Píška, Vladimíra Lista, Ericha Roučky, Vítězslava Veselého, Antonína Smrčka, Josefa Sumce, Konráda Hrubana, Jaroslava Jičínského, Viléma Jičínského, Jiřího Wellnera, Leopolda Grimma, Stanislava Kratochvíla, Františka Houště, Vladimíra Bárty, Jana Krumbacha, Jana Anderleho, Zdeňka Zavřela a dalších, archivní dokumenty významných nevidomých a slabozrakých osobností (Josefa Smýkala, Jaroslava Hada, Klementa Lukeše a dalších)

1.4 / TECHNICKÉ PAMÁTKY

- / **VODNÍ MLÝN VE SLUPI**
Slup, 671 28 Jaroslavice, národní kulturní památka č. 8295
- / **ŽELEZÁRNA STARÁ HUŤ V JOSEFOVSKÉM ÚDOLÍ U OLOMUČAN (ADAMOVA)**
soubor technických památek
679 04 Adamov, národní kulturní památka č. 0646 a č. 0645 umístěná v památkové rezervaci
- / **KOVÁRNA V TĚŠANECH**
664 54 Těšany, kulturní památka č. 1031
- / **VĚTRNÝ MLÝN V KUŽELOVĚ**
Kuželov, 696 73 Hrubá Vrbka, národní kulturní památka č. 2293
- / **ŠLAKHAMR V HAMRECH NAD SÁZAVOU**
591 01 Žďár nad Sázavou, kulturní památka č. 7028
- / **AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ A ŽELEZNÉ OPONY V ŠATOVĚ**
dva objekty pěchotních srubů STO MJ-S3 „Zahrada“ a MJ-S2 „Úvoz“, pět lehkých objektů vzor 37 (prozatím výpůjčka od Ministerstva obrany ČR)

1.5 / ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

ÚTVAR ŘEDITELE

- / Chod sekretariátu ředitele a administrativa spojená s řízením muzea,
- / plnění zvláštních úkolů a úkolů spojených s integrovaným záchranným systémem,
- / vnitřní ochrana a audit,
- / činnost a evidenci vyplývající ze zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty ve znění pozdějších předpisů,
- / personalistika.

ODBOR VĚDY A TECHNIKY

- / Zabezpečuje plnění vědeckovýzkumných a odborných úkolů v oblasti muzejní dokumentace, tezaurace a komunikace.

ODDĚLENÍ A – DOKUMENTACE VĚDY A TECHNIKY

- / Ve smyslu zřizovací listiny prostřednictvím sbírkotvorné činnosti dokumentuje vědeckotechnický a průmyslový rozvoj, zejména ve sledovaném regionu,
- / systematicky odborně zpracovává sbírkový fond,
- / prostřednictvím vědeckovýzkumné a odborné práce připravuje a zajišťuje potřebné činnosti spojené s naplňováním a realizací Prezenční soustavy TMB,
- / zajišťuje ediční činnost muzea.

ODDĚLENÍ B – PRODUKCE VÝSTAV A PROVOZU TECHNICKÝCH PAMÁTEK

- / Zajišťuje realizaci, údržbu a provoz expozic a výstav,
- / zabezpečuje provoz technických památek a je v součinnosti s ostatními odděleními muzea garantem jejich úrovně a stavu.

ODDĚLENÍ C – SPRÁVA SBÍREK A INFORMACÍ

- / Zajišťuje ústřední evidenci sbírkového fondu včetně správy a ochrany depozitářů,
- / poskytuje metodickou a odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy,
- / zabezpečuje provoz knihovny, badatelný, fotoateliéru a služby s tím související,
- / zabezpečuje provoz informační sítě muzea včetně webových stránek.

ODDĚLENÍ D – DOKUMENTACE SLEPECKÉ HISTORIE

- / Ve smyslu zřizovací listiny TMB prostřednictvím sbírkotvorné činnosti dokumentuje specifické pomůcky pro nevidomé a slabozraké v rámci České republiky,
- / systematicky odborně zpracovává sbírkový fond,
- / prostřednictvím odborné práce připravuje a zajišťuje potřebné činnosti spojené s naplňováním a realizací prezenční soustavy TMB,
- / zajišťuje provoz knihovny v Braillově písmu a různých typech reliéfní latinky a historických zvukových nahrávek,
- / v rámci své odborné činnosti spolupracuje se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých (SONS)

ODDĚLENÍ E – KOMUNIKACE A MARKETINGU

- / V rámci prezenční soustavy zprostředkovává styk s veřejností a zabezpečuje propagaci a popularizaci muzea,

- / spolu s oddělením A Dokumentace vědy a techniky vytváří programy pro návštěvnické skupiny a zabezpečuje jejich realizaci prostřednictvím průvodců a lektorů,
- / komunikuje s médii, zajišťuje správu a funkci webových stránek, portálů a sociálních sítí,
- / zabezpečuje statistiku, analýzy a výkaznictví odborné činnosti, zejména muzejní prezentace a návštěvnosti.

ODDĚLENÍ X – PRACOVISŤE OCHRANY TECHNICKÝCH PAMÁTEK A TECHNOLOGIÍ

- / Zabezpečuje péči o sbírkový fond muzea prostřednictvím preventivní konzervace či přímých konzervátorsko-restaurátorských zásahů, úzce spolupracuje s MCK,
- / zajišťuje a provádí pro potřeby muzea rekonstrukční a renovační práce spojené s prezenční činností, zejména u technických památek, expozic a výstav,
- / podílí se na materiálovém zabezpečení akcí pro děti a mládež prostřednictvím výroby polotovarů,
- / podílí se na zachování a obnovování původních řemeslných technologií,
- / ve spolupráci s MCK se podílí na poradenské a vzdělávací činnosti.

METODICKÉ CENTRUM KONZERVACE

- / Podporuje a rozvíjí správnou ochranu a péči o kulturní dědictví ČR včetně sbírkových fondů TMB,
- / na základě dohod a smluv může zabezpečovat ochranu kulturního dědictví i mimo území ČR,
- / zajišťuje výuku, aplikaci a vzdělávání v oboru muzeologie, konzervování a restaurování,
- / poskytuje metodickou a poradenskou pomoc v rámci oboru, zejména pak vlastníkům sbírek muzejní povahy,
- / spolupracuje se zahraničními i tuzemskými institucemi zabývající se ochranou kulturního dědictví,
- / zabezpečuje a poskytuje pomoc při záchraně, ochraně, uložení a nápravě škod na kulturním dědictví při mimořádných událostech.

ODDĚLENÍ F – VĚDA A VÝZKUM

- / Zajišťuje a provádí v rámci možností přístrojového vybavení diagnostiku jednotlivých ošetřovaných předmětů resp. materiálů, tj. analýzu stavu poškození, chemického složení, technologie výroby apod.,
- / spolupracuje se specializovanými laboratořemi a pracovišti vysokých škol a dalších institucí při stanovení komplexního průzkumu zkoumaných předmětů,
- / provádí ověřování konzervátorsko-restaurátorských metod, materiálů a prostředků,
- / zabývá se vývojem a výzkumem nových optimálnějších konzervátorsko-restaurátorských postupů, materiálů a prostředků,
- / podílí se na metodické, poradenské a vzdělávací činnosti MCK.

ODDĚLENÍ G – KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

- / Provádí ošetřování předmětů kulturního dědictví formou preventivní konzervace nebo konzervátorsko-restaurátorských zásahů, úzce spolupracuje s oddělením X,
- / spolupracuje s odd. vědy a výzkumu při provádění průzkumu ošetřovaných předmětů, ověřování a aplikaci používaných postupů a technik konzervování-restaurování,
- / podílí se na metodické, poradenské a vzdělávací činnosti MCK,
- / zajišťuje a provádí pro potřeby TMB rekonstrukční a renovační práce, spojené s prezenční činností, zejména u technických památek, expozic a výstav.

ODDĚLENÍ H – METODIKA, VÝUKA A SLUŽBY

- / Zajišťuje komunikaci a spolupráci s vlastníky nebo správci předmětů kulturního dědictví v rámci zabezpečení jejich správné ochrany a péče,
- / na základě činnosti odd. vědy a výzkumu a odd. konzervace a restaurování poskytuje poradenství a konzultace v oblasti ochrany předmětů kulturního dědictví; doporučení pro jejich ošetření, uložení či vystavení a manipulaci,
- / systematicky zpracovává výsledky činnosti MCK a informace spojené s oborem konzervování-restaurování,
- / zajišťuje prezentaci výsledků práce MCK formou metodické, publikační a vzdělávací činnosti.

ODDĚLENÍ I – KRIZOVÉ SITUACE A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

- / Poskytuje pomoc a rychlé nasazení pro záchranu předmětů kulturního dědictví v případech stavu ohrožení a mimořádných událostí, jako je požár, povodeň, vandalismus apod., a to formou: konzultací, poradenství a přímé účasti při první pomoci ohrožených předmětů,
- / poskytnutí záchytných depozitářů,
- / poskytnutí a realizace technologie vysušování a sterilizace vodou zasažených předmětů,
- / ve standardním období (tj. mimo krizové a mimořádné události) se podílí na zajištění aktivit MCK v oblasti průzkumu a ochrany předmětů kulturního dědictví aplikací daného přístrojového a technického vybavení tj. např. zajištění dezinfekce nebo sterilizace předmětů napadených biologickými škůdci apod.

ODBOR PROVOZU A EKONOMIKY

- / Zabezpečuje správní, právní, provozně ekonomické, investiční a stavební úkoly muzea, včetně autodopravy. Vedoucím tohoto odboru je současně vedoucím informační soustavy muzea a správcem rozpočtu. Odbor tvoří odborná oddělení:

ODDĚLENÍ J – EKONOMICKÉ

- / Zajišťuje a provádí evidenci majetku muzea mimo sbírkový fond, právní a provozně ekonomické činnosti související s fungováním muzea a činnosti informační soustavy.

ODDĚLENÍ K – INVESTIČNÉ PROVOZNÍ

- / Rekonstrukce a údržba technických památek,
- / investiční výstavba,
- / běžná a stavební údržba objektů ve správě a užívání TMB,
- / autoprovoz,
- / vedení stavebního archivu,
- / požární ochrana a bezpečnost a zdraví při práci,
- / správa a ochrana majetku.

1.6 / PORADNÍ SBORY ŘEDITELE TMB

VĚDECKÁ RADA TECHNICKÉHO MUzea V BRNĚ

doc. PhDr. František Čapka, CSc.

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc., dr. h. c.

Fakulta strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně

doc. Ing. Jiří Háze, Ph.D.

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně

PhDr. Miloš Hořejš, Ph.D.

Národní technické muzeum v Praze

Ing. Kateřina Kreislová, Ph.D.

SVÚOM s.r.o. Praha

doc. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Mgr. Petr Nekuža

Technické muzeum v Brně

prof. RNDr. Jiří Příhoda, CSc.

Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Ing. Alena Selucká

Metodické centrum konzervace TMB

doc. PhDr. Bohumír Smutný, Dr.

Moravský zemský archiv v Brně

Mgr. Pavla Stöhrová

Technické muzeum v Brně

PhDr. Zdeněk Vácha

Národní památkový ústav, Brno

Mgr. Josef Večeřa / předseda Vědecké rady TMB

Technické muzeum v Brně

Ing. Vlastimil Vykydal

Technické muzeum v Brně

NÁKUPNÍ KOMISE

Předseda komise / Mgr. Josef Večeřa

Externí členové / Ing. Ivan Krejčí, CSc., Milada Pavlasová, Pavel Rezníček

Interní členové / Ing. Jaroslav Pipota, Mgr. Petr Nekuža, Mgr. Ondřej Merta,

Ing. Martin Kroužil, Michal Pipota, Ing. Iva Lacko

2. TVORBA A PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND TMB

2.1 / SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2021 pokračovala průběžná selekce a tezaurace sbírkového fondu v souladu s Konceptcí sbírkotvorné činnosti Technického muzea v Brně (dále jen TMB) na léta 2021–2027.

Z důvodu pandemie covid-19, která v roce 2021 pokračovala, došlo několikrát ke zrušení doprovodných programů a akcí jak v hlavní budově muzea, tak na jednotlivých památkách. Byly odvolány i přednášky, semináře, workshopy a jiné – přehled viz dále v kapitolách 4, 7 a 8. Pozornost byla u všech sledovaných oborů TMB přesunuta na péči o sbírkový fond především na doplňování evidenčních záznamů, zpracovávání dokumentace ke sbírkovým předmětům, digitalizaci sbírkových předmětů, včetně fotodokumentace a doplnění fotografií do evidenčního programu Museion. Dále byla pozornost zaměřena na úklid, evidenci a bezpečnost v depozitářích.

Byla aktualizována Konceptce digitalizace v TMB a navržena nová Směrnice pro provádění digitální dokumentace v TMB, která byla projednána a schválena v lednu 2022.

VYBRANÉ AKVIZICE ZE SBÍRKOVÉHO FONDU TMB ZA ROK 2021 ROBOTIKA

Adaptivní průmyslový robot APR20, inv. č. 19.50-00017

Byl vyrobený firmou VUKOV Prešov v roce 1986. Robot patří k vrcholům průmyslových robotických manipulátorů vyrobených v Československu s určením práce v náročných podmínkách svařovacích linek.

FOTO-KINO, MIKROSKOPIE

Titulkovací stroj, inv. č. 20.10-01671

Sestavený pro účely vkládání barevné a černobílé reklamy do políček filmového pásu, zároveň důmyslným mechanismem, přes osvětlení skleněného negativu s umístěným textem, šlo opatřovat film i titulky.

CELNICTVÍ

Řád celního a státního monopolu, inv. č. 33.90-00320

Pochází z roku 1835. Tento předpis je nejstarším celním předpisem ve sbírce, sloužil jako vzor pro vznik dalších předpisů v daném oboru. Výtisk vznikl v Praze, ale používán byl na brněnském finančním ředitelství, zjištěno dle razítka na titulní straně.

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Byl osloven DP Mariánské Lázně s cílem získání zástupce typové řady trolejbusů Škoda 24Tr s pomocným naftovým agregátem. Bylo dohodnuto, že po vyřazení z provozu bude TMB nabídnut vůz evid. č. 54.

TEXTIL

Sbírka fotografií, inv. č. 08.00-00023 až 00070

Pochází z n. p. Vlněna a dokumentuje jednotlivé provozy na závodech 01 (na ul. Přízova) a 02 (ul. Tkalcovská). Vedle záběrů do přádelen a tkalcoven je zachycena také činnost ateliéru Art protis. Bohužel autor fotografií je většinou neznámý.

Soubor výukových tabulí, inv. č. 08.10-70002 až 00073

Obsahuje schémata zpracování a využití rostlinných vláken a umělých materiálů, jako byla pryskyřice a bakelit.

Rámová tabule s ukázkami mykacích povlaků, inv. č. 08.20-00038

Rámová tabule s černě lakovaným povrchem a se sklem uchovává vzorky mykacích povlaků firmy Friedrich Schmal, Brno. Celkem je uvnitř uloženo 15 ukázek mykacích povlaků s popisovou v němčině označující kvalitu. Nad nimi je nápis: Friedrich Schmal, Kratzen- und Lederwaren-fabrik in Brünn, Zeile Nr. 97.

Tabule s ukázkami brusných povlaků, inv. č. 08.30-00180

Tabule s ukázkami brusných povlaků pro textilní průmysl (pravděpodobně). Brusné povlaky jsou nalepeny na podložce v kruhu okolo středového loga firmy HELVETIA. Možná se jedná o obchodní značku firmy. U loga v podobě ženy sedící u štítu s červeným křížem (snad švýcarský znak) jsou písmena Z. F. Na hnědém rámu tabule je upevněn v rohu kovový štítek: Ing. Emanuel Rusch, Wien, IV. Mühlgasse 23.

Vzorníky pletacích přízí dvou výrobců, inv. č. 08.60-00391

Vzorník je dokladem činnosti firmy Čipera a spol. z Bystrého u Poličky, výrobce vlněných pletacích přízí. Soubor inv. č. 08.60-00392 až 00393, vznikl z činnosti drobného regionálního výrobce G. Jaroška z Dalečína u Jimramova.

Soubor vzorníčků z přelomu 18. a 19. století, inv. č. 08.60-00402 až 00409

Jedná se o kolekci, kterou se podařilo získat ze soukromého majetku.

Vzorník hedvábných žakárových stuh, inv. č. 02.20-00402

Datovaný do poloviny 18. století. Vzorník stuh v podobě sešití s tmavě šedými deskami. Uvnitř je nalepeno 522 vzorků hedvábných

stuh bez udání místa původu. Ke vzorkům chybí jakékoliv popisy. Na předních deskách ručně tuší napsáno: W. M. a R. III. 187. Také je nalepen štítek s nápisem, který je překryt druhým štítkem s číslem 3/3. Sešit sloužil jako učební pomůcka na Střední škole umění a designu v Brně (bývalá Střední textilní škola, Brno, ul. Francouzská).

ŘEMESLA – ARCHEOLOGICKÉ MATERIÁLY KOVOVÉ

3 ks seker – detektorové nálezy, inv. č. 02.01-00258 až 00260

Dvě z nich pocházejí z prostoru raně středověké železářské dílny v Národní přírodní rezervaci Habrůvecká Bučina (katastr Habrůvka) – vlastní nález, třetí z blízkosti dřívějšího nálezů několika kusů dřevorubeckého/uhlířského nářadí v lesní trati U Sedmi dubů (katastr Adamova) – dar.

HUTNICTVÍ – ŽELEZÁŘSTVÍ

3 ks replik sekerovitých hřiven, inv. č. 03.01-00219

až 00221 a replika raně středověké sekerky inv. č. 03.01-00222

Zhotovené Patrickem Bártou a Michalem Hlavicou ze železářské lupy vyrobené při experimentální tvorbě na Staré huti u Adamova. Výrobní postup a zjištění byly popsány v časopise *Archeologia technica* 31. Předměty byly darovány.

3 ks polovin raně středověkých naseknutých železářských lup, inv. č. 03.01-00223, až 00225

Neobvykle malé lupy byly nalezeny na katastru Olomučan, v blízkosti v minulosti archeologicky zkoumaných železářských dílen. Předměty byly darovány nálezcem.

PARNÍ STROJE A MOTORY

Jednoválcový ležatý parní stroj vyrobený mezi lety 1860–1870, inv. č. 13.00-00144

Elektrické dynamo fy. Jandourek Praha, vyrobeno 1870–1880, inv. č. 13.00-00145

Tyto dva předměty byly získány nákupem a předpokládá se u nich společná instalace v prostorách expozice parních motorů.

Model jednoválcového parního stroje s kotlem inv. č. 13.00-00146

Předmět byl zhotoven v roce 1950 pro dárce, k jeho 15. narozeninám. Jednalo se o provozuschopný model parního stroje.

KANCELÁŘSKÁ A REPROGRAFICKÁ TECHNIKA

Pamětní album vázané, inv. č. 21.10-00433

Obsahuje fotodokumentaci hlavní budovy s vybranými výrobky sestavené k 50. výročí firmy Zbrojovka Brno, n. p., 19. června 1968.

HRACÍ AUTOMATY

Varhany elektronické Milana Hudečka, inv. č. 21.20-00243

Elektronické varhany sestrojil pan M. Hudeček pouze pro svoji potřebu v jediném exempláři. Český vynálezce prvního elektronického zařízení pro nevidomé s hlasovým výstupem Eureka A4 se narodil v Brně a zde také absolvoval základní i gymnaziální studium. V roce 1978 absolvoval Vysoké učení technické, kde studoval sdělovací techniku. Krátce pracoval v Československé akademii věd v Ústavu přístrojové techniky.

V roce 1981 emigroval do zahraničí a usadil se v Austrálii.

Brzy pracoval jako vývojový inženýr u firmy Jacobs–radio v Melbourne. V roce 1983 založil firmu Robotron, která se zpočátku zabývala softwarovými informacemi a vývojem specializovaného softwaru. V té době se podnik začal zabývat řečovou syntézou. Nápad vyrobit malý „mluvící“ počítač se přímo nabízel do služeb nevidomým. Obrátil se proto na předsedu slepecké organizace Davida Blytha, který se spoluprací souhlasil. Za půldruhého roku byla Eureka A4 na světě. Nejdříve ji představili v Královském institutu ve státě Victoria. Firma Robotron vyrobila vlastní konstrukci elektronické řeči. V roce 1986 zahájil Robotron sériovou výrobu Eureka A4 s anglickou verzí řeči. O rok později byla Eureka doplněna systémem Braille–master, který umožnil převod textu do Braillova písma. V roce 1989 byla vyvinuta japonská verze, o rok později vybavili Eureka A4 španělštinou a švédštinou. Po představení přístroje v Brně (1990) byla instalována i čeština. Lokalizací v českém prostředí M. Hudeček nesmírně napomohl rozvoji výpočetní techniky pro nevidomé zájemce u nás i na Slovensku. Množství kladných ocenění a vyznamenání stále rostlo. Na brněnském veletrhu obdržela Eureka A4 zlatou medaili. Roku 1991 zahájil vývoj čtečích přístrojů s hlasovým výstupem na principu optického rozpoznávání písmen. V následujícím roce se již začal vyrábět pod názvem Rainbow, v japonské verzi pod názvem Esprit a v německé a české řeči pod názvem Sunrise. V roce 1993 rozšířil M. Hudeček služby nevidomým tím, že vyvinul rozlišovač barev a v roce 1994 přichází na trh mluvící kompas téže firmy, který „hovoří“ několika jazyky.

ŠÍCÍ STROJE

Stroj šicí Bobbin Bynov, inv. č. 21.30-00170

Byl vyroben v továrně Böhmische Clemens Müller Werke A. G., Nähmaschinenfabrik Bünauburg (Bynov u Děčína). Šicí stroj je textilní zařízení určené ke spojování látek nebo jiných materiálů pomocí nití. V komerčním provedení byly vynalezeny v polovině 19. století, aby se snížil podíl ručního šití v textilních manufakturách a o něco později v domácnostech. Od svého zavedení do běžné praxe v druhé polovině 19. století šicí stroj dramaticky zvýšil efektivnost a produktivitu oděvního průmyslu. Ruční způsob šití s provlékáním jehly a celé délky nití látkou při každém stehu nebylo možné zmechanizovat. Jedním z prvních principů bylo, že jehla propíchla látku a při svém návratu vytvořila na nití očko,

keré zachytil háček vespod. Podržel je do příštího vpichu, kdy se tímto očkem nit opět provlékla. Tak vznikl řetízkový steh, který se dodnes používá u hračkových šicích strojů. Řetízkový steh je ale málo pevný a snadno se páře, takže pozdější stroje užívají vynález vázaného stehu s dvojitými nitmi. Jehla provlékne svrchní nit látkou a při zpětném pohybu se vytvoří očko, které zachytí rotační chapač a přehodí přes cívku se spodní nití. Napínací páka, kterou prochází svrchní nit, utáhne steh tak, aby křížení obou nití bylo zhruba uprostřed tloušťky látky. Místo rotačního chapače užívaly starší stroje podlouhlý člunek, který se očkem prohazoval ze strany na stranu, případně kývavý chapač, který funguje podobně, má však méně klidný chod. Jehlová tyč, na níž je upevněna jehla, vykonává střídavý pohyb nahoru a dolů, od něhož se odvozuje i pohyb napínací páky. Pokud je jehlová tyč uložena ve výkvné vidlici, vzniká klikatý steh, který je pružný a lépe se hodí na šití pletených látek, trikotu apod. Klikatým stehem lze obšívát okraje látky, knoflíkové dírky a další, rozsah výkvy (šířku stehu) lze řídit. U moderních strojů lze zvolit i složitější tvary stehu. Důležitou částí stroje je podavač látky umístěný pod šicí deskou. Vykonává střídavý pohyb dopředu a dozadu, při němž je podavač potopen pod deskou. Horní hřídel, od něhož se odvozuje pohyb jehlové tyče, a spodní hřídel, který pohání chapač (člunek) a podavač, jsou mechanicky spojeny ozubenými převody nebo ozubeným řemenem, aby se oba pohybovaly souběžně. Pohon šicího stroje byl nejprve ruční klikou, později šlapacím pedálem a řemenem a nakonec elektromotorem.

HODINY

Docházkové hodiny Benzing, inv. č. 21.60-00569

Hodiny kontrolní mechanické určené pro záznam časů zaměstnanců při příchodu a odchodu z pracoviště na docházkový lístek (tzv. štipačky) byly vyrobeny ve 20. letech. 20. století. Hodiny i mechanismus pro záznamy na docházkový lístek se poháněly pérovníkem, který se musel natahovat, později byly hodiny elektro-mechanické. Firma Friedrich Ernst Jakob Benzing Kontrolluhrenfabrik, GmbH, Villingen, Germany byla založena kolem roku 1890 a výroba byla zaměřena na různé druhy klasických hodinových mechanismů a později specializovaná na kontrolní hodiny a rovněž holubářské hodiny.

JEMNÁ MECHANIKA – RŮZNĚ

Stromeček mechanický vánoční, inv. č. 21.70-00110

Dle paní Kučerové, manželky majitele RNDr. Libora Kučery, bylo na základové ploše předmětu (stromku) několik dřevěných oveček, v prostoru se zrcadly svatá rodina, oslík a kravička. Každé patro stromku se otáčelo na opačnou stranu a bylo osvětlené žárovíčkami. Zabudovaný hrací strojek hrál dvě písničky, z nichž jedna byla Hej, Slované!

Výrobce Jaroslav Melich se narodil v roce 1896 v obci Velké Hamry, v rodině s pěti dětmi. Pracoval jako špičkový soustružník v Liebigově textilní továrně ve Velkých Hamrech – Svárově. Za první republiky byl v období světové krize propuštěn ze zaměstnání. Rodina žila z podpory a po vyhlášení protektorátu a obsazení Sudet Němci byla nucena se odstěhovat – po dobu války žili v podnájmu v Kyjích u Prahy. Po konci války se rodina odstěhovala zpět do rodinného domku ve Velkých Hamrech. Pan J. Melich nastoupil zpět do textilního závodu, kde stále pracoval jako soustružník až do důchodu. Jeho práce byla i jeho koníčkem, vyráběl pro děti různé pohyblivé hračky (prý i lokomotivu s funkčním parním strojem). Bohužel žádná z hraček ani hrací stromek nejsou zdokumentovány žádnou autentickou fotografií. Jaroslav Melich zemřel v roce 1962.

LETECTVÍ A KOSMONAUTIKA

Pilotní brigádýrka, inv. č. 18.00-03802

Patřila Československým aeroliniím, pochází z roku 1977, z doby provozování našeho letounu L-410 OK-ADO. Výtečně doplňuje vlastní letoun jak po stránce dokumentace jeho historie, tak z hlediska edukačního.

Soubor fotografií letounu L-410 OK-ADO, inv. č. 18.00-03803

Získané od Alberta Orlity (největšího českého znalce tohoto typu letounu). Unikátním způsobem dokumentují historii, činnost a proměny stroje L-410 OK-ADO, který se v letošním roce stal trvalou součástí venkovní letecké expozice TMB.

SVÁŘECÍ TECHNIKA

Konvolut 62 ks zařízení pro pevné spojování kovů inv. č. 14.20-00001 až 14.20-00062

V roce 2021 byla od soukromého sběratele do sbírek TMB zakoupena sbírka celkem 62 kusů zařízení pro trvalé spojování kovových materiálů – svařování. Tato zařízení položila základ pro vznik nového oboru s názvem Svářecí technika (14.20). Nově vzniklý obor Svářecí technika má za úkol v TMB dokumentovat produkci zařízení pro pevné spojování kovů z bývalého Československa. V současné době tento obor obsahuje zejména svařovací agregáty pro tavné spojování kovů. Konkrétně to jsou svařovací agregáty pro elektrické obloukové svařování tavnou obalenou elektrodou – metoda MMA (Manual Metal Arc Welding). Metoda MMA je dokumentována prostřednictvím klasických jednoduchých svářecích transformátorů se skokovou regulací proudu a bez usměrňovače i složitějších transformátorů s usměrňovačem a plynulou regulací proudu, taktéž i pulzními zdroji. Zastoupeny jsou i stejnosměrné agregáty, jež jsou taktéž určené primárně pro svařování pomocí tavných elektrod, které generují svářecí proud prostřednictvím dynamu napojeného na točivý stroj (elektromotor). Obor též dokládá novější obloukové svařování tavící se elektrodou v ochranné atmosféře – tedy obsahuje zařízení pro svařování metodou MIG (Metal Inert Gas) / MAG (Metal Active Gas) a obloukové svařování netavící se elektrodou v ochranné atmosféře inertního plynu metoda TIG (Tungsten Inert Gas). Kromě zařízení, které pro svůj provoz k natavování svařovaného materiálu využívají stejnosměrný nebo střídavý proud, jsou v oboru zastoupeny i svařovací agregáty pro metodu plamenového svařování pomocí vodíku. Díky svému rozsahu a charakteru se jedná o zcela unikátní sbírku zařízení, s nimiž se spojuje kov pomocí tavného svařování, vyrobených na území bývalého Československa. Sběrka prostřednictvím těchto předmětů dokumentuje nejen samotný vývoj oboru svařování, ale i vyspělost československého průmyslu, pomocí konkrétních výrobků firem ČKD Praha, MEZ Brumov, MEZ Vsetín, ZEZ Hořice, BEZ Bratislava, Elektrov Znojmo a dalších značek působících v tomto odvětví v minulém století na našem území. V současné době neexistuje žádné další muzeum, které by dokumentovalo vývoj svářecí techniky na našem území.

Rotační svářečka Praga 320, inv. č. 14.20-00007

Rotační, dynamo svářečka vyrobená firmou ČKD Praha přibližně roku 1942, pracující na principu tří strojů spojených do jednoho zařízení. Svářecí agregát se skládá z tlumivky, třífázového asynchronního motoru, ten pohání dynamo speciální konstrukce, které generuje energii pro svařování elektrickým obloukem obalenou elektrodou. V principu se tedy jedná o stroj generující stejnosměrný proud z otáčející se kotvy v poli statoru. Kotva je poháněna třífázovým elektromotorem. Změnou budicího proudu statoru jednoduše ovládáme svařovací proud. Maximální výstupní/svařovací proud je 320 ampér.

SLABOPROUDÁ ELEKTROTECHNIKA

Žárovky zatemňovací různých výrobců inv. č. 14.10-00378 až 00380

Tři různé kusy zatemňovacích žárovek vyrobených během druhé světové války firmami Philips a Tungsram. Jedná se o speciální žárovky používané během druhé světové války k osvětlení interiérů, kdy bylo nařízeno zatemňování, které mělo znemožnit nepřátelským letadlům přesnější bombardování cílů. Jedná se o neprůhledné modré žárovky se spirálovým wolframovým vláknem, z nichž může pronikat jen úzký paprsek světla malým okýnkem na jejím vrchlíku.

Předplatní elektroměr Siemens-Schuckertwerke, inv. č. 14.10-00381

Jednofázový mincovní (předplatní) elektroměr Siemens-Schuckertwerke vyrobený kolem roku 1930. Po vhození několika mincí umožnil elektroměr odběr elektrické energie odpovídající vhozené hotovosti. Po jejím vyčerpání byl přívod proudu odpojen do doby, než odběratel opět vhodil další mince – podobně jako u pouličních veřejných telefonních automatů. Výhodou tohoto řešení bylo, že odpadlo vystavování účtů a případné vymáhání peněz od neplátců zákazníků, nevýhodou byla nutnost pravidelného vybírání. Na našem území byly používány poměrně zřídka, ve světě se však používají dodnes v modernější formě na čipové nebo jiné předplacené karty.

Klíč telegrafní Ryska inv. č. 15.00-01719

Ocelový poloautomatický telegrafní klíč určený k vysílání značek Morseovy abecedy. Vyrobený kolem roku 1925 firmou Ryska.

Jedná se o kyvný poloautomatický klíč umožňující rychlejší vysílání Morseovy abecedy než klíčem klasické konstrukce. Oproti běžným ručním telegrafním klíčům se jeho páka nekýve vertikálně, ale vodorovně a na jejím konci je umístěno závaží na pružině. Díky tomuto řešení tyto typy telegrafních klíčů dokážou při vychýlení páčky na jednu stranu automaticky generovat tečky Morseovy abecedy. Při vychýlení páčky na druhou stranu, funguje tento typ telegrafního klíče jako klasický ruční klíč a používá se k vysílání čárek. Čárky tedy vytváří sám operátor, tečky jsou produkovány zařízením automaticky, což samotné vysílání, oproti klasickému klíči, zrychluje.

CUKRÁŘ

Papírová forma na dorty, forma na puding a soubor kuchyňského náčiní, inv. č. 02.18-00114 až 00117

Datováno do 20. let 20. století. Soubor doplní předchozí akvizici z prvorepublikové cukrárny z Bílovic n. Svitavou a další.

ZLATNÍK

Soubor šperků, inv. č. 02.22-00008 až 0004

Akvizice z rodinného majetku z Brna – prostřednictvím převodu z Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Součástí tohoto souboru je například souprava šperků z českého granátu. Tyto šperky budou využity mimo jiné k výzkumu zlatnických technik v rámci projektu NAKI II. MCK a budou umístěny ve výstavě k tomuto projektu (Zlaté řemeslo).

STOLAŘ

Vybavení původní stolařské dílny, inv. č. 02.27-00001 až 00003

Pochází ze Staré vsi n. Ondřejnicí – dvou stolařských strojů firmy B. Johan z Brna (20. léta 20. století) a pákové vrtačky. Dva stolařské stroje doplnily stávající sbírku strojů firmy B. Johan.

MILITARIA

Výrobky České zbrojovky Uherský Brno

Konkrétně pistole CZ 2075 RAMI, inv. č. 21.40-00723, pistole CZ P-09, inv. č. 21.40-00724, pistole CZ P-10F, inv. č. 21.40-00725, pistole CZ SHADOW 2, inv. č. 21.40-00726, pistole CZ 75 TS ORANGE, inv. č. 21.40-00727, pistole CZ 75 B OMEGA, inv. č. 21.40-00728, pistole CZ P-07 KADET, inv. č. 21.40-00728, Větrovka CZ 200 S, inv. č. 21.40-00729, dále pak puška malorážka CZ 455 EVOLUTION,

inv. č. 21.40-00730, puška malorážka CZ 457 LUX, inv. č. 21.40-00731, puška malorážka CZ 512 TACTICAL, inv. č. 21.40-00732, puška lovecká kulová CZ 527 LUX, inv. č. 21.40-00732, puška lovecká kulová CZ 557 LUX II, inv. č. 21.40-00733 Převedením do sbírkového fondu bylo získáno dalších 138 kusů zbraní, zejména se jednalo o různé typy loveckých, malorážkových zbraní a pistole a revolvery, včetně historizujících replik perkusních revolverů firmy F. Li Pietta.

OBRÁBĚNÍ

Elektrická vrtačka EV 123, výrobek ČKD, inv. č. 06.13-00047

Ruční elektrická pila Narex, inv. č. 06.10-00030

Zpracováním bezúplatně převedeného majetku z Ministerstva obrany.

Ruční elektrická vrtačka Narex, inv. č. 06.13-00048

Ruční elektrický šroubovák Narex, inv. č. 06.40-00368

STEREODIAPOZITIVY

Inv. č. 20.00-09496 až 09548

Egypt 2019, jedinečné snímky Ing. Marka Audyho z aktuálních archeologických vykopávek českých egyptologů, nasnímáno při přípravě výstavy Sluneční králové.

Inv. č. 09549 až 09603

Island 2020, zcela nové stereodiapozitivní snímky – okruh ostrovních státem, autor Ing. Marek Audy.

STEREOVIZE

Inv. č. 20.20-00943 až 00949

Neznámý ateliér, stereodiapozitivy na nitrocelulóze v atypické kartonové masce s kovovou obrubou, námětem vídeňské pamětihodnosti.

HISTORICKÁ VOZIDLA A SPALOVACÍ MOTORY

Motocykl Praga 500 BD (1929), inv. č. 16.22-00083

Motocykl, který vyvinul konstruktér Jaroslav František Koch v roce 1926, se začal vyrábět ve firmě Breitfeld a Daněk (BD) v Praze Karlíně. Po spojení firmy s Českomoravskou Kolben a Daněk (1927) se motocykl vyráběl pod značkou Praga. Při jeho konstrukci byla použita řada pokrokových prvků, díky kterým měl motocykl skvělé jízdní i užité vlastnosti. Spolehlivost stroje vyzkoušel sám Koch, když v roce 1928 podnikl jízdu z Říma do Prahy. Překonal vzdálenost 1 480 km v rekordním čase 35 hodin a 40 minut. Motocykly se poté úspěšně vyráběly až do roku 1935.

Motocykl Indian Scout 600 (1925), inv. č. 16.22-00084

V roce 1919 začal oficiálně do českých zemí dovážet Indiany Ing. František Mařík. Dovoz převzal po firmě Paleček, která v prodeji nebyla úspěšná. Pan Mařík postupně zpopularizoval značku nejen u nás, ale stal se také generálním zástupcem pro Rakousko, Maďarsko, Jugoslávii a Bulharsko. Vybudoval celé prodejní impérium. Zavedl splátkový prodej s následným servisem. V domě Indian House poskytoval noclehy pro majitele motocyklů Indian, k běžným službám patřila prohlídka a údržba stroje zdarma. Vydával také Indian News – zpravodaj pro majitele Indianů. Motocykl Indian Scout byl nejuspěšnějším modelem této značky.

Motocykl JAWA 500 OHV (1930), inv. č. 16.22-00058

V roce 1929 zahájila továrna Ing. Františka Janečka licenční výrobu motocyklu Wanderer pod značkou JAWA. Tento motocykl, lidově nazývaný Rumpál, byl dodáván v provedení Standard a Speciál a bylo možné k němu připojit i sidecar. Celkem bylo vyrobeno 1 016 kusů.

Motocykl Matchless G 80 (1964), inv. č. 16.22-00059

Firma Matchless byla založena v Plumsteadu v Londýně v roce 1878. První motocykl vyrobili v roce 1899. Značka Matchless má rovněž dlouhou a úspěšnou historii na poli závodních motocyklů. V roce 1931 firma pod svá křídla získala i značku AJS a vytvořili spolu Associated Motor Cycles. Matchless i AJS si tak sice zachovaly vlastní značku, ale vyráběné produkty si byly velmi podobné. Motocykly byly známé svou pohodlností, spolehlivostí a kvalitou zpracování. Matchless G 80 byl vyráběn v letech 1946–1966 a je typickým zástupcem britských motocyklů tohoto období.

Kalendář ČAMS, inv. č. 16.25-00101

Československý automobilový klub pro Moravu a Slezsko (zkráceně ČAMS) vznikl v roce 1923 v Brně a stál u zrodu závodů do vrchu Brno-Soběšice a posléze i u vzniku Masarykova okruhu. ČAMS a jeho členové byli významným hybatelem motoristického dění na Moravě a ve Slezsku v období první republiky. Ve sbírce máme dosud jen málo předmětů, které by dokumentovaly činnost takto významné organizace.

Model mechanický – princip čtyřtákního motoru, inv. č. 16.25-00102

Model mechanický – princip dvoutákního motoru, inv. č. 16.25-00103

Jedná se o školní dřevěné modely, které pochází cca z 50. let

20. století a byly využívány k výuce na středních a odborných školách. Modely byly napojeny na baterii, a mohly tak názorně předvádět funkci a princip spalovacích motorů. První model demonstruje princip čtyřtákního spalovacího motoru, druhý představuje princip dvoutákního motoru. Oba modely jsou v poměrně dobrém stavu, pohyblivé (ručně). Ve sbírce máme v současné době zastoupeny různé řezy a další výukové modely, ale většinou jde o mladší předměty.

Soubor diplomů ČAMS inv. č. 16. 25-00104

Jedná se o diplomy, které vydal a udělil Československý automobilový klub pro Moravu a Slezsko, který byl založen v Brně v roce 1923. Tento typ artefaktů je velmi vzácný. Nabízený soubor obohatil sbírku motoristických předmětů a bude cenným přínosem na výstavě „Fenomén autoklubů v ČR“, která se chystá v roce 2022.

Plakát Tatra (2 ks), inv. č. 16.90-00504

Prospekt Tatra 613 (2 ks), inv. č. 16.90-00505

Soubor prospektů Tatra 148 (6 ks), inv. č. 16.90-00506

Soubor prospektů Tatra 813 (1 ks), inv. č. 16.90-00507

Soubor prospektů Tatra 815 (6 ks), inv. č. 16.90-00508

Soubor prospektů Tatra 815 (11 ks), inv. č. 16.90-00509

Soubor dobových reklamních plakátů a prospektů s podrobnou technickou specifikací rovněž s kvalitními profesionálními fotografiemi daného typu vozidla. Dva prospekty se týkají osobního automobilu Tatra 613, ostatní prospekty jsou nákladní vozidla Tatra typy 148, 813 a 815, což jsou exempláře, které máme zastoupeny ve sbírce. Tento soubor reklamních prospektů zhodnotil sbírku a rozšířil část věnovanou dokumentaci oboru. V současné době ve sbírce dokumenty tohoto typu máme zastoupeny zřídka.

Výukové modely Tatra 138, inv. č. 16.25-00105 až 16.25-00108

Školní výukové modely v řezu Tatra 138 byly používány k výuce na středních školách s technickým zaměřením. Modely jsou vytvořeny z reálných součástí vozidla Tatra 138 (motor, přední a zadní náprava, převodovka). Pokračuje sběr kontaktů, dobových materiálů, dat atd. k historii závodních motokár a závodů na území bývalé ČSSR.

SLÉVÁRENSTVÍ

Nádržka k WC litinová splachovací „BEST NIAGARA No 352“, inv. č. 04.11-00052

Vrtačka Record N 6 ruční, inv. č. 04.11-00053

Stojan pro vánoční stromeček, inv. č. 04.12-00240

První moravská továrna na rolety Ant. Bílek Brno firemní štítek, inv. č. 04.12-241

Frank & Neufeld Brno, firemní štítek výrobce kol a šicích strojů, litina. První moravská továrna na rolety Ant. Bílek Brno, První brněnská strojírna, ČKD, TOS Kuřim a další, inv. č. 04.12-00242

Výrobní loga a štítky firem dokumentují historii strojní výroby v Brně (výroba velocipedů a šicích strojů v Brně – Frank & Neufeld).

Pražské povstání 1945; Bronzová plaketa „Pražské povstání“, inv. č. 04.32-00405

Jejím autorem je český sochař, grafik, architekt, autor užitého umění a symbolista období secese František Bílek (1872–1941). Plaketa je symbolicky znázorněným bojem při květnovém povstání v Praze.

Klement Gottwald, inv. č. 04.61-00274

Antonín Zápotocký, inv. č. 04.61-00275

Karel Marx, inv. č. 04.61-00276

Sádrové busty komunistických představitelů reprezentují totalitní režim a mohou posloužit k výrobě bronzových kopií. Jejich výška je 200 mm.

POŽÁRNÍ A ZABEZPEČOVACÍ TECHNIKA

Tatra 815 HA-S3 automobil speciální požární hadicový, r. v. 1986; inv. č. 24.14-00001;

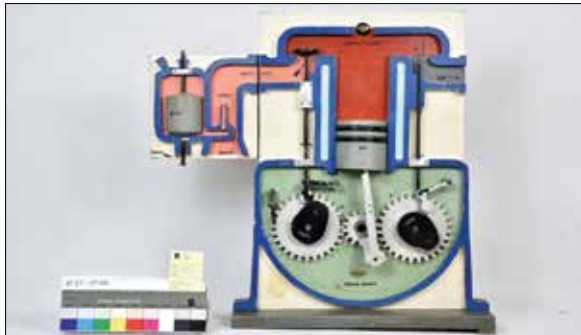
Přívěs PČS 50 Karosa, vozík s čerpadlem za Tatra 815 požární hadicový, r. v. 1971; inv. č. 24.14-00002

Hasičský automobil Tatra 815 V 26 byl používán hasiči jako speciální hadicový vůz k dálkové dopravě většího množství vody. Hadicové vedení, buď jednoduché, nebo dvojitě, se pokládá za jízdy. Na vozidle může být uloženo až 1 200 m hadic. K čerpání vody se využívala připojená přívěsná čerpací stanice Karosa s výkonem čerpadla 3 200 l/min. Vozidel bylo vyrobeno pouze několik kusů a patří tedy k jedinečným unikátům. Tento konkrétní hasičský automobil se účastnil mj. zásahů při odčerpávání zátopových lagun při povodních v roce 1997, 1999 a 2002. Nástavba byla původně umístěna na vozidle Tatra 138. V roce 2003 došlo k přestavbě na současný podvozek vozidla Tatra 815 6 × 6, vyrobený v roce 1986. Hasičský automobil Tatra 815 V 26 byl v roce 2021 převeden od Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje, zařízení Tišnov, do sbírek Technického muzea v Brně.

AKVIZICE SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ DLE OBORŮ V ROCE 2021

D – dar, K – koupě, L – nákup per rollam, N – náhodný nález, nejen vlastní, P – bezúplatný převod od státní org., nadace apod. (sem patří i to, co stát nabyl jako odumrt), R – replika (záměrně vytvořený sb. předmět – replika, maketa, kopie, model), V – výzkum (vlastní záměrný sběr), Z – záznam (foto, film, video, audiozáznam, text, mapa).

Název	Kurátor	D	K	L	N	P	R	V	Z	Cena	Měna	Celkem
Řemesla – archeol. mater. kovov.	Merta Ondřej							3				3
Řemesla – zámečnick	Mertová Petra	2										2
Řemesla – řezník	R. Cohen Marie				11							11
Řemesla – obuvník	R. Cohen Marie				1							1
Řemesla – dřevorubec	R. Cohen Marie		1							500	CZK	1
Řemesla – holič	R. Cohen Marie				1							1
Řemesla – cukrář	R. Cohen Marie				4							4
Řemesla – perletářská dílna	R. Cohen Marie				2							2
Řemesla – kovář	Mertová Petra	1										1
Řemesla – zlatník	R. Cohen Marie					42						42
Řemesla – malíř pokojů	R. Cohen Marie				1							1
Řemesla – stolař	R. Cohen Marie			3						67 000	CZK	3
Hutnictví – železářství	Kroužil Martin	7										7
Slév. – litina průmyslová	Kroužil Martin		1							200	CZK	1
Slév. – litina průmyslová	Kroužil Martin	1										1
Slév. – litina umělec. a užít.	Kroužil Martin		4							600	CZK	4
Slév. – litina umělec. a užít.	Kroužil Martin				2							2
Slév. – ocel umělec. a užít.	Kroužil Martin	2								200	CZK	2
Slév. – ocel umělec. a užít.	Kroužil Martin							1				1
Slév. – neželezné kovy uměl.	Kroužil Martin		21							13 300	CZK	21
Slév. – neželezné kovy uměl.	Kroužil Martin				3			5				8
Slév. – technolog., modely, šablony	Kroužil Martin		3							600	CZK	3
Obrábění – obráb. stroje obecně	Řezníček Roman					1						1
Obrábění – vrtačky	Řezníček Roman				1	1						2
Obrábění – pomůcky	Řezníček Roman					1						1
Sportovní technika a technologie – cyklistika	Nekuža Petr				1							1
Sportovní technika a technologie – vodní sporty	Nekuža Petr		1							20 000	CZK	1
Sportovní technika a technologie – vodní sporty	Nekuža Petr	1										1
Sportovní technika a technologie – míčové sporty	Nekuža Petr		1							300	CZK	1
Sportovní technika a technologie – míčové sporty	Nekuža Petr				1							1
Sportovní technika a technologie – silové sporty	Nekuža Petr				1							1
Sportovní technika a technologie – sporty zahrnující více disciplín	Nekuža Petr		1							1 500	CZK	1
Sportovní technika a technologie – zimní sporty na sněhu	Nekuža Petr				8							8
Sportovní technika a technologie – zimní sporty na ledu	Nekuža Petr		1							400	CZK	1

Název	Kurátor	D	K	L	N	P	R	V	Z	Cena	Měna	Celkem
Sportovní technika a technologie – zimní sporty na ledu	Nekuža Petr				2							2
Sportovní technika a technologie – doprovodný materiál, fotodokumentace	Nekuža Petr				2							2
Textil – obecně	Mertová Petra				51							51
Textil – suroviny a výrobky	Mertová Petra		3							10 000	CZK	3
Textil – suroviny a výrobky	Mertová Petra	2				3						5
Textil – str. a zařiz. přípr. přádelen	Mertová Petra					1						1
Textil – textilní zkušebny	Mertová Petra					1						1
Textil – lit. a diapositivy	Mertová Petra		5							1 500	CZK	5
Textil – lit. a diapositivy	Mertová Petra				3							3
Potrav. stroje – vodní mlýny	R. Cohen Marie			1						157 025	CZK	1
Parní stroje a motory	Merta Ondřej		2							1 000 000	CZK	2
Parní stroje a motory	Merta Ondřej	1										1
Sílnoproud. eltech. – stroje, zařízení	Persaň Vladimír		2							2 500	CZK	2
Sílnoproud. eltech. – stroje, zařízení	Persaň Vladimír				5							5
Svářecí technika	Persaň Vladimír			62						200 000	CZK	62
Sílnoproud. – doprov. dokum. 2D	Persaň Vladimír				1							1
Slaboproud. eltech. – str. a zař.	Persaň Vladimír	6			17							23
Slaboproud – doprov. dokum. 2D	Persaň Vladimír			1						6 000	CZK	1
Vozidla s poh. jiným než spalování	Zouharová Dyková		1							15 000	CZK	1
Spal. mot. – záž. 4D – pohon. jedn.	Zouharová Dyková			1		4				24 000	CZK	5
Motoristické předměty	Zouharová Dyková		4							6 800	CZK	4
Motoristické předměty	Zouharová Dyková					4						4
Spal. mot. – vzn. 4D. – pohon. jedn.	Zouharová Dyková					1						1
Spal. mot. – lit. dokum.	Zouharová Dyková			6						2 045	CZK	6
Letectví a kosmonautika	Příbyl Tomáš		2							6 200	CZK	2
Měř. a reg. tech. – přístroje	Pipota Jaroslav		1	7						6 000	CZK	8
Měř. a reg. tech. – přístroje	Pipota Jaroslav	2										2
Matematické stroje	Pipota Jaroslav		4							10 700	CZK	4
Matematické stroje	Pipota Jaroslav	9			11	1						21
Robotika	Anděl Lubomír						2					2
Stereodiapositivy	Urbánková Naděžda		106	55						40 200	CZK	161
Foto-kino, mikroskopie	Anděl Lubomír		2	1						17 500	CZK	3
Foto-kino, mikroskopie	Anděl Lubomír	2			11	2						15
Stereovize	Urbánková Naděžda		17							1 200	CZK	17
Fotografický materiál	Urbánková Naděžda				361							361
Přes. mech. – kancelářská tech.	Nekuža Petr	2			2							4
Přes. mech. – hrací automaty	Nekuža Petr	1										1
Přes. mech. – šicí stroje	Nekuža Petr		1							3 000	CZK	1
Přes. mech. – šicí stroje	Nekuža Petr	4			7							11
Přes. mech. – střelné zbraně	Řezníček Roman			13						130 447	CZK	13

Název	Kurátor	D	K	L	N	P	R	V	Z	Cena	Měna	Celkem
Přes. mech. – střelné zbraně	Řezníček Roman					138						138
Přes. mech. – gramofony, fonografy	Nekuža Petr		1							1 500	CZK	1
Přes. mech. – hodiny	Nekuža Petr	3			6	3						12
Jemná mechanika – různé	Nekuža Petr	1										1
Tech. domácn. – prací a žehlicí	Bartošová Hana	3										3
Tech. domácn. – kuchyň vybavení	Bartošová Hana		18							6 000	CZK	18
Tech. domácn. – kuchyň vybavení	Bartošová Hana	26			48	1						75
Hasičské automobily	Kroužil Martin					2						2
Militaria – obecné	Řezníček Roman				13							13
Militaria – stroje, zařízení, systémy	Řezníček Roman					6						6
Vojenské zbraně a přísl.	Řezníček Roman			6						181 377	CZK	6
Vojenské zbraně a přísl.	Řezníček Roman				1							1
Přísl. a doplňky ke zbraním	Řezníček Roman				2							2
Střelivo	Řezníček Roman				12	4						16
Granáty, miny atd.	Řezníček Roman				1							1
Nože, bodáky, šavle, tesáky atd.	Řezníček Roman	1										1
Uniformy a výstroj	Řezníček Roman		3							20 000	CZK	3
Uniformy a výstroj	Řezníček Roman				6							6
Vojenský materiál	Řezníček Roman		1							2 000	CZK	1
Vojenský materiál	Řezníček Roman					21						21
Nákladní a osobní automobily	Řezníček Roman					2						2
Pásová technika	Řezníček Roman			1						300 000	CZK	1
Trenažéry, výukový materiál	Řezníček Roman					2						2
Knihy, předpisy, příručky apod.	Řezníček Roman		2							1 100	CZK	2
Knihy, předpisy, příručky apod.	Řezníček Roman				5							5
Osobní a jiné doklady	Řezníček Roman				3							3
Odznaky, vyznamenání a jiné	Řezníček Roman				3							3
Chemie – přístroje a zařízení	Trčka Josef	13										13
Pracovní oblečení, obuv	Řezníček Roman				4							4
Technické hračky	Rederer Zbyněk		3							2 500	CZK	3
Technické hračky	Rederer Zbyněk				4							4
Elektronické pomůcky	Hluší Eliška				1							1
Celnictví – oděvy	Bartošová Hana			1						25 000	CZK	1
Celnictví – služební pomůcky	Bartošová Hana			1						5 200	CZK	1
Celnictví – tiskoviny	Bartošová Hana			1						3 500	CZK	1
Varia	Holman Pavel		4							3 000	CZK	4
Varia	Holman Pavel				91	2						93
Souhrny		88	218	160	710	243	5	6	2 295 894 *)			1 430

*) – sečteny jsou jen položky s měnou CZK

INFORMACE O ČINNOSTI NÁKUPNÍ KOMISE

V květnu a říjnu 2021 se uskutečnilo jednání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost (Nákupní komise). Nákup předmětů byl schválen celkem za 1.146.300 Kč (1.064.900 Kč + 81.400 Kč). Ředitelem TMB byl schvalován průběžně během celého roku nákup sbírkových předmětů per rollam za celkem 1.149.594 Kč (235 předmětů).

TMB získalo v roce 2021 celkem nákupem (NK + per rollam) sbírkové předměty za **2.295.894 Kč**

2.2 EVIDENCE A ULOŽENÍ SBÍRKOVÉHO FONDU

Sbírka Technického muzea v Brně je evidována v Centrální evidenci sbírek MK ČR pod číslem TMB/002 – 002 05 – 06 /131002. Celkem obsahuje k 31. 12. 2021 sbírkový fond muzea **62 986** evidenčních čísel, z toho inventárních čísel **62 935** a 51 dosud nerozepsaných přírůstkových čísel, která budou zpracována postupně.

Počet aktivních katalogizovaných inventárních čísel k 31. 12. 2021 je **62 935**.

Z nich je **28 523** digitalizovaných v podobě obrazového záznamu. Jedná se o základní stupeň digitalizace – digitální fotografie pro identifikaci a základní prezentaci sbírkových předmětů.

Databáze MUSEION – k 31. 12. 2021 celkem **28 679** připojených snímků včetně **134** k předmětům v operativní evidenci.

Evidence sbírek je prováděna v programu MUSEION. Protože jsme se v roce 2021 přiblížili ke smluvnímu počtu předmětů, evidovaných v MUSEIONu, byla smlouva na outsourcing tohoto programu rozšířena na limit 120 tis. evidovaných předmětů a současně byl zvětšen pronajatý prostor v cloudu, kam se ukládají digitální snímky sbírkových předmětů, případně digitalizované dokumentace ke sbírce. Zápisy nových předmětů a změn do CES MK ČR jsou prováděny pravidelně a s využitím programu MUSEION.

Dále probíhá doplňování obrazové dokumentace ke sbírkovým předmětům – k 31. 12. 2021 je obrazová dokumentace připojena u **28 679** předmětů včetně 134 předmětů v operativní evidenci a samozřejmě jsou u nových přírůstků připojovány digitální kopie nabývacích dokladů.

Ke konci roku 2021 bylo na portálu MUSEION na adrese <https://sbirky.tmb.museion.cz/> publikováno **3 267** sbírkových předmětů. Většinou se jedná o nově zpracovávané historické negativy.

Publikace dalších sbírkových předmětů byla pozastavena, protože od roku 2022 bude používán nový publikační portál, který má širší možnosti nastavení a je uživatelsky přívětivější. Inventarizace sbírek v desetiletém cyklu probíhá podle plánu. V roce 2021 bylo inventováno **4 511** sbírkových předmětů, což činí 7,2 % všech evidovaných sbírkových předmětů (59 737). Ztráty předmětů nebyly zjištěny, pouze přetrvává zhoršování stavu některých sbírkových předmětů z důvodu nevhodných podmínek ve skladovacích prostorech. Několik nenalezených předmětů bude v průběhu roku 2022 dohledáno. Předměty, které nebyly v inventuře 2020 nalezeny, byly v průběhu roku 2021 dohledány a aktualizovali jsme jejich lokaci a stav.

Kvalita uložení sbírkových předmětů se prakticky nezlepšila, přetrvává nouzový režim uložení sbírkových předmětů.

V nově zbudovaném depozitáři (který vznikl přestavbou z původního vojenského skladu) přetrvává problém s udržením stabilního klimatu (silné kolísání vlhkosti). Problém s klimatizací je v řešení s dodavatelskou firmou a projektantem. Z důvodu rekonstrukce objektu Kameňák (NKP Stará huť u Adamova) došlo k přesunutí sbírkových předmětů oborů 02.00, 02.01, 03.01 z expozice i depozitáře do prostoru „A“ v areálu bývalé Tesly v Králově Poli a do „likusáku“ za budovou muzea. Předměty budou po ukončení prací přesunuty zpět.

2.3 Zápůjčky a výpůjčky

SMLOUVA O VÝPŮJČCE

(TMB půjčuje bezplatně jiné organizaci)

V roce 2021 bylo celkem uzavřeno **12 smluv** na celkem **50 zapůjčených sbírkových předmětů**; výše uvedené předměty byly zapůjčeny na výstavu, z toho:

1/ muzea si zapůjčila 33 sbírkových předmětů:

- / Muzeum Novojičínka (1 předmět),
- / MZM (1 předmět),
- / NTM (7 předmětů),
- / Jihomoravské muzeum ve Znojmě (14 předmětů),
- / Národní zemědělské muzeum (2 předměty),
- / Muzeum Blanenska (8 předmětů);

2/ jiným subjektům bylo zapůjčeno 17 sbírkových předmětů:

- / Honeywell Aerospace Olomouc (1 předmět),
- / FF MUNI (3 předměty),
- / MG (9 předmětů),
- / Galerie výtvarného umění v Chebu (1 předmět),
- / Městys Sloup (2 předměty),
- / Astronomický ústav AV ČR (1 předmět).

NÁJEMNÍ SMLOUVA (placená zápůjčka)

Celkem bylo uzavřeno **8 smluv** na pronájem celkem 74 sbírkových předmětů. **TMB jako pronajímatel** 19 sbírkových předmětů jinému subjektu dostalo zaplacen **celkem 148.000 Kč**.

TMB zaplatilo za zapůjčení 55 předmětů od jiných subjektů **6.000 Kč + 45.000 EUR**

VÝPŮJČNÍ SMLOUVA – (V)

Zapůjčeno bezplatně od jiné organizace do TMB celkem uzavřených **34 smluv**; celkem **407 zapůjčených předmětů**, z výše uvedeného:

1/ zapůjčeno do stálé expozice: 21 předmětů;

2/ na pořádané výstavy v TMB:

- / Primky a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky (42 předmětů),

- / Robot 2020 (6 předmětů),
  - / Minerva Boskovice (18 předmětů),
  - / Individuální cesta k samostatnosti (33 předmětů),
  - / Pálená hlína (266 předmětů);
- 3/ ostatní** (restaurování, prezentace, studium): 21 předmětů.

Výše uvedené předměty byly zapůjčeny z níže uvedených institucí:

1/ muzeí (241 předmětů):

- / NZM (25 předmět),
- / MZM v Brně (71 předmětů),
- / Muzeum mučičích nástrojů (1 předmět),
- / Muzeum regionu Boskovicka (20 předmětů),
- / Regionální muzeum v Mikulově (16 předmětů),
- / Muzeum hl. města Prahy (14 předmětů),
- / Vlastivědné muzeum v Šumperku (15 předmětů),
- / Vlastivědné muzeum v Olomouci (6 předmětů),
- / Jihomoravské muzeum ve Znojmě (10 předmětů),
- / NTM (3 předměty),
- / Masarykovo muzeum v Hodoníně (9 předmětů),
- / Muzeum města Brna (46 předmětů),
- / Orlické muzeum v Chocni (4 předměty),
- / Muzeum východních Čech v Hradci Králové (1 předmět);

2/ od jiných subjektů (118 předmětů):

- / VHÚ (1 předmět),
  - / Spolek a web Směrovka (1 předmět),
  - / Universal Robots Dánsko (1 předmět),
  - / Tyflocentrum Brno (33 předmětů),
  - / Machine Planet (3 předměty),
  - / Památník Terezie (1 předmět),
  - / Vojensko historický klub Erika Brno (1 předmět),
  - / Archeologický ústav AV ČR Brno (63 předmětů),
  - / Národní ústav lidové kultury (14 předmětů);
- 3/ od soukromých osob si TMB zapůjčilo celkem 48 předmětů.**

3. OCHRANA PŘEDMĚTŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A DALŠÍ PRÁCE

3.1 KONZERVOVÁNÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ TMB (VČ. ÚDRŽBY VOZŮ, PŘÍPRAVY EXPONÁTŮ APOD.)

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Sáňky a lyže	07.21-00001 až 07.21-00004	72/20	L-2021/002
Štítek T613	16.22-00042	15/21	L-2021/007
Četnická šavle	02.16-00081	12/21	L-2021/009
Trofej K. Vlašína	16.80-00003	59/21	L-2021/010
Odznak čl. brigády soc. práce a stříbrná medaile	50.00-00624 50.00-00622	74/21	L-2021/011
Koloběžky	29.10-00270 až 29.10-00272	79/21	L-2021/024
Model žakárového stroje	08.23-00505	9/21	L-2021/004
Elektronická kalkulačka	19.30-00837	7/21	L-2021/006
Elektronická kalkulačka	19.30-00848	7/21	L-2021/006
Emulátor	19.30-00849	7/21	L-2021/006
Počítač	19.30-00850	7/21	L-2021/006
Souprava	19.10-00851	7/21	L-2021/006
Monitor	19.30-00852	7/21	L-2021/006
Tiskárna	19.30-00853	7/21	L-2021/006
Konzole	19.30-00854	7/21	L-2021/006
Počítač	19.30-00855	7/21	L-2021/006
Herní konzole	19.30-00856 až 19.30-00858	7/21	L-2021/006
Tiskárna	19.30-00859	7/21	L-2021/006
Projektory, promítačky	20.10-01653 20.10-01657 až 20.10-00169	7/21	L-2021/006
Robot	23.10-01881	7/21	L-2021/006
Raketa	07.14-00001	33/21	L-2021/015
Lyže	07.21-00005	33/21	L-2021/015
Brusle	07.22-00002	33/21	L-2021/015
Soubor sportovních oděvů	07.90-00001	33/21	L-2021/015
Tiskoviny	07.90-00002	33/21	L-2021/015
Vzorník přízí	08.60-00391 08.60-00392	33/21	L-2021/015
Obálka na zásilku	08.60-00393	33/21	L-2021/015
Reklama	08.60-00394	33/21	L-2021/015
Korespondence	08.60-00395	33/21	L-2021/015
Rozhlasový přijímač	15.00-01718	33/21	L-2021/015
Klíč	15.00-01719	33/21	L-2021/015
Plakát	16.90-00504	33/21	L-2021/015
Soubor	16.90-00509	33/21	L-2021/015
Brigadýrka	18.00-03802	33/21	L-2021/015
Herní konzole	19.30-00860	33/21	L-2021/015
Hra	19.30-00861	33/21	L-2021/015
Stroj	21.10-00431	33/21	L-2021/015

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Album pamětní	21.10-00433	33/21	L-2021/015
Hodiny	21.60-00558	33/21	L-2021/015
Hodiny	21.60-00599	33/21	L-2021/015
Lupa	21.60-00560	33/21	L-2021/015
Zapalovač	23.20-01889	33/21	L-2021/015
Svítilno	23.20-01898	33/21	L-2021/015
Miska	23.20-01899	33/21	L-2021/015
Krabička	23.20-01907	33/21	L-2021/015
Hrnek	23.20-01911	33/21	L-2021/015
Obal	23.20-01913	33/21	L-2021/015
Kamera filmová	20.10-01670	20/21	L-2021/016
Stroj	21.10-00432	33/21	L-2021/017
Modely	16.25-00102 16.25-00103	61/21	L-2021/019
Fotoaparát	20.10-01667	61/21	L-2021/019
Žehlička	23.10-00194	61/21	L-2021/019
Samovar	23.20-01885	61/21	L-2021/019
Termoska	23.20-01890	61/21	L-2021/019
Hmce	23.20-01893 23.20-01894	61/21	L-2021/019
Kráječ	23.20-01896	61/21	L-2021/019
Talíř	23.20-01900	61/21	L-2021/019
Svítilno	23.20-01901	61/21	L-2021/019
Mlékovar	23.20-01904	61/21	L-2021/019
Svítilna	23.20-01905	61/21	L-2021/019
Mlékovar	23.20-01910	61/21	L-2021/019
Pánev	23.20-01912	61/21	L-2021/019
Váha	23.20-01919	61/21	L-2021/019
Mlýnek	23.20-01920	61/21	L-2021/019
Termoska	23.20-01921	61/21	L-2021/019
Varič	23.20-01922	61/21	L-2021/019
Otvírák	23.20-01924	61/21	L-2021/019
Strojek	23.20-01925	61/21	L-2021/019
Příbor	23.20-01926	61/21	L-2021/019
Zvonek	23.20-01928	61/21	L-2021/019
Dóza	23.20-01929	61/21	L-2021/019
Kropenka	23.20-01931	61/21	L-2021/019
Lahve	23.20-01936 23.20-01938 23.20-01939	61/21	L-2021/019
Kráječ	23.20-01941	61/21	L-2021/019
Autodráhy	29.10-00266 29.10-00267	61/21	L-2021/019
Stavebnice	29.10-00268	61/21	L-2021/019

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Šicí stroje	21.30-00012 21.30-00052 21.30-00066 21.30-00069 21.30-00139 21.30-00156 21.30-00168	35/21	L-2021/021
Hudební záznamové pásy	21.20-00114 21.20-00123 až 21.20-00125 21.20-00133	72/21	L-2021/025
Vzorky vlny	08.70-00064 až 08.70-00129	70/21	L-2021/026
Automobil osobní Z5 Express – sedadla	16.12-00016	87/21	A-2021
Textilní vzorník	08.60-00376	22/21	A-2021/002
Textilní vzorník	08.60-00380	22/2021	A-2021/003
Textilní vzorník	08.60-00384	22/2021	A-2021/004
Textilní vzorník	08.60-00377	22/2021	A-2021/005
Textilní vzorník	08.60-00378	22/2021	A-2021/006
Textilní vzorník	08.60-00381	22/2021	A-2021/006
Textilní vzorník	08.60-00379	22/2021	A-2021/007
Textilní vzorník	08.60-00382	22/2021	A-2021/008
Textilní vzorník	08.60-00383	22/2021	A-2021/009
Tapiserie Art Protis	08.10-00074	36/2021	A-2021/001
Tapiserie Art Protis	08.10-00075	36/2021	A-2021/001
Tapiserie Art Protis	08.10-00076	36/2021	A-2021/001
Tapiserie Art Protis	08.10-00072	36/2021	A-2021/011
Tapiserie Art protis	08.10-00073	36/2021	A-2021/010
Automobil osobní Z5 Express – sedadla	16.12-00016	87/2021	A-2021/012
Opasek finanční stráže	33.10-00229		A-2021/013
Opasek finanční stráže	33.10-00233		A-2021/014
Opasek finanční stráže	33.10-00231		A-2021/015
Lis na lněné semeno	08.00-00021	11/2021	L-2021/027
Hra kubus	29.10-00263	04/21	L-2021/001
Hra stolní fotbal	29.10-00264	04/21	L-2021/001
Stavebnice	29.10-00265	04/21	L-2021/001
Počítač	19.30-00847	04/21	L-2021/001
Kamna	23.20-01870	04/21	L-2021/001
Sluchátka	15.00-01716	04/21	L-2021/001
Pojistka	14.10-00376	04/21	L-2021/001
Žárovka	14.10-00377	04/21	L-2021/001
Přílba	24.11-00015	04/21	L-2021/001

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Šicí stroj	21.30-00169	04/21	L-2021/001
Sada odznaků	50.00-00587	04/21	L-2021/001
Telefonní přístroj	15.00-01717	04/21	L-2021/001
Obuv	23.20-01880	04/21	L-2021/001
Plastová taška	23.20-01879	04/21	L-2021/001
Práh Dacia 1310	16.23-00018	04/21	L-2021/001
Kamera	20.10-01660	07/21	L-2021/005
Mikroskop	20.10-01661	07/21	L-2021/005
Lampa	20.10-01662	07/21	L-2021/005
Mikroskop	20.10-01663	07/21	L-2021/005
Fotoaparát	20.10-01664	07/21	L-2021/005
Hlavice	20.10-01665	07/21	L-2021/005
Měnič	20.10-01666	07/21	L-2021/005
Strojek	23.20-01882	07/21	L-2021/005
Drátošička	02.06-00062	17/21	L-2021/008
Sekery	02.01-00258 až 02.01-00260	16/21	L-2021/012
Vrtačka	06.13-00047	33/21	L-2021/013
Silnič svalů	07.15-00001	33/21	L-2021/013
Lyžařské hole	07.21-00006	33/21	L-2021/013
Brusle	07.22-00001	33/21	L-2021/013
Mlýnky na kávu	23.20-01883 23.20-01884	33/21	L-2021/013
Hrnek	23.20-01886	33/21	L-2021/013
Stromeček	23.20-01892	33/21	L-2021/013
Převravná	23.20-01897	33/21	L-2021/013
Odsavač mléka	23.20-01903	33/21	L-2021/013
Jídlonosič	23.20-01909	33/21	L-2021/013
Šicí stroje	21.30-00177 21.30-00178	62/21	L-2021/014
Hrnc	23.20-01940	61/21	L-2021/018
Lahev	23.20-01937	61/21	L-2021/018
Ventilátor	23.20-01934	61/21	L-2021/018
Vysoušeč	23.20-01933	61/21	L-2021/018
Varič	23.20-01930	61/21	L-2021/018
Varič	23.20-01927	61/21	L-2021/018
Svítilna	23.20-01923	61/21	L-2021/018
Závaží	23.20-01916	61/21	L-2021/018
Pánvička	23.20-01915	61/21	L-2021/018
Souprava	23.20-01914	61/21	L-2021/018
Varič	23.20-01908	61/21	L-2021/018
Gril	23.20-01902	61/21	L-2021/018
Gril	23.20-01895	61/21	L-2021/018
Odměrka	23.20-01888	61/21	L-2021/018
Svítilna	23.20-01887	61/21	L-2021/018
Fotoaparát	20.10-01668	61/21	L-2021/018
Překapávač	23.20-01891	61/21	L-2021/018
Přístroj	19.10-01473	77/21	L-2021/020
Kávovar	23.20-01948	77/21	L-2021/020

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Stromeček	21.70-00110	77/21	L-2021/020
Vysavač	23.20-01943	77/21	L-2021/020
Tiskárna	19.30-00864	77/21	L-2021/020
Televizní přijímač	15.00-01725	77/21	L-2021/020
Váha	23.20-01942	77/21	L-2021/020
Zábradlí	04.12-00238	77/21	L-2021/020
Bačovský nůž s ocílkou	02.16-0026	10/21	L-2021/028
Pistole Beretta M935	24.40-501		D-2021/001
Pistole Browning 1900	21.40-496		D-2021/002
Pistole Kaba Speciál	21.40-502		D-2021/003
Pistole Astra M3000	21.40-497		D-2021/004
Pistole VIS35 Radom	21.40-493		D-2021/005
Pistole ČZ vz.50	21.40-498		D-2021/006
Pistole Beretta M935	21.40-506		D-2021/007
Pistole Sauer 1930	21.40-504		D-2021/008
Pistole Walther PP	21.40-494		D-2021/011
Pistole model 27	21.40-495		D-2021/012
Pistole P38	21.40-491		D-2021/013
Pistole Dreyse 1907	21.40-524		D-2021/014
Pistole Frommer 37M	21.40-531		D-2021/015
Pistole ČZ vz.24	21.40-529		D-2021/016
Pistole P08 Parabellum	21.40-528		D-2021/017
Pistole P08 Parabellum	21.40-527		D-2021/018
Pistole Frommer Stop	21.40-500		D-2021/019
Pistole Astra mod. 3000	21.40-526		D-2021/020
Pistole Astra mod. 400	21.40-533		D-2021/021
Pistole Steyr 1909	21.40-523		D-2021/022
Pistole Savage 1907	21.40-499		D-2021/023
Pistole Sauer	21.40-519		D-2021/024
Pistole Steyr	21.40-559		D-2021/025
Pistole Mauser C96	21.40-582		D-2021/026
Pistole Dreyse 1908	21.40-558		D-2021/027
Pistole ČZ vz. 24	21.40-557		D-2021/028
Pistole vz. 52	25.20-43		D-2021/029
Pistole vz. 52	25.20-44		D-2021/030
Pistole vz. 52	25.20-42		D-2021/031
Revolver Lefauchaux Arendt	21.4-537		D-2021/032
Revolver Lefauchaux	21.40-543		D-2021/033
Revolver Bulldog	21.40-802		D-2021/036
Pistole Mauser	21.40-778		D-2021/037
Pistole Dreyse	21.40-787		D-2021/039
Pistole P38	21.40-775		D-2021/040
Pistole P38	21.40-774		D-2021/041
Pistole Champion 22LR	25.20-95		D-2021/034
Pistole Champion SH	25.20-96		D-2021/035
Pistole signální vz. 04	21.40-601		D-2021/042
Samopal Sa vz. 58P	25.20-47		D-2021/043
Samopal vz. 58	25.20-49		D-2021/044

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Útočná puška AK-63F	25.20-40		D-2021/045
Samopal Sa vz. 58P	25.20-50		D-2021/046
Samopal Sa vz. 58P	25.20-48		D-2021/047
Samopal Sa vz. 58P	25.20-54		D-2021/048
Samopal vz. 58V	25.20-55		D-2021/049
Samopal vz. 58P	25.20-51		D-2021/050
Samopal vz. 58P	25.20-53		D-2021/051
Samopal vz. 58P	25.20-46		D-2021/052
Samopal vz. 58P	25.20-52		D-2021/053
Samopal vz. 58P	25.20-98		D-2021/054
Samopal vz. 58P	25.20-99		D-2021/055
Samopal vz. 58P	25.20-100		D-2021/056
Samopal vz. 58V	25.20-104		D-2021/057
Samopal Sa vz. 58P	25.20-101		D-2021/058
Samopal Sa vz. 58P	25.20-102		D-2021/059
Samopal Sa vz. 58V	25.20-105		D-2021/060
Samopal Sa vz. 58P	25.20-103		D-2021/061
Samopal vz. 24	21.40-459		D-2021/062
Samopal Sa vz. 24	21.40-460		D-2021/063
Samopal Sa vz. 25	21.40-461		D-2021/064
Samopal Sa vz. 58P	25.20-38		D-2021/065
Pistole ČZ vz. 83 řez	25.20-111		D-2021/066
Pistole ČZ vz. 83 řez	25.20-112		D-2021/067
Pistole vz. 52 řez	25.20-109		D-2021/068
Pistole vz. 52 řez	25.20-108		D-2021/069
Pistole vz. 52 řez	25.20-107		D-2021/070
Pistole vz. 52	25.20-110		D-2021/071
Pistole vz. 52	21.40-560		D-2021/072
Pistole vz. 52	25.20-45		D-2021/073
Pistole Frommer Stop	21.40-488		D-2021/074
Pistole ČZ 27	21.4-520		D-2021/075
Pistole Roth-Steyr 1907	21.40-530		D-2021/076
Pistole Steyr	21.40-203		D-2021/077
Revolver Gasser 1870	21.40-548		D-2021/078
Revolver Gasser Kropacek	21.40-623		D-2021/079
Revolver St. Etienne	21.40-535		D-2021/080
Pistole ČZ 45	21.40-635		D-2021/083
Samopal vz. 26	25.20-85		D-2021/084
Samopal vz. 24	25.20-84		D-2021/085
Samopal vz. 61	25.20-86		D-2021/086
Pistole vz. 70	21.40-634		D-2021/087
Pistole vz. 50	21.40-633		D-2021/088
Pistole DUO	21.40-636		D-2021/089
Pistole vz. 52	21.40-632		D-2021/090
Pistole signální	21.40-635		D-2021/091
Kulovnice samonabíjecí KSK	21.40-628		D-2021/092
Puška terčovnice	21.4-323		D-2021/093
Vzduchovka Slavia 620	21.4-64		D-2021/094
Vzduchovka Hanel Sport	21.40-433		D-2021/095

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Vzduchovka Slavia 630	21.4-24		D-2021/096
Vzduchovka Slavia 630	21.4-25		D-2021/097
Vzduchovka Slavia 631	21.4-63		D-2021/098
Vzduchovka Slavia 618	21.4-26		D-2021/099
Vzduchovka Slavia 618	21.4-27		D-2021/100
Puška opak. Zbrojovka Brno	21.40-626		D-2021/101
Puška dvouhl. brokovnice	21.40-625		D-2021/102
Puška obojetnice	21.4-267		D-2021/105
Puška terčovnice s blok. závěrem	21.4-264		D-2021/106
Kulomet Bren MK2	25.20-70		D-2021/107
Kulomet vz. 26	25.20-18		D-2021/108
Puška vz. 33	21.40-618		D-2021/109
Puška vz. 24	21.40-612		D-2021/110
Vzduchovka Slavia 630	21.4-24		D-2021/096
Vzduchovka Slavia 630	21.4-25		D-2021/097
Vzduchovka Slavia 631	21.4-63		D-2021/098
Vzduchovka Slavia 618	21.4-26		D-2021/099
Vzduchovka Slavia 618	21.4-27		D-2021/100
Puška opak. Zbrojovka Brno	21.40-626		D-2021/101
Puška dvouhl. brokovnice	21.40-625		D-2021/102
Puška obojetnice	21.4-267		D-2021/105
Puška terčovnice s blok. závěrem	21.4-264		D-2021/106
Kulomet Bren MK2	25.20-70		D-2021/107
Kulomet vz. 26	25.20-18		D-2021/108
Puška vz. 33	21.40-618		D-2021/109
Puška vz. 24	21.40-612		D-2021/110
Vzduchovka Slavia 618	21.4-27		D-2021/100
M. R. Štefánik, plastika, bronz	04.32-385	90/2021	K-2021/002
Krucifix, mosaz, dřevo	04.32-384	92/2021	K-2021/003
Perořízek, ocel	04.22-008	93/2021	K-2021/004
Horník, plastika, bronz	04.32-382	91/2021	K-2021/001
M. R. Štefánik, plastika, bronz	04.32-385	90/2021	K-2021/002
Krucifix, mosaz, dřevo	04.32-384	92/2021	K-2021/003
Perořízek, ocel	04.22-008	93/2021	K-2021/004
Š136 – Favorit Rally	16.22-00021	22/2021	D 2021/124
Škoda 120L	16.22-00080	22/2021	D 2021/116
PV3S – Valník	25.60-00006	24/2021	D 2021/132
PV3S – AV 3	25.60-00034	28/2021	D 2021/130
Avia A11 TREND	16.22-00074	22/2021	D 2021/114
MTX – Roadster	16.22-00026	22/2021	D 2021/117
Lada Bohse	16.22-00066	22/2021	D 2021/121
Škoda 440 Spartak	16.22-00031	22/2021	D 2021/115
Škoda 1200	16.22-00068	22/2021	D 2021/118
T-613 Narex	16.22-00042	22/2021	D 2021/119
UAZ 469	25.60-00028	43/2021	D 2021/138
PV-3S POKA	25.60-00016	49/2021	D 2021/139
UAZ 452 sanita	25.60-00002	23/2021	D 2021/133

Celkem konzervovaných 407 sbírkových předmětů

3.2 RESTAUROVÁNÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ (NÁROČNÝ ZÁSAH)

Název předmětu	Inv. č. (př. č.)	Žád. č.	Č. konzerv. karty
Houpací koník	29.10-00257	73/20	L-2021/003
Textilní vzorník	08.60-00396	85/21	L-2021/022
Tatra 57	16.22-00078	22/21	D 2021/126
Škoda 120S Rally	16.22-00053	22/21	D 2021/123
T-813 6x6	25.60-00008	26/21	D 2021/134
PV-3S POKA	25.60-00016	25/21	D 2021/135
Z9	16.22-00009	22/21	D 2021/120
Z4-1serie	16.22-00011	22/21	D 2021/125
GAZ 69	25.60-00007	68/21	nedokončeno
Škoda Felicie kabriolet	16.22-000 61	62/21	nedokončeno
Vlečka za traktor	16.17-00034	84/21	nedokončeno
Praga RN žebřík	24.14-00001	85/20	nedokončeno
Z5 EXPRES	16.12-00016	81/21	nedokončeno
Puška Mannlicher M95	21.40-609		D-2021/111
Pistole Astra mod.3000	21.40-505		D-2021/009
Pistole Sauer 1913	21.40-503		D-2021/010
Pistole Sauer + Sonn 1938	21.40-780		D-2021/038
Puška dvouhl. IŽ	21.40-624		D-2021/103
Puška dvouhl. perkusní	21.4-314		D-2021/104
Puška dvouhl. IŽ	21.40-624		D-2021/103
Puška dvouhl. perkusní	21.4-314		D-2021/104
Pistole ČZ vz. 50	21.40-510		D-2021/081
Pistole ČZ vz. 50 řez	21.4-271		D-2021/082
Puška Mannlicher M95	21.40-609		D-2021/111
Horník, plastika, bronz	04.32-382	91/21	K-2021/001
RND autobus	17.06-00004		D-2021/176
RO – 706	17.06-00001		D-2021/177
lk 280	17.06-00012		D-2021/178
RO 706	17.06-00002		D-2021/179
T500 HB	17.06-00011		D-2021/180

Celkem restaurováno 30 sbírkových předmětů

3.2.1 RESTAUROVÁNÍ SBÍRKOVÝCH PŘEDMĚTŮ TMB (NÁROČNÝ ZÁSAH), PŘÍP. KONZERVACE REALIZOVANÉ SMLUVNĚ EXTERNÍMI RESTAURÁTORY (NAPŘ. Z PROGRAMU ISO)

Název předmětu	Inv. č.	Restauroval
Trolejbus Škoda 6Tr	17.07-2	DPMB, a.s.
Trolejbus Škoda 7Tr	17.07-4	DPMB, a.s.
Trolejbus Škoda 9Tr	17.07-8	DPMB, a.s.
Trolejbus Škoda T11	17.07-7	DPMB, a.s.
Trolejbus Škoda 14Tr01	17.07-10	DPMB, a.s.
Trolejbus Škoda 15Tr	17.07-12	DPMB, a.s.
Trolejbus Škoda 17Tr0	17.07-11	DPMB, a.s.
Autobus Škoda 706RO	17.06-1	DPMB, a.s.
Parní tramvajová lokomotiva Caroline	17.03-1	Lokotrans, s.r.o.
Tramvajový motorový vůz ev. č. 99	17.01-30	DPMB, a.s.
Tramvajový vůz T3M ev. č. 1594	17.01-31	DPMB, a.s.
Autobus Škoda 706RTO	17.06-2	Vlastimil Urbánek
Trolejbus Škoda Sanos	17.07-9	DSZO, a.s.
Letoun L-410 OK-ADO	18.00-03796	Aircraft Industries Kunovice
Alchymistická dílna, výrobce K. Šebela	21.70-00045	K. Šindel
Kinetický model převodů, výrobce K. Šebela	21.70-00022	K. Šindel
Kuličkové hodiny, výrobce K. Šebela	21.70-00037	K. Šindel
Orloj se svatou rodinou, výrobce K. Šebela	21.70-00046	K. Šindel

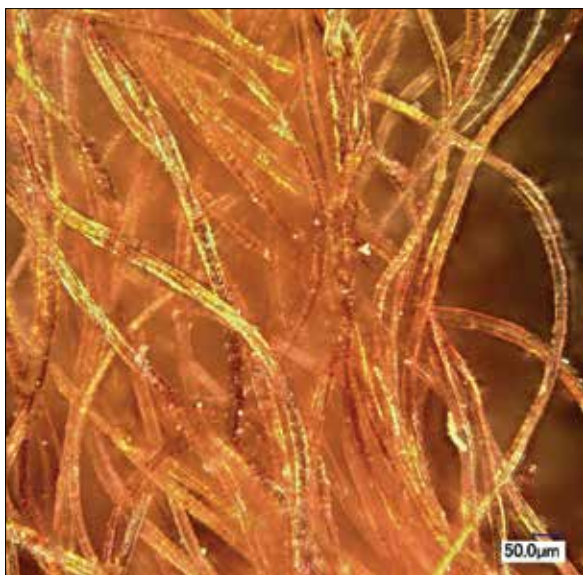
Celkem 18 restaurovaných sbírkových předmětů externími dodavateli

3.3 KONZERVOVÁNÍ-RESTAUROVÁNÍ V RÁMCI ČINNOSTI MCK TMB NA ZAKÁZKU PRO JINÉ INSTITUCE

Název předmětu	Zadavatel	Ks
Ostruha typu Biskupa Crkvína	AÚ MZM	1
Velkomoravské šperky	Slovácké muzeum v Uherském hradišti	14
Dřevěné nádoby a hřeben	Muzeum Jindřichohradecka	3
Soubor archeologických nálezů z hradu Landštejn	Národní památkový ústav, ú.o.p. České Budějovice	21

Celkem 39 ks předmětů konzervovaných-restaurovaných na zakázku pro jiné instituce

Celkově bylo konzervováno–restaurováno 455 sbírkových předmětů TMB. Z toho 407 kusů bylo konzervováno (tj. zajištění jejich stabilizace a zvýšení ochrana proti degradaci), 48 předmětů bylo podrobeno rozsáhlejšímu restaurování (obnovení funkčnosti, doplnění chybějících dílů, retuše apod.). Restaurátorské práce probíhaly na konzervátorsko–restaurovských pracovištích muzea, ale i za pomoci externích dodavatelů (např. Dopravní podnik města Brna nebo Aircraft Industries Kunovice).

Konzervátorská činnost byla zaměřena zejména na vstupní ošetření sbírkových předmětů z nových akvizic muzea. Jednotlivé předměty jsou kontrolovány z hlediska biologického napadení, rozsahu korozních dějů a dalších mechanismů poškozování a celkové kondice. Proběhlo jejich očištění, stabilizace a základní povrchová úprava. Selektovány byly položky, které budou podrobeny náročnějším konzervátorsko–restaurovským zásahům. Pozornost byla věnována též revizi stavu a konzervaci souboru palných zbraní a historických vozů.

Z náročnějších restaurátorských zásahů realizovaných vlastními silami stojí za zmínku komplexní zásah na houpacím koníkovi z přelomu 19. a 20. století. Vzhledem ke stavu výplně koníka musela být provedena preventivní radiační sterilizace ve Veverské Bítýšce. Kompletně byla doplňována, fixována a retušována barevná vrstva včetně dalších komponent koně. Zásah byl prezentován v rámci panelu na stánku MCK při příležitosti oslav 60 let TMB a Noci vědců. V návaznosti na různé prezentační akce muzea a potřebě zprovoznění historických osobních vozů i vozů MHD bylo nutné u některých z nich doplňovat některé funkční součástky, restaurovat čalounění a část vnitřního vybavení včetně zajištění opravy laků a dalších původních povrchových úprav. Restaurována byla rovněž neúplná plastika Horník, inv. č. 0432–382. Dle katalogu Blanenské umělecké litiny, kde je dochována původní podoba této plastiky, bylo nově odlito chybějící nářadí – želízko a mlátek (palička). Plastika tak byla uvedena do původního kompletního stavu.

Zcela ojedinělým restaurátorským počinem byla obnova letounu L-410, která probíhala v letech 2020–2021 ve specializované firmě Aircraft Industries Kunovice. Záměrem bylo uvést letadlo do podoby odpovídající jeho užívání v barvách ČSA, v níž by jej bylo možné vystavovat. Odstraněny musely být pozdější a již poškozené nátěry, realizovány byly klempířské práce na těle a kří-

dlech, chemická stabilizace korozního poškození, tmelení a nová povrchová úprava. Vyměněny byly některé díly – okna kabiny i kokpitu. Doplněna byla vrtule ve spolupráci s Leteckým muzeem v Kunovicích. Interiér kabiny byl zcela restaurován – opravilo se například čalounění a zhotovily se taktéž nové potahy. Instalovalo se funkční vnitřní osvětlení a osvětlení oblouku křídla a pozičních světel. Restaurované letadlo bylo slavnostně představeno v rámci oslav 60. výročí vzniku TMB dne 30. 8. 2021.

V rámci poskytované pomoci bylo konzervováno–restaurováno 39 sbírkových předmětů. Z toho stříbrné velkomoravské šperky vyžadovaly velmi šetrný zásah z důvodu velmi jemného zpracování a křehkosti materiálu. Jako vhodná metoda byla použita elektrolytická redukce korozních vrstev, která šetrně redukuje ionty stříbra zpět na čisté stříbro a nedochází tak k mechanickému ani chemickému působení na materiál. Náročné bylo dočištění po elektrolyze, kdy bylo třeba velmi jemně pod mikroskopem odstranit kartáčkem uvolněné nečistoty a povlak redukovaného kovu.

3.4 DEMONTÁŽ A TRANSPORT PŘEDMĚTŮ

Název předmětu	Akce	Datum
Rám + karoserie	Převoz z lakovny (Příbram)	23. 6. 2021
Rám felicie	Převoz na lak (Příbram)	4. 6. 2021
Rám Gaz 69	Převoz nového rámu (Valašské Klobouky)	14. 5. 2021
Karoserie Felicia	Převoz na lak (Příbram)	22. 4. 2021
Wikov valník	Převoz k Valachovi (oprava motoru – Kroměříž)	13. 4. 2021
Vlečka za traktor	Převoz do sbírek (Rosice)	3. 2. 2021
PV3S – jeřáb	TMB skládání křídel L 410	17. 8. 2021
Tatra 700	STK + emise	19. 5. 2021
Lada Bohse	STK + emise	19. 5. 2021
Tatra T148 jeřáb	TMB demontáž loga TESLA	24. 6. 2021
PV3S – jeřáb	TMB zvedání letadla MIG 21	13. 7. 2021
PV3S – jeřáb	TMB (nakládání robotů na nákl. auto)	4. 8. 2021
PV3S – jeřáb	TMB (nakládání robotů na nákladní auto)	17. 8. 2021
Spirit – os. auto	Převoz z lakovny na dílnu v Opatovicích	22. 10. 2021
Pec polní pekárny KPN	Převoz ze Slupi (Slavnosti chleba)	6. 9. 2021
Rám + díly auta GAZ 69	Převoz na pískování	17. 5. 2021
Traktorová vlečka	Převoz na pískování	3. 11. 2021
Rám + díly auta GAZ 69	Převoz z pískování	10. 6. 2021
Traktorová vlečka	Převoz z pískování	10. 11. 2021
MTX Roadster	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	22. 11. 2021
Škoda 1200	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	22. 11. 2021
Wikov 35	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	22. 11. 2021
Lada Bohse	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	22. 11. 2021
Škoda Spartak	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	23. 11. 2021
Z 4-1 serie	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	23. 11. 2021
Tatra 57	Převoz z Řečkovic do depozitu na TMB	23. 11. 2021
Tatra 700	STK + emise	19. 5. 2021
Lada Bohse	STK + emise	19. 5. 2021
Tatra T148 jeřáb	TMB demontáž loga TESLA	24. 6. 2021
Tělocvičné vybavení	SZŠ Znojmo	8.–9. 6. 2021
Řez motorů a hnacího ustrojí	SZŠ Znojmo	8.–9. 6. 2021
Dřevoobráběcí stroje	Stará ves nad Ondřejnicí	11.–12. 10. 2021
Demontáž a odvoz robotů VW	TMB	25. 10. 2021
Tělocvičné vybavení	SZŠ Znojmo	8.–9. 6. 2021
Řez motorů a hnacího ustrojí	SZŠ Znojmo	8.–9. 6. 2021
Dřevoobráběcí stroje	Stará ves nad Ondřejnicí	11.–12. 10. 2021
Demontáž a odvoz robotů VW	TMB	25. 10. 2021
Historické automobily a motocykly ze sbírek TMB	Muzeum v pohybu I., výjezd vozidel	29. 5. 2021

Název předmětu	Akce	Datum
Regálová pojízdná stěna	Muzeum Kamenice nad Lipou	9. 2. 2021
Řezy motorů a převodovek, tělocvičné nářadí	SZŠ Znojmo	8. 6. 2021
Tatra 815 HA-S3 automobil speciální požární hadicový	Převzetí nového sb. př. od HZS JM kraje	5. 5. 2021
Privés PČS 50 Karosa, vozík s čerpadlem za Tatra 815 požární	Převzetí nového sb. př. od HZS JM kraje	5. 5. 2021
Historické automobily a motocykly ze sbírek TMB	Muzeum v pohybu II., výjezd vozidel	14. 8. 2021
Historické automobily a motocykly ze sbírek TMB	60. výročí TMB	28. 8. 2021
Vojenská technika včetně polní pekárny	Slavnosti chleba ve Slupi	2.–4. 9. 2021
Tank T55	Převzetí nového sb. př.	24. 9. 2021
Vojenské automobily ze sbírek TMB	Den uniformovaných sborů, Kroměříž	2. 10. 2021
Historické automobily a motocykly ze sbírek TMB	Muzeum v pohybu I., výjezd vozidel	29. 5. 2021
Regálová pojízdná stěna	Muzeum Kamenice nad Lipou	9. 2. 2021
Řezy motorů a převodovek, tělocvičné nářadí	SZŠ Znojmo	8. 6. 2021
Tatra 815 HA-S3 automobil speciální požární hadicový	Převzetí nového sb. př. od HZS JM kraje	5. 5. 2021
Uniformy a výstroj rakouské Finanční stráže	Vypůjčka na výstavu Železná opona, vrácení do Oberösterreichisches Museum Linz	15.–16. 6. 2021
Návrhy scény a kostýmů pro hru R.U.R. od Feuersteina	Vypůjčeno na výstavu Robot 2020 z Národního muzea, depozitáře Terezín vrácení	3. 8. 2021
Pevnostní cihly	Vypůjčka na výstavu Pálená hlína z Památníku Terezín, vypůjčení	3. 8. 2021
Kostýmy ze hry R.U.R z Městského divadla Zlín	Vypůjčeno na Výstavu Robot 2020, vráceno	4. 5. 2021
Římské cihly, terra sigillata, cvočky, keramika	Vypůjčka na výstavu Pálená hlína z MZM, vypůjčení	6. 9. 2021
Modely cihlových staveb	Vypůjčka na výstavu Pálená hlína z Ostravského muzea, vypůjčení	20. 9. 2021
Nářadí na výrobu cihel, ukázky cihel, vepřovic	Vypůjčka na výstavu Pálená hlína z Vlastivědného muzea Kyjov a NÚLK Strážnice, vypůjčení	23. 9. 2021

Název předmětu	Akce	Datum
Plány cihlových staveb, model cihelny	Vypůjčka na výstavu Pálená hlína z NTM – Centrum stavitelského dědictví Plasy, vypůjčení	1. 10. 2021
Modely cihlen, nářadí na výrobu cihel	Vypůjčka na výstavu Pálená hlína z NZM – Muzea českého venkova Kačina, Orlické muzeum Choceň vypůjčení	5. 10. 2021
Autobus Praga RND	„Retroměstečko“ Pardubice	10.–12. 9. 2021
Autobus Škoda 706 RO	„Retroměstečko“ Pardubice	10.–12. 9. 2021
Privés Karosa B40	„Retroměstečko“ Pardubice	10.–12. 9. 2021
Autobus Karosa ŠM11	„Retroměstečko“ Pardubice	10.–12. 9. 2021
Autobus Karosa B732.1670	„Retroměstečko“ Pardubice	10.–12. 9. 2021
Montážní automobil Š706RT	„Retroměstečko“ Pardubice	10.–12. 9. 2021
Trolejbus Škoda 6Tr	80. výročí trolejbusů v Plzni	30. 9. – 4. 10. 2021
Trolejbus Škoda 7Tr	80. výročí trolejbusů v Plzni	30. 9. – 4. 10. 2021
Trolejbus Škoda T11	80. výročí trolejbusů v Plzni	30. 9. – 4. 10. 2021
Autobus Jelcz 272 MEX	Restaurování	29. 10. 2021
Přemístění a transport z prostoru výstavy V těžkých dobách do depozitářů VHÚ v Lešanech	Transport z TMB do VHÚ Lešany (z výstavy Železná opona 1948–1989)	říjen 2021
Model strážní věže	Transport z TMB do Chebu (z výstavy Železná opona 1948–1989)	prosinec 2021
Cylindrický měch	Pro sbírku 02.20	
Telefonní přístroje	Převoz sbírkových předmětů z výstavy sdělovací techniky Eurazio center	26. 2. 2021
Sbírka svářecí techniky	Převoz sbírkových předmětů svářecí techniky.	květen 2021
Letoun L-410 OK-ADO	Převoz exponátu Kunovice–Brno	srpen 2021
Transport soustruhu	Transport soustruhu z Olomouce (místa uložení) do depozitářů Řečkovice	září 2021
Transport automobilů ZIL-131	Transport z Rančířova (místa uložení) do depozitářů Řečkovice	říjen 2021
Transport letištního radiolokátoru RPL-5	Transport letištního radiolokátoru RL-5 z Olomouce (místa uložení) do depozitářů Řečkovice	prosinec 2021
Transport radiolokátoru P19 (2x ZIL 131E)	Transport z Rančířova u Jihlavy	říjen 2021

Celkem 542 ks sbírkových předmětů podrobených demontáží nebo transportu

Péče o historické vozy a další sbírkové předměty TMB a jejich zpřístupňování veřejnosti je spojeno s náročnou manipulací a transportem. Tyto operace jsou většinou zajišťovány konzervátory-restaurátory, kteří na základě stavu a charakteru předmětů vyhodnocují jejich vhodný způsob transportu buď po vlastní ose, nebo převozem včetně nakládky a vykládky. V případě výstavních projektů a dalších mimořádných prezentačních aktivit je manipulace a transport předmětů rovněž dozorován kurátory sbírek. Celkově bylo připraveno a transportováno 542 předmětů.

3.5 VÝROBA REPLIK A ODLITKŮ

Název předmětu	Zadavatel/ č. žádanky	Počet kusů
Kování autobusu Škoda SANO 5	Žád. č. 1/2021	13
Replika dopisních nožíků	TMB	2
Klika k automobilu Praga V3S	TMB	1
Stropní držáky trolejbusu Tatra 401	Žád. č. 52/2020	22
Okenní kování autobusu	TMB	28
Výroba repliky miny	TMB	2
Cizelování bronzové plastiky sv. Anežky	TMB	1
Výroba plastik Gloria Musaealis	AMG ČR	4
Trolejbus Škoda Sanos, odlití držáku madla, držáku skla a objímek brzdových kabelů	3/2021	10
Trolejbus Škoda Sanos, odlití krytu zámků bočních schránek	6/2021	22
Trolejbus Škoda Sanos, odlití víček brzdové zásuvky	13/2021	2
Odlití podstavce plastiky TGM, odlévání do pískové formy	TMB	1
Plastika M. R. Štefánik	TMB	1
Krucifix	TMB	1
Řád zlatého rouna, mosaz	TMB	1
Sv. Eligius, pečeť	TMB	1
Koncovka na hůl, J. Žižka, hlava	TMB	1
Kování	Muzeum kočárů	55
Ražené All – žetonky k výstavám a akcím	TMB	4 100

Celkem 168 ks replik, odlitků a 4 100 ražených žetonů.

Součástí konzervátorsko-restaurátorské práce je i zhotovování replik a kopií sbírkových předmětů či jejich částí. Jedinečné vybavení a technologie experimentální kovolitecké dílny (KED) umožňují výrobu odlitků z různých slitin kovů, které jsou rovněž využívány v rámci muzejní činnosti (například plastiky Gloria

Musaealis). Doprovodnou aktivitou je ražba žetonů s tématy k aktuálním výstavám a akcím TMB. Zhotoveno bylo celkem 168 kusů nejrůznějších replik a odlitků, dále raženo 4 100 ks hliníkových žetonů.

Plastika M. R. Štefánika, Krucifix (mosazný Kristus na dřevěném kříži), mosazná replika Řádu zlatého rouna, pečeť brněnských zlatníků sv. Eligius a mosazná koncovka na hůl ve tvaru hlavy Jana Žižky, jsou nové sbírkové předměty oboru Slévárství. Všechny tyto předměty, stejně jako ostatní uvedené, byly vyrobeny v Kovolitecké experimentální dílně TMB.

3.6 OPRAVY A VLASTNÍ VÝROBA (NESBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY)

Název předmětu	Zadavatel/ č. žádanky	Počet kusů
Výroba fotografické kulisy pro edukační aktivity do expozice Nožířství	Mertová	1
Výroba potahovaných ramínek na uložení textilních sbírkových předmětů	průběžně	20
Ochranné obaly na textilní sbírkové předměty	průběžně	30
Výroba ochranných obalů pro transport předmětů z výstavy Vlněná elegance	Mertová	10
Výroba textilního závěsu pro instalaci fotografií do výstavy Vietnam	Urbánková 78/2021	1
Výroba plátěných váčků pro edukační aktivity	Mertová/69/2021	40
Výroba ochranných obalů pro tapiserie Art Protis	Mertová/36/2021	3
Výroba ochranného obalu na leteckou kombinézu	Lacko/2/2021	1
Výroba ochranných obalů pro transport předmětů z výstavy Robot 2021	Holman	2
Výroba zábradlí Slup	21/2020	5
Oprava stropu Slup	TMB	1
Oprava kuchyňské linky Slup	TMB	1
Přípravek pro uchycení motoru pianoly	TMB	1
Loutkové divadlo	TMB	1
Přípravek na formy pro odlití busty Masaryk	TMB	2
Razidlo Elektr. motor. vůz č.10	TMB	1
Razidlo Trolejbus Škoda 6TR	TMB	1
Razidlo Autobus Škoda 706RTO	TMB	1
Razidlo 70 let trolejbusů v Brně	TMB	1
Razidlo 120 let el. tramvaje v Brně	TMB	1
Razidlo Šroubek a matička	TMB	1
Razidlo Robot 2020	TMB	1
Montáž světel Slup	TMB	4
Stojan na plastové role	TMB-MCK	1
Montážní stojan pro motocykly	49/2020	4
Raznice na výrobu tablet	17/2020	1
Přípravek na demontáž ložiska motocyklu	TMB	2
Větrací otvor vstupních vrat Židenice	TMB	1
Výroba cizelérského nářadí, čakanů, puncny	TMB	35

Název předmětu	Zadavatel/ č. žádanky	Počet kusů
Nerezové zarážky do knihovny	TMB	60
Oprava vývěsního stojanu	Slup	1
Oprava stabilizačních zvedáků pro hasičské auto RTO	TMB	4
Razidlo Norton	TMB	1
Razidlo El. motor. vůz č. 10	TMB	1
Oprava stolu a zásuvek v TMB	TMB	2
Oprava pojízdného dílenského stolku	TMB MCK Židenice	1
Plechové kroužky pro restaurování motocyklů	63/2020	20
Výroba stojanu pro obrázek rytíře	7/2020	1
Výroba podstavce pro plastiku býka	TMB	1
Výroba pojízdných stojanů pod řezu motorů a hnacího ústrojí	TMB	4
Výroba a montáž úchytů na bannery k 60. výročí TMB	TMB	32
Výroba matic na kola motocyklu	TMB	8
Výroba vitríny do expozice	TMB	1
Výroba cihlářského stolku	76/2021	1
Razidlo NAKI	TMB	1
Razidlo Tyfloservis	TMB	1
Razidlo 60 let TMB	TMB	1
Razidlo Jindřich Vladislav	JM Znojmo	1
Výroba kovových ochranných rohů	TMB	4
Oprava nábytku – ředitelna	TMB	2
Stavba kompresorovny svépomocí	TMB	1
Výroba montážních podvozků pod automobily	TMB	2
Razidlo Tiangong	TMB	1
Razidlo Zažij svět nevidomých	TMB	1
Výroba prosklené vitríny	TMB	1
Výroba medaile Sokolník	TMB/NAKI II MK ČR	4
Výroba medaile Sv. Eligius	TMB/NAKI II MK ČR	4
Výroba bronzových rydel a zkušebních destiček, CuSn ₉ , CuSn ₁₀ , CuSn ₁₁ , CuSn ₂₀	TMB/NAKI II MK ČR	16
Výroba polotovarů pro ražbu mincí, slitina Ag	TMB/NAKI II MK ČR	12
Výroba replik Pražský groš, slitina Ag	TMB/NAKI II MK ČR	3
Výroba repliky razidla na brakteáty, zkušební razidla různého mat. složení, bronz	TMB/NAKI II MK ČR	4

Celkem 371 ks nejrůznějších pomůcek, mobiliáře apod.

Konzervátorsko-restaurátorská práce rovněž souvisí s výrobou různých ochranných obalů, adjustačních systémů pro exponáty, součástek a zařízení, případně jejich opravou. Tyto práce mohou být díky odpovídajícímu technologickému vybavení zajišťovány přímo na konzervátorsko-restaurátorských pracovištích. Tímto způsobem bylo zpracováno 371 ks nejrůznějších pomůcek a zařízení, které slouží pro ochranu a prezentování sbírkových předmětů.

3.6.1 DALŠÍ PRÁCE SOUVISEJÍCÍ S PŘÍPRAVOU A REALIZACÍ VÝSTAV A JINÝCH AKCÍ

Specifikace	Místo/akce	Datum	Provedl
Ošetření a údržba sbírkových předmětů v expozici Optika	TMB / expozice Optika	13.–20. 4. 2021	Židková, Foret, Kubingerová
Čištění oděvů z expozice Optika (nesbírkové předměty)	TMB / expozice Optika	14.–15. 4. 2021	Kubingerová
Konzervace předmětů stálé expozice	Kovárna v Těšanech	10.–11. 6. 2021	Rapouch, Foret, Židková, Hutník
Deinstalace výstavy Vlněná elegance, balení a transport zapůjčených sbírkových předmětů a předmětů ze sbírek TMB	TMB / Výstava Vlněná elegance první republiky	7.–12. 6. 2021	Kubingerová
Příprava nesbírkových předmětů do výstavy Minerva	TMB / Výstava Minerva	červen 2021	Kubingerová
Příprava exponátů	TMB / Zažij svět nevidomých 13. 11. 2021	12.–23. 7. 2021	Židková
Balení zapůjčených sbírkových předmětů z výstavy Robot	TMB / deinstalace výstavy Robot 2021	30. 7. 2021	Kubingerová
Příprava oděvů na akci Tisíc mil československých	TMB / Tisíc mil československých	12. 8. 2021	Kubingerová
Ošetření a údržba sbírkových předmětů v expozici Parní motory a Ulička řemesel	TMB / expozice Parní motory	26.–27. 8. 2021	Židková, Kubingerová
Prezentace laboratoře MCK	TMB / Šedesátka s TMB	28. 8. 2021	Selucká, Fricová, Foret, Židková
Prezentace laboratoře MCK	TMB / Noc vědců	24. 9. 2021	Selucká, Foret, Rapouch
Ošetření předmětů napadených plísní	Stará huť u Adamova	18. 10. 2021	Rapouch, Foret
Organizování výjezdu historických vozidel na nám. Svobody v Brně jako součást akce Muzeum v pohybu I. a II.	Brno	29. 5. 2021, 14. 8. 2021	Mrázek
Zajištění kontrolního stanoviště, depo vozidel	1 000 mil československých, Bosonohy	18. 10. 2021 12. 8. 2021	Mrázek, Kroužil, Šebela
Nátěr dřevěných prvků v exteriéru	Vodní mlýn ve Slupi	19. 10. 2021	POTPaT, KED
Stavba hraniční stěny EZOH	Znojmo Loucký klášter	20.–21. 7., 18.–19. 10. 2021	Andrýsek, Hutník, Hrdlička, Truksa, Vaníček
Přípravné práce na Slavnosti chleba	Slup	2. 9. 2021	Andrýsek, Hutník, Truksa, Vaníček, Hrdlička
Přípravné práce k 60. výročí TMB	TMB	24.–25. 8. 2021	Andrýsek, Hutník, Vaníček, Truksa, Hrdlička
Stavba beton. podstavce pro pohon parního stroje	TMB	8. 11., 10. 11. 2021	Vaníček, Truksa, Hrdlička, Hutník
Výroba cihlářského stolku	TMB	1. 8.–30. 9. 2021	Hrdlička

Příprava exponátů a technických památek včetně dalšího zpřístupňování sbírkových předmětů je spojena s řadou aktivit, jako je instalování exponátů, kontrola stavu funkčních mechanismů, ošetření zapůjčených předmětů, jejich balení apod. V této souvislosti byla hlavní pozornost zaměřena na deinstalaci výstavy Vlněná elegance, kdy bylo třeba vhodně zabalit exponáty vyrobené z vlny, zejména pak barvené, které jsou velmi citlivé na mikroklimatické parametry a osvětlení. Dále byly v průběhu roku kontrolovány a očištěny předměty ze stálých expozic a externích památek TMB.

Závod 1 000 mil československých se původně jel v letech 1933 až 1935 pod záštitou prezidenta T. G. Masaryka, obnoven byl krátce v 70. letech a nyní se pravidelně jezdí jako závod historických vozidel od roku 2015. V roce 2021 soutěžilo 112 automobilů s rokem výroby před rokem 1950!

3.6.2 MONITORING A REGULACE PARAMETRŮ PROSTŘEDÍ (PREVENTIVNÍ KONZERVACE)

Specifikace	Místo/ akce	Datum	Provedl
Kontrola mikroklimatu stálých expozic	Hlavní budova TMB	celoročně	Foret, Rapouch
Kontrola stavu stejnokrojů ze sbírky Finanční stráže obor Celnictví	TMB Řečkovice	průběžně	Kubingerová
Kontrola stavu stejnokrojů ze sbírky Hasičství	TMB Řečkovice	průběžně	Kubingerová

Preventivní konzervace je důležitou součástí péče o sbírkové předměty. Průběžně je zajišťováno sledování a vyhodnocování mikroklimatických podmínek v expozicích a depozitářích muzea včetně operativní regulace prostředí pomocí mobilních zvlhčovačů a odvlhčovačů. Zvýšená pozornost byla věnována průzkumu čistoty prostředí na vodním mlýnu ve Slupi, kde byla hodnocena kontaminace prostředí mikroskopickými vláknitými houbami. Na základě výsledků analýzy bylo doporučeno v rámci nápravných opatření instalovat čističky vzduchu s UV zářiči, jejichž účinnost je předmětem dlouhodobějšího průzkumu. S mikrobiologickým napadením se potýkal i prostor Staré huti u Adamova, kde byla provedena sanace předmětů a v návaznosti na prováděné stavební úpravy bude dále hodnocena jejich účinnost z hlediska zlepšení podmínek relativní vlhkosti v expozici.

3.7 KONZULTAČNÍ ČINNOST, ODBORNÉ A OPONENTSKÉ POSUDKY, ANALÝZY NA ZAKÁZKU

Počet poskytnutých odborných výpomocí za úplaty (analýzy, stratigrafie, odlitky ap.) – konzervátorsko-restaurátorská činnost

Specifikace	Komu byla určena (název instituce; fyzická osoba) – č. smlouvy	Počet hodin práce	Realizoval
Materiálový průzkum smaltované cedule	P. Čech	2	Rapouch
Identifikace kalafuny v malbě	M. Číhalík	2	Rapouch
Oddyho test materiálů	SYMA Production	4	Rapouch
Dřevěné nádoby a hřeben	Muzeum Jindřichohradecka	3 ks předmětů	Rapouch
Soubor archeologických nálezů z hradu Landštejn	Národní památkový ústav, ú. o. p., České Budějovice	21 ks předmětů	Foret
Zhotovení replik kování	Muzeum historických kočárů	55 ks předmětů	Kroužil, Mrázek
Zhotovení Gloria Muasealis	AMG	4 ks předmětů	Kroužil, Mrázek

Celkem 7 výpomocí za úplaty, v rámci kterých bylo konzervováno-restaurováno 24 předmětů (viz kap. 2.3), zhotoveny 59 ks odlitků a 3 materiálové analýzy na zakázku.

Počet poskytnutých odborných výpomocí (náročnější posouzení průzkum, analýzy ap.) – konzervátorsko-restaurátorská činnost

Specifikace	Komu byla určena (název instituce; fyzická osoba)	Počet hodin práce	Realizoval
Identifikace bílého pigmentu na 3 obrazech	I. Fogaš	4	Rapouch
Identifikace Ti běloby	I. Fogaš	4	Selucká
Průzkum laků na autobusech Š706 RTO, Ikarus 630 a montážním voze Praga RN	Kocman (TMB)	20	Rapouch
Průzkum laku na valníku Wíkov 7/28	Zouharová Dyková (TMB)	8	Rapouch
Ostruha typu Biskupa Crkvina	AÚ MZM	1 ks předmětu	MCK
Velkomoravské šperky	Slovácké muzeum v Uherském hradišti	14 ks předmětů	MCK
Průzkum pigmentů plastiky Černá Madona	M. Číhalík	1	MCK

Celkem 7 odborných výpomocí (náročnější posouzení – průzkum, analýzy ap.).

Počet poskytnutých konzultací MCK (jednorázová doporučení)

Název	Zadavatel	Počet hodin	Garant
Konzervace nálezů ze sklárny	Regionální muzeum v Teplicích	0,5	Rapouch
Možnost průzkumu požárního vědra	Kremz	1	Rapouch
Vybavení rest. pracoviště	Národní zemědělské muzeum	2	Rapouch
Identifikace výpotků na včelím vosku	Muzeum romské kultury	2	Rapouch
Konzervace cínového nádobí	Zámek Rosice	1	Rapouch
Výběr restaurátora multimateriálové sbírky	Severočeské muzeum v Liberci	0,5	Rapouch
Výběr nátěru pro bránu zámku	SZ Jaroměřice nad Rokytnou	3	Rapouch
Sanace červotoče v kapliče	ZO Lipí	1	Rapouch
Podmínky uložení usně s kovem	NPÚ Praha	1	Rapouch
Vhodnost dýmovnic pro sanaci hmyzu	K. Šindel	1	Rapouch, Selucká
Konzervace cínového nádobí	Regionální muzeum ve Žďáru nad Sázavou	1	Rapouch
Konzultace ohledně identifikace a výběru textilie při restaurování tkalcovského stavu	Ing. T. Fliml	1	Kubingerová
Biologické napadení depozitáře Galerie Roudnice	Bc. Deylová, Galerie Roudnice	1	Foret
Konzervace věžních hodin Brno	NPÚ	1	Selucká
Uložení fotografických dokumentů	Muzeum Českého Krasu	1	Selucká
Uložení plastových tašek v depozitáři	Prácheňské muzeum	1	Selucká
Možnosti ko-re zásahu, Skleník a oranžerie SH Veveří	St. hrad Veveří, NPÚ Brno	6	Mrázek, Kroužil
Možnosti zavaření prasklého sváru na 100 let starém litinovém odlitku – čerpadle	SZ Hluboká	2	Mrázek
Možnosti výroby keramické skořepiny na odlévání mosazi	J. Malčík, VŠB a TU Ostrava	1	Kroužil
Výrobce plastiky Diana Artemis ze SZ Kynžvart	J. Kovařík	2	Mrázek
Výroba mosazných odlitků dle dodaných modelů	Muzeum kočárů	1	Kroužil
Posouzení stavu věžních hodin	Městský úřad Uherské Hradiště	8	Hrdlička
Ošetření dřevěných předmětů	Muzeum Bystřice nad Pernštejnem	4	Hrdlička
Ošetření dřevěných předmětů	Muzeum romské kultury	1	Hrdlička
Dotaz na mikroklimatické podmínky konzervátorských dílen pro ko-re hudebních nástrojů	Petr Šefl, Národní muzeum – České muzeum hudby	1	Selucká, Fricová

Celkem 25 konzultací (jednorázová doporučení).

V rámci činnosti Metodického centra konzervace bylo poskytnuto 39 odborných konzervátorsko-restaurátorských výpomocí pro různé subjekty. Poskytovaná služba a pomoc je v souladu s výkazem uváděným též v rámci Pasportu k poskytování odborné pomoci a služeb vlastníkům sbírek dle č. 10 odst. 1 zákona č. 122/2000 Sb. (vyhlášky č. 275/2000) za r. 2021.

Počet poskytnutých konzultací DOVAT (jednorázová doporučení)

Název	Zadavatel	Datum	Garant
Konzultace nad připravovanou expozicí o dějinách Židů na Moravě ve Vile Löw-Beer, objektu Muzea Brněnska	Mgr. V. Březina, Ph.D. – Vıla Löw-Beer	Průběžně po celý rok 2021	Slabotínský
Vedení a konzultace magisterské diplomové práce, věnující se sbírce řemesel TMB	K. Staňková, ÚAM FFMU	Přesah z roku 2020 – červen 2021	Rosenfeld Cohen, Holman
Konzultace kamery CS filmová škola	M. Polák, České televize	leden 2021	Persaň
Finanční hodnota hudebních záznamových páسů Hupfeld Animatic	Ing. J. Berčík	leden 2021	Nekuža
Posouzení stavu sloupkových hodin	Ing. J. Puttner, Brno	leden 2021	Nekuža
Možnosti badatelského využití sbírky fotografií	Ing. M. Klouda	4. 1. 2021	Urbánková
Odb. konzultace k historii závodu Brno-Soběšice	Ing. Brettschneiderová	5. 1. 2021	Zouharová Dyková
Identifikace, odb. popis negativů s motoristickou tematikou	PhDr. Urbánková	5. 1. 2021	Zouharová Dyková
Odb. konzultace k hv Z 5 Express	Doc. Jaroš	7. 1. 2021	Zouharová Dyková
Odb. konzultace k hv Z 5 Express	p. Krejcha	7. 1. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace k odb. textu a chystané odb. publikaci k historii motorismu	Mgr. J. Němec	13. 1. 2021	Zouharová Dyková
Historické umístění a názvy panoramy v Brně	P. Odehnal	13. 1. 2021	Urbánková
Konzultace k hv Z 18 valník – dohledání dokumentace atd.	p. Vaško	15. 1. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace k historii závodění	p. Štrunc	15. 1. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace k postupu prací na hv Wikov 7/28	p. Valach	21. 1. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace k vozům Tatra	p. Prosecký	21. 1. 2021	Zouharová Dyková
Posouzení nabídky prospektů Tatra – zpracování podkladů do nákupní komise	p. Andrlé	25. 1. 2021	Zouharová Dyková
Odb. konzultace – čs. okruhy, závodění	Mgr. J. Smetana /Motormix/	4. 2. 2021	Zouharová Dyková
Zhodnocení kolekce stereosnímků v MZM	Mgr. D. Vedra	15. 2. 2021	Urbánková
Konzultace k připravované výstavě o Masarykově okruhu v muzeu T. G. M.	Ing. Smola	9. 3. 2021	Zouharová Dyková
Posouzení nabídky do sbírky – motor Itar. rešerše k historii, posouzení ceny, konzultace se soudním znalcem	p. Blažek	10. 3. 2021	Zouharová Dyková
Posouzení nabídky stabilního motoru Škoda	p. Brančík	10. 3. 2021	Zouharová Dyková
Odb. posouzení textu k historii motokár	Ing. Matulík (Grada)	15. 3. 2021	Zouharová Dyková
Zpracování podkladů k převodu traktoru Zetor	Ing. Polásek (Nár. muzeum v přírodě)	16. 3. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace k hist. SPZ a motocyklu Ariel	p. Ryšánek	26. 3. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace k projektu obnovy válcového mlýna v Kuřimi – nacenění, historická a provozní analýza objektu	P. Paleček	únor–duben 2021	Rosenfeld Cohen, Merta
Konzultace k semestrální práci Nikola Tesla	J. Kropáč, student žurnalistiky	duben 2021	Persaň
Konzultace k rozhlasovému přijímači TESLA 1112A Stereo	Ing. R. Fránková, soukromá osoba	duben 2021	Persaň
Digitalizace fotografií (pro DP)	L. Kleinová	od 8. 4. 2021 opakovaně	Urbánková
Zpracování odb. textu k hv Indian Scout 600, Praga 500 BD	pí. Mičánková UZSVM	30. 4. 2021	Zouharová Dyková
Konzultace a stanovení historické hodnoty radioamatérské pozůstalosti	Mgr. M. Kos, ředitel Městské muzeum Králiky	květen 2021	Persaň
Dohledání historie letounů MiG 15 a MiG 19	K. Čépe	květen 2021	Příbyl
Ohodnocení pravosti podpisů nabízených v aukci	J. Klim	květen 2021	Příbyl
Fotografie pro publikaci Tajemství Peřinovy mohyly	J. Bašta	květen 2021	Příbyl
Historie letiště Brno	M. Lankašová	květen 2021	Příbyl
Pneumatiky pro Tu-154	Letecké muzeum v Kunovicích	květen 2021	Příbyl
Rozhovor pro Hospodářské noviny	I. Grznárová	květen 2021	Příbyl
Oponentský posudek na na diplomovou práci Příspěvek k dějinám lékárenství v Polně – autor: Bc. Daniela Boháčková	PharmDr. Tünde Ambrus, Ph.D. – Masarykova univerzita	květen 2021	Slabotínský
Oponentský posudek na příspěvek Městské adresáře v Brně v období 1925 až 1948 jako zrcadlo změn národně-etnického složení obyvatelstva ve čtyřech politických systémech (vyjde v časopisu Brno v minulosti a dnes, roč. 34/2021)	Mgr. R. Červená, Ph.D. – Archiv města Brna	květen 2021	Slabotínský
Oponentský posudek na příspěvek Volby do Říšské rady ve všeobecné kurii na Brněnsku v letech 1897 a 1901 (vyjde v časopisu Brno v minulosti a dnes, roč. 34/2021)	Mgr. R. Červená, Ph.D. – Archiv města Brna	květen 2021	Slabotínský
Posouzení stavu mechanického gramofonu a restaurátorského postupu	J. Sedlák, Brno	květen 2021	Nekuža
Vyhledání historických map Brna s vyznačenými linkami MHD	Moravské kartografické centrum Velké Opatovice	květen 2021	Holman

Název	Zadavatel	Datum	Garant
Fotografie k článku o židovské škole	J. Kříž	13. 5. 2021	Urbánková
Korektury katalogu Vlněná elegance	Mgr. D. Hejdková	od 14. 5. 2021 opakovaně	Urbánková
Vypracování podkladů k hist. motocyklům pro převod a testaci	Mgr. Horniačková	19. 5. 2021	Zouharová Dyková
Panoramy v Praze před rokem 1914	J. Lustý	od 21. 5. 2021 opakovaně	Urbánková
Stereosnímky rodinné knihařské firmy	M. Oujeský	od 25. 5. 2021 opakovaně	Urbánková
Klíma v depozitářích fotogr. sbírek	Mgr. N. Zelená	31. 5. 2021	Urbánková
Emailová a telefonická konzultace nad přednáškovým cyklem O nové Brno II	Mgr. J. Chatrný – Muzeum města Brna	průběžně květen – červen 2021	Slabotínský
Konzultace k rekonstrukci rozhlasu po drátě	M. Zaplatílek, hospodář T. J. Sokol Moravské Bránice.	červen 2021	Persaň
Oponentský posudek do nákupní komise NTM (mechanický gramofon, Tesla GBZ641, SC009)	Mgr. J. Hosták, kurátor Národního technického muzea	červen 2021	Persaň
Pozůstalost stereofotografa Dr. Otto Čačky	Ing. M. Čačka	od 1. 6. 2021 opakovaně	Urbánková
Konzultace k hv Z 18	Ing. Horváth	1. 6. 2021	Zouharová Dyková
Historická fotografie 2021	PhDr. P. Scheufler	1. 6. 2021	Urbánková
Emailová konzultace k určení neznámého předmětu ze sbírek muzea	Etnografická komise AMG	červen 2021	Rosenfeld Cohen
Pozůstalost Ing. Fr. Houště	V. Prokop	od 22. 6. 2021 opakovaně	Urbánková
Stereofotograf J. Kozák, Praha	O. Goedhart	14. 7. 2021	Urbánková
Soubor fotografií v TMB (výzkum SNK)	Mgr. K. Šišmišová	21. 7. 2021	Urbánková
Prvenství letounu L-410 OK-ASO	J. Krčál	srpen 2021	Příbyl
Rozhovor pro server Refresher.sk	A. Novosad	srpen 2021	Příbyl
Posouzení stavu věžního hodinového stroje	Ing. M. Habarta, EDUHA, s.r.o., Uherské Hradiště	srpen 2021	Nekuža
Benz – zpracování odb. textu	Čs. rozhlas	19. 8. 2021	Zouharová Dyková
Převod digitálních stereofotografií na diapozitiv	O. Morys	24. 8. 2021	Urbánková
Konzultace v souvislosti s přípravou na Noc vědců 2021	Ing. K. Papalová – Masarykova univerzita	průběžně květen – září 2021	Slabotínský
Metodická pomoc při výrobě flašinetu	Š. Charoušek, Brno	září 2021	Nekuža
Hubert Martin Lamplota	J. Zechová Syptáková	13. 9. 2021	Urbánková
Emailová konzultace k nadcenění a prodeji zemědělských nástrojů	J. Zloch, Brno	listopad 2021	Rosenfeld Cohen
Recenzní řízení pro časopis Museologica Brunensia	O. Kirsch	listopad 2021	Příbyl
Konzultace a stanovení finanční hodnoty svařovacích agregátů WLS-315 MA-200, KM-350	M. Roček, soukromý sběratel	říjen 2021	Persaň
Konzultace kroužkové motory Franz Hanika	J. Šimon, soukromá osoba	listopad 2021	Persaň
Ohodnocení historických technických výkresů	H. Marie	listopad 2021	Příbyl
Ohledání modelu rakety R-3S/AA-2 Atoll	M. Bažant	listopad 2021	Příbyl
Tematické zaměření Historické fotografie	Mgr. P. Sehnálek	18. 10. 2021	Urbánková
Možnosti a podmínky publikování v HF	Mgr. R. Rudolfová	1. 11. 2021	Urbánková
Metodika tvorby výstav (námět, libreto, scénář)	Mgr. J. Chatrný	22. 11. 2021	Urbánková
Pozůstalost prof. V. Veselého	L. Vaňáč	26. 11. 2021	Urbánková
Podklady pro velké modely kosmické techniky	F. Szemla	prosinec 2021	Příbyl
Palubní deník L-410A OK-ADO	A. Orlita	prosinec 2021	Příbyl
Nejstarší kapalinový raketový motor v českých zemích	R. Zavadil	prosinec 2021	Příbyl
Aktuální dění v kosmonautice	T. Černý, L. Výborná (Radiožurnál)	prosinec 2021	Příbyl
Letadlo v mýdlové bublině	M. Marek	prosinec 2021	Příbyl

Celkem bylo poskytnuto 102 konzultací.

Počet vypracovaných posudků a stanovisek

Specifikace	Zadavatel	Počet hodin práce	Garant
Posouzení podmínek prostředí depozitáře	Muzeum Brněnska ve Šlapanicích	8	Rapouch, Selucká
Posouzení rizik pro depozitář při budování skladovací haly	Východočeské muzeum v Pardubicích	8	Mrázek, Kroužil, Rapouch
Ošetření a uložení knihovního fondu	Yael Nepalová, Židovská obec Brno	8	Selucká, Rapouch, Lukasová (externě)
Rekonzervace dřevěné misky	knihovna MCK TMB	4	Rapouch
Rekonzervace dřevěného poháru	knihovna MCK TMB	4	Rapouch
Konzervace kostěného hřebenu	knihovna MCK TMB	4	Rapouch
Konzervace stříbrných šperků	knihovna MCK TMB	12	Rapouch
Konzervace gombíku	knihovna MCK TMB	8	Rapouch
Soubor archeologických nálezů z hradu Landštejn	knihovna MCK TMB	12	Foret
Posudek scénáře „Hala strojů v Muzeu železnice a elektrotechniky NTM“	Národní technické muzeum v Praze	10	Merta
Posudek na katalog Kdo vyšívá, nehřeší	NPÚ	40	Mertová
Vyjádření k návrhu vlády (označování zbraní, převody)	Ministerstvo kultury ČR	8	Řezníček
Zpracování vyjádření k připomínkám k novele vyhlášky o stanovení dovoleného provedení plynové a expanzní zbraně	Ministerstvo kultury ČR	6	Řezníček
Zpracování vyjádření k návrhu vlády o možnosti přepravy zbraní na území České republiky	Ministerstvo kultury ČR	10	Řezníček

Celkem se vypracovalo 14 posudků, zpráv a stanovisek.

Počet vypracovaných podkladů, analýz či posudků v rámci spolupráce s MK ČR, AMG či RGČR

Specifikace	Zadavatel	Počet hodin	Garant
Pasport poskytování odborné pomoci 2019	MK ČR	48	Selucká

Celkem byl vypracovaný 1 podklad/analýza v rámci spolupráce s MK, AMG a ČV ICOM.

3.8 METODICKÁ ČINNOST

Metodická činnost je provázána s vědecko-výzkumnou činností, která byla stanovena Dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumné organizace – TMB na rok 2019–2023 (aktualizovaná v r. 2020). Pozornost tedy byla soustředěna na plnění dílčích cílů koncepce, které jsou obsahem kap. 5.

Počet zpřístupněných konzervátorsko-restaurátorských zpráv

Specifikace	Forma zveřejnění	Datum	Garant
Rekonzervace dřevěné misky	knihovna MCK TMB	24. 8. 2021	Rapouch
Rekonzervace dřevěného poháru	knihovna MCK TMB	24. 8. 2021	Rapouch
Konzervace kostěného hřebenu	knihovna MCK TMB	24. 8. 2021	Rapouch
Konzervace stříbrných šperků	knihovna MCK TMB	26. 11. 2021	Rapouch
Konzervace gombíku	knihovna MCK TMB	26. 11. 2021	Rapouch
Soubor archeologických nálezů z hradu Landštejn	knihovna MCK TMB	26. 11. 2021	Foret
Růžicovitá spona	Informace na webu MCK o zveřejnění k prezenčnímu studiu	prosinec 2021	Foret, Rapouch, Selucká
Soubor bronzových předmětů Šebetov 6	Informace na webu MCK o zveřejnění k prezenčnímu studiu	prosinec 2021	Rapouch, Selucká

Celkem bylo zpřístupněno 8 konzervátorsko-restaurátorských zpráv.

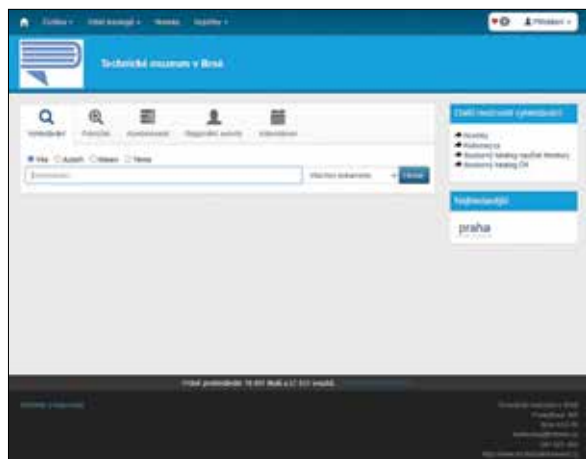
4. KNIHOVNA

Knihovna Technického muzea v Brně (dále knihovna TMB) reprezentuje specializovanou, veřejně přístupnou knihovnu. Knihovna TMB je, dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, zapsána v evidenci knihoven České republiky (ev. č. 5297). Knihovna TMB spravuje a buduje specializovaný, oborově zaměřený, knihovní fond, a to v přímé relaci k informačním potřebám odborných, vědeckých a výzkumných aktivit svého zřizovatele, Technického muzea v Brně (TMB). Specializovaný knihovní fond je zpřístupňován uživatelům knihovny TMB, tito jsou, dle pracovní-právního vztahu ke zřizovateli knihovny, kategorizováni do dvou kategorií, pro které platí rozdílné podmínky v přístupu ke knihovnímu fondu a poskytovaným službám.

Jde o kategorie:

/ **interní uživatelé** – tj. odborní pracovníci v pracovněprávním vztahu k TMB absenční a prezenční výpůjčky dokumentových jednotek, meziknihovní výpůjční služby (MVS), mezinárodní meziknihovní výpůjční služby (MMVS), rešeršní služby, reprografické a ediční služby,

/ **externí (ostatní) uživatelé** – odborná i laická veřejnost prezenční výpůjčky dokumentových jednotek, MVS a MMVS za úplat, reprografické služby za úplat.

STAV KNIHOVNÍHO FONDU K 31. 12. 2021:

Knihy na začátku období	54 447 svazků (přičemž 8 865 svazků v Tritiu, počet svazků se odvíjí od pracovních materiálů za knihovnu za léta 2018, 2019)
Přírůstky	1 797 svazků (z toho retrokonverze 932 svazků, tedy 865 nových přírůstků)
Knihy na konci období	56 244 svazků (přičemž 10 667 svazků v Tritiu)
Brožury	1 (přičemž 1 v Tritiu)
Komplety	2 033 (přičemž 2033 v Tritiu)
Negativy	14 101
Pozitiviv	110
Knihy RK	5 (přičemž 5 v Tritiu)
Mapy	859 (přičemž 118 v Tritiu)
Filmy	519 (přičemž 4 v Tritiu)
MGF-Video	279
Rukopisy	358
Firemní literatura	5 766 (přičemž 3 v Tritiu)
CD-R	779
Plakáty	835
Diplomové práce	2 (přičemž 2 v Tritiu)
ČSN normy	4 387 (přičemž 4 387 v Tritiu)
Pracovní materiály	2 (přičemž 2 v Tritiu)
Periodika	7 640 (přičemž 7 640 v Tritiu)
Celkem	93 920 (přičemž 24 857 v Tritiu, z toho 17 217 knihovních jednotek bez periodik) dokumentových jednotek

Poznámka:

S účinností od 1. 1. 2020 jsou veškeré přírůstky do knihovny Technického muzea v Brně evidovány a katalogizovány elektronicky v AKS Tritius, fy Lanisus Tábor. Ručně psané přírůstkové seznamy byly uzavřeny k 31. 12. 2019.

Od 1. 7. 2020 byly zahájeny odborné knihovnické činnosti na pořádání a katalogizaci a digitalizaci knihovního fondu ze skladu v Litenčicích (OŽK); v současné době je vloženo do AKS Tritius 6 knihovních svazků a 2 872 svazků periodik v českém, anglickém a německém jazyce.

Za rok 2021 činil přírůstek knihovního fondu 1 217 nově zaevidovaných dokumentových jednotek, získaných zakoupením z finančních prostředků knihovny, výměnou či darem. Při současné retro-katalogizaci knihovního fondu je k datu 31. 12. 2021 v AKS Tritius zaznamenáno 24 581 dokumentových jednotek, přičemž 932 jednotek bylo připsáno v letošním roce.

Registrovaní čtenáři	90
Zaměstnanci muzea	87
Ostatní veřejnost	3
Návštěvníci v knihovně	930
Návštěvníci on-line služeb	899

Registrovanými čtenáři rozumíme počet čtenářů s platnou registrací do knihovny TMB. Návštěvníci v knihovně znamenají celkový počet návštěv čtenářů v roce 2021.

Knihy absenčně	1 244
Periodika absenčně	831
Kartografické dokumenty	7
Zvláštní druhy	53
Výpůjčky celkem	2 135
Prolongace výpůjček	1 524

Meziknihovní výpůjční služba:	
aktivní	3
pasivní	17

Absenční výpůjčky mimo knihovnu jsou poskytovány pouze pracovníkům Technického muzea v Brně. Zvláštními druhy jsou výpůjčky dokumentových jednotek z ostatních dílčích knihovních fondů (mimo dílčí fondy knih, novin a časopisů; např. rukopisy – nepublikované dokumenty, negativy, pozitivy, videokazety apod.).

Rešerše	0
Konzultace	120
Upomínky	0

Rešerše, konzultace a upomínky se do statistiky výpůjček nepočítají. Rešerše jsou informace ve formě dokumentografických nebo faktografických záznamů, týkajících se uživatele daného tématu;

konzultacemi se rozumí písemné nebo ústní podání informací o určité odborné problematice resp. informací o relevantních informačních zdrojích (interních, externích) o dané problematice.

Finanční prostředky byly v roce 2021 využity na:

- / nákup monografií (30 484 Kč),
- / předplatné periodických publikací: odborné časopisy a noviny (56 986 Kč, vše ještě nemusí být k závěru roku vyúčtováno),
- / další náklady na provoz knihovny (vazbu zkompletovaných ročníků časopisů, nákup spotřebních materiálů (laminovací fólie, desky apod.), servis systému AKS Tritius, serverhosting AKS Tritius, poskytovaný firmou Tritius, poštovné) (136 434,97 Kč),
- / servis a provoz tiskáren knihovny (36 223,28 Kč).

NÁKLADY ČINILY V ROCE 2021 CELKEM 260 128,25 Kč

Provoz knihovny TMB v hlavní budově muzea od 1. 6. 2021 zabezpečují 2 knihovníci s pracovním úvazkem 1,0.

Od 1. 1. 2021 zde byli zaměstnáni dva knihovníci, a to s 1.0 p. ú. v knihovně v hlavní budově muzea a 0,5 p. ú. v externím skladu – tento zaměstnanec ukončil pracovní poměr k 30. 6. 2021.

Od 1. 6. 2021 byla přijata nová knihovnice s p. ú. 1,0 do knihovny v hlavní budově muzea, což je náhrada za knihovnici, která k 31. 12. 2020 ukončila pracovní poměr.

Pracovní procesy po stránce personální i odborné jsou nastaveny tak, aby byla zajištěna maximální zástupnost při absenci jednoho pracovníka (například dovolená, nemocenská, školení apod.). Pracovní náplně knihovníků tvoří komplexní systém knihovnických činností (akvizice, adjustace, katalogizace, obalování, pořadání, výpůjční činnost, revize fondu aj.). Vzhledem ke stavu většiny knihovního fondu a jeho pouze písemné evidenci v přírůstkových seznamech je nedílnou součástí pracovní náplně převod záznamů do elektronické podoby, dále zajištění meziknihovni výpůjční služby (MVS) a MMVS, informační a rešeršní služby. Knihovna i v roce 2021 pokračovala v procesu výměn publikací: publikace vlastní produkce – nejčastěji periodika, dále řady monografií, monografie, katalogy výstav aj. z TMB a jiných paměťových institucí v České republice, Slovenské republice.

Pro interní potřeby odborných pracovníků knihovna TMB zajišťuje provoz kopírovacích strojů, laminování, zhotovování termo a kroužkové vazby pro publikace vydané TMB do 100 ks. Tato činnost je vázána na zajišťování kancelářských potřeb a materiálů, tonerů a náhradních dílů zařízení pro tuto reprografickou činnost. Knihovník, který v knihovně pracuje od července 2021, je také pověřen katalogizací a digitalizací knihovních svazků z tzv. Obchodní a živnostenské komory, která byla v minulosti převezena do budovy v areálu muzea v Brně (cca 10 tisíc svazků).

Od 1. 7. 2021 knihovník zajišťuje také provoz edičního skladu a potřebnou agendu a inventuru edičního skladu a knihovny. Knihovna Technického muzea v Brně nemá dobrovolné pracovníky. V roce 2021 z důvodu pandemie onemocnění covid-19 v knihovně TMB nikdo nevykonával odbornou knihovnickou praxi.

Knihovna Technického muzea v Brně disponuje třemi stolními počítači připojenými na internet. Dva počítače slouží primárně pracovníkům knihovny TMB. Mimo jiné účelům katalogizace dokumentových jednotek v AIKS Tritius a k zajištění elektronických výpůjčních služeb. Třetí počítač je určen pro uživatelskou veřejnost. V externích prostorách, kde je zpracováván knihovní fond OŽK, knihovna má pro tyto účely notebook.

EDIČNÍ ČINNOST TMB – ZAJIŠTĚNÍ PROVOZU E-SHOPU

Technické muzeum v Brně vydává celou řadu publikací. Všechny lze najít ve fondech knihoven s povinností výtisku (NK ČR, MZK, UK Olomouc a Knihovna NM) a samozřejmě k zapůjčení v knihovně TMB.

Edice knižních publikací vydaných Technickým muzeem v Brně:

- / studie z historie techniky a průmyslu – ediční řada odborných monografií nebo populárně-naučných titulů,
- / katalogy – katalogy sbírek, expozic a výstav TMB,
- / edice ACTA MUSEI TECHNICI BRUNENSIS – sborníky z konferencí pořádaných do spolupřátel TMB a MCK,
- / ostatní publikace – mimo ediční řady vydávané v TMB a MCK.

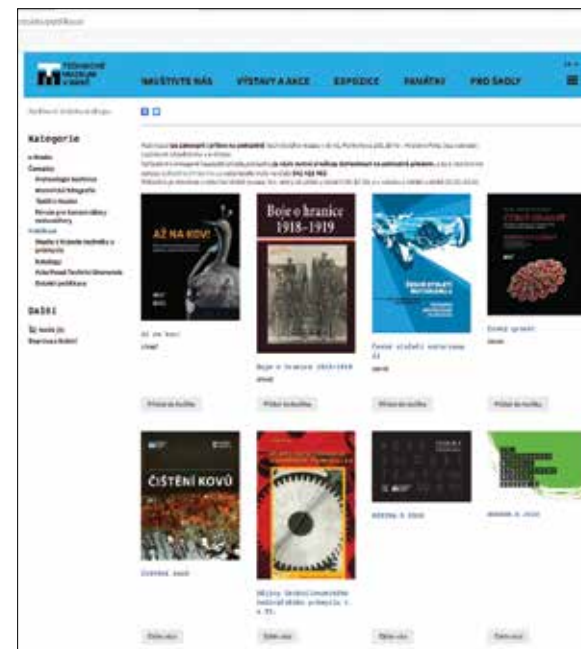
Všechny publikace lze zakoupit na pokladně TMB nebo prostřednictvím e-shopu. Od 1. 7. 2021 s nástupem nové zaměstnankyně přešla na knihovnu agenda spojená s prodejem publikací TMB na e-shopu dostupném z webové stránky <https://www.tmbbrno.cz/obchod/>.

Evidované objednávky:

Od 1. 7. 2021 (pod knihovnou)	99
Celkem za rok 2021	175

Reprografické služby:

Workcentre celkem	308 367
z toho černobílé	156 307
z toho barevné	152 060
Ineo celkem	18 595
z toho černobílé	7 172
z toho barevné	11 423
Docucolor celkem	120 593
z toho černobílé	34 212
z toho barevné	86 381

5. PREZENTAČNÍ ČINNOST

Prezentační činnost ovlivnila v roce 2021 pokračující pandemie covid-19. Technické muzeum v Brně bylo do 12. 5. 2021 uzavřeno. Následně pokračovala striktní protiepidemiologická opatření v oblasti zaměstnaneckého i návštěvnického provozu, včetně režimu zacházení se sbírkami. Byly také omezeny interaktivní aktivity dle nařízení Ministerstva zdravotnictví ČR a vlády ČR. Provoz byl upraven v hlavní budově i na mimobrněnských památkách TMB dle Příkazu ředitele TMB č. 2/2021 a Příkazu ředitele č. 5/202, včetně dalších dodatků.

Přehled zrušených akcí v důsledku covid-19 v roce 2021

Vitání jara v kovárně / Vitání jara / Oživená pevnost (Vojákem ČSLA) Jarní motortechna / Přehlídka automobilové techniky – To bude jízda Sraz historických vozidel / S kováři na Šlakhamru / 60 + 60 společná oslava šedesátin s brněnským studiem ČT / Slované na staré huti Setkání ve střední části Moravském krasu / Šroubek a Matička / Slované na Staré huti – Předváděcí jízdy autobusů ze sbírek TMB / Setkání majitelů vodících psů / Večerníček na mlýně / Hudební dýchánek Retrovýlet / Záchranáři dětem / Brno Revival / Posezení s Donavou (cimbálová muzika) / Hornácké slavnosti 2021 / Výročí Kunovice Když zastaví se čas (výstava betlémů) / Pohádkový advent / Hudební dýchánek. U akcí označených kurzívou se předpokládala masová návštěvnost

5.1 EXPOZICE

Parní motory / Historická vozidla / Brno na dvou kolech / Historická stereovize / Pozor, zákruta! / Nožičství / Kovolitectví / Železářství Salon mechanické hudby / Sdělovací technika / Kultura nevidomých Ulička femesel / Technická herna / Čas nad námi a kolem nás / Optika Výpočetní technika / Letecké motory / Externí expozice letounů

Muzeum je otevřeno út–pá 9:00–17:00; so–ne 10:00–18:00 včetně státních svátků. V pondělí je vždy zavírací den – včetně státních svátků. Otevírací doba ve vánočním období se upravuje rozhodnutím listopadové porady vedení.

Technická herna s interaktivními exponáty byla v roce 2021 několikrát z důvodu pandemie uzavřena, čas byl využit na generální úklid, údržbu, opravu a výrobu nových exponátů.

5.2 PROGRAM HISTORICKÉ STEREOVIZE – PANORAMA

Název programu	Termín	Poznámka
Indie	leden	nové snímky
Rakousko – Tyrolsko	únor	staré snímky
Rumunsko*	březen	nové snímky
Bulharská sakrální architektura*	duben	nové snímky
Chorvatsko*	květen	staré snímky
Uzbekistán	červen	nové snímky
Národní parky USA	červenec	staré snímky
Gruzie	srpen	nové snímky
Itálie	září	staré snímky
Moravský kras	říjen	nové snímky
Vietnam	listopad	staré snímky
Vietnam	prosinec	staré snímky

*Programy označené hvězdičkou se neuskutečnily z důvodu pandemie covid-19

5.3 EXPOZICE IN SITU – TECHNICKÉ PAMÁTKY

Kovárna v Těšanech

Otevřeno duben–květen a v říjnu so–ne vždy 9:00–17:00.

Jiné časy dle domluvy. V období červen–září je otevřeno út–ne 9:00–17:00.

Větrný mlýn v Kuželově

Otevřeno duben–květen a v říjnu so–ne vždy 9:00–17:00.

Jiné časy dle domluvy. V období červen–září je otevřeno út–ne 9:00–17:00.

Vodní mlýn ve Slupí

Otevřeno duben–říjen út–ne 9:00–17:00. Mimo sezónu objednání dle domluvy. V případě nevhodných klimatických podmínek je možné omezení či uzavření provozu.

Stará huť u Adamova

Otevřeno duben–květen a v říjnu so–ne vždy 9:00–17:00.

Jiné časy dle domluvy. V období červen–září je otevřeno út–ne 9:00–17:00.

Areál československého opevnění a železné opony

Otevřeno duben–květen a v říjnu so–ne vždy 9:00–17:00.

Jiné časy dle domluvy. V období červen–září je otevřeno út–ne 9:00–17:00.

Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou

Otevřeno květen–září út–ne 9:00–17:00.

V říjnu so–ne vždy 9:00–17:00. Jiné časy dle domluvy.

Poznámka: ve dnech státního svátku (v měsících duben–říjen) jsou památky rovněž otevřeny. V období, kdy památka otevírá v režimu út–ne a státní svátek připadne na pondělí, následuje zavírací den v úterý!

5.4 DEPOZITÁŘ MHD

Areál městské hromadné dopravy v Lišni

Otevřeno květen, červen, září, říjen út–pá jen na objednávku.

Poznámka: exkurze je nutno minimálně 14 dní předem telefonicky dohodnout se správcem depozitáře prostřednictvím pokladny expozic (recepcce).

5.5 VÝSTAVY

a) Výstavy

Mechanismy Karla Šebely

1. 1. – 31. 12. 2021

Od telegrafu k mobilnímu telefonu – vývoj dálkové komunikace

1. 1. – 26. 2. 2021 / přesah z roku 2020

ROBOT*2020

1. 1. – 31. 7. 2021 / přesah z roku 2020

Vlněná elegance první republiky

1. 1. – 27. 6. 2021 / přesah z roku 2020

Jsmo tu s vámi již 20 let

1. 1. 2020 – 30. 6. 2021

Minerva 1881–2021

10. 8. – 31. 12. 2021

Legenda se vrací do Brna – L 410 Turbolet

16. 8. 2021 – 6. 9. 2021

Primky a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky

7. 9. – 31. 12. 2021

3i – triii

13. 9. – 21. 10. 2021

Individuální cesta k samostatnosti

21. 9. – 31. 12. 2021

Pálená hlína v historických stavbách Moravy

12. 10. – 31. 12. 2021

Vietnam včera a dnes

2. 11. – 31. 12. 2021

Vlněná elegance

18. 11. 2021 – 31. 12. 2021

KOMENTÁŘ K VYBRANÝM VÝSTAVNÍM PROJEKTŮM

Vlněná elegance první republiky

Termín: 27. 10. 2020 – 27. 6. 2021

(Z důvodu pandemie covid-19 a nařízení Ministerstva zdravotnictví ČR a vlády ČR byla výstava do 12. května uzavřena.)

Výstava oživila pojem „moravský Manchester“. Zpracování vlny patřilo mezi úspěšná odvětví textilního průmyslu na Moravě a brněnské továrny byly známé na celém světě. Návštěvníci měli možnost nahlédnout do kompletního procesu výroby od momentu, kdy se vybírá nejlepší ovčí rouno až po okamžik, kdy se hotová tkanina objevila v propagačních vzornících. Díky vzorníkům zrestaurovaným v Metodickém centru konzervace TMB byl poprvé uceleně představen sortiment nejslavnějších brněnských textilií první republiky. Výstava také připomněla příběhy největších podniků a osobností, které proměnily Brno ve vlnářské centrum.

Součástí výstavy byl vzdělávací interaktivní koutek pro veřejnost.

ROBOT*2020

Termín: říjen 2020 – červen 2021

(Z důvodu pandemie covid-19 a nařízení Ministerstva zdravotnictví ČR a vlády ČR byla výstava do 12. května uzavřena.)

Výstava k 100. výročí vzniku slova robot představila historický vývoj robotiky až po současnost s mírným přesahem do budoucnosti. Společným jmenovatelem jednotlivých mikrotémat bylo právě slovo robot s důrazem na autorství bratří Čapků a jeho rozšíření do několika desítek světových jazyků. Mezi hlavní oblasti výstavy patřila průmyslová robotika, zastoupená mimo jiné

prezentací nejprogresivnějších komerčních firem v tomto oboru, jako ABB, Kuka, Universal Robots a další. Novinky z tvůrčích dílen návštěvníkům nabídly fakulty Vysokého učení technického v Brně – Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií a Fakulta strojního inženýrství.

Výstava pojem robot představila také v kontextu kulturním jako součást literatury, filmu, divadelního a výtvarného umění, včetně komiksu a sci-fi. Díky partnerství této výstavy s Českou televizí mohli návštěvníci zhlédnout i ukázky nebo vybrané díly například ze seriálu Robot Emil (1960), Pohádky tety Boženky (1966), Návštěvníci (1983) a další. K výstavě vyšly Robonoviny s krátkým ohlédnutím za historií robotiky, s odkazem na světovou premiéru hry R.U.R. Karla Čapka a následného ohlasu ve světě, rozhovory s odborníky z VUT v Brně i se zábavní vložkou pro děti. K výstavě ROBOT*2020 vydalo Technické muzeum v Brně katalog – Sto příběhů. Záštitu této výstavě udělil ministr kultury, ministr průmyslu, obchodu a dopravy, hejtmán Jihomoravského kraje a primátorka statutárního města Brna.

Minerva 1881–2021

Tradice, historie, současnost

Termín: 10. 8. 2021 – 30. 4. 2022

Výstavní projekt dokumentuje dlouholetou úspěšnou historii firmy na výrobu šicích strojů Minerva, která v roce 2021 oslavila 140. výročí svého založení. Firma Minerva čelila oběma světovým válkám i několika zásadním změnám politického zřízení, a přesto svou výrobu nikdy nepřerušila. Návštěvníci muzea si mohou prohlédnout několik desítek šicích strojů různých provedení, zdobení a barev. Výstava kromě domácích šicích strojů představuje také velké průmyslové stroje pro textilní, obuvnický, galanterní a automobilový průmysl. Nechybí ani dobový reklamní průmysl a ukázky nejznámějších reklamních plakátů a sloganů. Výstavu doplňují ukázky oděvů z dané doby, které prezentují nejen tehdejší módu, ale i techniky strojového šití a zpracování. V rámci výstavy vyšla drobná publikace s názvem 140 Minerva 1881–2021 a podrobnější kniha s názvem Minerva 1881–2021. Součástí výstavy byl zábavný vzdělávací interaktivní koutek pro veřejnost.

PRIMKY a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky

Termín: 7. 9. 2021 – 13. 2. 2022

Pod názvem PRIMKY a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky představuje Technické muzeum v Brně jednu z nejrozsáhlejších sbírek různých druhů hodinových mechanismů dané sbírky: náramkových, kapesních, kuchyňských a dalších. Výstava zahrnuje nejen exponáty zmíněné značky Prim, ale také časoměrná zařízení dalších firem, jako například národního podniku Chronotechna (Šternberk, Nové Město nad Metují, Chomutov, Brno), Gustav Becker (Broumov), Josef Tesař Brno, Elektročas Praha, Elchron Polná a Baltig Brno. Na výstavě bylo vystaveno přes 300 exponátů, z toho kolem sto padesáti kusů hodin. Součástí výstavy byl zábavní vzdělávací interaktivní koutek pro veřejnost.

3i – triii**Výstava diplomových prací studentů FSI VUT v Brně**

Termín: 13. 9. – 21. 10. 2021

Komorní výstava diplomových prací v Technickém muzeu v Brně má nepřetržitou tradici od roku 2004. V roce 2021 byly k vidění absolventské práce studentů tří ročníků Odboru průmyslového designu Ústavu konstruování Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně formou posterů, zobrazujících vizualizace navržených výrobků, výběr modelů v určitém měřítku a ukázky animací. FSI VUT v Brně je jednou z mála škol technického zaměření, na které se v oblasti designu vzdělává řada studentů, kteří se v minulých i současných ročnících OPD stali držitelé ocenění z prestižních českých i mezinárodních designérských soutěží.

Individuální cesta k samostatnosti

Termín: 21. 9. 2021 – 28. 3. 2022

Komorní výstava přibližuje každodenní život lidí se zrakovým postižením a připomíná 30. výročí od založení úspěšného projektu Tyfloservis, který vznikl pod hlavičkou České unie nevidících a slabozrakých.

Pálená hlína

Termín: 12. 10. 2021 – 24. 4. 2022

Návštěvníci výstavy se na 25 grafických panelech seznámili s historickými stavbami na Moravě. Příkladem můžeme uvést sakrální stavby cihelné gotiky jako bazilika Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně, podzemní zděné vodojemy v Brně na Žlutém kopci, Špilberku a Petrově. Z mimobrněnských industriálních staveb výstava prezentuje například barokní bastionovou pevnost s pekárnou v Olomouci, bačovskou architekturu Zlína, strojírenské provozy a důl Jindřich na Ostravsku atd.

Dále si návštěvníci mohou prohlédnout trojrozměrné exponáty cihel pro zdění, střešní krytiny a dlažby i méně známé druhy cihel, jako jsou klenačky, půdovky, kominovky, vápnitopisčité či nepálené cihly. Dobovou atmosféru navozují ukázky zednického a cihlářského nářadí, dioramata s tématem výroby cihel a zednického řemesla a 3D modely staveb cihelny, kruhové pece a řetězového mostu.

Výstava se koná v rámci projektu „Komplexní diagnostika pálených zdících prvků historických objektů z pohledu stáří, původu a fyzikálně-mechanických vlastností v závislosti na vlhkosti a jejich náhrada v historických objektech“. Na projektu spolupracovali odborníci z Technického muzea v Brně a Fakulty stavební Vysokého učení technického v Brně. Projekt financuje Ministerstvo kultury České republiky a je součástí programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II).

Součástí výstavy byl zábavní vzdělávací interaktivní koutek pro veřejnost.

Vietnam včera a dnes

Termín: 2. 11. – 31. 12. 2021

Komorní výstava představila nám vzdálenou zemi prostřednictvím velkoformátových fotografií současného Vietnamu zachyceného očima fotografky Mgr. Zuzany Konvalinkové. Součástí výstavy byl rovněž infopoint se základními informacemi o vietnamské historii a tradicích. A v přilehlé expozici Historická stereovize si mohli zájemci prohlédnout historické trojrozměrné snímky Vietnamu.

b) Putovní výstavy

Technická herna na cestách aneb fyzika hrou

Eurazio center Modletice (1. 3. – 15. 8. 2021)
Jihomoravské muzeum ve Znojmě (16. 9. – 28. 12. 2021)

Fenomén Igráček

MKZ Bělá pod Bezdězem (9. 6. – 30. 8. 2021)
Brány Matky Boží Jihlavsko (1. 7. – 12. 9. 2021)
Muzeum Beskydska (12. 6. – 12. 9. 2021)
Zámek ve Zlíně (1. 10. – 28. 10. 2021)

Tenkrát na Měsici

Hvězdárna Ždánice (1/2021 – 4/2021)
Hvězdárna Hradec Králové (5/2021 – 12/2021)

c) Výstavní projekty připravované v roce 2021 na další období

Stroje Leonarda da Vinci

Termín: 8. března – 31. prosince 2022
Výstava připravená ve spolupráci s polskou produkční společností k 570letému výročí narození Leonarda da Vinci. Unikátní interaktivní výstava více než 50 modelů strojů navržených samotným mistrem. K vidění budou i věrné repliky jeho nejslavnějších obrazů.

Zlaté řemeslo

Termín: 24. května – 18. září 2022
Výstava je jedním z výsledků projektu „Uměleckořemeslné techniky zlatnictví – identifikace, ochrana a zpřístupnění“ programu NAKI II, jehož hlavním cílem je dokumentovat zanikající umělecké řemesla. Exponáty budou reprezentovat šíři a rozličné uplatnění nejstarších uměleckořemeslných technik zpracování kovů, proto budou vybrány z různých oborů a oblastí, od šperkařství, přes stříbrnictví a předměty liturgické, po luxusní zlatnická díla denní potřeby či zbraně. Kromě originálních artefaktů, na nichž jsou zlatnické techniky uplatněny, bude prezentován i průběh a výsledky rekonstrukcí historických postupů, zlatnické nářadí a další. Účelem výstavy je kromě bohatství českých sbírek také ukázat, co obnáší a jaký má význam řemeslná dovednost, muzejní a restaurátorská práce.

100 let Policejního ředitelství v Brně

Termín: 25. října 2022 – duben 2023

V roce 2022 uplyne 100 let od zřízení jednotného státního policejního úřadu pro zemské hlavní město Brno. U příležitosti tohoto výročí připraví TMB výstavu dokumentující historii Policejního ředitelství v Brně od roku 1922 do roku 1945. Výstava představí působnost, organizaci a strukturu tohoto státního úřadu, včetně jeho dvou sborů neuniformované i uniformované stráže bezpečnosti. Zachycen bude vývoj uniforem příslušníků policejního ředitelství, jejich výstroj, výzbroj, pomůcky a prostředky používané při výkonu služby. Prezentovány budou i osudy členů tohoto bezpečnostního sboru z řad vedoucích představitelů i příslušníků mužstva a také zapojení policejního ředitelství do běžného života města Brna. Připomenuti budou také příslušníci policejního ředitelství v Brně, kteří položili svůj život při výkonu služby nebo zahynuli v době nesvobody při zapojení do národního odboje.

Fenomén autoklubů v Československu 1904–1951

Termín: 25. října 2022 – únor 2023

Činnost četných motoristických spolků na území předválečného Československa byla doposud opomíjeným tématem. Cílem výstavy je komplexně představit fenomén autoklubů (motoklubů), zhodnotit jejich význam a roli ve vývoji motorismu. V roce 1904 byly v Praze založeny naše nejstarší kluby. O dva roky později vzniká první autoklub na území Moravy a Slezska – Mährisch-Schlesische Automobil-Club (MSAC) se sídlem v Brně. Se vznikem Československé republiky se rodí Autoklub republiky Československé – AKRČS. Poté v roce 1923 vzniká opět v Brně jako ryze český, Československý automobilový klub pro Moravu a Slezsko – ČAMS. Od počátku se členy klubů stávaly velmi zajímavé osobnosti, a kluby tak byly leckdy hybatelem pokroku. Velmi zajímavou kapitolou jsou vztahy mezi německými a českými kluby a členy klubů obecně. Součástí výstavy budou také hmotné předměty, dobové fotografie a dochované filmové záznamy, které budou prezentovat činnost klubů. K výstavě vznikne kritický katalog. Výstava je plánována jako závěrečný výstup z projektu NAKI II – České století motorismu DG18P02OVV051.

5.6 KULTURNĚ VÝCHOVNÉ AKTIVITY

a) Kulturně výchovné akce

Dny elektronové mikroskopie*

14. – 18. 4. 2021 / on-line

Velký vesmírný víkend*

8. – 12. 4. / Ve spolupráci s brněnskou hvězdárnou

Muzeum v pohybu*

29. 5. 2021

Předváděcí jízdy historických autobusů v rámci akce Muzeum v pohybu*

29. 5. 2021

Setkání motocyklů značky NORTON + dalších anglických značek

5. 6. 2021

Setkání kovářů damascenské oceli. Damask 17.

19.–20. 6. 2021 / Uzavřené pro veřejnost

Dopravní nostalgie – Zábava pod hradbami*

26.–7. 6. 2021 / Spoluúčast na akci se SNIP & CO, statutárním městem Brnem, Jihomoravským krajem

Předváděcí jízdy historických autobusů v rámci akce Dopravní nostalgie*

26.–27. 6. 2021

Předváděcí jízda koňky a parní lokomotivy Caroline v rámci akce Dopravní nostalgie*

26.–27. 6. 2021

XII. setkání flašinetářů

26.–27. 6. 2021 / V rámci Dopravní nostalgie

Příběh o železe a kovu

10. 7. 2021 / Projekt s Matičkou a Šroubkem za poznáním putujem

Příměstský tábor TMB

12.–16. 7. 2021 / ve spolupráci s SVČ Lužánky

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci příměstského tábora*

13. 7. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci příměstského tábora*

14. 7. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci moto srazu veteránů

7. 8. 2021

1000 mil československých*

12. 8. 2021

Kouzla s vařečkou

14. 8. 2021

Retro výlet na Šlakhamer

14. 8. 2021 / Projekt s Matičkou a Šroubkem za poznáním putujem

Muzeum v pohybu*

14. 8. 2021

Šedesátka s TMB

28. 8. 2021 / Akce k výročí osamostatnění Technického muzea v Brně

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci akce Šedesátka s TMB*

28. 8. 2021

Předváděcí jízda historických automobilů v rámci akce Šedesátka s TMB*

28. 8. 2021

Slavnosti chleba

4. 9. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci akce Slavnosti chleba*

4. 9. 2021

Mladý těšanský kovář

4. 9. 2021

Motorsvět 2021*

11. 9. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci akce „Retro-městečko“ v Pardubicích*

10.–12. 9. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu (výstava Minerva)*

14. 9. 2021

Textil v muzeu

14.–15. 9. 2021 / konference

Slované na Staré huti

18. 9. 2021

Modelářský svět

18. – 19. 9. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu (výstava Minerva)*

21. 9. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu pro SONS*

22. 9. 2021

Noc vědců

24. 9. 2021

Jízda do vrchu Brno–Soběšice*

25. 9. 2021

DOD na MK

28. 9. 2021

Den uniformovaných sborů*

2. 10. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu v rámci akce Den uniformovaných sborů*

2. 10. 2021

Předváděcí jízda historických vozidel v rámci akce Den uniformovaných sborů*

2. 10. 2021

Předváděcí jízda historických trolejbusů v rámci oslav 80. výročí provozu trolejbusů v Plzni*

2.–3. 10. 2021

Drakiáda na letišti*

9. 10. 2021

Podzimní Motortechna*

15. 10. 2021

Hudební dýchánek

13. 10. 2021

Předváděcí jízda historického autobusu pro SONS*

16. 10. 2021

Víkend herních legend

16. 10. 2021

Den nevidomých v Galerii Vaňkovka*

19. 10. 2021 / Akce MMB

Křest publikace Minerva

25. 10. 2021

Komentovaná prohlídka výstavy Primky a jiná časosběrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky

29. 10. 2021

Zažij svět nevidomých

13. 11. 2021

Slavnostní odhalení busty NEZNÁMÝM VĚDECKOTECHNICKÝM PRACOVNÍKŮM

29. 11. 2021

* akce s masovou návštěvností

KOMENTÁŘ K VYBRANÝM KULTURNĚ-VÝCHOVNÝM AKCÍM

Šedesátka s Technickým muzeem v Brně

28. 8. 2021

Celodenní akce k výročí osamostatnění Technického muzea v Brně patřila všem zájemcům, kteří přijížděli i z dalších měst. Konala se v prostorách muzea i okolo budovy. Pracovníci TMB připravili pro návštěvníky širokou škálu nabídky, která pokryla téměř veškeré činnosti muzea. Z centra Brna k muzeu jezdily historické vozy městské hromadné dopravy ze sbírky TMB. Před hlavní budovou si mohli účastníci prohlédnout automobily a vojenskou techniku ze sbírek TMB. Muzeum bylo volně přístupné a kromě stálých expozic a výstav čekaly na návštěvníky stanoviště, na nichž zábavnou a interaktivní formou představila svou práci různá oddělení muzea, jako například Metodické centrum konzervace, lektorské oddělení, publikační činnost a další. Za budovou byly připraveny stánky spřízněných organizací zaměřených na vědu a techniku. Premiéru měla původní loutková pohádka TMB Dobrodružství Šroubka a Matičky – velké pátrání po tom, jak Šroubek a Matička na svět přišli. Ta návštěvníkům představila, stejně jako kvízy v budově, mimo-brněnské památkové objekty ve správě TMB. Program nabízel i mnohá kulturní vystoupení (koncerty, vzdušnou show atp.). V odpoledních hodinách došlo k slavnostnímu křtu nového přírůstku do sbírek TMB, zrekonstruovaný letoun L410 Turbolet a agentura Dobrý den zapsala největší sbírku podpisů pracovníka TMB Tomáše Příbyla do Knihy rekordů. Od rána do večera mělo TMB své stanoviště i na náměstí Svobody, kde zvalo na akci do Brna – Králova Pole. Součástí oslav byla také prezentace sbírky vozidel městské hromadné dopravy, a to ve formě jízd s cestujícími. Největšímu zájmu se tradičně těšila parní tramvaj Caroline, jízdy se účastnily i další tramvaje, autobusy a trolejbusy z muzejních sbírek. Na náměstí Svobody v prezentačním stanu TMB byly pro zájemce připraveny aktivity a úkoly, zaměřené především na MHD a externí památky muzea. Největší úspěch sklídil historický označovač, kde si lidé mohli označit „jízdenku“ jako v 80. letech. Záštitu k akci udělil ministr kultury, hejtmán Jihomoravského kraje a primátorka statutárního města Brna

Setkání vlastníků motocyklů Norton

5. 6. 2021 / areál TMB

Setkání anglických motocyklů, pořádané Norton klubem NOC CR-NORTON OWNERS CLUB CZECH REPUBLIC, který má centrálu v Anglii, se v TMB uskutečnilo 5. června tohoto roku. Na akci se sjeli fanoušci motocyklů značek Norton, Ariel a Triumph. NOC CR je v Kruhu přátel TMB.

Muzeum v pohybu

25. 5., 14. 8. 2021

Vozidla ze sbírek TMB vyjela opět po uvolnění covidových opatření do centra města. Kolona projela několikrát náměstím Svobody a přilehlými ulicemi. TMB tak představilo opět zástupce osobních automobilů, vojenské techniky a městské hromadné dopravy vyjma tramvají a trolejbusů.

Ve druhém srpnovém termínu, již během projížděk, zůstávaly stát některé vozy na náměstí, aby si je mohli zájemci blíže prohlédnout. Tato akce byla pozvánkou na velkou akci k výročí s názvem Šedesátka s Technickým muzeem v Brně.

Den otevřených dveří MK 2021

28. 9. 2021

Ministerstvo kultury ČR

V rámci této akce prezentovalo Technické muzeum v Brně – představilo své expozice, mimobrněnské památky, interaktivní aktivity pro veřejnost a školy i aktuální výstavy. Prezentace se uskutečnila formou panelů, sbírkových předmětů ve vitrínách a akčními ukázkami (pohyblivý betlém K. Šebely, model Sentinelu, flašinetář atp.). Zájemci si mohli vyluštit kvízy, pohovořit s vedením muzea, odborným pracovníkem či edukátorem.

Zažij svět nevidomých!

13. 11. 2021

Technické muzeum v Brně

Kulturně výchovná a vzdělávací akce „Zažij svět nevidomých“, byla setkáním vidící populace se zrakově nevidomými a slabozrakými. Na své si přišly všechny věkové kategorie. Návštěvníci si vyzkoušeli, jaké to je přijít o tento smysl. Pro malé i velké byla připravena interaktivní stanoviště. Se zakrytým zrakem, si mohli zájemci zažít celý den nevidomého. Ráno ustlat postel,

vyčistit zuby, zavázat tkaničku, ve škole přeložit text v Braillovu písmu, zkusit přípravu oběda, odpoledne si zahrát po hmatu twister, pexeso, Člověče, nezlob se, šachy, hlavolamy a další. Na jiných stanovištích, která zajišťovaly spolupracující organizace, si mohli účastníci vyzkoušet prostorovou orientaci, chůzi podle vodící linie se slepečkou holí, bez zraku si zahrát s nevidomými sportovci třeba stolní tenis či vyzkoušet si střelbu na terč. Také si zájemci mohli vyzkoušet vyrobit z keramiky drobný objekt na památku. V rámci workshopu „Vzdělávání zrakově postižených nejen v přírodních vědách s využitím 3D tisku“ se seznámili s procesem 3D tisku na konkrétních 3D tiskárnách. Škola pro výcvik vodících psů představila vodící psy v různých fázích výcviku a pro odpočinek byla připravena multisenzorická místnost, která nabízela odpočinek při klidové hudbě se speciálním bublinkovým válcem a promítáním Snoezelenu, pro zrakovou stimulaci, nácvik zrakového vnímání a zlepšení očních pohybů. Záštitu akcí udělila primátorka statutárního města Brna.

Prezentace a využití historických vozidel oboru MHD TMB během kulturně výchovných akcí v roce 2021

/ 29. 5. 2021 akce Muzeum v pohybu – jízda autobusů Ikarus 280, Karosa ŠM11 na náměstí Svobody

/ 26. 6. 2021 Jízdy pro veřejnost u příležitosti Dopravní nostalgje.

Vůz koňky ev. č. 6, parní lokomotiva Caroline s vlečným vozem evid. č. 25. Tramvajový vůz ev. č. 99. Autobusy RND, Š706RO s přívěsem B40, Ikarus 280. Trolejbusy Škoda 7Tr, 9Tr a T11

/ 27. 6. 2021 Jízdy pro veřejnost u příležitosti Dopravní nostalgje.

Vůz koňky ev. č. 6, parní lokomotiva Caroline s vlečným vozem evid. č. 25. Tramvajový vůz ev. č. 99

/ 13. 7. 2021 Předváděcí jízda autobusu Karosa B732 do Těšán (příměstský tábor TMB)

/ 14. 7. 2021 Předváděcí jízda autobusu Karosa ŠL11 do Slupi a Šatova (příměstský tábor TMB)

/ 7. 8. 2021 Předváděcí jízda autobusu Ikarus 553 a požárního automobilu T148P (vysuvný žebřík) na Auto-moto sraz veteránů do Senetářova

/ 28. 8. 2021 Jízdy pro veřejnost u příležitosti akce Šedesátka s TMB. Parní lokomotiva Caroline s vlečným vozem evid. č. 25 a evid. č. 6. Tramvajové vozy evid. č. 99 a T3M evid. č. 1594.

Autobusy RND, Š706RO s přívěsem B40, Ikarus 280, Karosa C744, Karosa B831. Trolejbusy Škoda 6Tr, 14Tr, 15Tr, 17Tr

/ 4. 9. 2021 Slavnosti chleba ve Slupi. Předváděcí jízdy autobusů Karosa B931, Karosa B831, Karosa B732, Škoda 21 Ab, SOR B9,5, Karosa ŠL11

/ 10.–12. 9. 2021 Účast autobusů Praga RND, Škoda 706RO s přívěsem Karosa B40, Karosa ŠM11, Karosa B732, 1670 Legobus a montážního automobilu Škoda 706 RT na akci „Retroměstečko“ v Pardubicích

/ 14. 9. 2021 Jízda autobusu Karosa B831 Boskovice – Brno a zpět (výstava Minerva)

/ 21. 9. 2021 Jízda autobusu Karosa B831 Boskovice – Brno a zpět (výstava Minerva)

/ 22. 9. 2021 Předváděcí jízda autobusu Karosa ŠL11 pro SONS do Dalešic

/ 2.–3. 10. 2021 Účast trolejbusů Škoda 6Tr, 7Tr a T11 na oslavách 80. výročí provozu trolejbusů v Plzni

/ 2. 10. 2021 Předváděcí jízdy autobusu Karosa B732 a Karosa B931 v Kroměříži

/ 16. 10. 2021 Předváděcí jízda autobusu SOR B9,5 pro SONS Brno – Skalka – Loštice

Historické autobusy najely celkem 6 397 km.

Prezentace a využití dalších historických vozidel TMB v roce 2021:

/ 29. 5. 2021 – Muzeum v pohybu – předváděcí jízda: Z 9, Z 4-I, Tatra 57, Wikov 35, Škoda 1200, MTX Roadster, Lada Bohse Eurostar, Škoda 120 S Rally, Škoda Favorit 135 L závodní, Škoda 120, Tatra 700, Tatra 613 Narex, Škoda 440 Spartak

/ 12. 8. 2021 – 1000 mil Československých, Bosonohy, zajištění dobové technické kontroly historických vozidel v prostoru bývalého startu Velké ceny Masarykova okruhu

/ 14. 8. 2021 – Muzeum v pohybu – předváděcí jízda vozidel ze sbírky TMB (Z4-I, Wikov 35, Tatra 57, Škoda Spartak 440, Škoda 1200, MTX roadster, Lada Bohemia, Škoda 120 S Rally, Škoda Favorit 135 L závodní, Lada Bohse Eurostar, Tatra 700, Tatra 613 Narex)

/ 28. 8. 2021 – Šedesátka s TMB výstava a předváděcí jízda vozidel ze sbírky TMB (Benz – replika, Z4-I, Wikov 35, Tatra 57, Škoda Spartak 440, Škoda 1200, MTX roadster, Lada Bohemia, Škoda 120 S Rally, Škoda Favorit 135 L závodní, Lada Bohse Eurostar, Tatra 700, Tatra 613 Narex)

/ 11. 9. 2021 – Motorsvět 2021 – festival dopravní prevence a motorismu v Havlíčkově Brodě – předváděcí jízda a výstava HV Tatra 700 a MTX Roadster

/ 25. 9. 2021 – Brno-Soběšice – předváděcí jízda po Moravském krasu a okolí. Z TMB: Z 9, motocykl Indian Scout 600

/ 2. 10. 2021 – Den uniformovaných sborů – předváděcí jízda automobil Tatra 700, motocykl Indian 600 Scout, vystaven motocykl Praga 500 BD

/ 15. 10. 2021 Podzimní tradiční Motortechna na BVV – Tatra 57

b) Populárně-naučné přednášky

CYKLUS PŘEDNÁŠEK INDUSTRIÁLNÍ BRNO VII.

Příběh brněnské teplárny

Ing. Jiří Mrkos / 6. 10. 2021

Po stopách vývoje brněnského hlavního nádraží

Ing. Jiří Kotrman / 9. 10. 2021

Železnici z Brna na západ

Ing. Jiří Kotrman / 14. 10. 2021

Archeologické výzkumy brněnského Manchesteru

Mgr. Hynek Zbranek / 16. 10. 2021

Industriální archeologie v Brně (2016–2021)

Mgr. Hynek Zbranek / 20. 10. 2021

Křenová – Příběh brněnské ulice

PhDr. Aleš Vyskočil, Ph.D. / 23. 10. 2021

Příběh Mosilany od začátku

PhDr. Petra Mertová, Ph.D. / 26. 10. 2021

PŘEDNÁŠKOVÝ CYKLUS O NOVÉ BRNO II. – k dějinám moderní architektury, designu a uměleckého řemesla v meziválečném období

Genius loci svahu nad Lužáneckým parkem v Brně a rodiny Löw-Beerových (glosa k původu vily Tugendhat)

PhDr. Dagmar Černoušková / 3. 11. 2021

ARTEK a František Kalivoda

Mgr. Jindřich Chatrný / 16. 11. 2021

Architektura jako služba: Miloš Lamel (1884–1964)

Doc. PhDr. Pavel Šopák / 24. 11. 2021

Výstava moderního bydlení Nový dům Brno 1928

PhDr. Dagmar Černoušková + Mgr. Jindřich Chatrný / 1. 12. 2021

Brněnská umělecká scéna v časopise Forum

(exkurs do stránek měsíčníku)

Mgr. Jindřich Chatrný / 8. 12. 2021

Stopy Adolfa Loose v rodném Brně v období mezi válkami

PhDr. Dagmar Černoušková / 15. 12. 2021

OSTATNÍ PŘEDNÁŠKY

Přímý přenos z Marsu – přistání sondy Perserverce

18. 2. 2021 / Hvězdárna Brno / on-line, 310 tisíc zobrazení na YouTube

Přistání na Marsu

21. 2. 2021 / Sedmkrásky on-line / on-line, 27 000 zobrazení

Dobry den, majore Gagarine

12. 4. 2021 / Hvězdárna Brno / on-line, 18 000 zobrazení na YouTube

Start kosmické lodi Crew Dragon živě

23. 4. 2021 / Hvězdárna Brno / on-line, 7 000 zobrazení

Cesta na Mars

27. 5. 2021 / Vída

Cesta na Mars

21. 5. 2021 / Vída

Moravský Manchester – přednáška

15. 6. 2021 / Místodržitelství palác / konference Mosilana

Procházka po Ústředním hřbitově – pomníky průmyslníků

19. 6. 2021 / Brno – Ústřední hřbitov

Marsmeloun se valí na Kraví horu

14. 7. 2021 / Kraví hora, Brno

Marsmeloun se valí na Kraví horu

15. 7. 2021 / Kraví hora, Brno

Marsmeloun se valí na Kraví horu

17. 7. 2021 / Kraví hora, Brno

Letenku do vesmíru, prosím

22. 7. 2021 / astronomický tábor Borovany

Festival planet

7. 8. 2021 / Kraví hora, Brno

Festival planet

10. 8. 2021 / Kraví hora, Brno

Mapy jsou pro každého

15. 9. 2021 / Kouty

Kosmické smetí – a bude hůř

24. 9. 2021 / TMB / Noc vědců

Železářství Moravského krasu

6. 10. 2021 / Muzeum Jihovýchodní Moravy

Ze Země na Měsíc

9. 10. 2021 / Velký Svět Techniky, Dolní Vítkovice

Stopy přímé výroby železa v lese Nevěrný severně

Rudky u Kunštátu

12. 10. 2021 / TMB / seminář Archeologia technica 39

Letenku do vesmíru, prosím

20. 10. 2021 / TMB

Letenku do vesmíru, prosím

21. 10. 2021 / Muzeum Vysočiny, Jihlava / k dispozici je i on-line verze, na YouTube 3 000 zobrazení

Vlnářské podniky na území Cejl–Tkalcovská–Radlas

30. 10. 2021 / VUT / pro studenty VUT

Očima veteránů – Operace Enduring Freedom v Afgánistánu

4. 11. 2021 / TMB

Brněnské vlnářské podniky a jejich tvorba v období první republiky

6. 11. 2021 / TMB / pro studenty VUT

Očima veteránů – S prvním velitelem Československého praporu mírových sil OSN v misi UNPROFOR

15. 11. 2021 / TMB

Pozemská flotila dobývá Mars

23. 11. 2021 / Hvězdárna Brno (pro Českou astronomickou společnost)

Fenomén Art protis

24. 11. 2021 / SSUD, Brno Francouzská / TIC

Zapomenuté příběhy z programu raketoplánů

26. 11. 2021 / Hvězdárna Vlašské Meziříčí

Columbia poprvé, Columbia podruhé

27. 11. 2021 / Hvězdárna Valašské Meziříčí

Průzkum planety Venuše

28. 11. 2021 / Sedmkrásky on-line / on-line, 4 000 zobrazení

Letenku do vesmíru, prosím

29. 11. 2021 / on-line přednáška

Fenomén Art protis

29. 11. 2021 / SSUD Brno, Francouzská / přednáška pro studenty SSUD

Letenku do vesmíru, prosím

29. 11. 2021 / on-line přednáška pro projekt Nesmír

Móda z Brna

1. 12. 2021 / SSUD, Brno Francouzská / TIC

Moravský Manchester

10. 12. 2021 / Židovské muzeum v Praze, pobočka Brno / pro pedagogy

Vesmír „Made in SpaceX“

13. 12. 2021 / on-line přednáška pro projekt Nesmír

Vzestup superteleoskopu

22. 12. 2021 / Hvězdárna Brno

Pozemská flotila dobývá Mars

27. 12. 2021 / on-line přednáška pro projekt Nesmír

ODDĚLENÍ DOKUMENTACE TYFLOPEDICKÝCH INFORMACÍ

25. výročí založení SONS

20. 5. 2021 / on-line přednáška

Přednáška spojená s prohlídkou expozic TMB

30. 9. 2021 / TMB / pro studenty muzeologie

Co vlastně ti nevidomí dělají

8. 11. 2021 / Tyflocentrum Brno

c) Doprovodné a edukační programy, výtvarně-technická dílna, dílna tradičních lidových řemesel a další kulturně výchovné akce

1/ Edukační a doprovodné programy realizované ve stálých expozicích TMB v roce 2021, včetně inovací starších projektů:

/ Dvacátým stoletím na kolech proletím (expozice Historická vozidla, Pozor, zákruta! a Brno na dvou kolech)

/ Svět je hrou, s fyzikou! (Technická herna)

/ Protože práce šlechtí! (expozice Ulička řemesel)

/ I kdyby tisíc flašinetů! (expozice Salon mechanické hudby)

/ Svět páry a vody (expozice Parní motory a Vodní motory)

/ Zažij svět nevidomých (expozice Kultura nevidomých)

/ Optika, fotografie a filmová technika (expozice Optika)

/ Výpočetní technika (expozice Výpočetní technika)

2/ Nově vytvořené edukační a doprovodné programy k výstavám 2020/2021:

/ Od stehu k oděvu

Jak vznikaly první oděvy, jak vypadaly první šicí stroje, jak vypadají dnes a co všechno se na nich dá ušít, se dozvíte v novém doprovodném programu k výstavě **Minerva 1881–2021**. Seznámíte se s počátky šicích technik, nahlédneme do ševcovské dílny, módního salonu a závěrem si svépomocí ušijete voňavý levandulový polštářek na památku. Program nabízíme od 5. 10. 2021 do 27. 5. 2022.

Kde: výstava Minerva 1881–2021 a expozice Ulička řemesel

Délka programu: 60 min

RVP: Dítě a společnost, Člověk a jeho svět, Umění a kultura

Doporučený věk: od 4. třídy ZŠ, 2. stupeň ZŠ, SŠ

Kapacita: max. 20 žáků

/ Tak jde čas

Zdá se Vám, že čas běží příliš rychle? Zastavte se v Technickém muzeu v Brně seznámit se s principy měření času a zodpovědět si otázky jako například od kdy a proč lidstvo měří čas, jak se měřil ještě před vynálezem hodin a jak vůbec hodiny, hodinky a budíčky fungují. Navštívit program můžete od 5. 10. 2021 do 25. 2. 2021.

Kde: Výstava Primky a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky

Délka programu: 60 minut

RVP: Člověk a čas, Umění a kultura, Dítě a společnost, Člověk

a jeho svět, Člověk a svět práce

Doporučený věk: ZŠ II. stupeň a SŠ, po domluvě je možné přizpůsobit pro I. stupeň ZŠ

Kapacita: max. 20–25 žáků

/ Jak se stavělo – od hradu až po mrakodrap

Doprovodný program volně navazující na nejnovější výstavu „Pálená hlína v historických stavbách Moravy“ vás seznámí s vývojem stavebnictví u nás i ve světě. Dozvíte se, z čeho, jak a čím se stavělo ve starověku, středověku i v moderních dobách. Součástí programu je prohlídka výstavy, interaktivní výklad a také stavební praxe, během které si děti a studenti vyzkouší postavit jednoduchou cihlovou stavbu za pomoci tradičních technik. Jak se stavěl svět kolem nás, se k nám do muzea přijďte podívat od 19. 10. 2021 až do 1. 4. 2022.

Délka programu: cca 60–70 min

RVP: Člověk a jeho svět, Dějepis, Umění a kultura, Člověk a svět práce

Doporučený věk: od 4. třídy ZŠ, 2. stupeň ZŠ, SŠ

Kapacita: max. 20 žáků

/ Komentované prohlídky k výstavě ROBOT*2020 pro veřejnost

Návštěvníci Technického muzea v Brně měli možnost projít si výstavu ROBOT*2020 s průvodcem a jeho pomocníkem robotkem T1MB00 („Timbo“). Zábavnou formou pak robotek s průvodcem představují návštěvníkům největší esá výstavy. Během prohlídky T1MB00 pokládal otázky a za správné odpovědi ty nejpozornější odměňoval. Cenou byla pamětní medaile, speciálně vyrobená pro tuto výstavu.

/ Po roce Vánoce přicházejí

Interaktivní vánoční program pro MŠ a 1. stupeň ZŠ, během kterého se děti v rámci plnění různých úkolů dozvěděly, jak se slavily Vánoce ze první republiky, jaké zvyky a tradice se dodržovaly, jak se peklo cukroví a v neposlední řadě se seznámily s dojemným příběhem, který stojí za tradicí vánočních stromů republiky. Součástí programu byla návštěva expozice Ulička řemesel, která představuje život a práci v období první československé republiky.

Kde: expozice Ulička řemesel

Délka programu: 60 minut

RVP: Člověk a společnost, Člověk a svět práce

Doporučený věk: MŠ, ZŠ, I. stupeň ZŠ

Kapacita: max. 20 žáků

3/ Nově vytvořené interaktivní programy pro veřejnost k výstavám a on-line aktivity 2021/2022:

Primky a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky

V rámci výstavy hodin, hodinek a budíků značky Prim připravilo Technické muzeum v Brně doprovodný program i pro návštěvníky, kteří si chtějí výstavu nejen prohlížet, ale i aktivně se zapojovat. Většinou se jedná o rodiny s dětmi, ale účastnit se mohli i hraví dospělí. Aktivity byly umístěny v interaktivním koutku přímo ve výstavě a byly samoobslužné, tj. zájemce zde našel zadání, všechny materiály i řešení úkolu. Úkoly byly inspirovány časem obecně, hodinami a dalšími časoměrnými zařízeními, jednalo se o puzzle, hlavolam, domino, omalovánky, různé kvízy, hry a doplňovačky. K výstavě byl k dispozici i pracovní list.

Minerva 1881–2021

I k výstavě věnované historii šicích strojů značky Minerva byl připraven interaktivní koutek. Témata byla tentokrát z oblasti textilu. Zájemci si vyzkoušeli své znalosti původu textilních vláken, naučili se rozeznávat různé druhy látek, pojmenovat součástky šicího stroje, význam různých odborných výrazů, pro nejmenší nechybělo puzzle a omalovánky. Přímou práci s výstavou nabídla aktivita, při které bylo úkolem najít konkrétní šicí stroj podle fotografie detailu.

Pálená hlína v historických stavbách Moravy

Interaktivní koutek doprovázel výstavu Pálená hlína v historických stavbách Moravy. Tentokrát byla jeho tématem architektura a koutek se tedy nabízel spíše starším dětem a dospělým. K prvotnímu připomenutí základních uměleckých slohů sloužil úkol, při kterém se spojoval název slohu, obytný dům a móda pánská i dámská. Dále se z různých stavebních prvků na obrázcích sestavoval příslušný slohově čistý dům. Na zkušené cestovatele čekalo pět desítek obrázků známých staveb z celé ČR, úkolem bylo stavbu poznat a správně slohově zařadit. Několik aktivit bylo inspirováno přímo cihlovými stavbami. Z těch brněnských se tvořily dvojice fotografií, pocházejících z jedné stavby, dále se ze čtyř dílů skládaly cihly s kolky a nechyběly ani puzzle, tentokrát s tematikou různých cihlových staveb.

TMB on-line

Oddělení komunikace a marketingu rozšířilo on-line nabídku: únikovou hrou Do technické historie, kvízem k výročí prvního letu člověka do vesmíru a možností stáhnutí letáku Po stopách světového vynálezce jihomoravskou metropolí – Viktora Kaplana, kde zájemci najdou při procházkách Brnem jednotlivá místa s odkazem na tohoto vynálezce a jejich stručnou historii.

4) Programy realizované přímo ve Výtvarně technické dílně TMB. Navazující praktická činnost na témata doprovodných programů

Výtvarně technické dílny zajišťuje oddělení Lektorské činnosti, jež spadá pod Oddělení komunikace a marketingu TMB. Dílny – workshopy se zaměřují na širokou veřejnost. Ve všech dnech jsou určené školám (mateřské, základní, střední), zájmovým

skupinám v tomto věkovém rozpětí a možnost přihlásit se mají i školy nebo organizace s žáky či členy s různými hendikepy. Tyto dílny vycházejí z programů stálých expozic muzea i krátkodobých výstav a jejich cílem je vhodně doplnit zvolené téma o praktickou činnost. Kromě praktického seznámení se s danou výrobou podporují kreativitu malých a mladých návštěvníků, navíc si většinu výrobků mohou účastníci odnést domů na památku. Každá dílna zohledňuje věk a možnosti dětí a edukátoři TMB v případě zájmu z řad hendikepovaných přizpůsobují workshopy daným možnostem návštěvníků. Víkendové dílny jsou určeny pro rodiče s dětmi, dospělé zájemce, seniory i členům z Klubu přátel TMB. Tyto dílny se týkají tradičních lidových řemesel.

Plují, jezdí, létají! (dílničky pro nejmladší techniky, výroba dřevěných hraček)

Doporučený věk: 5–11 let, MŠ, 1. st. ZŠ

Doporučený čas: 45–60 minut

Kapacita: 15–20 osob

Datum konání: 12. 5. – 31. 12. 2021

Dílna volně navazuje na expozice automobilů, leteckých a parních motorů. Z dřevěných materiálů účastníci vytvářeli mini modely autíček, letadýlek nebo parníků.

Po stopách Gutenberga (historie knihtisku a výroba knih)

Doporučený věk: 10+ let, 4.–5. třída ZŠ, 2. st. ZŠ, SŠ

Doporučený čas: 60 minut

Kapacita: 15–20 osob

Datum konání: 12. 5. – 31. 12. 2021

Workshop navazuje na expozici Ulička řemesel, kde se při prohlídce návštěvníci seznamují s dílnou knihvazačů. V dílně si následně vyzkouší jedno z řemesel minulých dob a na chvíli se stávají knihvazačem či knihtiskařem. Za pomoci původních technik si mohou účastníci vyrobit osobní diář s ručně raženým číslováním stran a originálním logem.

Umění ve tmě (doprovodná dílna k expozici Kultura nevidomých)

Doporučený věk: 10+ let, 4.–5. třída ZŠ, 2. st. ZŠ, SŠ

Doporučený čas: 60 minut

Kapacita: 15–20 osob

Datum konání: 12. 5. – 31. 12. 2021

I zdravotně znevýhodnění se stávají velkými umělci a návštěvníci mají možnost zjistit, že zrak k malování není až tak důležitý, jak se všeobecně usuzuje. Účastníci zkoušejí pracovat pomocí hmatu a citu v prstech za pomoci technik nevidomých.

Smaltujeme! (výroba smaltovaného šperku)

Doporučený věk: 10+ let, 4.–5. třída ZŠ, 2. st. ZŠ, SŠ

Doporučený čas: 60 minut

Kapacita: 10–15 osob

Datum konání: 12. 5. – 31. 12. 2021

Mezi další prastaré umění či řemeslo patří smaltování. V praxi se s ním zájemci seznamují prostřednictvím jednoduché smaltovací techniky k vytvoření drobného šperku.

Tavíme a odléváme! (doprovodná dílna k expozicím Kovolitectví a Železářství)

Doporučený věk: 10+ let, 4.–5. třída ZŠ, 2. st. ZŠ, SŠ

Doporučený čas: 60 minut

Kapacita: 10–15 osob

Datum konání: 12. 5. – 31. 12. 2021

Účastníci si z nízkotavitelných kovů odlévají odlitky do forem dle vlastního výběru. Vychladlý kov si následně opracovávají.

O statečném mlynáři

Doporučený věk: 6–11 let, 1. stupeň ZŠ

RVP: Člověk a jeho svět

Doporučený čas: cca 60 min

Kapacita: 20 osob

Datum konání: 12. 5. – 31. 12. 2021

Technické muzeum v Brně kromě různých vozidel, strojů a přístrojů ze svých sbírek pečuje i o významné technické památky. Různé druhy mlýnů, hamrů či třeba kovářnu v péči muzea najdete v různých částech Moravy, ale i na Vysočině. Dílna seznamuje s fungováním těchto technických skvostů, s profesemi a výsledným produktem. Aby zájemci nezůstali jen u teorie, mohou si vyrobit jednu z neznámějších památek TMB, a to národní kulturní památku Větrný mlýn v Kuželově. Velmi jednoduchou techniku za využití papíru, lepidla, kladívka, nýtků a barev mlýn nejen vyrobí, ale také následně mohou rozpoehybovat křídla větrného kola.

Výroba vonného levandulového polštářku

VTD dílna navazuje na výstavu Minerva 1881–2021. Účastníky seznamuje s počátky šicích technik, nechá nahlédnout do ševcovské dílny, módního salonu a závěrem si zájemci mohou ušít vonný levandulový polštářek na památku.

Dílny pro školy byly z důvodu pandemie nemoci covid-19 omezeny. Zúčastnilo se jich pouze 225 žáků.

4/ Dílna tradičních lidových řemesel

Víkendové dílny se týkají tradičních lidových řemesel a jsou určeny zájemcům z řad široké veřejnosti všech věkových kategorií (ať už se jedná o rodiče s dětmi, dospělé či seniory). Program nabízí řemeslné techniky, které většina zájemců nemůže realizovat v domácím prostředí. Při pořádání těchto dílen jde zejména o oživení a uchování historických tradičních výtvarných technologií.

Adventní kalendáře

20. – 21. 11. 2021

Během víkendové vánoční dílny si zájemci z krabiček od sirek vytvořili vlastní adventní kalendář v podobě vánočního městečka, vláčku nebo stromečku. V rámci dílny si prohlédli i výstavu Primky a jiná časoměrná zařízení Libora Hovorky s krátkým tematickým výkladem. Dílny se zúčastnilo celkem 19 návštěvníků.

5/ Další kulturně výchovné akce

V HLAVNÍ BUDOVĚ A NA PAMÁTKÁCH TMB

Modelářský svět (18. 9. – 19. 9. 2021)

Stejně jako v loňském roce se i v roce 2021 uskutečnila v TMB soutěžní výstava papírových modelů s názvem Modelářský svět 2021. Návštěvníci si během celého víkendu mohli nejen prohlédnout stovky modelů, ale také si nějaký vytvořit pod dohledem zkušených modelářů. Soutěžní výstavu doplnily informace pojednávající o historii papírového modelářství u nás.

Příměstský dětský tábor v TMB (12. 7. – 16. 7. 2021)

Tábor se uskutečnil v hlavní budově Technického muzea v Brně. Lektori s účastníky v rámci programů jednotlivých dnů vyjžděli i mimo budovu, na mimobrněnské památky TMB: Starou huť

u Adamova, kovárnu v Těšanech, vodný mlýn ve Slupi, areál čs. opevnění a železné opony v Šatově a zamířili i do depozitáře muzea v Brně-Řečkovících. Navštívili také mírový památník – Mohyly míru a ve výtvarně technické dílně Technického muzea v Brně vyráběli za odborného vedení lektorky z Animační dílny kina Scala kameru obscuru na téma „Po stopách technických vynálezů a vynálezců“.

Víkend herních legend (16. 10. 2021)

Po roční pauze z důvodu pandemie covid-19 se uskutečnilo druhé kolo klání veřejnosti v počítačových retro hrách. Na akci garanta Technické herny TMB spolupracovalo také lektorské oddělení. Soutěž se uskutečnila v rámci her Super Mario Bros a Tetris. Uskutečnil se vyřazovací turnaj v legendě PSI Tekken 3 a zájemci si mohli zazávodit také na okruhu formule F1 z roku 1985.

S Matičkou a se Šroubkem za poznáním putujem

V roce 2021 pokračoval již sedmým rokem kulturně výchovný projekt S Matičkou a se Šroubkem za poznáním putujem. Jeho cílem je přibližovat externí památky TMB rodinám s dětmi prostřednictvím akcí s interaktivním programem. Bohužel, nepříznivá epidemiologická situace se na těchto akcích výrazně podepsala, a tak mohly proběhnout jen dvě akce v prázdninových termínech.

Příběh o železe a dřevu

Akce na kovárně v Těšanech, jejímž cílem je prezentovat řemesla, především kovářství a práci se dřevem, která jsou s touto památkou spojena. Aby bylo možné tato řemesla oživit, akcí se pravidelně účastní řemeslníci, mistři svého oboru, kteří návštěvníkům, zejména dětem, umožňují si tyto profese vyzkoušet – ukovat si hřebík a vyrobit drobný výrobek ze dřeva na soustruhu nebo z připravených komponentů a odnést si ho na památku. Rámec celé akce tvořil příběh Honzy, který vandruje světem a zkouší různá řemesla. Jednotlivé části příběhu děti získávaly na stanovištích za splnění aktivity a doma se k nim mohly vrátit. Prezentována byla textilní řemesla, lesnictví, podkovářství, zemědělské práce a hrnčírství. Před kovárnou si děti mohly vyzkoušet jízdu s trakařem nebo koulení kola. Akce se uskutečnila za finanční podpory Jihomoravského kraje.

Retro výlet na Šlakhamr

V rámci oslav 60. výročí TMB vznikla myšlenka, vytvořit letošní aktivity Šroubka a Maticky v retro stylu. Ze všech takto plánovaných akcí zůstala z důvodu covidu-19 pouze prázdninová na Vysočině. Retro výlet na Šlakhamr nabídl ohlédnutí do nedávné minulosti a přiblížil dětem, jak probíhal život v socialistickém Československu. Pro většinu lidí jsou akce tohoto typu oblíbené, protože představují vzpomínky na mládí, se kterým mohou seznámit i své děti. Věnovali jsme se těmto oborům: jídlo, oblečení, hry a hračky, stará auta, retro MHD, socialistické bydlení a slavné filmy. Akci již tradičně doplňovaly ukázky kovářů, kteří kovali na ručních kovádlinách i na unikátním vodou poháněném bucharu, který je jádrem památky. Tato akce měla také netradiční vyhodnocení, některých aktivit se totiž z nostalgie účastnili i dospělí. Na stanovištích soutěžící získávali žetonky, za které si pak v retro obchůdku mohli „koupit“ odměnu, drobné dárky nebo retro sladkosti podle svého zájmu.

MIMO MUZEUM

Erbovní slavnosti městské části Brno – Královo pole (18. 9. 2021)

Pořádá úřad této městské části. Technické muzeum v Brně připravilo stejně jako v minulých letech tematicky zaměřené kvízy, skládání erbů, srovnávání fotografií historických budov, poznávání detailů předmětů ze sbírek muzea.

Dračí dílna na drakiádě na letišti ve Vyškově (9. 10. 2021)

Drakiádu organizuje Aeroklub Vyškov na letišti Vyškov Marchanice. Uskutečnily se v jejím rámci ukázky letadel aeroklubu a návštěvníci si mohli prohlédnout i Letecké muzeum. Na programu byly ukázky techniky armády, policie a hasičů. TMB připravilo pro návštěvníky dílničku, kde si zájemci mohli vyrobit vlastního draka a zapojit se do soutěže o ceny.

Den s Městskou policií Brno (28. 9. 2021)

TMB se zúčastnilo této akce s hromadnou účastí veřejnosti. Zástupci lektorského oddělení připravili dílničku s výrobou drobných dřevěných dopravních prostředků. Akce se konala v areálu Dopravního hřiště Riviéra. Organizátorem byla Městská policie Brno.

Den nevidomých (19. 10. 2021)

Zástupci TMB se zúčastnili akce Magistrátu města Brna, které se konalo v Galerii Vaňkovka a prezentovalo práci a organizace působící pro lidi s vadami zraku. TMB na akci představilo nejen expozici Kultura nevidomých, ale také pro návštěvníky připravilo zábavný interaktivní program.

d) Kruh přátel TMB

Sekce Větrné mlýny

Členové sekce se pravidelně scházejí, v letošním roce byla však některá setkání z důvodu pandemických opatření zrušena. V roce 2021 byla dokončena oprava větrného mlýna v Třebíči, který byl v červnu otevřen pro veřejnost, pokračuje oprava jediného větrného mlýna na Slovensku, a to v Holíci. Členové sekce se účastnili přednášky v Brně a semináře v Ústí nad Orlicí. V září proběhlo setkání všech členů v Borovnici.

Sekce Raketomodelářský klub

Hlavní činností sekce je stavba modelů raket, raketoplánů, letadel ad. modelů včetně účasti na soutěžích. Při SVČ Letokruh Letovice je zaveden kroužek mladých modelářů.

Většina plánovaných akcí klubu na jarní měsíce roku 2021 byla kvůli pandemii covid-19 zrušena, přesto se povedlo nějaké soutěže a setkání realizovat. V červnu se žáci zúčastnili soutěže O mistra kroužku při SVČ Letokruh, která se konala na letišti LK Letovice, dále se členové zúčastnili Mistrovství ČR kategorie S8 RC raketoplány. V červenci uspořádal leteckomodelářský klub Letovice propagační akci „letovické politání“.

Druhý víkend v září se v Letovicích konal tradiční „Dlouhý streamer“ „Memoriál Rudolfa Dvořáka“. Poslední soutěží roku, byla klubová soutěž Prkénko balzy 30.10., kdy se zároveň uskutečnila i Výroční schůze klubu.

Sekce Textil

Členové sekce se zúčastnili konference Textil v muzeu, která proběhla 14.–15. 9. 2021 v Technickém muzeu v Brně, zapojili se do projektu „Pamětníci textilní výroby“ a podíleli se na odborném určení sbírky fotografií z fondu Textil (zejména z provozů Vlněny, závod 2).

Sekce Kovářství

Členové sekce se podíleli na přípravě a realizaci workshopu Damask XVII, který proběhl na Kovárně v Těšanech ve dnech 19.–20. 6. 2021, dále zde předváděli ukázky kovářské práce během programů pro rodiny s dětmi (10. 7. Příběh o železe a dřevu, 14. 8. Kouzla s vařečkou). Přehlídky Mladý těšanský kovář (4. 9. 2021) se zúčastnili jako odborná porota. Dne 2. 10. 2021 členové sekce připravili a zrealizovali valnou hromadu Společenstva kovářů a podkovářů ČR, která se konala v TMB. Dále se členové zúčastnili akcí Noční kování na Křelově, Řemesla a kováři v rožnovském skanzenu, Kovářské sonáty v Kamenci Jilešovicích, Železo v Železném, kování volavky v Lanžhotě, Hefaiston na Helfštýně, mezinárodní sympozium v Bečově atd.

Sekce Veterán PRAGA CAR

Členové sekce se scházejí na pravidelných členských schůzích několikrát ročně a účastní se akcí zaměřených na historická vozidla, například tradiční jízdy do vrchu a výstavy historických vozidel Brno-Soběšice nebo MotorTechna na brněnském výstavišti.

Sekce Tatra klub – Historické automobily

V roce 2021 byla v rámci spolupráce Tatra klubu Brno realizována akce Veteran Tour Macocha 2021 (41. ročník), memoriál manželů Řezníčkových, která proběhla ve dnech 11.–12. 6. 2021 v Blansku a Moravském krasu. Členové sekce v průběhu roku dále provádějí testace historických vozidel ze sbírek TMB. V roce 2021 byla testována tato vozidla: Karosa B40 vlek, Praga RND BUS, Škoda 706 RTO BUS, Škoda 706 RTO plošina, Škoda 706 RO BUS, Karosa ŠM11, Tatra T148 žebřík, Tatra/Karosa T500 HB.

Sekce Klub policejní historie

Členové sekce Klubu policejní historie v roce 2021 spolupracovali a zúčastnili se výjezdů historických vozidel ve dnech 29. 5. a 14. 8. a akce k výročí vzniku muzea Šedesátka s TMB, která proběhla 28. 8. 2021.

Sekce Fotografie

Národní muzeum fotografie, o.p.s., (NMF) letos opět spolupracovalo se svým partnerem Czech Photo Centrum. Hlavním

záměrem NMF je záchrana kulturního dědictví fotografie, jeho systematické zpracování, archivování a prezentace. V rámci edukační činnosti pořádá workshopy pro veřejnost.

Sekce Hasičská historie

Členové sekce dlouhodobě spolupracují s SDH Klepačov, SDH Soběšice a SDH Útěchov. V roce 2021 se podíleli na následujících akcích: Spanilá jízda Brnem (28. 5. 2021, nám. Svobody, 4 vozidla a posádka), Den s IZS (17. 6. 2021 stadion Vodova, 4 vozidla a posádka), Spanilá jízda Brnem + výstava na nám. Svobody (14. 8. 2021, 4 vozidla a posádka), Autosalon v ISŠA Křížkova 15 (6. 11. 2021, 2 vozidla a posádka). V roce 2021 bylo zakoupeno vozidlo AVIA CAS 8. Klub hasičské historie, tak má celkem 18 hasičských vozidel a stříkaček, o které pečují jeho členové ve spolupráci se SDH Brno-Řečkovice.

Sekce Společnost přátel starožitných hodin

V letošním roce členové sekce spolupracovali zejména na výstavě PRIMKY a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky, která probíhala v Technickém muzeu v Brně od září 2021 do února 2022. V říjnu se členové sekce zúčastnili odborné exkurze na Veletrh hodin SEW v Praze (Palác Žofín) a 30. 10. 2021 proběhla výroční členská schůze, které se zúčastnilo 16 členů sekce.

Sekce Flašinetý a mechanické hrací stroje

Ve dnech 26.–27. 6. 2021 proběhlo již tradiční Setkání flašinetářů s mezinárodní účastí Brno 2021 a 27. 6. 2021 potom proběhl Workshop sběratelů a provozovatelů flašinetů a mechanických hracích strojů.

Sekce Tradiční lidová řemesla

Vzhledem k pandemické situaci a s tím souvisejícími opatřeními členové sekce nepořádali žádné hromadné akce.

Sekce Český klub historických vozidel

Aktivity sekce byly pro rok 2021 z důvodu celosvětové pandemie přerušeny.

Sekce Optika a elektronová mikroskopie

Členové sekce spolupracovali na přípravách akce Dny elektronové mikroskopie, která však byla z důvodu pandemických opatření zrušena. Přesto se podařilo v rámci DEM natočit edukační video o TMB a elektronové mikroskopii a později provést zásadní údržbu a opravu systému EM 208. Další a jedinou akcí pro návštěvníky v letošním roce byla účast na oslavách 60 let TMB (28. 8. 2021). Členové sekce byli přítomni v muzeu a poskytovali návštěvníkům výklad a ukázkou dvou mikroskopů v chodu.

Sekce Historická stereovize

Vzhledem k pandemické situaci a s tím souvisejícími opatřeními členové sekce nepořádali žádné hromadné akce.

Sekce CLASIC CAR króžek

V současnosti je hlavní náplní Classic Car Króžku Brno pořádání srazů nebo testování historických vozidel. Členové sekce se letos zúčastnili srazu historických vozidel ve Slavkově a přítomni byli i na podzimní MotorTechně na brněnském výstavišti.

Sekce Letecká historie a modelářství

Členové sekce se scházejí jednou za čtrnáct dní (s výjimkou letních prázdnin), letos proběhlo 13 schůzek a bylo prezentováno 73 modelů.

Sekce Industriální archeologie

Členové sekce Industriální archeologie uspořádali experimentální tavby ve dnech 25.–29. května 2021 ve Staré huti u Adamova a ukázkové tavby pro Českou televizi (natáčení proběhlo 19. 6.) ve Staré huti u Adamova pro pořady „Mistři starých tradic“ a „Technické skvosty“. Dále spolupracovali při pořádání 13. workshopu starého železářství (16.–17. 9. 2021) a 21. setkání ve střední části Moravského krasu (18. 9. 2021) ve Staré huti u Adamova. Dále proběhly dvě pracovní brigády ve Staré huti u Adamova ve dnech 20.–21. 3. 2021 (káčení náletové zeleně v areálu) a 17.–18. 7. 2021 (údržba a opravy „okrsku starého železářství“).

Sekce Automobilové modely

Členové se sešli během roku na několika společných setkáních a proběhla i adventní akce 19. 12. 2021. Dále vyjeli i na partnerské akce, které se konaly v Praze a v Bratislavě, podíleli se na akcích Retro-garáž v Lysé nad Labem, Veteran-festu ve Slavkově a VeteranTechna na brněnském výstavišti.

Sekce NORTON OWNERS CLUB ČR

NOC ČR se v roce 2021 plně věnoval organizačním přípravám mezinárodního setkání fanoušků motocyklů značky Norton, které se uskuteční v termínu od 9. do 13. 6. 2022 a jehož je TMB partnerem. Hlavním organizátorem této rallye je NORTON OWNERS CLUB se sídlem v Anglii, NOC CR je jeho pobočkou v České. Za tímto účelem klub uspořádal dva srazy v České Kanadě ve Zvůli, kde se tato rallye bude konat. V srpnu se NOC CR účastnil oslav narozenin TMB, prezentoval zde motocykly značky Norton typu ES2, Dominátor, Commando, International apod. V prosinci proběhla členská schůze NOC CR, kde se členové seznámili s řádným hospodařením klubu, organizací mezinárodní NOC Rallye a dalšími interními záležitostmi.

5.7 NÁVŠTĚVNOST EXPOZIC A VÝSTAV

Expozice v hlavní budově TMB	27 687
Stará huť u Adamova	1 745
Kovárna v Těšanech	2 279
Vodní mlýn ve Slupi	6 146
Větrný mlýn v Kuželově	6 325
Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou	2 824
Areál čs. opevnění a železné opony v Šatově	1 841
Areál MHD	14
Areál Řečkovice	0
Celkem	48 861

Akce s masovou návštěvností (desetitisíce osob) nejsou započítávány do návštěvnosti viz kap. 4.6.a.

Návštěvnost byla letos, tak jako loni, ovlivněna světovou pandemií nemoci covid-19 a následnými vládními opatřeními v ČR, což vedlo na jaře k uzavření muzea a jeho památek. Celkový počet návštěvníků byl téměř shodný s návštěvností v roce 2020.

5.8 NÁVŠTĚVNOST PROGRAMŮ K EXPOZICÍM A VÝSTAVÁM ŠKOLNÍMI AJ. SKUPINAMI

V roce 2021 navštívilo Technické muzeum v Brně organizovaně **3 081** návštěvníků. V tomto počtu jsou zahrnuty mateřské školy (6 skupin o počtu 76 dětí), základní školy I. stupně (57 skupin – 1 012 žáků), základní školy II. stupně (30 skupin – 515 žáků), střední školy (48 skupin – 1 050 studentů), vysoké školy (3 skupiny – 235 studentů) a 10 různých zájmových skupin, handicapovaných či seniorů (193 návštěvníků). Podrobný rozpis v jednotlivých měsících je uveden v tabulce č. 1.

Návštěvnost školních a zájmových skupin byla letos opět velmi ovlivněna světovou pandemií nemoci covid-19 a následnými vládními opatřeními v ČR, což byly zejména distanční a následně rotační výuka ve školách a uzavření kulturních zařízení od ledna do poloviny května – viz níže tabulka č. 4.

Z důvodu pandemie covid-19 a nařízení Ministerstva zdravotnictví ČR a vlády ČR bylo Technické muzeum v Brně zavřeno od 1. 1. do 11. 5. 2021. Ve školách navíc probíhala distanční nebo rotační výuka, což výrazně ovlivnilo návštěvnost školních skupin v prvním pololetí roku 2021. V červnu potom zájem o vzdělávací programy vzrostl, protože muzeum ke konci školního roku již tradičně navštíví školy v rámci školních výletů. V červenci a srpnu je potom TMB cílem výletů různých příměstských táborů, jejichž obliba také rok od roku stoupá. V prosinci byla návštěvnost ovlivněna poškozením střechy Technického muzea v Brně. Muzeum bylo na týden uzavřeno a od té doby funguje až do odvolání v omezeném režimu. Tradičně vysoká byla návštěvnost v Technické herně a Uličce řemesel, ve které byl program během adventu obohacen o interaktivní vánoční program „Po roce Vánoce přicházejí“, kterého se zúčastnilo 78 žáků. Velký zájem bývá také o expozice Kultura nevidomých a Parní a vodní motory.

Tabulka č. 1

ROK 2021	MŠ*	MŠ počet žáků	ZŠ I. st.*	ZŠ I. st. počet žáků	ZŠ II. st.*	ZŠ II. st. počet žáků	SŠ*	SŠ Počet žáků	VŠ*	VŠ počet studentů	Jiné	Jiné počet návštěvníků	Skutečný počet návštěvníků celkem	Přepočtený počet návštěvníků
leden														
únor														
březen														
duben														
květen											2	55	55	55
červen	2	21	14	258	10	141	26	502			2	29	951	1 240
červenec			11	227	1	16	1	33					276	276
srpen	2	37	11	181	2	54	2	61			1	17	350	350
září			1	8	2	47	6	118	1	198	3	57	428	455
říjen			8	148	10	150	2	35	2	37			370	489
listopad	2	18	6	95	4	94	9	267			2	35	509	710
prosinec			6	95	1	13	2	34					142	210
celkem	6	76	57	1 012	30	515	48	1 050	3	235	10	193	3 081	3 785

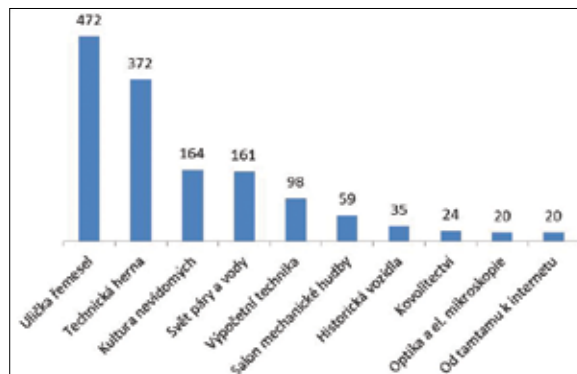
*udává počet školních skupin v dané kategorii (MŠ, ZŠ, SŠ atd.)

Tabulka č. 2 dokazuje zájem návštěvníků o jednotlivé programy k expozicím TMB:

Tabulka č. 2

Rok 2021 – programy k expozicím

Název programu	Počet školních skupin	Počet žáků
Ulička řemesel	27	472
Technická herna	15	372
Kultura nevidomých	8	164
Svět páry a vody	8	161
Výpočetní technika	4	98
Salon mechanické hudby	3	59
Historická vozidla	2	35
Kovolitectví	1	24
Optika a elektronová mikroskopie	1	20
Od tamtamu k internetu	1	20
Celé muzeum s průvodcem	11	414
Volná prohlídka	73	1 438
Celkem	154	3 277

Hodnoty tabulky č. 2 v grafickém vyjádření – přehled návštěvnosti muzejních programů v roce 2021 – počet žáků

Tabulka č. 3

Další školní skupiny (mimo expozice) v roce 2021

Název výstavy (prohlídka)	Počet školních skupin	Počet žáků
ROBOT*2020	22	438
Tak jde čas (program k výstavě Primky...)	3	53
Jak se stavělo (program k výstavě Pálená hlína...)	1	17
Celkem	26	508

V tabulce č. 3 jsou uvedeny školní skupiny, které navštívily programy krátkodobých výstav, či celkovou prohlídku muzea s lektorem.

Tabulka č. 4

Celkový počet organizovaných návštěv v roce 2021 – přepočtené

	Skupiny	Žáci
Počet školních skupin programy k expozicím	154	3 277
Počet školních skupin výstavy aj.	26	508
Celkem	180	3 785

6. VÝZKUMNÁ A VÝVOJOVÁ ČINNOST

6.1 VÝZKUMNÉ PROJEKTY PODPOŘENÉ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ – ÚČELOVÁ PODPORA

Uměleckořemeslné techniky zlatnictví – identifikace, ochrana a zpřístupnění

Identifikační kód projektu: DG0P02OVV023 (NAKI II)

Hlavní řešitel příjemce: Ing. Alena Selucká

Spoluřešitelé: Mgr. Pavla Stöhrová, Mgr. Karel Rapouch, Ing. Martin Mrázek, Ph.D., Mgr. Luboš Anděl, Mgr. Marie Rosenfeld Cohen, Akad. sochař Andrej Šumbera

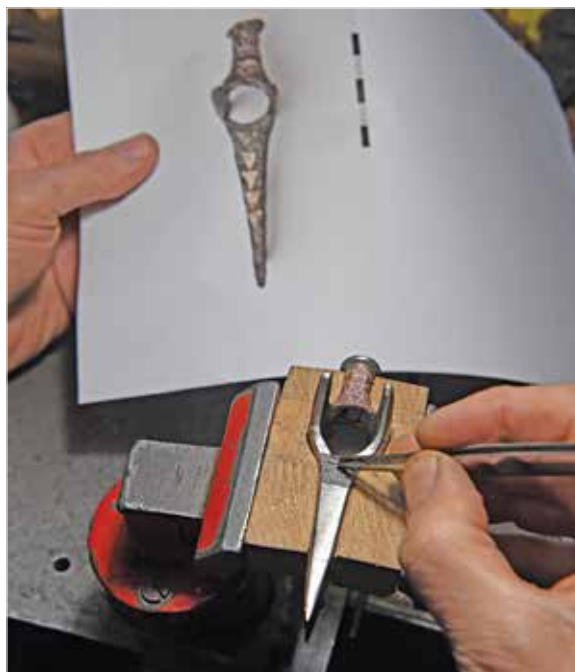
Doba řešení: 2020–2022

Cílem projektu je vyvinout nástroj pro správnou identifikaci a ochranu uměleckořemeslných technik oboru zlatnictví, které jsou nejstaršími způsoby zpracovávání kovových materiálů. Tyto techniky představují širokou škálu výrobních postupů, jako je tavení drahých i obecných kovů a jejich slitin, různé způsoby odlévání a tváření včetně pokročilých výzdobných technik jako je rytí, cizelování, leptání, granulace nebo emailování. Uvedené postupy jsou aplikovány u nejrůznějších artefaktů, které tvoří nejen v ČR nejceněnější kolekce kulturního dědictví a pilíře národní identity. Za tímto účelem bude vytvořen památkový postup obsahující nové interpretace a zhodnocení řemeslného zpracování na základě charakteristických výrobních znaků doložených rekonstrukcemi technik i výrobních nástrojů, výsledky přírodovědných analýz zkoumaných materiálů a průzkumem autentických artefaktů. Doplněny budou rovněž případové studie modelových restaurátorských postupů. Vyřešena bude též problematika sjednocení názvosloví a oborových definic zlatnictví formou terminologického slovníku pro potřebu památkové a muzejní praxe s přesahem do dalších oborů. Tímto způsobem dojde ke zkvalitnění metodologie určování a datace předmětů kulturní povahy a jejich zařazování do muzejních sbírek i odhalování falsifikátů. Stejně tak budou výsledky nástrojem pro zlepšení rozhodovacích procesů konzervátorsko-restaurátorských zásahů s důrazem na aplikaci reverzibilních a kompatibilních metod s původními historickými řemeslnými technikami. Zajištěno bude rovněž zpřístupnění získaných výsledků formou uspořádané výstavy s kritickým katalogem včetně doprovodné konference, která bude prezentovat historický vývoj a význam zlatnického řemesla na našem území s důrazem na potřebu zachování tradičních řemeslných dovedností.

V roce 2021 probíhalo zpracování výsledků vzniklých rekonstrukcemi řemeslných technik do prezentačních forem (fotodokumentace, slovní popis a krátké videosekvence pro web a výstavu). Dokončena byla kapitola do slovníku, přičemž bylo dojednáno odložení vydání slovníku s ohledem na komplikace při pořizování fotodokumentace v depozitářích spolupracujících institucí z důvodu jejich uzavření kvůli pandemii. Pokračovalo zpracování obsahové náplně webu projektu, který bude využit též ve výstavě (náplň elektronických infopointů). Byl rozpracován scénář výstavy a dojednány zápůjčky ze spolupracujících institucí. Byla rozpracována náplň kritického katalogu a osloveni autoři jednotlivých kapitol. V rámci projektu se uskutečnily pracovní cesty v ČR a do zahraničí (Německo).

Uznatelné výsledky v roce 2021:

2x J / Článek v odborném recenzovaném periodiku

Komplexní diagnostika pálených zdicích prvků historických objektů z pohledu stáří, původu a fyzikálně-mechanických vlastností v závislosti na vlhkosti, a jejich náhrada v historických objektech

Identifikační kód: identifikační kód projektu: DG18P02OVV068 (NAKI II)
Řešitelé: příjemce: VUT v Brně, Ing. Ondřej Anton, Ph.D.

Další účastník: TMB

Spoluřešitel dalšího účastníka z TMB: Mgr. Radek Slabotinský, Ph.D.
Doba řešení: 2018–2021

Cílem projektu je komplexní zjištění vlastností historických pálených cihel (13.–20. století) v závislosti na vlhkosti. Cílem projektu je využití odborných postupů a metodik pro nedestruktivní, šetrnou semidestruktivní a destruktivní diagnostiku fyzikálně-mechanických vlastností historických pálených cihel. Analýza vlastností historických cihel v závislosti na vlhkosti může pomoci k určení míry poškození historických konstrukcí s možností odborného odhadu jejich předpokládaných fyzikálně-mechanických vlastností. Projekt předpokládá zpracování typologie historických cihel pro určení jejich původu a stáří, a na základě jejich zkoušek vytvoření možnosti odborného odhadu předpokládaných fyzikálně-mechanických vlastností historických cihel v konstrukcích a provedení experimentálního ověření možnosti jejich vhodné náhrady v konstrukcích s použitím jak historických, či soudobých cihel. Součástí projektu je i zpracování rozsáhlého souboru historických cihel pro vytvoření podkladů pro možnost odhadu jejich předpokládaných fyzikálně-mechanických vlastností na základě znalostí typu, stáří a původu a vytvoření komplexní metodiky, která by prováděla nedestruktivní a šetrnou semidestruktivní diagnostikou fyzikálně-mechanických vlastností historických pálených zdicích prvků v konstrukcích se zvláštním zaměřením na vliv vlhkosti, včetně posouzení kompatibility historických cihel a jejich soudobých replik (bude vytvořena i databáze současných tuzemských výrobců plných pálených cihel a provedeno posouzení vlastností jimi vyráběných cihel pro posouzení jejich kompatibility s cihlami historickými). Podíl TMB spočívá v zajištění veřejné prezentace tematicky historie výroby, typologie cihel a jejich použití v historických objektech s důrazem na prostor Moravy prostřednictvím výstavy. V roce 2018–2020 byl realizován terénní průzkum s pořízením základní fotodokumentace, základní archivní výzkum a muzejní rekognoskační výzkum a provedena rešerše odborné literatury k tématu, vydána studie k dějinám

cihelný v Brně-Bosonohách, zpracován námět, libreto a scénář k výstavě Pálená hlína v historických stavbách Moravy. V rámci plnění etapy č. 8 v roce 2021 další účastník projektu (TMB) pracoval na přípravě a realizaci výstavy „Pálená hlína v historických stavbách Moravy“, která je hlavním výsledkem uvedené etapy, jež je v současné době zpřístupněna návštěvníkům v prostorách TMB. Proběhla jednání se spolupracovníky výstavy, grafičkou a realizační firmou. Rovněž byly dotaženy do konce edukační a další programy k výstavě.

Byly dokončeny práce na naplnění kritického katalogu výstavy – spolupráce s odborníky na danou problematiku, kdy byla rozpracována témata cihlové architektury industriálních staveb – pivovarů, komínů, témata vybraných úseků světské a církevní cihlové architektury na Moravě a k vernisáži výstavy vyšel stejnojmenný kritický katalog.

V rámci plnění etapy č. 3 byl ze strany dalšího účastníka projektu (TMB) přednesen příspěvek o výstavě „Pálená hlína v historických stavbách Moravy“, který je ostatním výsledkem uvedené etapy. Uznatelné výsledky v roce 2021:

1× W / Workshop

1× E_{krit} / Výstava s kritickým katalogem

1× B / Odborná kniha – kritický katalog výstavy

České století motorismu

Identifikační kód projektu: DG18P02OVV051 (NAKI II)

Řešitelé: Příjemce koordinátor: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií (doc. PhDr. et JUDr. Jan Štemberk, Ph.D.)

Příjemce: Národní technické muzeum (Mgr. Arnošt Nezmeškal)

Příjemce: Technické muzeum v Brně (Mgr. Sylvie Zouharová Dyková)

Doba řešení projektu: 2018–2022

Cílem projektu je zhodnocení vlivu motorismu na českou společnost v období od jeho počátku v závěru 19. století až do konce 20. století. Motorismus bude představen jako jeden z významných fenoménů 20. století, který podstatným způsobem proměnil celou českou společnost. Automobil a motocykl neovlivnily pouze dopravu, ale promítly se i do dalších sfér života.

Bezesporu mají i další dimenze, neboť vstoupily do kultury, ovlivnily urbanizaci i infrastrukturu, proměnily českou krajinu, výrazně modifikovaly trávení volného času a v neposlední řadě se staly i klíčovými a nezanedbatelnými ekonomickými faktory. Cílem projektu je zhodnocení významu těchto dopravních prostředků ve vztahu k ženské emancipaci, stejně jako jejich symbolické roviny, kdy po celou dobu vývoje motorismu existovaly určité značky (typy), které vlastníka automaticky řadily k určité skupině a dávaly mu zřetelnou identitu. Stranou nemůže zůstat ani technická stránka a inovace, respektive technologický transfer mezi českými zeměmi a zahraničím. Sledování jednotlivých výrobců umožní lepší pochopení hlavních tendencí vývoje motorismu od de facto exkluzivních počátků, přes nasazení ve válečných konfliktech až k masovosti a komercializaci. Součástí analýzy je i otázka politických regulačních zásahů (dopravní a silniční předpisy, vyhlášky). Sledování těchto hlavních tendencí motorismu v kulturní identitě české společnosti si zaslouhuje zkoumání daného fenoménu v širokých souvislostech a ve spojení s kulturním prostředím, které ovlivňoval. Výstupy projektu budou využitelné pro široké spektrum zájemců – plánované výstavy se zaměří na dosud opomíjené souvislosti, mapy umožní sledovat, jak se vyvíjela motorizace české společnosti, či kde sídlili výrobci automobilů a jak se to promítalo do kulturní krajiny. V rámci řešení projektu v roce 2021 nadále probíhal výzkum problematiky fenoménu autoklubů a motoklubů, a práce na odborné monografii, která byla na tento rok plánována. Publikace s názvem „Do houfu! 100 let organizovaného motorismu v českých zemích“ zpracoval autorský tým pod vedením Mgr. Zouharové Dykové, ve spolupráci s Mgr. Němcem a Mgr. Rudíkem. Průběžně pokračovaly práce na přípravě libreta a scénáře k výstavě, která je plánována na rok 2022. Během roku 2021 byly vytipovány a předběžně domluveny některé exponáty, které budou zapůjčeny na plánovanou výstavu.

Uznatelné výsledky v roce 2021:

1× B / Odborná kniha

6.2 VÝZKUMNÉ PROJEKTY PODPOŘENÉ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ – INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA DKRVO

V koncepci IP DKRVO byly definovány oblasti I: Technika a průmysl a II: Konzervace. V rámci vymezení proporcí je oblast I: Technika a průmysl považována za dominantní pro VO udávající hlavní směr odborného zpracování sbírky TMB a výzkumu spravovaných technických památek. Oblast II: Konzervace vychází z poslání MCK podílet se na zkvalitňování systematické péče o kulturní dědictví s obecným přesahem v rámci sbírek pamětových institucí. Naplňování dílčích cílů obou oblastí je v mnoha případech propojeno. Stanovený rozsah a proporce dílčích cílů v rámci jednotlivých oblastí jsou v roce 2021 beze změn oproti schválené koncepci, do počtu a druhu výstupů v rámci jednotlivých cílů se promítlo výrazné navýšení IP DKRVO.

I: TECHNIKA A PRŮMYSL

Pozornost v této oblasti odborných aktivit je zaměřena na výzkum, dokumentaci a prezentaci vývoje vybraných oborů techniky, průmyslu a vědy s vazbou na území Moravy a Slezska, u některých oborů s přesahem do širšího území českého (československého) státu nebo evropského prostoru. Dle schválené koncepce jsou exploatovány především sbírky technického dědictví ve správě TMB a dokumenty archivní povahy (včetně fondů dalších pamětových institucí). V roce 2021 byla rozšířena pozornost na sbírky oborů chemie, jemná mechanika, elektrotechnika, byly rozpracovány dílčí úkoly dle plánů pro další období, mezi nimiž lze vyzdvihnout aplikační výsledky – výstavní projekty a připravovanou databázi. Výstavy Vlněná elegance a ROBOT*2020 byly s úspěchem realizovány včetně vydání kritického katalogu. TMB se i přes nepříznivou covidovou situaci, která omezila návštěvnost, snaží popularizovat výsledky výzkumu instituce a poskytnout je k dalšímu využití jiným VO i široké návštěvnické veřejnosti, a v konečném důsledku i popularizovat výzkum a inovace v oblasti techniky obecně.

Do obou výstavních projektů též byla implementována spolupráce s dalšími výzkumnými a akademickými pracovišti, které zde našli uplatnění jak ve formě prezentace jejich vlastních výzkumů, tak při vzdělávání studentů a postgraduátů. Rovněž se podařilo vydat další dvě plánované odborné publikace Technické muzeum v Brně 1961–2021 (recenzovaná odborná kolektivní monografie shrnující dosavadní činnosti TMB a MCK, doplněná o výběrový katalog

a v neposlední řadě též kapitolu sumarizující přínos instituce k rozvoji technického muzejnictví a muzeologie v širším mezinárodním kontextu) a 2. díl odborného katalogu Kolejová vozidla Městské hromadné dopravy ve sbírce TMB. Pokračovalo zpracování publikačních výstupů a zpracovávání významných akvizic. Dle koncepce IP DKRVO probíhá také výzkum a prezentace oboru metalurgie, zejména tradičních výrobních technik a postupů zpracování historických kovových materiálů (výroba železa, kovářské techniky, nožičství, povrchové úpravy kovových předmětů). V návaznosti na výzkumné aktivity oblasti II: Konzervace byly připraveny dva publikační výsledky – kapitola v recenzované kolektivní monografii věnovaná nátěrovým hmotám a systémům na historických kovových artefaktech a recenzovaná studie připojená jako samostatná kapitola do stávajícího audiovizuálního dokumentu, který je věnován smaltu a jeho rozličným technologickým aplikacím a byl již v předchozím období zpřístupněn jako open access on-line výsledek. Dle plánu byl připraven publikační výsledek do recenzované odborného periodika Archeologia technica. Pozornost je zaměřena i nadále na zpracovávání archivních podkladů a specifických dokumentů (fotografické sbírky, výkresy, firemní literatura a další) souvisejících s výzkumem techniky, vědy a průmyslu především v moravském regionu. Tento cíl je realizován formou publikačních výstupů, v roce 2021 zároveň probíhaly i práce na dokončení náročnějších výstupů (databáze, kniha) plánovaných na roky 2022 a 2023. S muzeologickým výzkumem souvisí také aktivity TMB, které se promítou do odborného programu generální konference ICOM 2022 v Praze a aktivního zapojení TMB do mezinárodního oborového diskurzu k připravované nové definici muzea. K vydání na začátku roku 2022 byl zpracován překlad odborné knihy Teoretická podstata muzeologie do angličtiny, jež bude nepochybně vítaným počinem mezi členy mezinárodní odborné komunity, v níž má česká muzeologická škola nezastupitelnou roli a tradici.

II: KONZERVACE

Oblast II: Konzervace je zaměřena na rozvoj systematické péče o sbírkové předměty, jejich konzervování-restaurování pomocí moderních vědeckých postupů. Tato oblast naplňuje poslání Metodického centra konzervace, které je organizační složkou TMB a zároveň i jedním z muzejních center zřízených MK ČR. Koncepce byla realizována

ve třech klíčových tematických okruzích – postupy konzervace vybraných materiálů smíšených muzejních sbírek, neinvazivní průzkum materiálů na bázi rentgenově fluorescenční spektrometrie a zkvalitňování systému zabezpečení muzejní sbírky z hlediska předmětové ochrany i regulace mikroklimatických parametrů. Pozornost byla soustředěna na vyhodnocení konzervátorského postupu čištění gelovými prostředky při odstraňování patiny na archeologických artefaktech. Paralelně probíhala rovněž studie aplikace elektrochemických metod a lokálního čištění gely na dalších materiálech. Komplexně byl zpracován rovněž soubor historických textilních vzorků – realizovány byly materiálové průzkumy, čištění a stabilizace poškození. Připravena byla rovněž případová studie ošetření výtvarného díla z plastu, která navazuje na dílčí cíl konzervace polymerních materiálů. Pomocí kalibrovaného XFR spektrometru včetně srovnání výsledků měření SEM-EDS bylo identifikováno chemické složení souboru novodobých smaltů, které budou součástí připravované databáze. Experimentálně byl ověřen nový systém zabezpečení sbírkových předmětů – tzv. sloupek integrované ochrany, který bude dále testován v podmínkách muzejního depozitáře a expozic. Celkově byly kontrolovatelné cíle splněny a jejich plánovaný počet překročen (viz dále). Investice do přístrojového vybavení (FTIR spektrometr) umožnily rozšířit neinvazivní průzkum materiálů organického původu, což významným způsobem napomůže při stanovování optimálních konzervátorsko-restaurátorských zásahů a celkové péče o sbírkové předměty včetně hodnocení jejich mechanismů poškození. Nové zařízení rozšíří zejména dílčí cíle čištění, lepení a stabilizace plastů. Modulový systém SIO (sloupek integrované ochrany) přináší jedinečné řešení zabezpečení sbírkových předmětů šité na míru muzejní instituci. Umožňuje integrovat více funkcí předmětové ochrany včetně sledování dalších parametrů – jako jsou charakteristiky čistoty prostředí případně i klimatických faktorů. Propojuje tedy oblast preventivní konzervace s bezpečnostním systémem a v tomto smyslu bude dále implementován v reálných podmínkách depozitářů a expozic TMB. Uznatelné výsledky dedikované k IP DKRVO v roce 2021:

- 2x E_{krit} / Výstava s kritickým katalogem
- 4x B / Odborná kniha, včetně kritických katalogů
- 4x C / Kapitola v odborné knize
- 1x J_{sc} / Článek v odborném periodiku zařazeném v databázi Scopus
- 7x J / Článek v recenzovaném periodiku

6.3 INTERNÍ VÝZKUMNÉ PROJEKTY

Základní průzkum kolekce negativů – nezpracovaný fond fotografií

Identifikační kód TMB: 3/VaV/OVAT/2012

Garant: PhDr. Naďa Urbánková

Doba řešení: dlouhodobý úkol

Kolekce historických negativů TMB je existenčně ohroženým fondem, který je velmi významným, i když dosud opomíjeným dokladem kulturního a industriálního dědictví s důležitým informačním potenciálem nadregionálního významu. Po zpracování bude sloužit jako informační zdroj v dalším základním i aplikovaném výzkumu. V rámci projektu vzniká prezentační portál, který poskytuje údaje o 3 013 snímcích včetně obrazové dokumentace. V roce 2021 bylo zpracováno 361 historických černobílých negativů:

- / př. č. 047/2021 – inv. č. 20.30-02660 / 02827, město Brno (zejména centrum, Pisárky a Židenice, město po náletu v dubnu 1945, budovy Schutzpolizei Brno a německého červeného kříže v Brně), hrad Špilberk
- / př. č. 186/2021 – inv. č. 20.30-02828 / 02888 historické automobily a motocykly (včetně detailů na výukových tabulích pro autoškoly)
- / př. č. 187/2021 – inv. č. 20.30-02889 / 02931, cementárny a cihelny (Brno-Maloměřice, Stupava na Slovensko, brněnské cihelny F. Pawlů a stavitele Pechana)
- / př. č. 188/2021 – inv. č. 20.30-02932 / 03013, ozdravovna v Rožnově pod Radhoštěm

Všechny obsahově určené snímky byly zaneseny do databáze Museion, inventární řada 20.30 – fotografický materiál, a to včetně digitální dokumentace. Všechny zpracované snímky (3 013 položek) jsou také zpřístupněny veřejnosti na webových stránkách TMB: *Prezentační portál muzejních sbírek*. [on-line]. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021 [cit. 30. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.tmbmo.cz/digitalizovane-sbirky/> a <http://tmb.museion.cz/>

Pasportizace externích technických památek ve správě TMB

Identifikační číslo úkolu: 2/VaV/OVAT/2012

Garant: Mgr. Ondřej Merta, Mgr. Roman Řezníček, Mgr. Marie Rosenfeld Cohen, Mgr. Petr Nekuza, Mgr. Hana Bartošová, PhDr. Petra Mertová, Ph.D., Roman Kučera

Doba řešení: dlouhodobý úkol

Pro každou z externích nemovitých památek ve správě muzea je zpracováván tzv. pasport obsahující zevrubnou dokumentaci k provozu, historii a rekonstrukci památky a archiv souvisejícího materiálu. Při pasportizaci je uplatňován multioborový pohled na tento segment kulturního dědictví. Pasport jako součást odborné správy památky je uložen v TMB a je průběžně doplňován. Jako uplatnitelné výsledky jsou připravovány publikační výstupy – příspěvky v odborných periodikách nebo na tematických konferencích. Garanti jednotlivých památek – kurátoři oddělení DOVAT spolupracují na chodu a údržbě fyzického stavu památek a podílejí se na přípravě odborného obsahu a koordinaci prezentačních akcí jednotlivých památek. Výsledky z výzkumu v rámci tohoto interního projektu byly implementovány do příslušných kapitol publikace Technické muzeum v Brně 1961–2021 (vázáno k IP DKRVO).

Dlouhodobá strategie budování sbírkového fondu TMB

Identifikační číslo úkolu: 5/VaV/OVAT/2012

Garant: Mgr. Ondřej Merta, Mgr. Roman Řezníček, Mgr. Marie Rosenfeld Cohen, Ing. Tomáš Příbyl, Bc. Vladimír Persaň, Mgr. Petr Nekuža, PhDr. Petra Mertová, Ph.D., Mgr. Hana Bartošová, Mgr. Sylvie Zouharová Dyková, Mgr. Radek Slabotínský, Ph.D., Ing. Tomáš Kocman, PhDr. Naďa Urbánková

Doba řešení: dlouhodobý úkol

Cílem úkolu je efektivní muzejní dokumentace specifické části movitého kulturního dědictví – dokladů historického vývoje techniky a průmyslu. V rámci toho je rozšiřován sbírkový fond muzea včetně sekundární doprovodné dokumentace především autentickými doklady (koupě, dary, sběr v terénu), experimentální výrobou a převody od partnerských a spolupracujících institucí. Probíhá také identifikace a analýza sbírek technického charakteru a archivních fondů spolupracujících paměťových institucí. Plánované výsledky jsou publikační výsledky vázané k IP DKRVO a výstupy promítnuté do sbírkotvorných a prezentačních koncepčních materiálů instituce.

Konzervace a uložení papírových záznamů mechanických hudebních nástrojů

Identifikační číslo úkolu: 21/VaV/MCK/2013

Garant: Ing. Alena Selucká
Spolupráce: Mgr. Petr Nekuža, Mgr. Lukáš Foret, DiS., Kateřina Žídková, DiS.

Doba řešení: dlouhodobý úkol

V návaznosti na práce z předešlého roku byla provedena konzervace dalších šesti kusů hudebních záznamových pásek. Zásah sestával z průzkumu stavu předmětů a materiálu – papíru, jenž byl hodnocen na základě měření pH dotykovou elektrodou. V rámci konzervátorského zásahu byla provedena stabilizace poškozených míst (tj. potrhaných nebo pomačkaných) pomocí opravné pásky Filmoplast s termoaktivním lepidlem, pomačkaná místa byla vyrovnána tepelnou špachtlí. Papír byl po celé délce odkyselen přípravkem Bookkeeper. Konzervace byla zaměřena i na kovové části, jež byly zbaveny korozní vrstvy a ošetřeny lakem Owatrol. Krabičky, ve kterých byly pásky uloženy, byly očištěny a drobná poškození opravena. Získané poznatky budou soustředěny do připravené databáze, která bude zdrojem informací i vodítkem při ošetření obdobných sbírek jiných muzeí.

Zhodnocení stavu archeologických kovových nálezů ve sbírkách muzeí z hlediska efektivity předchozích konzervátorsko-restaurátorských zásahů

Identifikační číslo úkolu: 27/VaV/MCK/2016

Garant: Ing. Alena Selucká
Spolupráce: Mgr. Karel Rapouch, Mgr. Lukáš Foret, DiS.

Doba řešení: dlouhodobý úkol

Pozornost byla zaměřena na zpracování archeologických nálezů, které byly předmětem služby a pomoci poskytované pro muzea a další žadatele (viz nálezy z lokality Landštejn, velkomoravské šperky z Uherského Hradiště, dále pak průzkum bronzových artefaktů ze Znojma). Metodické centrum konzervace ve spolupráci s pracovní skupinou Kovy Komise konzervátorů-restaurátorů Asociace muzeí a galerií ČR (Komise KR) pak uspořádaly webinář k problematice konzervace archeologických kovových nálezů z pohledu preventivní a sanační konzervace s názvem „Konzervování-restaurování archeologických nálezů z kovů a kombinovaných materiálů“, 8. 6. 2021, TMB (<https://mck.technicalmuseum.cz/akce/domaci-akce/konzervovani-restaurovani-archeologicky-nalezu-z-kovu-a-kombinovanych-materialu-2/>). Prezentovány byly postupy vyzvedávání artefaktů in situ a jejich stabilizace na místě, během transportu a v konzervátorské laboratoři. Vzhledem ke skutečnosti, že od roku 2021 došlo k výraznému navýšení prostředků institucionální podpory pro dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (IP DKRVO) na období

2021–2023, byl výrazně redukován i počet probíhajících interních výzkumných úkolů. Činnosti a výstupy z těchto úkolů byly implementovány do stávajících definovaných oblastí výzkumu v rámci DKRVO, jak jsou definovány výše (oblast I. Technika a průmysl + oblast II: Konzervace), včetně navýšení plánovaných výsledků obou oblastí (nárůst 1 x B, 1 x J a 2 x ^Ekrit).

6.4 NOVĚ ZAHÁJENÉ A PŘIPRAVOVANÉ PROJEKTY VČETNĚ PŘIHLÁŠEK PROJEKTŮ

- / Spolupráce s Archeologickým ústavem AVČR v Brně na přípravě projektu *Role produkčně-distribučních sítí v integraci raně středověké Moravy* (problematika železářství) v rámci programu Strategie AV 21 Anatomie evropské společnosti (Mgr. Ondřej Merta).
- / Spolupráce na přípravě přihlášky NAKI III. *Československo – gramofonová velmoc. Československé gramofony 1946–1993*, hlavní řešitel Národní technické muzeum v Praze, garant Mgr. J. Hošťák, spoluřešitel TMB (Bc. Vladimír Persaň, Mgr. Petr Nekuža).
- / Spolupráce na přípravě přihlášky NAKI III. *Nový fonograf*, hlavní řešitel Národní muzeum v Praze, garant Mgr. Filip Šír, spoluřešitel TMB (Ing. Alena Selucká, Mgr. Pavla Stöhrová, Bc. Vladimír Persaň, Mgr. Petr Nekuža).

6.5 DALŠÍ AKTIVITY VĚDY A VÝZKUMU

TMB pokračovalo v zabezpečování informační infrastruktury pro výzkum kulturního dědictví, kterou využívají autoři z mnoha paměťových organizací ČR a zahraničí i dalších typů výzkumných a akademických pracovišť. Konkrétně se jedná o přípravu a vydávání čtyř odborných recenzovaných periodik a odborných knih, v roce 2021 bylo úspěšně završeno několikaleté úsilí autorského kolektivu sdružujícího specialisty z institucí archeologické památkové péče, akademické sféry a muzeí a galerií a TMB zajistilo předtiskovou přípravu a vydání kolektivní monografie *Sklo z archeologických výzkumů* (viz též kapitola Ediční činnost). TMB se rovněž aktivně zapojilo do příprav prestižní události významné pro celosvětovou muzejní komunitu, a to generální konference ICOM v Praze 2022. V průběhu roku byla pozornost věnována zejména aktivitám komise CIMUSET ICOM (International Comitee for Museums and Collections of Science and Technology) a rovněž podpoře komunikace muzeologických témat (v souvislosti s celosvětovou diskuzí nad přijetím nové definice muzea v rámci

generální konference) – TMB k této události připravilo překlad odborné monografie *Teoretická podstata muzeologie* (česká verze vydána v předchozích letech ve dvou vydáních) a speciální seminář. Nedílnou součástí aktivit věd a výzkumu instituce jsou:

- / Agenda IP DKRVO a RIV
- / Činnost Vědecké rady TMB
- / Činnost redakčních rad TMB

Bylo uspořádáno několik odborných konferencí a seminářů i v hybridním režimu – kombinací prezenční a webové komunikace, na kterých dochází k rozvíjení a konzultaci odborných témat i popularizaci výsledků vlastního výzkumu:

- / Webinář „Konzervování-restaurování archeologických nálezů z kovů a kombinovaných materiálů“, 8. 6. 2021, TMB: MCK ve spolupráci s pracovní skupinou Kovy Komise konzervátorů-restaurátorů Asociace muzeí a galerií ČR (Komise KR) uspořádaly seminář k problematice konzervace archeologických kovových nálezů z pohledu preventivní a sanační konzervace. Prezentovány byly postupy vyzvedávání artefaktů *in situ* a jejich stabilizace na místě, během transportu a v konzervátorské laboratoři (připojeno bylo téměř 60 účastníků – převážně konzervátorů a restaurátorů včetně studentů odborných škol).
- / Konference konzervátorů-restaurátorů, 7.–9. 9. 2021, Klatovy: MCK TMB ve spolupráci s Komisí konzervátorů-restaurátorů Asociace muzeí a galerií ČR (Komise KR) a Vlastivědným muzeem Dr. Hostaše v Klatovech, p. o., společně uspořádaly 29. ročník Konference konzervátorů-restaurátorů, která se konala s podporou Ministerstva kultury ČR, Asociace muzeí a galerií ČR a Českého výboru ICOM. Na konferenci byly prezentovány aktuální výsledky vědeckého zkoumání historických materiálů, nových postupů a prostředků určených pro jejich ošetření a dlouhodobé uchování, stejně tak případové studie zásahů na konkrétních předmětech movitého i nemovitého kulturního dědictví (konference se zúčastnilo téměř 300 účastníků).
- / Kurz Preventivní konzervace, 19.–21. 10. 2021, TMB: Kurz je pořádán MCK TMB pod záštitou Asociace muzeí a galerií ČR. Je zaměřen na objasnění základů preventivní konzervace a její role při ochraně muzejních sbírkových předmětů. Představuje intenzivní teoretickou i praktickou výuku v oblasti sledování a regulace mikroklimatických faktorů prostředí uchování sbírek včetně zásad bezpečnosti a správné manipulace. Součástí kurzu je i zapůjčení přístrojů a pomůcek pro zpracování domácího pro-

jektu, který je předmětem diskuze a vzájemného zhodnocení – tentokrát prezentace proběhly on-line formou (15 účastníků).

- / Workshop Damask XVII – Setkání kovářů damascenské oceli, 19.–20. 6. 2021: Tradiční workshop na jedné z památek TMB na Kovárně v Těšanech rozvíjí výzkum a prezentaci metalurgického tématu, v roce 2021 se konal za účasti 13 kovářů specializujících se na tuto unikátní technologii.
- / Konference Textil v muzeu, 14.–15. 9. 2021, TMB: Tradiční konference hojně navštěvované muzejními pracovníky, kurátory, konzervátory-restaurátory, ale i specialisty z akademických pracovišť (etnografický výzkum, konzervátorský výzkum, historický výzkum) se tradičně koná v TMB ve spolupráci s pracovní skupinou Textil Komise konzervátorů-restaurátorů a Etnografickou komisí AMG. V roce 2021 bylo zvoleno stěžejní téma móda a textilní tvorba druhé poloviny 20. století. Konference byla pořádána v hybridním režimu, z části on-line formou.
- / Konference Archeologia technica 39, 12. 10. 2021 a 13. workshop starého železářství 16.–17. 9. 2021: Aktivity TMB na poli industriální archeologie a archeometalurgického výzkumu jsou spjaty s těmito tradičními akcemi, jež v roce 2021 proběhly v důsledku proticovidových opatření až v náhradních podzimních termínech. Oproti běžné praxi, kdy je na workshopu v prostorách jedné z kulturních památek ve správě TMB – Staré huti u Adamova možná přítomnost hojných zájemců z řad veřejnosti, bylo nutné tyto aktivity v roce 2021 realizovat ve skromnějším formátu. TMB prezentuje a popularizuje výsledky výzkumu realizací výstav a zpřístupňováním dlouhodobých expozic a katalogů sbírek, a to včetně nemovitých památek technického dědictví. Do prezenčních aktivit jsou zapojovány další paměťové instituce a akademická pracoviště, díky čemuž se muzeum stává zprostředkovatelem poznatků z výzkumu v oblasti kulturního dědictví uživatelům a podílí se na popularizaci VaV těchto institucí. V rámci popularizace výsledků TMB dlouhodobě spolupracuje s médii a využívá sociálních sítí, přičemž v roce 2021 byla z důvodu protiepidemických opatření posílena on-line forma prezentace (on-line konference a semináře či samostatné přednášky):
- / Noc vědců, 24. 9. 2021, TMB: Ve spolupráci s Fakultou strojního inženýrství a Fakultou architektury VUT v Brně byly návštěvníkům nenásilnou formou přiblíženy aktuální výsledky dílčích projektů a studií vědy a techniky. Jednotčím tématem byl „čas“ v návaznosti

na novou výstavu „Primky a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky“, prezentující schopnosti českých konstruktérů a designérů fenomenálních hodinek. Připravena byla rovněž přednáška „Kosmické smetí – a bude hůř“ k otázce co s vysloužilými družicemi a rovněž prezentace odborné činnosti Metodického centra konzervace o tom jak pečovat o staré předměty s názvem „Jak na kov?“.

- / V týdnu od 4. do 10. října 2021 proběhly pod záštitou European Confederation of Conservator-Restorers Organization – E.C.C.O. Evropské dny konzervování-restaurování. Cílem akce je upozornit na význam péče o kulturní dědictví a samotné profese konzervátorů-restaurátorů. Má za úkol přiblížit evropské kulturní dědictví, historii a sdílené hodnoty širší veřejnosti a zapojit též mladší generaci do péče o jednotlivé předměty. Záměrem je také zdůraznit témata, která jsou důležitá při konzervování-restaurování artefaktů: autenticita, informovanost, přístup a udržitelnost. V tomto duchu byly prostřednictvím webových stránek a sociálních sítí Facebook a Instagram připraveny ukázky z konzervátorskorestaurátorského pracoviště Metodického centra konzervace Technického muzea v Brně (<https://mck.technicalmuseum.cz/clanky/evropske-dny-den-konzervovani-restaurovani-4-10-10-2021/>).
- / Přednáškový cyklus O nové Brno II – v roce 2021 zahrnoval přednášky Genius loci svahu nad Lužáneckým parkem v Brně a rodiny Löw-Beerových (glosa k původu vily Tugendhat); ARTEK a František Kalivoda; Architektura jako služba: Miloš Lami (1884–1964); Výstava moderního bydlení Nový dům Brno 1928; prosincové přednášky Brněnská umělecká scéna v časopise Fórum a Stopy Adolfa Loose v rodném Brně v období mezi válkami byly bohužel z důvodů protipandemických opatření zrušeny.

6.6 PŘEHLED VÝSTUPŮ VAV – RIV

A/ ČLÁNKY J_{ost} + J_{sc}

FRICOVÁ, Jana – MRÁZEK, Martin – ROUBÍČEK, Michal. Možnosti sloupku integrované ochrany v muzejní praxi. Muzeum. Metodický, študijní a informační recenzovaný časopis pro zaměstnancův muzeí a galerií, Zbrane a militáriá, Bratislava: Slovenské národné muzeum, 2021, 67(4), 47–52, ISSN 0027-5263.

JELÍNEK, Jaroslav – SELUCKÁ, Alena. Experimentální ražba pražského groše. Archeologia technica, Zkoumání výrobních postupů a technologií archeologickými metodami. Brno: Technické muzeum v Brně, 32, 11–21, ISSN 1805-7241.

JELÍNEK, Jaroslav – SELUCKÁ, Alena – RAPOUCH, Karel – GROSS-MANNOVÁ, Dagmar. Kiprové ražby v českých zemích v letech 1621–1623 a jejich materiálový průzkum ryzosti stříbrných slitin, Folia numismatica, Brno. Moravské zemské muzeum, 35(1–2), 41–57. ISSN 0862-1195.

KOCMAN, Tomáš. Konzervatorsko-restauratorski radovi na autobusu Karosa ŠL11.1305 iz zbirke javnog gradskog prijevoza Tehničkog muzeja u Brnu. Portal. Godišnjak Hrvatskog restauratorskog zavoda. Zagreb: Hrvatski restauratorski závod, 2021, 12(4), 211–221. ISSN 1847-9464.

KOCMAN, Tomáš. Konzervování-restaurování autobusového přívěsu Jelcz PO1 ze sbírky oboru Městská hromadná doprava Technického muzea v Brně. Fórum pro konzervátory-restaurátory. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, 11(2), 156–162, ISSN 2571-4384.

KUBINGEROVÁ, Žaneta – RAPOUCH, Karel – ŽIDKOVÁ, Kateřina. Zhodnocení postupu konzervace souboru textilních vzorníků ze sbírky Technického muzea v Brně. Textil v muzeu. Technické muzeum v Brně, 2021, 17(1), 11–20, ISSN 1804-1752.

MERTA, Ondřej. Stopy přímé výroby železa v lese Nevěrný severně Rudky u Kunštátu. Archeologia technica, Zkoumání výrobních postupů a technologií archeologickými metodami. Brno: Technické muzeum v Brně, 32, 3–10, ISSN 1805-7241.

MERTOVIÁ, Petra. Každodenní realita zaměstnanců brněnských textilních závodů v období socialismu perspektivou osobních vzpomínek. Folia ethnographica, Brno. Moravské zemské muzeum, 35(2), 187–215, ISSN 0862-1209.

ROSENFELD COHEN, Marie – STÖHROVÁ, Pavla. Identifikace a interpretace materiálové, technologické a funkční podstaty muzejního sbírkového předmětu jako východí bod pro další muzejní činnosti. Museologica Brunensia. Brno: Masarykova univerzita, 2020, 9(2), 39–46, ISSN 1805-4755.

SLABOTÍNSKÝ, Radek. Historie firmy Továrna na sukna Karel Stiehdler v letech 1934–1950. Brno v minulosti a dnes. Brno: Archiv města Brna, 2020, 33, 271–323, ISSN 0524-689X.

ŠOLC, František – Anděl, Lubomír. První československé průmyslové roboty. Dějiny věd a techniky. Praha: Univerzita Karlova, 2020, 54(4), 273–292, ISSN 0300-4414.

ŠUMBERA, Andrej. Relikviář sv. Maura: ohlédnutí restaurátora po 20 letech od dokončení restaurování. Zprávy památkové péče. Praha: Národní památkový ústav, 2021, 81(3), 381-398. ISSN 1210-5538.

B) KNIHA

KOCMAN, Tomáš. *Kolejová vozidla městské hromadné dopravy ve sbírkovém fondu Technického muzea v Brně*, 2. část. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-003-3.

STÖHROVÁ, Pavla a kol. *Technické muzeum v Brně 1961–2021. Šedesát let Technického muzea v Brně*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-96-9.

ZOUHAROVÁ DYKOVÁ, Sylvie – NĚMEC, Jan – RUDIK, Milan. *Do houfu! 100 let organizovaného motorismu v českých zemích*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-85-3.

C) KAPITOLA V KOLEKTIVNÍ MONOGRAFII

RAPOUCH, Karel. Konzervování-restaurování pohyblivé sochy od Davida Černého. In: VÁVROVÁ, Petra (ed.). *Kapitoly z konzervace a restaurování plastů II*. Brno: Technické muzeum v Brně, s. 44–49, ISBN 978-80-87896-95-2.

SELUCKÁ, Alena – FORET, Lukáš – PELÍŠKOVÁ, Renata. Lokální čištění bronzových nálezů pomocí gelu. In: ŠTEFFL, J. – HENTSCHOVÁ, R. (eds.): *Rašovice – hromadný nále z doby bronzové*. Most: Ústav archeologické památkové péče severovýchodních Čech, 2022, s. 39–43. ISBN 978-80-86531-24-3.

SLABOTÍNSKÝ, Radek. Spolek československých inženýrů SIA, odbočka v Brně v letech 1938–1942. In: SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie s hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 163–181. ISBN 978-80-7685-002-6.

TRČKA, Josef. Nátěrové hmoty a nátěry. In: SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie s hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 70–76. ISBN 978-80-7685-002-6.

URBÁNKOVÁ, Naděžda. Československá elektrotechnika a osobnost Jana Houště. In: SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie s hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 77–85. ISBN 978-80-7685-002-6.

D) ZPŘÍSTUPNĚNÉ KONZERVÁTORSKO-RESTAURÁTORSKÉ ZPRÁVY

Rekonzervace dřevěné misky – 24. 8. 2021
Rekonzervace dřevěného poháru – 24. 8. 2021
Konzervace kostěného hřebenu – 24. 8. 2021
Konzervace stříbrných šperků – 26. 11. 2021

Konzervace gombíku – 26. 11. 2021
Soubor archeologických nálezů z hradu Landštejn – 26. 11. 2021
Růžicovitá spona – prosinec 2021
Soubor bronzových předmětů Šebetov 6 – prosinec 2021

E) KATALOGY SBÍREK, VÝSTAV NEBO EXPOZICE

MERTOVIÁ, Petra a kol. *Vlněná elegance první republiky*. Katalog výstavy. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-92-1.

ŠIKULOVÁ, Klára a kol. *ROBOT*2020*. Sto příběhů. Katalog výstavy. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-94-5.

F) LIBRETO NEBO SCÉNÁŘ VÝSTAVY NEBO EXPOZICE

Vázáno k projektům NAKI II – příprava výstav České století motorismu a Zlaté řemeslo.

G) ČLÁNEK VE SBORNÍKU TYP D

–

H) OHLÁŠENÉ REFERÁTY NA KONFERENCÍCH, KTERÉ VYJDOU VE SBORNÍKU REFERÁTŮ Z KONFERENCE

–

CH) OSTATNÍ

E_{krit} – VÝSTAVA S KRITICKÝM KATALOGEM

Vlněná elegance první republiky
ROBOT*2020. Sto příběhů.

S) SPECIALIZOVANÁ VEŘEJNÁ DATABÁZE

–

7. DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

7.1 KULTURNÍ AKTIVITY MK ČR + ISO + INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA DKRVPO + NAKI II A DALŠÍ DOTAČNÍ PROGRAMY MK KULTURNÍ AKTIVITY MK ČR

Metodické centrum konzervace – podpora dlouhodobé koncepční činnosti

Metodické centrum konzervace naplňovalo své poslání poskytovat komplexní servis v oblasti preventivní konzervace, sanační konzervace a restaurování sbírkových předmětů. Tato činnost zahrnovala průzkumy materiálů, metodiky zásahu, ošetření předmětů, poradenství, ověřování, případně vývoj nových technologií konzervace a restaurování, vzdělávání muzejních pracovníků a studentů. MCK vytvářelo důležitou mezioborovou integrující funkci při sdílení a předávání znalostí a zkušeností z oblasti péče o kulturní dědictví. Preferovanými typy výstupů byly přednášky, odborné studie, publikace, metodické návody a doporučení, sjednocování terminologie a standardů, pořádání konferencí a seminářů, propagace oboru konzervování-restaurování odborně i laické veřejnosti.

Dotace: 700.000 Kč

Primky a jiná časoměrná zařízení ze sbírky Libora Hovorky

Na výstavě byly zastoupeny výrobky z bývalých závodů národního podniku Chronotechna (Šternberk, Nové Město nad Metují, Chomutov, Brno), dále Gustav Becker – Broumov, Josef Tesař Brno, Elektročas Praha, Elchron Polná a Baltig Brno. Exponáty jako náramkové hodinky, budíky, nástěnné, stolní a stojací hodiny, ukázky samotných mechanismů, speciální výrobní edice atd. Také byly prezentovány dobové reklamní plakáty, videoprojekce z výroby, edukační filmy pro učňovskou mládež atd. V rámci výstavy autor uspořádal komentované prohlídky výstavy a přednášku v rámci doprovodného odborného semináře na téma „Hodinářství v Československu“.

Dotace: 600.000 Kč

Vydání odborných recenzovaných publikací

Vydání odborných recenzovaných publikací TMB (odborná periodika a odborné recenzované monografie, průvodce, katalogy). Vydávání publikací je každoroční záležitostí TMB.

Dotace: 400.000 Kč

PROGRAM ISO

Náročná konzervování – restaurování trolejbusu Škoda Sanos, č. inv. 17.07-9

Program ISO/C-d MK ČR – dokončení etapy náročného konzervování – restaurování zadního článku vozové skříně kloubového trolejbusu Škoda Sanos, Technické muzeum v Brně (Ing. Tomáš Kocman), DSZO (Antonín Červenka, Ladislav Matušinec, Leoš Zelinka). Žádáno: 735.000 Kč

Přiděleno: 500.820 Kč

Mobilní odsávací jednotka

Program ISO/D-a
Žádáno: 65.000 Kč

Zamítnuto

Skříně a vitríny

11 ks vysokých skříní na textilie

4 ks nízkých skříní na textilie

12 ks LED světel do vitrín

Program ISO/D-b
Žádáno: 713.000 Kč

Zamítnuto

INSTITUCIONÁLNÍ PODPORA DKRVPO

Institucionální podpora DKRVPO TMB za rok 2021

Viz kapitola 5.2

Dotace neinvestiční: 3.961.000 Kč

Dotace investiční: 926.000 Kč

ÚČELOVÁ PODPORA NAKI II

DG20P020VV023 Uměleckořemeslné techniky zlatnictví – identifikace, ochrana a zpřístupnění

Dotace neinvestiční: 3.338.000 Kč

DG18P020VV051 České století motorismu

Dotace neinvestiční: 729.000 Kč

7.2 PROJEKTY HRAZENÉ Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ

Zažij svět nevidomých

Kulturně výchovná a vzdělávací akce „Zažij svět nevidomých“, byla setkáním vidící populace se zrakově nevidomými a slabozrakými. Akce určená pro všechny věkové kategorie se uskutečnila pod záštitou primátorky statutárního města Brna JUDr. Markéty Vaňkové a konala se dne 13. listopadu 2021. Pro návštěvníky byla připravena interaktivní stanoviště.

Individuální dotace z rozpočtu Magistrátu města Brna: 40.000 Kč

DOTAČNÍ PROGRAM: PODPORA ROZVOJE V OBLASTI KULTURY A PAMÁTKOVÉ PÉČE V ROCE 2021

Projekt: Výchovné a vzdělávací programy pro veřejnost v Kovárně v Těšanech v roce 2021

Akce: Prezentace a propagace tradičních řemesel v Kovárně v Těšanech

Od roku 1999 Technické muzeum v Brně v barokní kovárně v Těšanech nabízí široké veřejnosti vzdělávací programy s cílem propagovat tradiční řemesla a kulturní dědictví daného regionu. V roce 2021 se zde uskutečnily tyto akce: Setkání kovářů damascenské oceli od 19. do 20. června, Příběh o železe a dřevu dne 10. července, Kouzla s vařečkou v sobotu 14. srpna a 4. září Mladý těšanský kovář.

Dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje: 20.000 Kč

Byla podána žádost o individuální neinvestiční dotaci v oblasti kultury z rozpočtu města Brna na rok 2021–2022

Individuální dotace z rozpočtu Magistrátu města Brna: 400.000 Kč
Zamítnuto

Příprava publikace „Sklo z archeologických výzkumů. Manuál nejen pro archeology“ – část II

Projekt Komise konzervátorů-restaurátorů AMG ve spolupráci s TMB
Dotace: z dotačního programu AMG, přiděleno 45.000 Kč

Uspořádání Konference konzervátorů-restaurátorů v Klatovech 2021

Dotace: z dotačního programu AMG, přiděleno 40.000 Kč

Grafická a tisková příprava časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory 2021

Dotace: z dotačního programu Českého výboru ICOM, přiděleno 65.000 Kč

7.3 PROJEKTY HRAZENÉ Z FONDŮ EU

Stavební úpravy NKP Kameňák

IROP MAS Moravský kras

Dotace: 3.324.783,40 Kč

Obnova památky a rozšíření expozice o železárně Stará huť u Adamova. Stavebními úpravami objektu dojde ke zvýšení funkcí i estetických kvalit stávajícího objektu, rozšířená expozice si pak klade za cíl nabídnout návštěvníkovi audiovizuální program o historii Adamovské huti.

Stav: projekt v realizaci, do roku 2023

Rekonstrukce historické stodoly v areálu národní kulturní památky Větrný mlýn Kuželov včetně propagace kulturního dědictví na obou stranách hranice

Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika, Fond malých projektů

Dotace: 766.667,50 Kč

Rekonstrukce historické stodoly v areálu národní kulturní památky Větrný mlýn Kuželov včetně propagace kulturního dědictví na obou stranách hranice. Architektonické řešení budovy vychází z původního objektu stodoly, snaží se zachovat stávající stav v sousedství větrného mlýna a objektu expozice. Navenek tedy stodola zůstane v původním stavu. Součástí projektu je také propagace pomocí roll up bannerů umístěných v příhraničním území Slovenska. Taktéž bude vytvořen propagační materiál, který bude umístěn v informačních centrech příhraničního regionu (ČR i SR). Partnerem projektu je Mesto Myjava, které spravuje Gazdovský dvor.

Stav: probíhá vyúčtování projektu

Muzeum na hranici – expozice celnictví a ochrany hranic v Hatích IROP

Požádáno o dotaci: 122.080.087,98 Kč

Záměrem projektu bude rekonstrukce bývalé celnice na hraničním přechodu Chvalovice-Hatě a vybudování stálých expozic věnujících se historii celnictví, cestování a ochrany hranic včetně dioramát s ukázkami ženijně-technického zabezpečení tehdejší socialistické hranice tzv. „železné opony“ a interaktivní herny

– tzv. technických laboratoří. Návštěvnický atraktivní bude beze-sporu i nově zbudovaná vyhlídková věž, v níž bude interaktivně prezentován obor geodézie. Do expozic bude využita především ucelená sbírka Finanční stráže 1918–1948, která byla do sbírkového fondu TMB získána v roce 2015 z dotačního programu ISO.

Stav: projekt v realizaci, do roku 2023

Propagace kulturního dědictví v příhraničním regionu Horňácka a Kopaníc

Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika, Fond malých projektů

Dotace: 14.622,55 eur

Předmětem projektu je realizace společného mediálního produktu propagujícího společné území a jeho atraktivitu. Produkt obsahuje vytvoření audiovizuální prezentace, která bude sloužit v propagační kampani k objevení krás území Horňácka a Kopanic. V regionu Horňácka se mj. nachází jediná NKP Větrný mlýn v Kuželově, který je ve správě žadatele Technického muzea v Brně. Projekt zahrnuje realizaci společné regionální/tematické kampaně oslovující jednotlivé cílové skupiny jak z ČR, tak ze SR. Součástí projektu je také společné řízení a publicita projektu. Cílem projektu je zvýšit povědomí o kulturních a přírodních atraktivitách daného území, které povede ke zvýšení počtu návštěvníků a prodloužení doby jejich pobytu v příhraničním regionu.

Stav: projekt v realizaci, do roku 2022

7.4 ZPRACOVANÉ ŽÁDOSTI O DOTACE NA DALŠÍ OBDOBÍ

V roce 2021 byly také zpracovány níže uvedené žádosti o dotace: KULTURNÍ AKTIVITY MK 2022

/ Výstava Stroje Leonarda da Vinci

Žádáno: 1.200.000 Kč

Přiděleno: 635.000 Kč

/ Podpora dlouhodobé koncepční činnosti MCK

Žádáno: 700.000 Kč

Přiděleno: 700.000 Kč

/ Vydání odborných recenzovaných publikací

Žádáno: 640.000 Kč

Přiděleno: 200.000 Kč

/ Podpora edukačních aktivit lektorského oddělení TMB

Žádáno: 400.000 Kč

Zamítnuto

ISO

/ **Náročný konzervování-restaurování trolejbusu Škoda Sanos**, inv. č. 17.07-9

Program ISO/C-d MK ČR – zpracování žádosti na dotaci ve výši **750.000 Kč** na pokračování náročného konzervování-restaurování kloubového trolejbusu Škoda Sanos.

TMB Ing. Tomáš Kocman

/ **Stolní knihařský lis 44.000 Kč**

/ **Stolní sušák 15.000 Kč**

/ **Plastová vana: 7.000 Kč**

Program ISO/D-a

MCK TMB Ing. Alena Selucká

Celkem žádáno: 66.000 Kč

VEŘEJNÉ ZDROJE

/ **Byla podána žádost o individuální neinvestiční dotaci v oblasti kultury z rozpočtu Magistrátu města Brna na rok 2022–2023.**

Dotace z rozpočtu Magistrátu města Brna: 400.000 Kč

/ **Vydání sborníku příspěvků ze semináře, včetně překladů –**

Nová definice muzea aneb její klady a zápory

Dotace: z dotačního programu AMG 25.000 Kč

/ **Uspořádání Konference konzervátorů-restaurátorů 2022**

Dotace: z dotačního programu AMG 60.000 Kč

/ **Překlad publikace Teoretická podstata muzeologie – J. Doláka do AJ**

Dotace: z dotačního programu Českého výboru ICOM 45.000 Kč

/ **Grafická a tisková příprava časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory 2022**

Dotace: z dotačního programu Českého výboru ICOM 65.000 Kč

8. KONFERENCE, SEMINÁŘE, WORKSHOPY A ODBORNÉ PŘEDNÁŠKY

8.1 KONFERENCE, SEMINÁŘE, WORKSHOPY A ODB. PŘEDNÁŠKY POŘÁDANÉ TMB

Textil v muzeu

8.–9. 6. 2021 / 60 účastníků

12. setkání flašinetářů/workshop sběratelů a provozovatelů flašinetů a mechanických hracích strojů

27. 6. 2021 / 18 účastníků

13. workshop starého železářství

16.–17. 9. 2021 / 15 účastníků

Workshop Cihly v historických objektech a možnosti jejich náhrady

17. 9. 2021 / 60 účastníků

Archeologia technica 39

12. 10. 2021 / 17 účastníků

60 let od instalace počítače LGP30 a založení Laboratoře počítačích strojů na VUT v Brně

22. 9. 2021 / 25 účastníků

Kurz preventivní konzervace

20.–21. 10, 30. 11. 2021 / 12 účastníků

KONFERENCE, SEMINÁŘE, WORKSHOPY A ODB. PŘEDNÁŠKY POŘÁDANÉ VE SPOLUPRÁCI S JINOU INSTITUCÍ (DOMÁCÍ I MEZINÁRODNÍ)

Seminář k bezpečnosti muzejních sbírek, TMB

zrušeno

Webinář „Konzervace kovových archeologických artefaktů“,

8. 6. 2021 TMB

8. 6. 2021 / 60 účastníků

Konference konzervátorů-restaurátorů, 8.–10. 9. 2021, Klatovy

8.–10. 9. 2021 / 300 účastníků

8.2 ÚČAST NA JINÝCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH, WORKSHOPECH A ODB. PŘEDNÁŠKÁCH V ČR

Konzervování-restaurování archeologických nálezů z kovů a kombinovaných materiálů

8. 6. 2021 / Brno

Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů

16.–17. 6. 2021 / České muzeum hudby NM

Konference konzervátorů-restaurátorů

7.–9. 9. 2021 / Klatovy

Péče o historické parkety

12.–13. 7. 2021 / SZ Hluboká n. Vltavou

Depozitář: odborná správa a uložení

23. 9. 2021 / Národní galerie v Praze

Vnitřní prostředí depozitářů

1. 12. 2021 / Webinář Společnosti pro techniku prostředí

Údržba památkových objektů

20. 5. 2021 / Webinář STOP

Mezinárodní sympozium ICOM

25.–27. 8. 2021 / Praha

Plenární zasedání ČV ICOM

16. 9. 2021 / NM Praha

Seminář Knihovnické komise AMG

21.–22. 9. 2021 / Tábor

Seminář Komise regionální historie Moravy a Slezska AMG

21.–22. 10. 2021 / Šumperk

Podzimní zasedání KRHMS AMG

21.–22. 10. 2021 / Šumperk – Vlastivědné muzeum v Šumperku

Muzeum jako nástroj prezentace venkovského života, zemědělství a lesnictví

4.–5. 11. 2021 / Praha

Sněm AMG

24.–25. 11. 2021 / Brno

Druhá brněnská integrační platforma

30. 11. 2021 / Brno (on-line)

Muzeum a etika II.

7.–8. 10. 2021 / Hodonín

Pošli to dál

23. 3. 2021 / Říčany (on-line)

Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci V. – Muzeum a restart vnitřní motivace k učení a poznávání

1.–2. 11. 2021 / České Budějovice

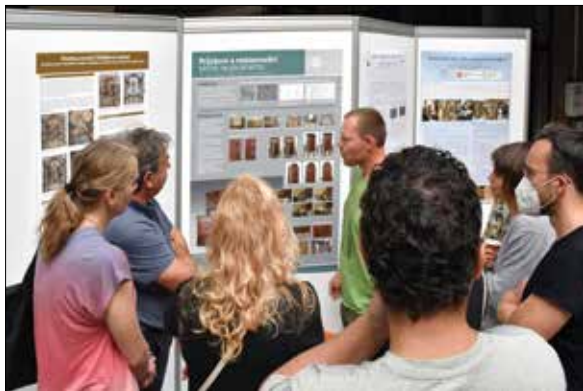
8.3 ÚČAST NA ZAHRANIČNÍCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH WORKSHOPECH A ODB. PŘEDNÁŠKÁCH PŘÍP. JINÉ ZAHRANIČNÍ CESTY

33rd Planetary Congress, Association of Space Explorers

1. – 5. 11. 2021 / Budapešť

8.4 PŘEHLED PŘEDNESENÝCH PŘÍSPĚVKŮ NA UVEDENÝCH KONFERENCÍCH, SEMINÁŘÍCH A WORKSHOPECH POČET ODB. KONFERENCEČNÍCH PŘÍSPĚVKŮ PŘEDNESENÝCH NA TUZEMSKÝCH KONFERENCÍCH

NEJEDLÁ, A. – SELUCKÁ, A.: Průzkum a konzervace římské destičky. Seminář Konzervování-restaurování archeologických nálezů z kovů a kombinovaných materiálů, 8. 7. 2021 v Brně. Metodické centrum konzervace TMB, Komise konzervátorů-restaurátorů AMG.
RAPOUCH, K.: Konzervace stříbrných denárů, Seminář Konzervování-restaurování archeologických nálezů z kovů a kombinovaných materiálů, 8. 7. 2021 v Brně. Metodické centrum konzervace TMB, Komise konzervátorů-restaurátorů AMG.

SELUCKÁ, A.: Mikroklimatické a světelné parametry ochrany historických materiálů. Seminář Péče o historické parkety, 12.–13. 7. 2021. SZ Hluboká n. Vltavou, Národní památkový ústav.
SELUCKÁ, A.: Mikroklimatické parametry uchovávání sbírek – muzejní standardy a zásady měření. Seminář Depozitář: odborná správa a uložení, 23. 9. 2021, Národní galerie v Praze.

SELUCKÁ, A.: Klavír Leoše Janáčka – průzkum prostředí a restaurování. Konference Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů, 16.–17. 6. 2021, České muzeum hudby, Národní muzeum.

FORET, I.: Zhodnocení těsnosti vitrín na principu měření koncentrace CO₂. Konference konzervátorů-restaurátorů, 7.–9. 9. 2021, Klatovy, MCK TMB, Komise KR AMG, Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše.

SELUCKÁ, A.: Úvod do problematiky preventivní konzervace, terminologie, legislativa, etické normy a standardy, Kurz Preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

SELUCKÁ, A.: Vliv teploty a relativní vlhkosti vzduchu (RV, T) na sbírkové předměty. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

SELUCKÁ, A.: Vliv světla na sbírkové předměty. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

SELUCKÁ, A.: Ochrana sbírkových předmětů při mimořádných a krizových situacích. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

SELUCKÁ, A.: Muzejní depozitáře – hlavní zásady, požadavky. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

RAPOUCH, K.: Působení polutantů na sbírkové předměty. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

RAPOUCH, K.: Ochrana sbírkových předmětů při mimořádných a krizových situacích. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

FRICOVÁ, J.: Indikátory ICCROM – nástroj pro analýzu muzeí dle preventivní konzervace. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

FRICOVÁ, J.: Zásady balení, manipulace a transportu sbírkových předmětů. Kurz preventivní konzervace, 20.–21. 10., 30. 11. 2021, Metodické centrum konzervace Technické muzeum v Brně.

ANDĚL, L.: Robotika (nejen) v zemědělství a její zastoupení ve sbírce TMB. Muzeum jako nástroj prezentace venkovského života, zemědělství a lesnictví. 4.–5. 11. 2021, Národní zemědělské muzeum, Praha.

MERTA, O.: Stopy přímé výroby železa v lese Nevěrný severně Rudky u Kunštátu, 12. 10. 2021, Technické muzeum v Brně.

PŘIBYL, T.: Mapování dalekých světů. Konference Mapy jsou pro každého, 15. 9. 2021, Ledec nad Sázavou.

PŘIBYL, T.: Zapomenuté příběhy z programu raketoplánů. Seminář Kosmonautika, raketová technika a kosmické technologie, 26. 11. 2021, Hvězdárna Valašské Meziříčí.

PŘIBYL, T.: Columbia poprvé, Columbia podruhé... Seminář Kosmonautika, raketová technika a kosmické technologie, 27. 11. 2021, Hvězdárna Valašské Meziříčí.

ANDĚL, L. – NEKUŽA, P.: Seminář Nová definice muzea aneb její klady a zápory, Sněm AMG, 24. 11. 2021, univerzitní kino Scala, Brno.

Počet posterů na tuzemských i zahraničních konferencích
Nebyly realizovány.

9. VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

9.1 VÝUKA, ODBORNÉ PRAXE, VEDENÍ

ČI KONZULTACE ABSOLVENTSKÝCH PRACÍ A OPONENTURY ABSOLVENTSKÝCH PRACÍ

VÝUKA STUDENTŮ SŠ, VOŠ ČI VŠ

C2850 Chemie a metodiky konzervování předmětů vyrobených u anorganických materiálů I – cvičení

PřF MU / podzim 2021 / 5 studentů

C7960 Pokročilé cvičení z chemie a metodik konzervování předmětů vyrobených z anorg. materiálů III

PřF MU / podzim 2021 / 4 studentů

MUKS26 Konzervační praktikum

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / jaro 2021 / 10 studentů

MUI_09 + MUB_012 + MUKS20 + MUBKO_012 Základy muzejní konzervace

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / podzim 2021 / 20 studentů

Kovolitecká experimentální dílna TMB

SPŠ Jedovnice, Ing. Fišer / 10. 6. 2021 / 25 studentů

Kovolitecká experimentální dílna TMB

SOU tradičních řemesel a VOŠ, Brno / 19. 11. 2021 / 6 studentů

Teorie základů restaurování a konzervace

SOU tradičních řemesel a Vyšší odborná škola, spol. s.r.o.

leden–červen 2021 / 4 studenti

Teorie základů restaurování a konzervace

SOU tradičních řemesel a Vyšší odborná škola, spol. s.r.o.

září–prosinec 2021 / 7 studentů

Obecné dějiny muzejnictví I.

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / podzim 2021 / 18 studentů

Obecné dějiny muzejnictví II.

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / jaro 2021 / 10 studentů

Muzejně výstavní praktikum

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / jaro 2021 / 15 studentů

Dějiny muzejnictví

Škola muzejní propedeutiky AMG / podzim 2021 / 40 studentů

Ediční činnost v muzeích

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / podzim 2021 / 24 studentů

Dějiny užitého umění a uměleckých řemesel

Střední odborné učiliště tradičních řemesel a VOŠ

2. pololetí 20/21 / 1. pololetí 21/22 / 12 studentů

Výuka předmětu Sběratelství

Střední odborné učiliště tradičních řemesel a VOŠ

2. pololetí 20/21 / 1. pololetí 21/22

Dějiny vědy a techniky (výuka předmětu)

PdF MU, katedra historie / podzim 2021 / 38 studentů

Etnologie v praxi

FF MU / jaro 2021

Vlnářské podniky na území Cejl-Tkalcovská-Radlas

VUT / 30. 10. 2021

Muzejně výstavní praktikum

FF MU, Ústav archeologie a muzeologie / 26. 5. 2021

POČET REALIZOVANÝCH PRAXÍ A STÁŽÍ STUDENTŮ SŠ, VOŠ ČI VŠ (popř. pracovníků z praxe)

Konzervátorská praxe

MU / 7.–21. 7. / 100 studentů

Praxe z muzejní pedagogiky

MU / leden 2021

POČET VEDENÝCH ČI KONZULTOVANÝCH (POZICE KONZULTANTA) ABSOLVENTSKÝCH PRACÍ A VYPRACOVANÝCH OPONENTSKÝCH POSUDKŮ ABSOLVENTSKÝCH PRACÍ

Magisterská diplomová práce – Kristýna Staňková

FF MU / Ústav archeologie a muzeologie / jaro 2021

9.2 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ TMB

Kurz angličtiny pro zaměstnance TMB

Školení řidičů – referentů služebních vozidel

Školení bezpečnosti práce a požární ochrany

Školení jeřábnické, vazačské, vysokozdvíhací vozíky

9.3 ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH KOMISÍCH, REDAKČNÍCH RADÁCH, PORADNÍCH ORGÁNECH A DALŠÍCH SPOLČÍCH a/ DOVAT

Mgr. L. Anděl

Člen Revizní komise Českého výboru ICOM
Pokladník MUT (Middle European union of Technical museums)
Člen hodnotící komise dotačního programu MKČR: Kulturní aktivity – Podpora projektů spolků a pobočných spolků

Mgr. H. Bartošová

Členka Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG
Členka Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG
Členka Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost při Muzeu města Letovice

Mgr. M. Gilbertová

Členka Muzeologické komise AMG
Členka výboru CIMUSET ICOM
Členka Českého výboru ICOM
Členka TICCIH – The International Comitee for Conservation of the Industrial Heritage

Mgr. P. Holman

Člen Muzeologické komise AMG
Člen Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG
Člen poroty Národní soutěže muzeí Gloria musaealis
Člen Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Mendelova muzea Masarykovy univerzity
Člen lektorského sboru Školy muzejní propedeutiky
Člen ICOFOM

Mgr. O. Merta

Předseda Sekce industriální archeologie – Spolek Františka
Člen redakční rady recenzovaného časopisu Archeologia technica

PhDr. P. Mertová, Ph.D.

Členka Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost
Etnografického ústavu MZM Brno

Členka Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Muzea romské kultury v Brně
Členka Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Členka redakční rady recenzovaného časopisu Textil v muzeu
Členka redakční rady recenzovaného časopisu Orlické hory a Podorlicko, Muzeum a galerie Orlických hor, Rychnov nad Kněžnou
Členka Etnografické komise AMG

Mgr. P. Nekuža

Člen Muzeologické komise AMG
Člen ICOFOM ICOM
Předseda Společnosti přátel starožitných hodin, z. s. při KPTMB
Místopředseda společnosti Flašiny a mechanické hrací stroje při KPTMB
Člen nákupní komise MM v Hodoníně

Bc. R. Řezníček

Předseda sekce Klub policejní historie Brno při KPTMB

Mgr. R. Slabotínský

Člen Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG
Člen redakční rady sborníku Muzea Brněnska

Mgr. P. Stöhrová

Tajemnice a členka Vědecké rady TMB a redakčních rad periodik TMB
Členka Národopisné společnosti ČR

Ing. I. Štěpánek

Předseda Komise konzervátorů-restaurátorů při AMG
Člen Českého komitétu Modrého štítu

PhDr. N. Urbánková

Členka Knihovnické komise AMG
Členka výboru Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG
Vedoucí redaktorka recenzovaného časopisu Historická fotografie

Mgr. J. Večeřa

Člen Muzeologické komise AMG
Předseda Vědecké rady TMB
Předseda Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost TMB

Ing. V. Vykydal

Člen vědecké rady STM
Člen vědecké rady NTM
Člen rady NM
Člen rady Unie středoevropských technických muzeí (MUT)
Člen komise pro zápis sbírek do CES MK

Mgr. S. Zouharová Dyková

Členka CKHV Brno
Členka Klubu policejní historie sekce Elegantních dam
Členka Z klubu a Wikov veteran klubu jako zástupkyně za TMB
Členka Komise pro regionální historii Moravy a Slezska AMG

Mgr. A. Najbertová

Členka Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG

b/ MCK

Ing. M. Mrázek, Ph.D.

Člen Výstavní rady Národního technického muzea v Praze
Sekretář Spolku přesného lití
Předseda Komise pro historii slévárství a umělecké lití při České slévárenské společnosti
Předseda Komise pro bezpečnost v muzeích při AMG
Člen Komise hodnocení projektů z programu ISO MK ČR a EHP a Norsko

Ing. M. Kroužil

Člen Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost TMB

Ing. A. Selucká

Členka Vědecké rady TMB
Tajemnice Výboru Komise konzervátorů-restaurátorů při AMG
Členka hodnotící komise programu ISO-D při MK ČR
Editorka časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory
Národní zástupce v evropském svazu konzervátorsko-restaurátorských organizací E.C.C.O.

10. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

10.1 PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY ZAPSANÉ DO RIV

J – ČLÁNKY V PERIODIKU

FRICOVÁ, Jana – MRÁZEK, Martin – ROUBÍČEK, Michal. Možnosti sloupku integrované ochrany v muzejní praxi. *Múzeum. Metodický, štúdiijný a informačný recenzovaný časopis pre zamestnancov múzeí a galérií, Zbrane a militáriá*, Bratislava: Slovenské národné muzeum, 2021, **67**(4), 47–52, ISSN 0027-5263.

JELÍNEK, Jaroslav – SELUCKÁ, Alena. Experimentální ražba pražského groše. *Archeologia technica*, Zkoumání výrobních postupů a technologií archeologickými metodami. Brno: Technické muzeum v Brně, **32**, 11–21, ISSN 1805-7241.

JELÍNEK, Jaroslav – SELUCKÁ, Alena – RAPOUCH, Karel – GROSS-MANNOVÁ, Dagmar. Kiprové ražby v českých zemích v letech 1621–1623 a jejich materiálový průzkum ryzosti stříbrných slitin, *Folia numismatica*, Brno. Moravské zemské muzeum, **35**(1–2), 41–57. ISSN 0862-1195

KOČMAN, Tomáš. Konzervatorsko-restauratorski radovi na autobusu Karosa ŠL11.1305 iz zbirke javnog gradskog prijevoza Tehničkog muzeja u Brnu. *Portal. Godišnjak Hrvatskog restauratorskog zavoda*. Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 2021, **12**(4), 211–221. ISSN 1847-9464.

KOČMAN, Tomáš. Konzervování-restaurování autobusového přívěsu Jelcz PO1 ze sbírky oboru Městská hromadná doprava Technického muzea v Brně. *Fórum pro konzervátory-restaurátory*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, **11**(2), 156–162, ISSN 2571-4384.

KUBINGEROVÁ, Žaneta – RAPOUCH, Karel – ŽIDKOVÁ, Kateřina. Zhodnocení postupu konzervace souboru textilních vzorníků ze sbírky Technického muzea v Brně. *Textil v muzeu*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, **17**(1), 11–20, ISSN 1804-1752.

MERTA, Ondřej. Stopy přímé výroby železa v lese Nevěrný severně Rudky u Kunštátu. *Archeologia technica*, Zkoumání výrobních postupů a technologií archeologickými metodami. Brno: Technické muzeum v Brně, **32**, 3–10, ISSN 1805-7241.

MERTO VÁ, Petra. Každodenní realita zaměstnanců brněnských textilních závodů v období socialismu perspektivou osobních vzpomínek. *Folia ethnographica*, Brno. Moravské zemské muzeum, **35**(2), 187–215. ISSN 0862-1209.

ROSENFELD-COHEN, Marie – STÖHROVÁ, Pavla. Identifikace a interpretace materiálové, technologické a funkční podstaty muzejního sbírkového předmětu jako výchozí bod pro další muzejní činnosti. *Museologica Brunensia*. Brno: Masarykova univerzita, 2020, **9**(2), 39–46, ISSN 1805-4755.

SLABOTÍNSKÝ, Radek. Historie firmy Továrna na sukna Karel Stiedler v letech 1934–1950. *Brno v minulosti a dnes*. Brno: Archiv města Brna, 2020, **33**, 271–323, ISSN 0524-689X.

ŠOLC, František – ANDĚL, Lubomír. První československé průmyslové roboty. *Dějiny věd a techniky*. Praha: Univerzita Karlova, 2020, **54**(4), 273–292, ISSN 0300-4414.

ŠUMBERA, Andrej. Relikviář sv. Maura: ohlédnutí restaurátora po 20 letech od dokončení restaurování. *Zprávy památkové péče*. Praha: Národní památkový ústav, 2021, **81**(3), 381–398. ISSN 1210-5538.

B – KOLEKTIVNÍ MONOGRAFIE / ODBORNÁ KNIHA

KOČMAN, Tomáš. *Kolejová vozidla městské hromadné dopravy ve sbírkovém fondu Technického muzea v Brně, 2. část*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-003-3.

STÖHROVÁ, Pavla a kol. *Technické muzeum v Brně 1961–2021. Šedesát let Technického muzea v Brně*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-78796-96-9.

ZOUHAROVÁ DYKOVÁ, Sylvie – NĚMEC, Jan – RUDÍK, Milan. *Do houfu! 100 let organizovaného motorismu v českých zemích*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-78796-85-3.

C – KAPITOLA V KNIZE

RAPOUCH, Karel. Konzervování-restaurování pohyblivé sochy od Davida Černého. In: VÁVROVÁ, Petra (ed.). *Kapitoly z konzervace*

a restaurování plastů II. Brno: Technické muzeum v Brně, s. 44–49, ISBN 978-80-78796-95-2.

SELUCKÁ, Alena – FORET, Lukáš – PELÍŠKOVÁ, Renata. Lokální čištění bronzových nálezů pomocí gelu. In: ŠTEFFL, J. – HENT-SCHOVÁ, R. (eds.): *Rašovice – hromadný nález z doby bronzové*. Most: Ústav archeologické památkové péče severovýchodních Čech, 2022, s. 39–43. ISBN 978-80-86531-24-3.

SLABOTÍNSKÝ, Radek. Spolek československých inženýrů SIA, odbočka v Brně v letech 1938–1942. In: SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie s hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 163–181. ISBN 978-80-7685-002-6.

TRČKA, Josef. Nátěrové hmoty a nátěry. In: SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie s hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 70–76. ISBN 978-80-7685-002-6.

URBÁNKOVÁ, Naděžda. Československá elektrotechnika a osobnost Jana Houště. In: SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie s hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 77–85. ISBN 978-80-7685-002-6.

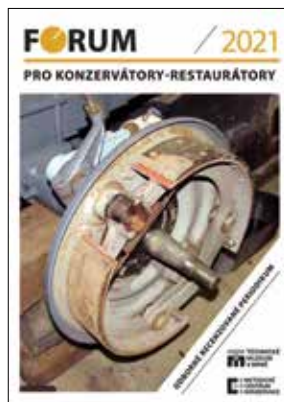
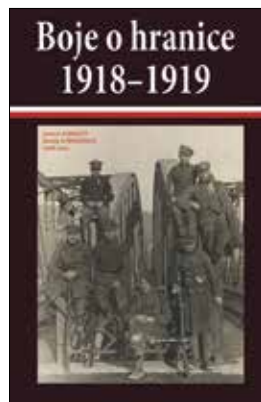
D – článek ve sborníku

A – audiovizuální dokument

N – certifikovaná metodika

9.2 OSTATNÍ PUBLIKAČNÍ ČINNOST

ANDĚL, Lubomír – ŠOLC, František. Střípky z historie robotiky v Československu. In: ŠIKULOVÁ, Klára a kol. *ROBOT*2020*. Sto příběhů. Katalog výstavy. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 31–50. ISBN 978-80-78796-94-5.

HOLMAN, P. Vývoj automatů od starověku do konce 19. století. In: ŠIKULOVÁ, Klára a kol. *Robot 2020*. Sto příběhů. Katalog výstavy. Brno: Technické muzeum v Brně. 2021, s. 7–29. ISBN 978-80-87896-94-5.

KUBINGER, Jaromír – KUBINGEROVÁ, Žaneta – LEXA, Lukáš. *V těžkých dobách. Boje o hranice 1918–1919*. Odborný katalog ke stejnojmenné výstavě. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-004-0.

MERTO VÁ, Petra. Sortiment brněnských firem v meziválečném období pohledem na podmínky výroby a obchodu. In: MERTO VÁ, Petra. *Vlněná elegance první republiky*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 23–33. ISBN 978-80-87896-92-1.

SLABOTÍNSKÝ, Radek. *Hledání spravedlnosti na příkladu odsouzených v politickém procesu Václav Prokúpek a spol.* (v tisku – studie bude vydána v roce 2022 s vročením 2021 v rámci kolektivní monografie).

SLABOTÍNSKÝ, Radek. Tajné služby na cestě KSČ k moci 1945–1948: Únor 1948 – výsledek nerovného zápasu. *Dějiny a současnost*, 2021, 43, (v tisku). ISSN 0418-5129. (recenze na knihu)

SLABOTÍNSKÝ, Radek. Teplicko objektivem Františka Fridricha: Fotografie z ateliéru významného fotografa 2. poloviny 19. století. In: *Sborník historické fotografie*, 2021, 20, 74–76. ISBN 978-80-87896-82-2, ISSN 1213-399X. (recenze na knihu)

URBÁNKOVÁ, Naděžda: Role analogové fotografie v historickém bádání a při přípravě výstavy *Vlněná elegance první republiky*. In: MERTO VÁ, Petra a kol.: *Vlněná elegance první republiky*. Katalog výstavy. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 77–87. ISBN 978-80-87896-92-1.

ZOUHAROVÁ DYKOVÁ, Sylvie – KUBINGEROVÁ, Žaneta. Elegance a styl první republiky. Brněnské módní salony. In: MERTO VÁ, Petra. *Vlněná elegance první republiky*. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021, s. 47–57. ISBN 978-80-87896-92-1.

11. EDIČNÍ ČINNOST

11.1 PERIODICKÉ PUBLIKACE

Archeologia technica 32

Odborný recenzovaný časopis. ISBN 978-80-7685-006-4
Náklad 100 ks

Textil v muzeu 2021

Odborný recenzovaný časopis. ISBN 978-80-87896-99-0
Náklad 300 ks

Fórum pro konzervátory-restaurátory 2021

Odborný recenzovaný časopis. ISBN 978-80-87896-98-3
Náklad 500 ks

Historická fotografie 2021

Odborný recenzovaný časopis. ISBN 978-80-87896-97-6
Náklad 250 ks

Výroční zpráva za rok 2020

ISBN 978-80-87896-93-8
Náklad 80 ks

11.2 NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

KOCMAN, Tomáš. *Kolejová vozidla městské hromadné dopravy ze sbírky Technického muzea v Brně. 2. část.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-003-3. Náklad 1 000 ks

KUBINGER, Jaromír – KUBINGEROVÁ, Žaneta – LEXA, Lukáš. *V těžkých dobách. Boje o hranice 1918–1919.* Odborný katalog ke stejnojmenné výstavě. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-004-0. Náklad 500 ks

MERTO VÁ, Petra. *Vlněná elegance první republiky.* Odborný katalog ke stejnojmenné výstavě. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-91-1. Náklad 300 ks

PODLISKA, Jaroslav – ČERNÁ, Eva – KOZÁKOVÁ, Romana – ZLÁMALOVÁ CÍLOVÁ, Zuzana: *Sklo z archeologických výzkumů. Archeologie, technologie a metody průzkumů, konzervace a restaurování.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-85-3. Náklad 500 ks

SLABOTÍNSKÝ, Radek (ed.). *Studie z hospodářských a sociálních dějin 19. a 20. století v českých zemích a na Slovensku.* Edice Acta Musei Technici Brunensis. Svazek 20. Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-002-6. Náklad 300 ks

STÖHROVÁ, Pavla (ed.). *Technické muzeum v Brně 1961–2021. Šedesát let Technického muzea v Brně.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-96-9. Náklad 500 ks

ŠIKULOVÁ, K. (ed.) *ROBOT*2020.* Odborný katalog výstavy *ROBOT*2020_Sto příběhů.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-94-5. Náklad 300 ks

VÁVROVÁ, P. (ed.). *Kapitoly z konzervace a restaurování plastů II.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-95-2

ZOUHAROVA DYKOVÁ, Sylvie – FRICOVÁ, Jana (eds.). *Do houfu! 100 let organizovaného motorismu v českých zemích.* Brno: Technické muzeum v Brně, 2021. ISBN 978-80-87896-85-3. Náklad 300 ks

Kolektiv autorů: *Minerva 1881–2021.* Boskovice: Minerva Boskovice, a.s. ve spolupráci s Technickým muzeem v Brně, 2021. ISBN 978-80-7685-000-2

11.3 ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY NA HMOTNÝCH NOSIČÍCH A INTERNETU

Bee360 s.r.o. *Elegance první republiky*
FB: Technické muzeum v Brně [on-line] Datum publikování: 23. 6. 2021
Path: <https://www.facebook.com/tmbrno/videos/490330635364850>

YouTube: Technické muzeum v Brně [on-line]. Datum publikování: 23. 6. 2021

Path: <https://www.youtube.com/watch?v=81-Gm1aujns>
Bee360 s.r.o. *Noc vědců 2021 v Technickém muzeu v Brně*
FB: Technické muzeum v Brně [on-line] Datum publikování: 21. 9. 2021

Path: <https://www.facebook.com/tmbrno/videos/1295836870868808>

YouTube: Technické muzeum v Brně [on-line]. Datum publikování: 20. 9. 2021

Path: <https://www.youtube.com/watch?v=4NJvYwf8YSc>

Mgr. Lucie Němcová Klusáčková. *Únik z minulosti do současnosti. Virtuální úniková hra*

Web stránky: Technické muzeum v Brně [on-line] Datum publikování: březen 2021

Path: <https://www.tnbrno.cz/akce/virtualni-unikove-hry/>

Mgr. Barbora Kopecká. *Po stopách technických vynálezů. Virtuální úniková hra*

Web stránky: Technické muzeum v Brně [on-line] Datum publikování: květen 2021

Path: <https://www.tnbrno.cz/akce/virtualni-unikove-hry/>

11.1 AUDIOVIZUÁLNÍ DÍLA

Česká televize, natáčení 19. 6. 2021, Stará huť u Adamova, ukázková tavba, pro pořady „Mistři starých tradic“ a „Technické skvosty“ – zatím neuvedeno, garant Merta

Společnost Eniac, producent dokumentárních pořadů – ukázková tavba do pořadu o Keltech, 17. 9. 2021 Stará huť u Adamova, garant Merta

12. MARKETING A FUNDRAISING

12.1 SPOLUPRÁCE S MÉDII

Technické muzeum v Brně v roce 2021 pokračovalo ve spolupráci s regionálními i celorepublikovými médii, prohloubilo kooperaci s vybranými zástupci médií s cílem maximální propagace TMB veřejnosti a budování povědomí o značce.

Oddělení komunikace a marketingu TMB navýšilo intenzitu informačních kampaní. Svě působení zaměřilo konkrétněji na tematicky odpovídající média. Neopominulo ale ani média veřejností nejsledovanější. O TMB, jeho výstavách a akcích se tak dozvídali posluchači veřejnoprávních médií nejen v kraji, ale i v celé republice.

V rámci výstavy ROBOT*2020 například došlo k hlubší spolupráci s Českou televizí a odvysílání spotů připravených k této výstavě, které TMB nechalo natočit. Zároveň v rádiích pomocí spotových kampaní informovalo oddělení o akcích a výstavách TMB (F1, Rádio Beat, Hit rádio Magic, Rádio Krokodýl a další).

TELEVIZE

Z audiovizuálních médií získali nejvíce informací o TMB diváci České televize. V pořadu Dobré ráno se jednalo nejen o přímé vstupy z hlavní budovy muzea (například expozice Výpočetní technika, výstava ROBOT*2020), ale také jako hosté ve vysílání k všeobecnějším tématům (Vznik muzeí a galerií – P. Holman, kosmonautika – T. Příbyl) a v rámci reportáží (Telefonní ústředny – V. Persáň). Studio 6, ČT Art – uveďte reportáž z výstavy Minerva 1881–2021. Ve večerním pořadu Horizont na ČT24 byl častým hostem T. Příbyl s tématem kosmonautika.

Z dalších pořadů se jednalo zejména o Události v regionech, Události, a zpravodajství v rámci celodenního vysílání ČT24.

Ze zábavních programů například soutěžní pořad Kde domov můj?, kde se některé otázky týkaly přímo Technického muzea v Brně. Reportáž, o národní kulturní památce Větrný mlýn v Kuželově, která se natáčela v létě 2020, se objevila v pořadu s Karavánem po Česku. Pořad TAMTAM ČT :D během roku informoval o nabídce výstav muzea. V rámci zpravodajství se muzeum objevilo i na CNN News Prima. Štáby České televize natáčely v roce 2021 na památkách Technického muzea v Brně: kovárna v Těšanech pro pořad Krajčinou vína II s Václavem Žmolíkem a také příspěvek do Toulavé kamery. Pro cyklus Mistři starých řemesel natáčela ČT na národní kulturní památce Stará huť u Adamova, o tvorbě železa a pálení mlíče a pro seriál Technické skvosty o fungování a historii Staré huti.

Na další kulturní památce – Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou natáčela pro ČT produkce FRESH Lobster seriál Špunti na cestě, který navazuje na úspěšný film Špunti na vodě, jenž bude vysílán na ČT1 začátkem roku 2022. Režie Jiří Chlumský.

RÁDIA

Spolupráce v rámci reportáží i přímých vstupů či hostů ve studiu se uskutečnila v pořadech Českého rozhlasu Brno, Plus, Radiožurnál, Sever, České Budějovice, Dvojka a další. Hostem pořadu ČRo Dvojka METEOR se několikrát v průběhu roku stal T. Příbyl, který hovořil o Marsu, čínské kosmonautice atp. Z dalších rádií to byly informace a přímé vstupy do rádia Frekvence 1, Rádio Aplaus, Rádio Proglas, Rádio Krokodýl, Free Rádio, Hitrádio Magic, Rádio Beat a další.

TIŠTĚNÁ MÉDIA

Informace na základě výstupů z oddělení Komunikace a marketingu TMB vycházely v denících: MF Dnes, Metro, týdeníku 5 + 2, dále v deníku Právo, v mutacích regionálních novin Deník a listu DENÍK N, Blesk. V rámci regionálních tištěných výstupů byly informace o TMB otiskovány: Brněnský metropolitán, časopis Šalina, KAM v Brně, Královopolské listy, zpravodaj Brno Střed, Žďárský deník, týdeník Vysočina, Žďárský průvodce, Znojemské listy, Regionální týdeník Znojensko a další. Spolupráce s časopisy: Turista, Pro památky, Tina, Marianne, Nostalgie, Víkend – příloha Práva, Instinkt, Auto dnes, Chvilka pro tebe, Robotic journal, Moje chvilka, Vlasta, Květy, Claudia a další.

INTERNETOVÉ PORTÁLY

O dění v Technickém muzeu v Brně informovaly jednak webové stránky deníků jako aktualne.cz, novinky.cz, deniky.cz, idnes.cz, blesk.cz, ceskenoviny.cz; ct24.cz, z dalších portálů například regiony24.cz, brněnskadrna.cz, salina.cz, informuji.cz, tn.nova.cz, sematam.cz, prvnizpravy.cz, regionálninovinky.cz, mistnikultura.cz, kudyznudy.cz, lifefor4.cz, rozhlas Prague International.cz, sberatelinfo.cz, seznam.zpravy.cz, impuls.cz, brnan.cz, zpravozmoravy.cz, brnotoday.cz, czech design.cz, helpnet.cz, tojesenzace.cz, flymag.cz, motormax.cz, kosmonautix.cz, busportal.cz, archiweb.cz, planeta brno.cz, dopravacek.eu, pražský patriot.cz, elitonaroda.cz, zenyiprima.cz, epochetimes.cz, topkokejl.cz, pro ženy.cz, supercesi.cz a další.

12.2 ON-LINE MARKETING

WEBOVÉ STRÁNKY

O všech svých aktivitách, výstavách i akcí TMB s předstihem informuje na webových stránkách www.tnbrno.cz. Počet unikátních návštěvníků webových stránek TMB v roce 2021 byl **140 725**, celkový počet návštěv webu činil **224 118**.

Metodické centrum konzervace při Technickém muzeu v Brně provozuje samostatné webové stránky na subdoméně <https://mck.tnbrno.cz/>, kde o svých činnostech informuje především odbornou konzervátorskou-restaurátorskou veřejnost. Počet unikátních návštěvníků těchto webových stránek v roce 2021 činil **19 006**, celkový počet návštěv byl **31 039**.

V roce 2021 natočilo oddělení komunikace a marketingu několik videopozvánek (například výstavy Vlněná elegance, Primky a jiná časoměrná zařízení, Elektronové mikroskopy – část expozice), které umístilo na webové stránky, FB a youtube. Dále došlo k rozšíření nabídky on-line aktivit – únikovou hrou Výlet do technické historie, kvízem k aktuálnímu výročí letu prvního člověka do vesmíru. Dále pro zájemce zveřejnilo oddělení na webových stránkách ke stažení leták Po stopách světového vynálezce jihomoravskou metropolí – Viktor Kaplan – pro individuální procházky po Brně v období nejpřísnějších protipandemických opatření. Ve třech jazykových mutacích mohou zájemci leták využít nejen v období covidu.

NEWSLETTER

TMB rozesílá prostřednictvím elektronického zpravodaje (newsletteru) přihlášeným zájemcům informace o aktuálním dění v muzeu (nové výstavy, akce, přednášky, dílny, vstupy zdarma, otevírací doba o svátcích apod.). Zájemci o zaslání newsletteru se mohou sami přihlašovat prostřednictvím webových stránek a na facebookovém profilu TMB.

FACEBOOK

Zintenzivnila se práce s facebookovou stránkou TMB (<https://www.facebook.com/tnbrno/>), která neustále patří k nevyhledávanějším sociálním sítím TMB. Oslovuje totiž nejen mladou, ale i starší generaci. Nově došlo k propojení s instagramem a v některých případech i twitterem. Ve větší míře se využívá propagace příspěvků formou placené reklamy, která je konkrétně zacílená

na skupiny potenciálních návštěvníků. FB sdílí videa i fotografie návštěvníků, komunikuje s nimi prostřednictvím komentářů. Nedílnou součástí byly i v době covidové mnohé soutěže a kvízy. Ke stávajícím sledujícím facebookové stránky TMB přibývají stále noví. V roce 2021 to bylo **10 528** zájemců.

TURISTICKÉ PORTÁLY

TMB vkládá informace o připravovaných výstavách a akcích na celou řadu turistických portálů, které jsou pro návštěvníky také důležitým zdrojem informací při vyhledávání tipů na výlety a akce.

www.kudyznudy.cz / www.gotobrnno.cz / www.kdykde.cz / www.do-muzea.cz / www.jizni-morava.cz / www.vyletnicile.cz / www.mistnikultura.cz / www.regionvysocina.cz / www.sematam.cz / www.ententyky.cz

INSTAGRAM

Na sociální síti instagram TMB (@technickemuzeum_brnno) zintenzivnili pracovníci oddělení komunikace a marketingu svou činnost – četností příspěvků i komunikací se sledujícími. Na udržení aktivního kontaktu s publikem využívá např. živý přenos (live stream), placenou reklamu, Instagram Reels, Instagram Stories a nebo cross posting – zveřejňování obsahu, který vytvořili v muzeu návštěvníci (např. fotografie a videa). Sledovanost vzrostla na téměř **1 300** sledujících.

TWITTER

TMB zintenzivnilo svou činnost i na twitteru. Krátce podává aktuální informace o dění v Technickém muzeu v Brně, zaměřuje se na fotografie a zejména krátké šoty. Zároveň propojuje další twittery se svým domovským. Tato sociální síť se zaměřuje zejména na další instituce a média. Počet sledujících vzrostl na 250.

12.3 OUTDOOROVÁ REKLAMA

Outdoorovou reklamu zaměřilo v roce 2021 TMB zejména na „pohyblivou“ reklamu na dopravních prostředcích – celoplošný polep tramvaje, bannery na vozech MHD. Dále prezentovalo spoty v rámci integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (Kordis JMK), následně se zaměřilo na nejfrekventovanější místa ve městě a tedy na citylighty v centru Brna a bannery na zábradlích. V letošním roce opět

realizovalo spotovou nabídku na obrazkách v lékařských čekárnách a nemocnicích a spotovou nabídku na obrazkách ve volných prostorách centra města.

12.4 DIRECT MARKETING

V roce 2021 ubylo z důvodu pandemie covid-19 přímého využití marketingu oslovováním potenciálních návštěvníků. Veletrhy byly zrušeny anebo se konaly ve velmi omezené míře. Oddělení tak využilo možnosti, která se naskytla v rámci akcí, kde Technické muzeum v Brně vystupovalo jako spoluorganizátor – například Drakiáda, Den uniformovaných sborů v Kroměříži, Dopravní nostalgje, a zejména Den otevřených dveří na Ministerstvu kultury, který navštívili zájemci z hlavního města i vzdálenějších regionů.

Další z akcí, kdy došlo k přímému kontaktu s návštěvníky a zájemci, byla oslava 60. výročí samostatnosti muzea, která zaznamenala masovou návštěvnost.

12.5 TISKOVINY A PROPAGAČNÍ MATERIÁLY

Vzhledem k pandemii covid-19 TMB využívalo stávající propagační materiály – letáky muzea a jednotlivých památek. Zároveň propagační materiály distribuovali na jednotlivá informační centra na Moravě, Vysočině a dalších místech naší republiky dle zaměření akcí.

Začátkem roku vydalo oddělení k 60. výročí TMB brožurku s ohlednutím za uplynulými léty, s informacemi o současnosti a s krátkým nastíněním budoucnosti TMB.

12.6 FUNDRAISING A SPOLUPRÁCE S FIRMAMI A DALŠÍMI INSTITUCEMI

V roce 2021 byla zajištěna finanční podpora TMB formou dotací Magistrátu města Brna a Jihomoravského kraje – viz kapitola Další zdroje financování 6.2.

SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI A OBCHODNÍMI SPOLEČNOSTMI:

SNIP & CO, Vysoké učení technické v Brně, Asociace PCC, spol. s r.o. (APC), Hvězdárna a planetárium Brno, Masarykova univerzita, Kordis JMK, Středisko pro ranou péči, Tyfloservis, Tyflocentrum.

12.7 BENEFIT PROGRAM TMB

TMB zpřístupňuje zdarma vstup do hlavní budovy muzea na Mezinárodní den muzeí (18. května), na Mezinárodní děti (1. června), v Den české státnosti 28. září a v Den vzniku samostatného československého státu 28. října.

Pro účastníky přehlídky Tmavomodrý svět, kterou pořádá Turistické a informační centrum města Brna, umožnilo TMB volný vstup do muzea – 9. 10. 2021.

Je nastaven slevový program pro partnerské instituce například IDS JMK a Student Agency, slevy pro děti od 6 do 15 let, učně a studenty, seniory nad 60 let, držitele průkazu ZTP a držitelé karet ISIC, ITIC, IYTC, Eurobeds.

Volný vstup mají děti do dovršení 6 let věku, pedagogický dozor při hromadných výpravách podle počtu dětí a školy, osoby doprovázející držitele průkazu ZTP/P, dále ICOM, AMG, Kruh přátel TMB, ICOMOS a Zváz muzeí na Slovensku.

Od letošního roku pak volný vstup mají držitelé průkazu válečného veterána vydaného Ministerstvem obrany ČR.

ŽÁDOSTI COVID KULTURA PRO MK ZA ROK 2021

V roce 2021 pokračovalo hodnocení žádostí o dotace v rámci programu Covid kultura (leden – pokračování z roku 2020). Nově se jednalo o výzvu č. 3.1, tedy žádosti o jednorázovou podporu pro umělecké a odborné umělecko-technické profese v oboru hudba, divadlo, tanec, literatura a výtvarné umění (únor–květen) a dále dotační výzvu pro živé umění Covid – kultura 3.4 a výzvu pro muzea a galerie (červen, červenec). Dále byly zpracovávány registrace dotací v rámci Výzvy 3.1 do rejstříku de minimis.

V rámci žádosti MK o výpomoc při administraci a hodnocení žádostí pomáhaly čtyři pracovníce oddělení Komunikace a marketingu TMB: Petra Chocholatá (leden–červenec) Alena Najbertová (leden–červenec) Barbora Kopecká (leden–březen) Lucie Němcová Klusáčková (leden–únor)

Práce hodnotitele:

/On-line školení/Práce se systémem ASI MPO/Studování metodik / Vypracování protokolů a formulářů / Komunikace s žadateli / Opravy a doplňování chybějících údajů / Uzavírání žádostí / Registrace žádostí do systému de minimis

13. PRACOVNÍŠTĚ ISO

V TMB není zřízeno.

14. STAVEBNÍ A REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

Ve všech objektech ve správě organizace probíhají celoroční udržovací práce, tj. drobné opravy nemovitého i movitého majetku a technologického zařízení (el., ÚT, VZT, PZTS, autoprovod, CCTV, ZTI atd.), pravidelné revize zařízení, výmalba prostor, údržba zeleně atd. Rozsáhlejší investiční či neinvestiční akce jsou popsány v textu níže:

Areál TMB Terezy Novákové 64, Brno-Řečkovice

Likvidace následků po vichřici

V 6/2021 Česko zasáhla vichřice, která způsobila značené škody na majetku v areálu bývalých kasáren Řečkovice. V následujících měsících proběhlo jejich odstraňování (likvidace popadaných stromů a poškozených střech), v současné době organizace čeká na výsledek pojistného řízení.

Výmalba SO07

Proběhla komplexní výmalba a drobné opravy velké části SO07, který je z důvodů dosažení hospodárnějšího využití a z důvodu dočasné nepotřebnosti pro plnění hlavní činnosti organizace dočasně pronajímán.

NKP Větrný mlýn v Kuželově

Návštěvnické centrum v Kuželově – rekonstrukce stodoly

V roce 2020 byla opravena střecha stodoly a provedeno základní statické zajištění objektu jako první etapa kompletní rekonstrukce s cílem vybudování informačního a návštěvnického centra. Tato etapa byla částečně financována z programu IROP přeshraniční spolupráce. Z důvodu nedostatku prostředků v uvedeném programu byl o dofinancování druhé etapy a vybudování samotného návštěvnického centra požádán zřizovatel, který na realizaci přidělil potřebné prostředky. Jednalo se o prostředky, které organizace uspořádala díky úspěšnému výběrovému řízení na dodavatele akce Rozšíření expozic a vybudování zázemí pro návštěvníky v hlavní budově TMB.

Po výběru dodavatele byly započaty práce, které spočívaly v opravě exteriérů i interiéru, pozemkových úpravách v okolí a vydláždění nového chodníku, díky němuž se usnadní pohyb po areálu. Před budovou byla vybudována retenční nádrž.

V interiéru byla vybudována centrální prostora samotného informačního centra, dále sociální zařízení a depozitář, kde se mohou skladovat

sbírkové předměty, byly instalovány nové rozvody elektřiny, vody, položena dlažba atd. Přestože objekt jako takový není památkově chráněn, projekt byl realizován v takové podobě, aby byla rekonstruovaná stodola v souladu s objektem NKP větrného mlýna. Stavba byla řádně zkolaudována v prosinci 2021.

Realizace hloubkového vrtu

Na NKP Větrný mlýn není přiveden rozvod vodovodního řádu, proto pitnou i užitkovou vodu na mlýně historicky zajišťovala studna. Z důvodu dlouhodobého sucha a dále rekonstrukce mlýna vyvstal požadavek na větší odběr vody. Proto byl proveden hloubkový vrt v areálu, který poslouží k zajištění pitné vody.

Hlavní budova TMB

Rozšíření expozic a vybudování zázemí pro návštěvníky TMB

Cílem projektu bylo rozšířit prostory, kde by se měla nacházet nová expozice robotiky a vytvořit zázemí pro návštěvníky, které nyní ve stávajících prostorách TMB citelně chybí. Expozice a zázemí pro návštěvníky byly vybudovány v prostorách bývalé garáže TMB, a prostory byly díky tomuto vhodněji využity v souladu s hlavní činností organizace. Zrušená parkovací místa byla nahrazena vybudováním parkovacích míst na pozemcích v okolí hlavní budovy. Byla provedena kompletní přestavba prostor a vytvořeny nové dispozice. Součástí byla rovněž oprava hlavního vchodu do budovy. Stavba byla dokončena a převzata do 31. 12. 2021. V první polovině roku 2022 se předpokládá využití prostor pro krátkodobé výstavy a následně zpřístupnění veřejnosti. Projekt na novou expozici, včetně její realizace bude následovat částečně v roce 2022 a především pak v roce 2023.

Rekonstrukce plynové kotelny TMB

Akce byla zahájena na konci roku 2020, dokončena byla v roce 2021. Předmětem akce byla kompletní rekonstrukce plynové kotelny v hlavní budově TMB spočívající ve výměně tří plynových stacionárních kotlů za nové kondenzační kotle včetně nového rozdělovače ÚT, úpravy plynoinstalace, MaR a komínových těles a dalších potřebných úprav. Rekonstrukce kotelny byla nutná z důvodu energeticky nevhodného provozu a technologické zastaralosti. Výsledkem akce je úspornější a hospodárnější provoz v oblasti vytápění objektu.

Rekonstrukce střešního pláště nad expoziční halou a kovoliteckou dílnou

Cílem akce byla rekonstrukce střech na hlavní budově, především výměna hydroizolační vrstvy a tepelné izolace, která byla poškozená a částečně strávená. Byla položena nová izolační vrstva na střeších nad expozicemi a kovoliteckou dílnou. Výběrové řízení na dodavatele bylo ukončeno, v září 2021 proběhl podpis smlouvy s vítězným uchazečem. Zahájení realizace se uskutečnilo v říjnu 2021, dokončení je plánováno na březen 2022. K prodloužení termínu dokončení došlo z důvodu havárie na střeše nad expoziční halou, kde došlo k prasknutí sváru na nosníku příhradové konstrukce, proto musely být práce na střeše pozastaveny a budou dokončeny v roce 2022. V současné době probíhá šetření příčiny havárie.

Havárie střešní roviny nad expoziční halou TMB

Dne 10. prosince 2021 došlo k havárii střechy nad hlavní expoziční halou TMB v podobě prasknutí nosníku příhradové konstrukce (k vlastní destrukci pravděpodobně došlo předešlý den tj. 9. 12. 2021 v podvečerních hodinách, kdy úklidová služba zaslechla velkou ránu). Příčiny nejsou známy a jsou v současné době předmětem šetření vypracováním odborného posudku. Hned po zjištění havárie byla přivolána HZS, která provedla základní statické zabezpečení podepřením nosníku vzpěrami a shodila ze střechy napadený sníh a kačírky. Po tomto zajištění ještě soukromý dodavatel provedl další zabezpečení navařením profilů na prasklý nosník a podepřením dalšími podpěrami, díky čemuž byla eliminována hrozba zborcení celé střechy. Statik, který tyto základní zabezpečovací práce projektoval, zároveň navrhl možnost, díky níž by bylo možné otevřít zbytek muzea pro veřejnost – uzavření ochozů směrem do výstavní haly konstrukcemi z ocelových profilů zaklopených OSB deskami. Takto byly ještě před novým rokem zabezpečeny všechny expozice, díky čemuž je po novém roce možné otevřít prakticky celé muzeum kromě expozice v hlavní hale. TMB v současné době vybralo dodavatele, který bude zpracovávat odborný posudek, v jehož rámci bude vyhodnocen stav střechy, nalezena příčina prasknutí sváru, a konečně i navrženo řešení, zdali se střecha opraví, či bude nahrazena novou.

KP Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou

Výměna šindele na střeše Šlakhamru v Hamrech nad Sázavou

Šindelová střecha na Šlakhamru byla již poškozená, do objektu na několika místech zatékalo a docházelo k poškození interiéurů.

Cílem akce bylo položení druhé vrstvy nového šindele ze smrkového dřeva, cíl byl naplněn. Akce byla dokončena v září 2021, zakázka byla bez výhrad převzata i za přítomnosti zástupkyně NPÚ. Kolaudace proběhla v prosinci 2021.

V rámci akce byla realizována rovněž oprava komína na budově hamru.

NKP Vodní mlýn ve Slupi

Sekernické a drobné stavební práce

Proběhla oprava a doplnění dřevěných kostek podlahy v podloubí, a dále oprava a seřízení vodních kol.

Výměna oken a dveří

V roce 2020 byly zahájeny práce na kompletní výměně oken a dveří dle schválené „Výrobní dokumentace“ včetně všech potřebných prací a v souladu se Závažným stanoviskem, které bylo vydáno OKPP KUJMK č. j. JMK 112165/2019. Důvodem je, že okenní výplně zejména rámy byly místy ztrouchnivělé a vykazují poškození hmyzem – patrně tesaříkem nebo mravenci. Funkčnost dřevěných okenních výplní byla velmi narušena, přičemž místy hrozí i uvolnění skleněných výplní a je zde riziko jejich vypadnutí. Uvedené defekty mají také nepříznivý dopad na vnitřní klima objektu. Akce byla částečně hrazena z dotace Jihomoravského kraje a byla dokončena v únoru 2021 v souladu se závažným stanoviskem odboru krajské památkové péče.

NKP Stará huť u Adamova

Stavební úpravy NKP Kameňák včetně rozšíření expozice

Cílem akce je oprava interiéurů včetně vybudování AV expozice v objektu „Kameňák“ v areálu Staré huti u Adamova. Interiéry včetně expozice jsou již zastaralé, omítky poškozené vlhkostí a rozvody elektroinstalací nejsou v dobrém stavu. Jedná se o první etapu kompletní rekonstrukce interiéurů budovy. V červnu 2021 bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele prací, ale nepřihlásil se ani jeden zájemce. V opakovaném výběrovém řízení z července 2021 se přihlásil jediný zájemce, který nabídl o 1.944.000 Kč

vyšší částku, než byla předpokládaná hodnota zakázky. Vzhledem k nepříznivé situaci ve stavebnictví a nutnosti projekt realizovat (jinak by nebylo zabráněno dalšímu poškození NKP Kameňák) organizace rozhodla o akceptaci této nabídky s tím, že rozdíl dokryje ve svém rozpočtu. Zahájení prací proběhlo v listopadu 2021, předpokládaný termín dokončení je v květnu 2022.

Původní předpoklad realizace byl již rok 2021, nicméně organizace čekala na vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace téměř osm měsíců (právní akt byl vydán v srpnu 2020, organizace požádala zřizovatele o vydání RoPD dne 24. 8. 2020 prostřednictvím datové zprávy, samotné RoPD však bylo vydáno až v březnu 2021). Organizace je však přesvědčena, že díky zvýšenému úsilí pracovníků se podaří projekt realizovat do konce lhůty dané projektem, tj. 31. 12. 2022.

Celnice v Hatích

Projekt „Muzeum na hranici v Hatích“

Cílem projektu je vybudování muzea celnictví a ochrany hranic v objektu bývalé celnice v Hatích. Projekt ve výši 122 mil. Kč je z 85 % hrazen z fondů IROP, z 15 % ze SR. Jelikož v následku pandemie covid-19 došlo k výraznému nárůstu cen ve stavebnictví, došlo po aktualizaci rozpočtu do cenové hladiny v lednu 2021 k navýšení hodnoty o 15 mil. Kč. Tyto prostředky organizace žádala u svého zřizovatele, který se však vyjádřil negativně a organizaci bylo sděleno, že k navýšení dofinancování akce prostředky neposkytne z důvodu nedostatku financí. Organizace prozatím připravila ZD k jednotlivým VZ v rámci projektu (autor-ský dozor, technický dozor, technický scénář expozice, generální dodavatel ad.), ale čerpala pouze nezbytné výdaje. K zadání VŘ na generální dodavatele (způsobem Design and Build) dojde k termínu 01/2022. Termín dokončení celé akce je 30. 9. 2023. Organizace musí dále konstatovat, že při kontrolách ZD k dílčím VZ v rámci projektu dochází k výrazným průtahům při kontrolách ZD. Odbor strukturálních fondů MK ČR, resp. Oddělení projektového řízení, si vyhradilo právo kontrolovat a připomínkovat veškeré zadávací dokumentace (včetně VZMR, jichž je převážná většina), a to i přesto, že jsou dokumenty podrobovány i kontrole ze strany poskytovatele dotace (Ministerstvo pro místní rozvoj, resp. její orgán Centrum pro regionální rozvoj – CRR). Každá z dílčích kontrol znamená několik kroků, kdy se k návrhu ZD

vyjadřuje OSF, připomínky vypořádává externí administrátor veřejných zakázek TMB, a tento proces se takto opakuje, dokud nedojde k finálnímu odsouhlasení podoby ZD. Vzhledem k množství dílčích VZ v rámci projektu a kontrolování i rozsahem relativně drobných VZMR tak dochází k výrazným průtahům a některé ZD jsou kontrolovány několik měsíců, než jsou finálně odsouhlaseny. Vzhledem k rozsahu celého projektu a pevnému termínu pro realizaci (prosinec 2023) tato praxe způsobuje takové průtahy, které ohrožují samotné uskutečnění projektu. Organizace proto dopisem na OSF navrhovala pro urychlení procesů to, aby VZMR (vzhledem k jejich relativně nízké rizikovosti) nebyly ze strany OSF kontrolovány (pouze ze strany CRR), případně aby byl alespoň stanoven maximální termín pro vypořádání těchto připomínek. S tímto návrhem OSF nesohlasilo, proto uvedené kontrolní mechanismy stále pokračují a potenciálně ohrožují samotnou realizaci celého projektu. Vypsání VZ je plánováno na leden 2022.

KP Kovárna v Těšanech

Zpracování projektu na statické zabezpečení zdi

Byl zpracován projekt na statické zabezpečení nosné zdi objektu barokní kovárny v Těšanech, které je poškozená a je třeba ji opravit. V letních měsících byla podána žádost o vydání stavebního povolení, dochází však k průtahům. Oprava je hrazena z dotace MK ČR.

Depozitář v Brně-Černovicích

Pasportizace objektu:

Byla provedena pasportizace jednoho z objektů v areálu bývalého letiště v Brně-Černovicích, přiděleno číslo popisné a evidenční, dále byla provedena drobná oprava budovy v podobě instalace nového kotle, výmalba, drobné opravy tak, aby mohl být objekt hospodárněji využíván.

Depozitář a dílny v Brně-Židenicích

Oprava kanceláří:

Proběhla kompletní oprava tří kanceláří v objektu dílen v Brně-Židenicích.

15. SPOLUPRACUJÍCÍ SUBJEKTY

Akce hrazené ze státního rozpočtu v roce 2021 (dotace)

Kuželov – návštěvnické centrum – rekonstrukce stodoly; identifikační číslo 134V151000007

Rekonstrukce střešního pláště nad expoziční halou a kovoliteckou dílnou; identifikační číslo 134V131000156

Rozšíření expozic a zázemí pro návštěvníky; identifikační číslo 134V151000010

Veřejné zakázky zadávané prostřednictvím NEN:

V roce 2021 byly investičně provozním oddělením zpracovány pro ostatní oddělení TMB tyto veřejné zakázky prostřednictvím NEN:

- / Návštěvnické centrum – rekonstrukce stodoly
- / Dodávka infračerveného spektrometru
- / Stavební úpravy NKP Kameňák vč. rozšíření expozice
- / Kancelářské potřeby pro TMB
- / Stavební úpravy NKP Kameňák vč. rozšíření expozice – II.
- / Rekonstrukce střešního pláště nad expoziční halou a kovoliteckou dílnou
- / Muzeum na hranici – expozice celnictví a ochrany hranic – projektové řízení
- / Muzeum na hranici – expozice celnictví a ochrany hranic – realizace stavby vč. zpracování projektové dokumentace formou Design and Build
- / TMB – areál Terezy Novákové 64, Brno, SO033, úprava VZT jednotek
- / Rozšíření expozic a vybudování zázemí pro návštěvníky – gastro vybavení
- / Sanace objektu NKP Kameňák za účelem snížení vlhkosti obvodového a vnitřního zdiva
- / Zabezpečení expozic po havárii střechy hlavního výstavního sálu

KONTROLY A REVIZE

Hlavní budova TMB

Hydranty, PO (požární uzávěry, odvětrání CHÚC, SDK obklady, požární klapky, SHZ, požární ucpávky, panikové kování, EPS, protipožární nástřiky), CCTV, PZTS, výtahy, zdvihací zařízení, plynové spotřebiče, spalínové cesty, elektrorevize (nouzové osvětlení, el. spotřebiče), hromosvody.

Areál TMB (bývalé vojenské kasárny) v Brně-Řečkovících

SHZ, hydranty, PHP, plošiny, zkoušky (jeřábničník, obsluha plošiny).

Areál MHD v Líšni

PHP, hydranty, spalínové cesty

NKP Větrný mlýn v Kuželově

PHP, PZTS, spalínové cesty

KP Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou

PHP, PZTS, spalínové cesty

Dílny a depozitář v Židenicích

PHP, hromosvody

NKP Vodní mlýn ve Slupi

PHP, ATS

KP Kovárna v Těšanech

PHP

KP Stará Huť u Adamova

PHP

Celnice v Hatích

Odpadní vody

DALŠÍ ČINNOSTI PROVOZNĚ INVESTIČNÍHO ODDĚLENÍ

Dále v roce 2021 probíhaly na investičně provozním oddělení tyto činnosti:

- a) příprava a realizace investic, zpracovávání investičních záměrů,
- b) zajišťování autoprovozu, pořízení nových služebních vozidel,
- c) zajišťování a sledování energií a médií – plyn, elektřina, voda, pohonných hmot a spotřeba,
- d) zajišťování kancelářských potřeb, čisticích prostředků a úklidových pomůcek,
- e) příprava, sjednávání a sledování nájemních a pojistných smluv,
- f) zpracování podkladů, hlášení a rozborů pro MKČR a ostatní státní instituce,
- g) spoluúčast při přípravě výstav a akcí TMB,
- h) zajišťování průběžných oprav a údržby hmotného majetku organizace.

Archiv bezpečnostních složek Kanice / Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou / Drah – servis, spol. s r. o. / DP hl. m. Prahy – podnikový archiv / Muzeum DP / Dopravní společnost Zlín-Otrokovice / Vojenský historický ústav Praha / Hradní stráž ČR / Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou / Starosta městyse Šatov / Klub vojenské a policejní historie Československo / Klub policejní historie Brno / Národní park Podýjí / Sbor dobrovolných hasičů Šatov / Kynologický klub Nový Šaldorf / Rezekvítek, z. s. / EBSCO Information Services / Brno Expat Centre / Spolek přátel Moravské galerie / Národní galerie Praha / Projekt Cesta pro mladé / Projekt Erasmus Plus / Komise ICOM – CIMUSET / Městské kulturní středisko Letovice / Opavská kulturní organizace / Textilní zkušební ústav s. p. / Archaia, z. ú. / Industriální stopy / Archeologický ústav AVČR / VŠCHT v Praze / Univerzita Hradec Králové / Obecní úřad Těšany / NPÚ / AMG / Český výbor ICOM / Moravská galerie v Brně / Slovenské národní muzeum / Múzeum Betliar / Regionální muzeum v Mikulově / Moravské zemské muzeum / Jihomoravské muzeum ve Znojmě / Muzeum umění Olomouc / Slovákcké muzeum v Uherském Hradišti / Děkanství znojenské / Národní knihovna / Regionální muzeum v Teplicích / Valašské muzeum v Rožnově p. Radhoštěm / FSI VUT Brno / FEKT VUT v Brně / FAST VUT v Brně / PřF MU Brno / FF MU Brno / E.C.C.O., European Confederation of Conservator-Restorers Organisations / Správa CHKO Moravský kras / Muzeum Blanenska / Muzeum starých strojů Žamberk / Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví / Geofyzikální ústav AVČR / Muzeum města Brna / Východočeské muzeum v Pardubicích / Letecké muzeum v Kunovicích / Musoft / EMBA / Vlastivědné muzeum dr. Hostaše v Klatovech / Krajská knihovna v Pardubicích / Museum Horn / Folke Museum, Oslo / Svaz Vietnamců v Brně / Muzeum letecké a pozemní techniky Vyškov / JVS GROUP s. r. o. / Odborná skupina pro bezbariérovou astronomii a kosmonautiku Nesmír / TopGis / Muzeum rekordů a kuriozit v Pelhřimově / Letecké muzeum Korea-Merkur v Bezděkově u Žatce / Portál Kosmonautix.cz / Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví / Dopravní společnost Zlín-Otrokovice / Dopravní podnik města Liberce / Drah-servis, spol. s r. o. /

16. HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE V ROCE 2021

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ V HLAVNÍ ČINNOSTI

Technické muzeum v Brně v roce 2021 hospodařilo s vyrovnaným rozpočtem a tedy i poměrem mezi výnosy a náklady, a dosáhlo tak hospodářského výsledku 0,00 Kč. Veškeré prostředky byly využity v souladu s předmětem hlavní činnosti organizace a s důrazem na hospodárnost, transparentnost a účelnost těchto prostředků. Vzhledem k nulovému výsledku hospodaření nedojde k žádnému rozdělení do fondů.

Organizace měla k 1. 1. 2021 schválený rozpočet s obratem ve výši 110 970 860 Kč. Z toho příspěvek na provoz od zřizovatele činil 99 560 860 Kč, výnosy z činnosti 9 710 000 Kč, a účelové dotace, zahrnuté do rozpočtu, v podobě kulturních aktivit 1 700 000 Kč.

Skutečnost k 31. 12. 2021 následně činila:

Náklady	126.869.010,30 Kč
Výnosy	126.869.010,30 Kč
Výsledek hospodaření	0,00 Kč

Z výše uvedeného vyplývá, že organizace měla ke 31. 12. 2021 náklady i výnosy vyšší o 15 898 150,30 Kč oproti schválenému rozpočtu. Toto navýšení bylo v oblasti výnosů tvořeno úpravami rozpočtu ze strany zřizovatele, získáním dalších účelových mimorozpočtových zdrojů k financování, a částečně navýšením výnosů z činnosti (především v oblasti výnosů z pronájmů). V této částce jsou tedy započteny i mimorozpočtové zdroje, bez nich by obrat činil 116.321.740,30 Kč.

Stejně jako ten předcházející se celý rok 2021 nesl ve znamení epidemie Ccovid-19, jejíž dopady a následná omezení vydaná vládou ČR měla zásadní vliv na výslednou podobu hospodaření organizace. Přestože se podařilo dosáhnout vyrovnaného výsledku hospodaření, bylo to za cenu přijetí řady úspěšných opatření v oblasti režijních nákladů (energie, ostraha, úklidová služba) i nákladů souvisejících s hlavní muzejní činností, neboť organizaci klesly výnosy z hlavní činnosti.

Porovnáním výsledků hospodaření organizace zjistíme, že zlepšený výsledek hospodaření v letech 2017 až 2020 činil méně než 0,3 % celkových výnosů, přičemž v letech 2020 a 2021 organizace vykázala nulový hospodářský výsledek a hospodařila tedy vyrovnaně:

Výsledek hospodaření:

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Výsledek hospodaření v tis. Kč	269	311	310	0	0

Vývoj výnosů ze vstupného:

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Vývoj výnosů ze vstupného	7 833	5 116	5 214	2 717	2 754

Dopady epidemie covid-19, uzavření muzea na dobu cca 5 měsíců z důvodu protipandemických opatření způsobilo zásadní propad v návštěvnosti, a to i ve výnosech z hlavní činnosti organizace. Celkově expozice, výstavy a technické památky organizace navštívilo 48 861 návštěvníků, tedy téměř identicky jako v roce 2020, ale o více než 50 % méně než v roce 2019, kdy nedošlo k omezení provozu z důvodu epidemie. Do tohoto objemu není započtena návštěvnost masových akcí s volným vstupem, neboť nejsou podloženy vydanými vstupenkami z prodejního software. Existuje pouze odhad, nikoliv výstup z pokladního systému v podobě vydané vstupenky. V případě započtení těchto odhadů by se jednalo o navýšení návštěvnosti v řádech jednotek tisíc, neboť kvůli vyhlášenému stavu nouze byly zrušeny i masové akce pro veřejnost. Dopady pandemie jsou za poslední dva roky patrné i na výši výnosů

V roce 2021 proběhlo celkem 17 úprav rozpočtu organizace:

Úprava rozpočtu	Souhrnná částka v Kč	Popis
ÚR č. 1	0	Finanční plán organizace
ÚR č. 2	18.141.574 (INV)	Investiční akce – Rozšíření expozic a zázemí pro návštěvníky; Rekonstrukce plynové kotelny
ÚR č. 3	7.433.000 (NEINV) / 926.000 (INV)	INV a NEINV dotace na tituly: IP DKRVO; NAKI Uměleckořemeslné techniky zlatnictví; České století motorismu
ÚR č. 4	237.063 (NEINV)	Náklady na účast SR v rámci projektu: Stavební úpravy NKP Kameňák vč. rozšíření expozice
ÚR č. 5	6.712.816 (INV)	Investiční akce – Návštěvnické centrum – rekonstrukce stodoly – v areálu NKP Kuželov
ÚR č. 6	299.200 (NEINV) / 2.708.600 (INV)	Refundace nákladů na rok 2021 v rámci projektu Muzeum na hranici – expozice celnictví a ochrany hranic v Hatích
ÚR č. 7	135.583	Kompenzace personálních nákladů
ÚR č. 8	500.820 (NEINV)	Dotace ISO II/D Ochrana před nepříznivými vlivy
ÚR č. 9	1.367.000 (NEINV) / 5.000.000 (INV)	Stavební akce: Těšany – Statické zajištění obvodové zdi a obnova fasády na barokní kovárně; Purkyňova – rekonstrukce střešního pláště nad expoziční halou a kovoliteckou dílnou
ÚR č. 10	99.813	Kompenzace osobních nákladů program Covid kultura
ÚR č. 11	0	Korekce finančního plánu organizace
ÚR č. 12	595.000 (NEINV)	Dorovnáni dotace IP DKRVO
ÚR č. 13	1.313.186	Prostředky na vypořádání osobních nákladů vyplývající z predikce HV 2021
ÚR č. 14	1.035.000 (NEINV)	Kompenzace zvýšených nákladů na přípravné práce výstavy Da Vinci – stroje a obrazy
ÚR č. 15	138.299	Kompenzace personálních nákladů
ÚR č. 16	1.635.600 (NEINV)	Vypořádání predikce zhoršeného HV v souvislosti s dopady pandemie Covid-19
ÚR č. 17	3.000.000 (NEINV)	Prostředky na kompenzaci nákladů na opatření v souvislosti s havárií střechy nad výstavní halou TMB
Celkem	51.278.554	Neinvestiční prostředky: 17.789.564 Kč / Investiční prostředky: 33.488.990 Kč

ze vstupného, jak dokládají tabulka a graf níže. V obou letech došlo k uzavření kulturních zařízení na shodnou dobu cca pěti měsíců. Omezení kulturního života v návaznosti na vládní opatření způsobilo v roce 2021 47% propad ve výnosech ze vstupného oproti roku 2019, kdy nedocházelo k omezení provozu, a 41% oproti schválenému rozpočtu, tedy původnímu předpokladu stanovenému na rok 2021. V minulosti se výše výnosů dlouhodobě držela v relativně vyrovnané hladině. Výjimkou byl rok 2017, kdy nadměrně úspěšné výstavní projekty ovlivnily i výši výnosů.

POROVNÁNÍ PLÁNOVANÉHO ROZPOČTU A DOSAŽENÉ SKUTEČNOSTI

Výsledná výše výnosů byla 126.869.010,30 Kč (116.321.740,30 Kč bez započtení mimorozpočtových zdrojů) oproti výnosům ve schváleném rozpočtu 110.960.860 Kč. Rozdílu mezi výnosy bylo dosaženo prostřednictvím rozpočtových úprav v průběhu roku, získáním mimorozpočtových dotačních prostředků, a dosažením vyšších výnosů z pronájmů. Ty sice přesáhly původní předpoklad, ale tyto výnosy byly použity, aby se vyrovnaly ztráty z propadu výnosů z prodeje služeb (zejm. výnosů ze vstupného v důsledku uzavření muzea kvůli epidemii covid-19). Náklady pak dosáhly výše 126.869.010,30 Kč (116.166.019,80 Kč bez mimorozpočtových zdrojů) oproti nákladům ve schváleném rozpočtu 110.960.860 Kč. Hospodaření organizace tedy bylo vyrovnané.

INVESTIČNÍ AKCE TMB

Jak již indikuje velké množství rozpočtových úprav z minulé kapitoly, organizaci se v roce 2021 podařilo zajistit značné množství finančních prostředků z mimorozpočtových zdrojů (státního rozpočtu i fondů ESIF). To znamenalo i nadstandardní množství projektů a zvýšený objem práce na těchto akcích, který se vymykal obvyklému objemu za poslední desítky let. Díky tomu se však podařilo opravit a zrekonstruovat řadu objektů a památek ve správě organizace, případně tyto rekonstrukce zahájit a dovést je do první etapy. Jednalo se o prostředky na realizaci několika projektů investiční povahy, které byly financovány prostřednictvím programu SMVS ze strany MK ČR, ale rovněž o prostředky ve výši spoluúčasti státního rozpočtu na projektech IROP (Muzeum na hranici a Oprava NKP Kameňák). Díky získání těchto prostředků se TMB podařilo vyřešit celou řadu nedostatků investiční povahy, jejichž financování by se organizaci nikdy nepodařilo zrealizovat z důvodu omezených prostředků ve FRM. Jednalo se o následující investiční akce:

- / 134V15100 0063 TMB – Rekonstrukce plynové kotelny – akce byla zahájena v roce 2020, dokončena v roce 2021 celková výše nákladů činila 4.244.587 Kč.
- / 134V719000014 – TMB Stavební úpravy NKP Kameňák včetně rozšíření expozice – jednalo se o zahájení prací, na které byly placeny náklady ve výši 237.063 Kč z dotace, a dále vynaloženo 285.980,86 Kč jako nezpůsobilé náklady z rozpočtu organizace.
- / 134V711000035 – Muzeum na hranici – expozice celnictví a ochrany hranic v Hatích – projekt IROP; organizaci byly proplaceny neinvestiční náklady ve výši 299.200 Kč a investiční náklady ve výši 2.708.600 Kč, v roce 2021 proběhla první výběrové řízení, celý projektu bude pokračovat v letech 2022–2023.
- / 134V151000010 TMB_ rozšíření expozic a zázemí pro návštěvníky – organizaci byly alokovány zbývající prostředky ve výši 14.114.787 Kč. Díky akci byly rozšířeny expoziční prostory a vybudováno nové zázemí pro návštěvníky, které organizace postrádala.
- / 134V151000007 TMB_ Kuželov – návštěvnické centrum – rekonstrukce stodoly – akce byla financována ze SR prostřednictvím SMVS, celkové náklady činily 6.712.816 Kč. Díky akci byla kompletně zrekonstruována historická stodola v areálu NKP Kuželov, která zároveň poslouží jako návštěvnické centrum pro tuto atraktivní lokalitu.

/ 134V131000151 TMB_ Těšany – Statické zajištění obvodové zdi a obnova fasády na barokní kovárně – tato akce hrazená ze SR ve výši 1.367.000 Kč se z důvodu průtahům při vydání stavebního povolení uskuteční až v roce 2022.

/ 134V131000156 TMB_ objekt Purkyňova – rekonstrukce střešního pláště nad expoziční halou a kovoliteckou dílnou – na tuto akci bylo alokováno 5.000.000 Kč dle předpokládané hodnoty z projektu, realizaci se podařilo vysoutěžit za 3,2 mil. Kč. Organizace požádala zřizovatele, aby mohla úsporu ve výši 1,8 mil. Kč použít na plánovanou stavební akci v areálu NKP Stará huť v Adamově, kde vyvstala nutnost postavit opěrnou zeď, která zamezila pronikání vlhkosti do objektu správní budovy.

ANALÝZA DOSAŽENÉ SKUTEČNOSTI OPROTI SCHVÁLENÉMU ROZPOČTU (SR) V OBLASTI KLÍČOVÝCH NÁKLADOVÝCH A VÝNOSOVÝCH ÚČTŮ:

Organizace měla ke 31. 12. 2021 náklady bez zahrnutí mimorozpočtových zdrojů o 5.195.159,80 vyšší oproti schválenému rozpočtu, výnosy rovněž bez mimorozpočtových zdrojů byly vyšší o 5.350.880,30 Kč.

V nákladových položkách se výrazně projeví dopady opatření přijatých kvůli epidemii covid-19. Do určité míry se projeví v úspoře energií (nižší náklady o 504.617,65 Kč oproti SR), která byla zapříčiněna uzavřením muzea z důvodu přijatých opatření kvůli epidemii covid-19. Ze stejného důvodu bylo uspořeno téměř 423 tis. Kč na cestovním, cca 130 tis. Kč na nákladech na reprezentaci. Přes uzavření muzea na téměř identicky dlouhou dobu, jako v roce 2020, ale nedošlo v letošním roce k tak vysokým úsporám, neboť organizace měla již s omezeným provozem zkušenosti, a mohla tak realizovat větší množství akcí a činností. Naopak navýšení spotřeby se v menším objemu projevilo v materiálových nákladech (cca o 370 tis. Kč vyšší částka), v nákladech na ostatní služby (o 71 tis. Kč), a opravy a udržování (o 1 698 tis. Kč vyšší). Částka 2 727 tis. Kč v nákladové rezervě představovala nespotebovanou část nákladů poskytnutou zřizovatelem na zabezpečení expozic po havárii střechy, které bude pokračovat i v roce 2022. Rozdíly mezi SR a skutečností jsou patrné rovněž v oblasti výnosů. Uzavření muzea se projevilo především ve výnosech z vlastní činnosti (které jsou tvořeny převážně výnosy z prodeje vstupenek), kde byl zaznamenán propad o 1 946 tis. Kč oproti očekávané

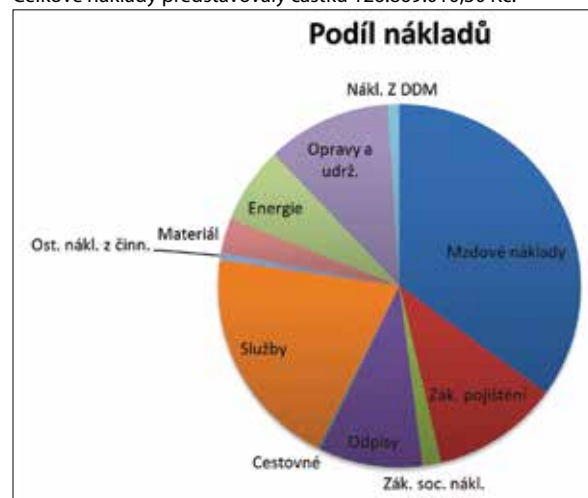
skutečnosti, což je téměř identický propad, jako byl v předcházejícím roce. Podobná výše ztráty odpovídá identickému časovému období, na které byla muzea v obou letech uzavřena. Organizaci se podařilo kompenzovat tento propad částečně úspornými opatřeními v oblasti nákladů (na fyzickou ostrahu v expozicích a energie), částečně zvýšenými výnosy z pronájmu, které vyrostly o téměř 2 333 tis. Kč (organizaci se podařilo najít další nájemce do dočasně nepotřebných prostor v majetku ve správě organizace v areálu bývalého letiště Černovice a kasárna – Řečkovice). Nárůst byl i v oblasti ostatních výnosů z činnosti, kde se projevil zejména výnos z likvidace pojistné události. Zvýšené výnosy byly obecně použity na sanaci propadu výnosů ze vstupného a pokrytí některých navýšených nákladů.

Významnějšího rozdílu mezi schváleným rozpočtem a skutečností ke 31. 12. 2021 dosáhneme při zahrnutí mimorozpočtových zdrojů. V tomto případě byly náklady i výnosy vyšší o 15.898.150,30 Kč oproti schválenému rozpočtu. Tento nárůst indikuje skutečnost, že se organizaci podařilo zajistit prostředky nad rámec rozpočtu z jiných, mimorozpočtových zdrojů pro financování své hlavní činnosti (IROP, NAKI, IP DKRVO, dotace z MMB, JmK ad.). Mimorozpočtové zdroje se rovněž projeví v oblasti investičních titulů. Nejvýraznější část rozpočtu představují opakující se režijní výdaje, které v roce 2021 tvořily 79,9 % z nákladů skutečného rozpočtu organizace ke 31. 12. 2021 (tj. rozpočtu bez zahrnutí účelových mimorozpočtových zdrojů, které nelze použít na pokrytí nákladů na režie), což je identická částka jako v předcházejícím roce. Vzhledem k růstu cen energií bohužel organizace predikuje výrazný nárůst režijních nákladů vzhledem k celkovému rozpočtu organizace v roce 2022, kdy bude podíl představovat výrazně více než 80 % a omezí tedy činnost muzea jako takovou. Obecně platí, že součástí režijních nákladů jsou především odpisy, pojištění, energie, revize, zajištění kustodů v expozicích (na které nemá organizace přidělené úvazky a mzdové prostředky a tyto služby je tedy nucena zajišťovat outsourcingem), ostraha objektů, poplatky za internet a telefony, údržba objektů ve správě organizace, kancelářské potřeby, a především mzdové náklady. Podíl režijních nákladů na celkových nákladech organizace zůstal stejný, jako v minulém roce. Mzdové náklady tvořily 32,4% celkových nákladů organizace (opět v případě nezahrnutí mimorozpočtových zdrojů), což znamená nepatrný 0,2 %

nárůst oproti minulému roku. Jako v předcházejících letech, tak i v roce 2021 v souladu s vyhláškou 410/2009 Sb., Prováděcí vyhláška k účetnictví, byl nákup sbírkových předmětů hrazen z investičních prostředků. Organizace v uvedeném roce vynaložila 1.931.583 Kč na akvizice sbírkových předmětů muzejní povahy. Organizace má dle zřizovací listiny rovněž status vědecko-výzkumné organizace. Na vědu, výzkum a inovace jí byla dlouhodobě přidělena dotace z programu IP DRKVO ve výši 4.887.000 Kč, díky které může organizace realizovat svoje vědecko-výzkumné potřeby v odpovídajícím rozsahu. Tato částka bude pro následující období ještě navýšena na 6.901.000 Kč.

NÁKLADY

V následující tabulce a grafu jsou uvedeny podíly nejvýznamnějších nákladových položek na celkových nákladech organizace. Celkové náklady představovaly částku 126.869.010,30 Kč:

Z výše uvedeného vyplývá, že nejvyšší podíl na nákladech mají režijní náklady, především pak osobní náklady včetně zákonných odvodů (v součtu téměř 47 %), dále ostatní služby (19 %). Náklady z odpisů tvořily cca 9 % a energie necelých 7 % celkových nákladů. Všechny uvedené náklady dlouhodobě vykazují identický poměr k celkovým nákladům, což svědčí o stabilizovanosti

Druh nákladu	Materiál	Energie	Opr. a udr.	Cestovné	Služby	Mzdové náklady	Zák. poj.	Zák. soc. náklady	Odpisy	Nákl. z DDM	Ost. nákl. z činn.	Ostatní
Podíl v %	3,0	6,7	10,8	0,2	19,4	34,1	11,00	1,6	9,0	1,0	0,6	2,6

Služba	Nájemné	Pošt., tel., internet	Úklid	Ostraha	DDNM	Právní sl.	Propagace	Publ. činn.	Ost. prov.-tech. sl.	Ost. a odb. muz. činn.
Nákl. v tis. Kč	2 021	753	2 556	6 945	40	541	1 113	1 095	2 689	6 821
Podíl v %	8,2	3,0	10,4	28,2	0,2	2,2	4,5	4,4	10,9	27,8

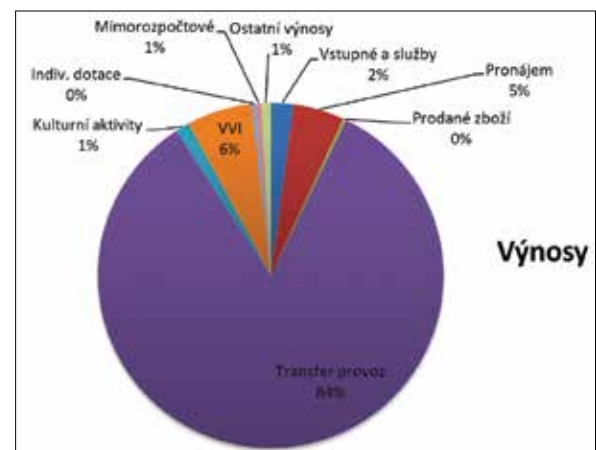
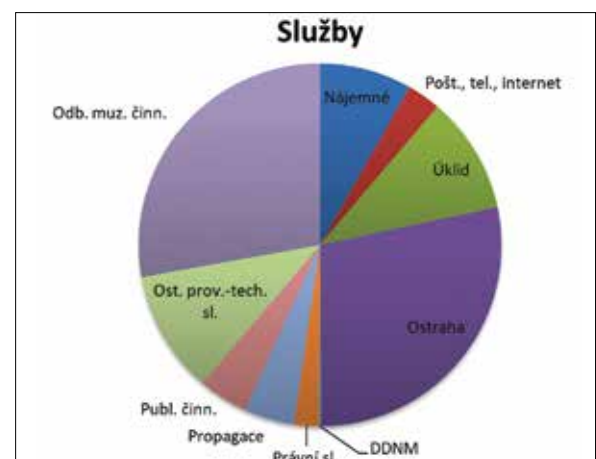
rozpočtu a činnosti organizace. V příštích letech se bohužel z důvodu růstu cen energií očekává výrazné navýšení této nákladové složky v rozpočtu organizace. Úsporu organizace zaznamenala v oblasti cestovních nákladů, v oblasti ostatních služeb či ostatních nákladů z činnosti. Z důvodu přijatých protiepidemických opatření a z toho vyplývajících omezení organizace zaznamenala snížení nákladů na energie a služby souvisejícími s provozem expozic, tyto ušetřené náklady pak posloužily převážně k pokrytí propadu výnosů z činnosti. Náklady na spotřebu materiálu, opravy a udržování a ostatní náklady z činnosti jsou proměnlivé, odvislé od specifických úkonů v daném roce dle stanoveného plánu činnosti organizace a v roce 2021 činily cca 16 % celkových nákladů organizace.

OSTATNÍ SLUŽBY

Účet Ostatní služby je nejdůležitějším provozním nákladovým účtem TMB. V níže uvedené tabulce a grafu je znázorněno rozdělení čerpání prostředků na služby (celková částka vynaložená na služby činila **24 574 tis. Kč**) a podíl jednotlivých složek na celkové částce ze syntetického účtu 518:

VÝNOSY

Dále jsou v níže uvedené tabulce a grafu znázorněny podíly nejvýznamnějších druhů výnosů na celkových výnosech organizace. Výnosy byly v podstatě identické jako v roce předchozím. Naopak opět narostly výnosy z pronájmů díky pronajmutí uvolněných prostor v dočasně nepotřebném majetku. Rovněž se výrazně navýšily výnosy z dotací VVI. Celkové výnosy organizace tvořily 126.869.010,30 Kč:

Výnosy	Vstupné a prodej služeb	Pronájem	Prodané zboží	Transf. přísp. na činn. MK	Kultur. aktivity	Výzkum, vývoj, inovace	Indiv. a systémové dotace	Mimorozp. dotace; INTERREG	Ostatní výnosy z činnosti
Tis. Kč	2 754	6 133	335	105 883	1 700	7 755	501	608	1 156
Podíl %	2,1	4,8	0,3	83,5	1,3	6,1	0,4	0,5	0,9

NÁVŠTĚVNOST OBJEKTŮ VE SPRÁVĚ TMB A VÝNOSY PRODEJE VSTUPNÉHO

Objekt	Návštěvnost	Výnosy v Kč
Expozice v hlavní budově TMB	27.687	1.667.087
Stará huť u Adamova	1.745	60.145
Kovárna v Těšanech	2.279	41.695
Vodní mlýn ve Slupi	6.146	255.060
Větrný mlýn v Kuželově	6.325	231.835
Šlakhamr v Hamrech nad Sázavou	2.824	96.245
Areál čs. opevnění Šatov	1.841	41.225
Ostatní (akce, objekty mimo památky)		360.764
Celkem	48.861	2.754.311

MIMOROZPOČTOVÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Statutární město Brno	Zažij svět nevidomých	Podpora a prezentace činnosti pro nevidomé	40 000,00
Jihomoravský kraj	Prezentace tradičních řemesel Těšany	Akce na kulturní památce Kovárna v Těšanech s prezentací řemesel	20 000,00
Vysoké učení technické v Brně	NAKI II – VUT	Komplexní diagnostika pálených zdicích prvků	349 000,00
Region Bílé Karpaty	Propagace kulturního dědictví v příhraničním regionu Hornáčka a Kopanic	Propagace kulturního dědictví v příhraničním regionu Hornáčka a Kopanic	0,00

DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

/ Program ISO

Náročné konzervování-restaurování trolejbusu Škoda Sanos, č. inv. 17.07-9

Program ISO/C-d MK ČR – dokončení etapy náročného konzervování-restaurování zadního článku vozové skříně kloubového trolejbusu Škoda Sanos.

Dotace: přiděleno 500.820 Kč.

/ Institucionální podpora DKRVPO:

Institucionální podpora DKRVPO TMB za rok 2021

Dotace neinvestiční: 3.961.000 Kč

Dotace investiční: 926.000 Kč

/ Účelová podpora NAKI II:

DG20P02OVV023 Uměleckořemeslné techniky zlatnictví – identifikace, ochrana a zpřístupnění

Dotace neinvestiční: 3.338.000 Kč

DG18P02OVV051 České století motorismu

Dotace neinvestiční: 729.000 Kč

Příprava publikace „Sklo z archeologických výzkumů. Manuál nejen pro archeology“ – část II

Dotace: z dotačního programu AMG, přiděleno 45.000 Kč

Uspořádání Konference konzervátorů-restaurátorů v Klatovech 2021

Dotace: z dotačního programu AMG, přiděleno 40.000 Kč

Grafická a tisková příprava časopisu Fórum pro konzervátory-restaurátory 2021

Dotace: z dotačního programu Českého výboru ICOM, přiděleno 65.000 Kč

/ Projekty hrazené z fondů ESIF:

Stavební úpravy NKP Kameňák

IROP MAS Moravský kras

Dotace: 3.324.783,40 Kč

Obnova památky a rozšíření expozice o Železárně Stará huť u Adamova. Stavebními úpravami objektu dojde ke zvýšení funkčních i estetických kvalit stávajícího objektu, rozšířená expozice si pak klade za cíl nabídnout návštěvníkovi audiovizuální program o historii Adamovské huti.

Rekonstrukce historické stodoly v areálu národní kulturní památky Větrný mlýn Kuželov včetně propagace kulturního dědictví na obou stranách hranice

Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika, Fond malých projektů

Dotace: 766.667,50 Kč

Rekonstrukce historické stodoly v areálu národní kulturní památky Větrný mlýn

Kuželov včetně propagace kulturního dědictví na obou stranách hranice. Architektonické řešení budovy vychází z původního objektu stodoly, snaží se zachovat stávající stav v sousedství větrného mlýna a objektu expozice. Navenek tedy stodola zůstane v původním stavu. Součástí projektu je také propagace. Partneřem projektu je Mesto Myjava, které spravuje Gazdovský dvor.

Muzeum na hranici – expozice celnictví a ochrany hranic v Hatích IROP

Přiděleno: 122.080.087,98 Kč

Záměrem projektu bude rekonstrukce bývalé celnice na hraničním přechodu Chvalovice-Hatě a vybudování stálých expozic věnujících se historii celnictví, cestování a ochrany hranic včetně diorámát s ukázkami ženině-technického zabezpečení tehdejší socialistické hranice tzv. „železné opony“ a interaktivní herny – tzv. technických laboratoří. Návštěvnicky atraktivní bude bezesporu i nově zbudovaná vyhlídková věž, v níž bude interaktivně prezentován obor geodzie. Do expozic bude využita především ucelená sbírka Finanční stráž 1918–1948, která byla do sbírkového fondu TMB získána v roce 2015 z dotačního programu ISO. V současné době probíhá VŘ na generálního zhotovitele. Stav: projekt v realizaci, do roku 2023

Propagace kulturního dědictví v příhraničním regionu

Hornácka a Kopanic

Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika, Fond malých projektů

Přiděleno: 14.622,55 Eur

Předmětem projektu je realizace společného mediálního produktu propagujícího společné území a jeho atraktivitu. Produkt obsahuje vytvoření audiovizuální prezentace, která bude sloužit v propagační kampani k objevení krás území Hornácka a Kopanic. V regionu Hornácka se mj. nachází jediná NKP Větrný mlýn v Kuželově, která je ve správě žadatele Technického muzea v Brně.

Veškeré přidělené mimorozpočtové prostředky byly použity v souladu s dotačními pravidly poskytovatele na zadané projekty.

FONDY ORGANIZACE

Fond reprodukce majetku	Stav (Kč)	Tvorba (Kč)	Použití (Kč)
Stav k 1. 1. 2021	7.889.106,88		
Odpisy + přiděl ze zlepšeného výsledku hospod.		11.441.454,00	
Odvody z odpisů			3.395.979,00
Financování pořízení a TZ DM			1.630.203,44
Financování pořízení sbírek muzejní povahy			1.931.583,00
Konečný zůstatek k 31. 12. 2021	12.357.183,44		

K 31. 12. 2021 měla organizace zůstatek na fondu reprodukce majetku (FRM) cca 12.357 tis. Kč a v roce 2022 počítá s tvorbou ve výši 7.852 tis. Kč (zůstatek po odečtení odvodů z odpisů), tj. disponibilní zdroje z FRM pro rok 2022 budou ve výši 20.209 tis. Kč. Organizace však na rok 2022 plánuje velké výdaje v oblasti investičních akcí, proto prostředky na FRM účelově nečerpala v roce 2021. Prostředky byly v roce 2021 použity především na technické zhodnocení velkého množství nemovitého majetku ve správě organizace a také na pořízení nového majetku. Z prostředků FRM byla obecně hrazena administrace veřejných zakázek, která je z důvodu vysoké komplexnosti a nutnosti vysoké kvalifikace zadávána externímu dodavateli (který ručí za potřebnou kvalifikaci a přijímá zodpovědnosti za případná pochybení). Z FRM byl dále hrazen podíl na dotaci na rekonstrukci a statické zabezpe-

čení stodoly v areálu NKP Kuželov, která byla částečně hrazena z programu IROP. Dále byla provedena kompletní výměna vytápění v objektu v areálu bývalého letiště v Brně-Černovicích (ve správě TMB), byla provedena instalace nové PZTS na Vodním mlýně ve Slupi a v Kuželově z důvodu jejich napojení na PCO (z důvodu nařízení PČR bylo nutné instalovat zcela nové technologie). Dále byl pořízen mikroskop do laboratoří MCK TMB. Na financování oprav DHM v roce 2021 nebyl FRM čerpán. V roce 2021 bylo vynaloženo celkem 1.931 tis. Kč na pořízení sbírkových předmětů, které byly v souladu s vyhláškou 410/2009 Sb., Prováděcí vyhláška k účetnictví, hrazeny z investičních prostředků. Tato skutečnost se velmi negativně podepisuje na stavu FRM organizace a možnostech dalšího zhodnocování a pořizování DHM. Další skutečností s negativním vlivem na stav FRM je nutnost každoročního odvodu z FRM ve výši 3.395.979 Kč. Organizace dále využívá FRM jako doplňkový zdroj financování oprav a udržování DM a DDM, na pořízení DDM, ale uplatňuje také odvod z odpisů, viz následující tabulka (v tis. Kč):

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
FRM k 31. 12.	8.062	8.791	10.752	7.889	12.357
Použití jako doplň. zdroj fin.	266	2.719	0	941	0
Odvod z odpisů	3.512	3.512	3.512	3.396	3.396

Dalším fondem zapojeným do hospodaření organizace je rezervní fond v (Kč):

Rezervní fond	Tvorba	Použití
Stav k 1. 1. 2021	496.363,01	0,00
Příděl z HV		0,00
Stav k 31. 12. 2021	496.363,01	

Na rezervním fondu (SÚ 414) byl zaznamenán jediný pohyb – byla sem zaúčtována částka 592.500 Kč z dotace na projekt IROP „Muzeum na hranici v Hatích“, určeno k čerpání do výnosů v roce 2022. Zůstatek fondu odměn byl k 31. 12. 2021 ve výši 1.412.914 Kč. Organizace nevykázala hospodářský výsledek, proto nedošlo k přidělu do fondu. V roce 2021 nebyl fond odměn čerpán. Fond kulturních a sociálních potřeb organizace používá především k financování stravování pro zaměstnance (v roce 2021

činilo 685.273 Kč), dále pak k financování kulturních a sportovních akcí (55.000 Kč) a v poslední řadě k poskytování odměn k životním výročím (9.000 Kč). Celkem tedy bylo vyčerpáno 939.689 Kč (47 % z celkové disponibilní částky 1.617.441,84 Kč). Počáteční zůstatek k 31. 12. 2021 činil 939.689,59 Kč, roční přiděl roku 2021 pak 799.273,00 Kč. Vzhledem ke zvýšení prostředků na platy a zvýšení základního přidělu do FKSP na 2 % z prostředků na platy, organizaci zůstala ve fondu částka 958.585,43 Kč jako zůstatek pro převod do následujícího období.

MZDOVÉ NÁKLADY

Objem mzdových prostředků stanovený schváleným rozpočtem pro rok 2021 činil 35.699 077 Kč na platy zaměstnanců (v této částce je zahrnuto 486.000 Kč z projektů programu Kulturní aktivity) a 1.207.000 Kč na ostatní osobní náklady (v této částce je zahrnuto 60.000 Kč opět z programu Kulturních aktivit). V průběhu roku 2021 byly prostředky na platy navýšeny prostřednictvím rozpočtových úprav:

- / Úprava rozpočtu č. 3: v rámci této ÚR proběhlo navýšení limitu na osobní náklady vč. odvodů a OON v rámci projektů IP DKRVO, NAKI II. DG20P02OVV023 Uměleckořemeslné techniky zlatnictví;
- / Identifikace, ochrana a zpřístupnění a NAKI II. DG18P02OVV051 České století motorismu, v souhrnné výši 5.349.760,00 Kč (z toho celkem 803.000 Kč na OON);
- / Úprava rozpočtu č. 4: navýšení ostatních osobních nákladů o částku 47.500 na akci hrazenou z IROP „Oprava NKP Kameňák vč. rozšíření expozice“;
- / Úprava rozpočtu č. 7: navýšení mzdových prostředků o 135.583 Kč vč. zákonných odvodů;
- / Úprava rozpočtu č. 10: kompenzace nákladů na mimořádné odměny pracovníkům TMB za administraci programu Covid kultura ve výši 99.813 Kč;
- / Úprava rozpočtu č. 12: doplatek z dotace IP DKRVO ve výši 595.000,00 Kč;
- / Úprava rozpočtu č. 13: navýšení mzdových prostředků o 1.313.186,00 Kč na vypořádání zvýšených mzdových nákladů organizace;
- / Úprava rozpočtu č. 14: navýšení mzdových prostředků o 138.299 Kč vč. zákonných odvodů.

OON

V oblasti Ostatních osobních nákladů (OON) byla ve schváleném rozpočtu organizace stanovena částka 1.207.000 Kč (z níž 1.157.000 Kč činily prostředky provozní a 50.000 Kč dotace Kulturní aktivity, konkrétně projekt Metodické centrum konzervace). Tyto prostředky byly přiděleny již ve schváleném rozpočtu organizace.

Mimorozpočtové zdroje prostředků OON činily:

- / IROP Oprava NKP Kameňák vč. rozšíření expozice, částka 47.500 Kč (spoluúčast TMB ve výši 2.500 Kč;
- / INTERREG Slovenská republika, Fond malých projektů: Propagace kulturního dědictví v příhraničním regionu Hornácka a Kopanic (Kuželov) ve výši 68.540 Kč;
- / Vysoké učení technické v Brně, Projekt NAKI DG18P02OVV068 Komplexní diagnostika pálených zdicích prvků historických objektů, částka 120.000 Kč.

Schválený přepočtený počet zaměstnanců pro rok 2021 činil 96,00 úvazků. Skutečný průměrný přepočtený stav zaměstnanců za rok 2021 pak představoval 92,83 zaměstnanců. Počet PPZ při započtení dotačních programů VaV (NAKI, IP DKRVO) činil 99,53 zaměstnanců.

Průměrný hrubý měsíční plat zaměstnance TMB za rok 2021 činil 34.108 Kč (při započtení mzdových prostředků z mimorozpočtových zdrojů).

Na náhradách za pracovní neschopnosti bylo vyplaceno 171.185 Kč. Schválená částka 100.000 Kč tedy byla z důvodů neočekávané dlouhodobé nemoci zaměstnanců překročena o 71.185 Kč.

Na tento vysoký rozdíl měla jednoznačně vliv epidemie covid-19, ale i ostatní onemocnění.

Organizace nemá hospodářskou činnost, proto se žádný ze zaměstnanců na této činnosti nepodílel. V roce 2021 nebyl do čerpání rozpočtu zapojen fond odměn.

V níže uvedené tabulce a grafu je uveden podíl mzdových nákladů k celkovým nákladům organizace za období let 2017–2021:

V tis. Kč

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Náklady organizace ke 31. 12. 2021	101.930	111.782	115.273	121.939	126.869
Mzdové náklady (včetně OON)	29.831	32.549	37.129	40.822	43.242
Podíl mzdových nákladů (%)	29,3	29,1	32,2	33,5	34,1

VÝSLEDKY VNITŘNÍCH A VNĚJŠÍCH KONTROL

V roce 2021 bylo provedeno celkem 10 vnějších a vnitřních kontrol. Ve dvou vnějších kontrolách (kontrola č. 3 Výkon spisové služby a č. 6 Dodržování předpisů požární ochrany byly nalezeny drobné nedostatky, které však byly vzápětí odstraněny), ostatní vnější kontroly byly bez zjištění. Vnitřní kontroly byly rovněž bez zjištění.

Číslo kontrolní akce	Název kontrolní akce	Název kontrolního orgánu	Typ kontroly	Předmět kontroly	Kontrolní zjištění	Nápravná opatření
1.	Dodržování zákona o ochraně ovzduší	MMB, odbor žv.prostředí	vnější	zdroj vytápění TMB, Holzova	bez zjištění	nebyla uložena
2.	Ochrana veř.zájmu na úseku památk.péče	MÚ Znojmo, odbor památkové péče	vnější	prohlídka památky Panská rybárna, Slup	malé defekty-střecha, krov, komíny	vyhledat dokumenty s průzkumem stat.zabezpečení
3.	Výkon spisové služby v elektron.systému	Moravský zemský archiv v Brně	vnější	výkon spisové služby v elektron.systému	nedostatky v oblasti příjmu a evid.dokumentů	nedostatky odstraněny
4.	Kontrola struktury čerpání prostředků SR r.2015	FÚ pro JMK odd.kontr.vzř.činn.	vnější	kontrola výdajů projektu Mezi muzeem	bez zjištění	nebyla uložena
5.	Fin.mechanismy EHP a Norska	MFCR, auditní orgán	vnější	ověření výdajů projektu	bez zjištění	nebyla uložena
6.	Dodržování předpisů pož.och	HZS JMK, Brno	vnější	Purkyňova, prostory pro veřej.	drobné nedostatky v dok.	nedostatky odstraněny
7.	Dodržování předpisů pož.och	MKČR	vnější	Šalakhamr, Hamry nad Sázavou	bez zjištění	nebyla uložena
8.	Dodržování předpisů pož.och	MKČR	vnější	Větrný mlýn Kuželov	bez zjištění	nebyla uložena
9.	Audit bezp.a ochrany zdraví	IA PO	vnitřní	stávající směrnice	bez zjištění	nebyla uložena
10.	Audit nákladů na opravy majetku	IA PO	vnitřní	náklady na opravy majetku	bez zjištění	nebyla uložena

ÚDAJE, KTERÉ JSOU PŘEDMĚTEM MONITOROVÁNÍ ZAMĚSTNANOSTI V NAŠÍ ORGANIZACI

	Ženy	Muži	Celkem
Počet žen	47	-	47
Počet mužů	-	58	58
Celkový počet zaměstnanců v Technickém muzeu v Brně k 31. 12. 2021			105
Z toho nad 55 let	17	27	44
V tom zaměstnanci v důchodovém věku	2	11	13
Osoby OZP	3	3	6

Vzdělání k 31. 12. 2021	Ženy	Muži	Celkem	%
Základní vzdělání	0	0	0	0
Vyučení bez maturity	3	13	16	15,2
Vyučení s maturitou	1	6	7	6,7
Střední s maturitou (odborné i všeobecné)	11	9	20	19,0
Vyšší odborné	3	0	3	2,9
Vysokoškolské	29	30	59	56,2
	47	58	105	100,0

Pracovní zařazení CZ-JSCO k 31. 12. 2021:	Ženy	Muži	Celkem	%
SK 1: Zákodníci a řídicí pracovníci	1	3	4	3,8
SK 2: Specialisté	18	19	37	35,2
SK 3: Techničtí a odborní pracovníci	7	21	28	26,7
SK 4: Úředníci a administrativní pracovníci	13	0	13	12,4
SK 5: Pracovníci ve službách a prodeji	5	6	11	10,5
SK 6: Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	0	0	0	0
SK 7: Řemeslníci a opraváři	1	7	8	7,6
SK 8: Obsluha strojů a zařízení, montéři	0	2	2	1,9
SK 9: Pomocní a nequalifikovaní pracovníci	2	0	2	1,9
	47	58	105	100,0

Věk k 31. 12. 2021	Ženy	Muži	Celkem	%
Do 20 let	0	0	0	0
21–30 let	7	2	9	8,6
31–40 let	10	7	17	16,2
41–50 let	11	18	29	27,6
51–60 let	15	16	31	29,5
61 a více	4	15	19	18,1
	47	58	105	100,0

Pracovní poměry v TMB v roce 2021	Celkem	Ženy	Muži
Nástupy do TMB	12	9	3
Výstupy z TMB	6	3	3

PRACOVISŤE ZAJIŠŤUJÍCÍ PŮSOBNOST ZÁKONA Č. 80/2004 Sb.

Informace o skladbě a počtu žádostí o vydání osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty za rok 2021 podle zákona č. 80/2004, kterým se mění zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty ve znění zákona č. 122/2000, zpracováno dle metodického pokynu Ministerstva kultury ČR č.j. MK 29452/2018:

- / celkový počet přijatých žádostí **3 ks**
- / celkový počet vydaných osvědčení na dobu určitou **3 ks**
- / celkový počet vydaných osvědčení k trvalému vývozu **0 ks**

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ DLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb.

Výroční zpráva za rok 2021 o informační povinnosti dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, dle § 18 zákona:

- / počet podaných žádostí o informace **2**
- a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti **0**
- / počet podaných odvolání proti rozhodnutí **0**
- / opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení **0**
- / výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence **0**
- / počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení **0**
- / další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona **0**

IČO: 00101435
 Kapitola: 334
 Právní forma: Příspěvková organizace
 Okamžik sestavení: 04.02.2022 14:11:34
 Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ
 ROZVAHA

MÚZO Praha s.r.o.

Sestavená k 31.12.2021
 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Technické muzeum v Brně
 Purkyňova 105, 61200 Brno

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Radana Jedonová
 E-mail osoby odpovědné za sestavení: jedonova@tmbрно.cz
 Telefon osoby odpovědné za sestavení: +420 541 421 414

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA	AKTIVA CELKEM		851 945 052,35	342 389 467,04	509 555 585,31	423 548 696,81
A.	Stálá aktiva		803 584 627,21	341 743 867,84	461 840 759,37	376 596 905,44
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		2 368 830,60	1 804 374,60	564 456,00	686 344,00
A.I.1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.2.	Software	013	110 335,00	34 941,00	75 394,00	97 462,00
A.I.3.	Ocenitelná práva	014	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	972 870,60	972 870,60	0,00	0,00
A.I.6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	1 285 625,00	796 563,00	489 062,00	588 882,00
A.I.7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek		801 215 796,61	339 939 493,24	461 276 303,37	375 910 561,44
A.II.1.	Pozemky	031	28 011 192,00	0,00	28 011 192,00	28 011 192,00
A.II.2.	Kulturní předměty	032	58 682 180,28	0,00	58 682 180,28	18 863 504,66
A.II.3.	Stavby	021	559 622 096,00	267 915 917,00	291 706 179,00	288 828 894,00
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	59 315 055,00	34 236 177,00	25 078 878,00	25 304 354,00
A.II.5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	37 740 690,24	37 740 690,24	0,00	0,00
A.II.7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	152 782,00	46 709,00	106 073,00	116 264,00
A.II.8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	57 691 801,09	0,00	57 691 801,09	14 786 352,78

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
A.II.9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.	Dlouhodobé pohledávky		0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
A.IV.6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva		48 360 425,14	645 599,20	47 714 825,94	46 951 791,37
B.I.	Zásoby		737 503,99	0,00	737 503,99	731 506,14
B.I.1.	Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Materiál na skladě	112	250 859,63	0,00	250 859,63	178 176,31
B.I.3.	Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.4.	Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.5.	Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.6.	Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.7.	Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.8.	Zboží na skladě	132	486 644,36	0,00	486 644,36	553 329,83
B.I.9.	Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.10.	Ostatní zásoby	139	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.	Krátkodobé pohledávky		14 389 147,03	645 599,20	13 743 547,83	5 839 986,07
B.II.1.	Odběratelé	311	906 658,50	645 599,20	261 059,30	328 808,55
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	131 988,31	0,00	131 988,31	370 841,31
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ (netto)
Položka	Název položky	Syntetický účet	BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	5 610,00	0,00	5 610,00	2 100,00
B.II.10.	Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.11.	Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.12.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.13.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.15.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.30.	Náklady příštích období	381	212 854,54	0,00	212 854,54	404 844,97
B.II.31.	Příjmy příštích období	385	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.32.	Dohadné účty aktivní	388	12 751 750,95	0,00	12 751 750,95	4 658 259,92
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	380 284,73	0,00	380 284,73	75 131,32
B.III.	Krátkodobý finanční majetek		33 233 774,12	0,00	33 233 774,12	40 380 299,16
B.III.1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.5.	Jiné běžné účty	245	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.9.	Běžný účet	241	32 315 960,03	0,00	32 315 960,03	39 230 034,17
B.III.10.	Běžný účet FKSP	243	830 022,03	0,00	830 022,03	941 921,59
B.III.15.	Ceniny	263	53 233,06	0,00	53 233,06	179 988,40
B.III.16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	0,00
B.III.17.	Pokladna	261	34 559,00	0,00	34 559,00	28 355,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
C.	Vlastní kapitál		468 134 374,78	384 088 122,44
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		452 266 428,90	373 300 048,96
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	401	451 737 649,00	372 755 657,06
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403	605 903,69	621 515,69
C.I.4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00
C.I.5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-77 123,79	-77 123,79
C.I.6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	0,00	0,00
C.I.7.	Opravy předcházejících účetních období	408	0,00	0,00
C.II.	Fondy účetní jednotky		15 867 945,88	10 788 073,48
C.II.1.	Fond odměn	411	1 412 914,00	1 412 914,00
C.II.2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	958 585,43	939 689,59
C.II.3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	496 363,01	496 363,01
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	642 900,00	50 000,00
C.II.5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	416	12 357 183,44	7 889 106,88
C.III.	Výsledek hospodaření		0,00	0,00
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		0,00	0,00
C.III.2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00
C.III.3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	0,00	0,00
D.	Cizí zdroje		41 421 210,53	39 460 574,37
D.I.	Rezervy		2 727 775,08	0,00
D.I.1.	Rezervy	441	2 727 775,08	0,00
D.II.	Dlouhodobé závazky		18 955 010,50	20 943 050,00
D.II.1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00
D.II.2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00
D.II.4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	0,00	0,00
D.II.7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	0,00	0,00
D.II.8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	18 955 010,50	20 943 050,00
D.III.	Krátkodobé závazky		19 738 424,95	18 517 524,37
D.III.1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00
D.III.4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00
D.III.5.	Dodavatelé	321	7 934 122,49	8 122 823,18
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	68 800,00	83 800,00
D.III.9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
D.III.10.	Zaměstnanci	331	219 686,00	275 889,00
D.III.11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	2 693 715,00	2 703 657,00
D.III.12.	Sociální zabezpečení	336	1 221 389,00	1 214 603,00
D.III.13.	Zdravotní pojištění	337	526 830,00	523 904,00
D.III.14.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00
D.III.15.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění	342	325 752,00	545 540,00
D.III.17.	Daň z přidané hodnoty	343	4 439 435,94	1 909 473,85
D.III.18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0,00
D.III.19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	0,00	0,00
D.III.20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	0,00	0,00
D.III.32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	716 099,32	1 779 273,50
D.III.35.	Výdaje příštích období	383	0,00	0,00
D.III.36.	Výnosy příštích období	384	1 110 865,20	73 512,79
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	389	172 511,00	194 464,00
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	309 219,00	1 090 584,05

IČO: 00101435
 Kapitola: 334
 Právní forma: Příspěvková organizace
 Okamžik sestavení: 04.02.2022 14:11:12
 Předmět činnosti: 91020

VÝKAZNICTVÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

MÚZO Praha s.r.o.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Sestavený k 31.12.2021
 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)

Technické muzeum v Brně
 Purkyňova 105, 61200 Brno

Jméno a příjmení osoby odpovědné za sestavení: Radana Jedonová
 E-mail osoby odpovědné za sestavení: jedonova@tmbrno.cz
 Telefon osoby odpovědné za sestavení: +420 541 421 414

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		126 869 010,30	0,00	121 939 514,27	0,00
A.I.	Náklady z činnosti		126 868 523,38	0,00	121 936 322,20	0,00
A.I.1.	Spotřeba materiálu	501	3 887 147,03	0,00	4 854 932,03	0,00
A.I.2.	Spotřeba energie	502	8 495 382,35	0,00	8 392 214,72	0,00
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.4.	Prodané zboží	504	283 145,47	0,00	171 120,42	0,00
A.I.5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.6.	Aktivace oběžného majetku	507	-203 450,00	0,00	-139 525,64	0,00
A.I.7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.8.	Opravy a udržování	511	13 728 796,94	0,00	13 263 349,06	0,00
A.I.9.	Cestovné	512	327 038,73	0,00	255 176,37	0,00
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	513	192 758,60	0,00	65 993,32	0,00
A.I.11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.12.	Ostatní služby	518	24 574 151,77	0,00	23 412 016,04	0,00
A.I.13.	Mzdové náklady	521	43 242 242,00	0,00	40 822 416,00	0,00
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	524	13 934 487,00	0,00	13 219 460,00	0,00
A.I.15.	Jiné sociální pojištění	525	115 470,00	0,00	109 512,00	0,00
A.I.16.	Zákonné sociální náklady	527	2 093 261,70	0,00	1 967 085,78	0,00
A.I.17.	Jiné sociální náklady	528	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.19.	Daň z nemovitostí	532	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	538	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.I.22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	542	6 000,00	0,00	0,00	0,00
A.I.24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.26.	Manka a škody	547	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.27.	Tvorba fondů	548	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	11 441 454,00	0,00	11 286 445,00	0,00
A.I.29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	2 727 775,08	0,00	0,00	0,00
A.I.33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	0,00	0,00	1 120,09	0,00
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	0,00	0,00	0,00	0,00
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 279 934,00	0,00	3 037 204,00	0,00
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	549	742 928,71	0,00	1 217 803,01	0,00
A.II.	Finanční náklady		486,92	0,00	3 192,07	0,00
A.II.1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.2.	Úroky	562	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.3.	Kurzové ztráty	563	486,92	0,00	3 192,07	0,00
A.II.4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0,00	0,00	0,00	0,00
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	569	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
A.III.2.	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	572	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
A.V.2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
			ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		126 869 010,30	0,00	121 939 514,27	0,00
B.I.	Výnosy z činnosti		10 422 759,70	0,00	10 295 489,79	0,00
B.I.1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	602	2 754 311,43	0,00	2 717 131,84	0,00
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	603	6 133 434,33	0,00	5 450 046,37	0,00
B.I.4.	Výnosy z prodaného zboží	604	335 080,20	0,00	225 122,46	0,00
B.I.8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	2 310,00	0,00	2 206,20	0,00
B.I.10.	Jiné pokuty a penále	642	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	5 000,00	0,00	0,00	0,00
B.I.13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	35 800,00	0,00	0,00	0,00
B.I.15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0,00	0,00	0,00	0,00
B.I.16.	Čerpání fondů	648	0,00	0,00	940 658,60	0,00
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	1 156 823,74	0,00	960 324,32	0,00
B.II.	Finanční výnosy		27,60	0,00	5 938,48	0,00
B.II.1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.2.	Úroky	662	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.3.	Kurzové zisky	663	27,60	0,00	5 938,48	0,00
B.II.4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0,00	0,00	0,00	0,00
B.II.6.	Ostatní finanční výnosy	669	0,00	0,00	0,00	0,00
B.IV.	Výnosy z transferů		116 446 223,00	0,00	111 638 086,00	0,00
B.IV.1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	116 446 223,00	0,00	111 638 086,00	0,00
B.IV.2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	672	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
C.1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-	0,00	0,00	0,00	0,00
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-	0,00	0,00	0,00	0,00

17. POSKYTOVANÉ STANDARDIZOVANÉ SLUŽBY

Standardizované veřejné služby jsou veřejnosti poskytovány na základě Příkazu č. 3/2005 ředitele TMB s účinností od 1. 7. 2005. K naplňování standardů časové, ekonomické a fyzické dostupnosti sbírek a veřejných služeb a smyslu zákona č. 483 Sb. ze dne 29. července 2004 a v souladu s direktivou Ministerstva kultury ČR uvedených v č.j. 5234/2005 ukládám pracovníkům TMB na všech stupních zajistit:

17.1 / Zpřístupnění sbírek muzea prostřednictvím muzejních výstav a expozic, technických památek, muzejní knihovny, zpřístupněných depozitářů a badatelný.

Odpovídá: oddělení produkce výstav a provoz tech. památek a oddělení správa sborek a informací

17.2 / Pořádání muzejních programů pro nejširší veřejnost, ale i specifické skupiny návštěvníků s využitím zejména vlastních fondů a výsledků vědeckovýzkumné a odborné činnosti muzea.

/ Prohlídky s výkladem pro všechny typy škol a návštěvníků zejména na technických památkách a v expozicích s důrazem na Experimentárium – technickou hernu

Odpovídá: oddělení prezentace a práce s veřejností

/ Speciální prohlídky a kulturní vystoupení pro nevidomé a zdravotně postižené občany a účast na akci Tmavomodrý svět

Odpovídá: oddělení dokumentace tyfopedických informací

- / Programy pro aktivity rodičů s dětmi, mládež i seniory, soutěž Modell Hobby, experimentální tavby ve Staré huti, Muzejní noc – hlavní budova, vyjíždky na letní tábory a do škol, přednášky a ukázky řemesel – hlavní budova a technické památky)
  - / Semináře k dokumentaci sledovaných oborů, seminář Konzervátorství, Industriální archeologie, Textil v muzeu
  - / Zapojení technických památek in situ do dění v regionu (Hornácké slavnosti – Větrný mlýn v Kuželově, Mladý kovář a hody – Kovárna v Těšanech, experimentální tavby – Stará huť a hlavní budova, výjezdy historických vozidel a vozidel MHD při výročí a dopravní nostalgii v rámci projektu Brno – město uprostřed Evropy)
  - / Činnost Kruhu přátel TMB
- Odpovídá: odbor vědy a techniky

17.3 / Informovanost veřejnosti o poskytovaných službách Na internetových stránkách TMB pravidelně zveřejňovat výroční zprávu o činnosti muzea, jakož i návrh plánu práce s veřejností a muzejní prezentace pro následující období.

Odpovídá: oddělení komunikace a marketingu

17.4 / Poskytování informací o sbírkovém fondu a jeho využívání průběžné seznamování veřejnosti prostřednictvím internetových stránek, ale i veřejných médií jak o získávání a renovaci sbírkových předmětů a jejich využívání, tak i o vlastních připravovaných programech, ediční činnosti a všech ostatních muzejních aktivitách. Nabídka informací části katalogů sbírek neohrožujících jejich ochranu a bezpečnost, umožnit badatelskou a zajistit knihovnickou činnost.

Odpovídá: odbor vědy a techniky

17.5 / Na základě žádosti zpracovávat a poskytovat za úplatu stanoviska, odborné posudky, expertizy a pojednání vycházející z hlavní činnosti dané zřizovací listinou, jakož i ze sledovaných a dokumentovaných oborů a sbírkového fondu TMB. Výjimkou je metodická a odborná pomoc poskytovaná TMB vlastníkům sbírek ve smyslu § 10 Zákona č. 122/2000 Sb.

Odpovídá: odbor vědy a techniky, Metodické centrum konzervace

17.6 / Ekonomickou a fyzickou dostupnost prezentace a služeb návštěvníkům.

17.6.1 / Stanovování cenových výměrů vstupného a poplatků za služby vzhledem k rozsahu a poskytovaným službám v jednotlivých expozicích, technických památkách ostatních aktivitách TMB s poskytováním zlevněného vstupného nebo volného vstupu. Cenové výměry jsou k dispozici veřejnosti a návštěvníkům.

Odpovídá: náměstek pro provoz a ekonomiku
Cenový výměr vstupného a poplatků za poskytované služby včetně slev a bezplatných vstupů a služeb je uveden v příloze Výroční zprávy.

17.6.2 / Fyzická dostupnost. Udržovat v bezporuchovém stavu stávající bezbariérové vstupy. Pokud stavební řešení neumožní plnohodnotnou prohlídku expozic tělesně postiženým občanům, zajistit zkvalitňování lektorského výkladu prostřednictvím dostupných multimediálních systémů.

Odpovídá: oddělení stavebně provozní a oddělení prezentace a práce s veřejností a odbor provozu a ekonomiky

TECHNICKÉ MUZEUM V BRNĚ 2021